
REKABET *Dergisi*

REKABET KURUMUNCA ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR

**REKABET KURUMU ADINA
SAHİBİ**

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

**SORUMLU YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ**

Tülay ÇÖL

YAYIN KOMİSYONU

Fevzi ÖZKAN

H. Erkan YARDIMCI

S. Barış ÖZER

Serdar YARAR

Dr. Murat Şahin ÖCAL

Murat ÇETİNKAYA

Tarkan ERDOĞAN

Haluk ARI

Alper KARAKURT

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Sabih ARKAN

Prof. Dr. Ömer Faruk ÇOLAK

Prof. Dr. Lale DAVUT

Prof. Dr. Ercüment ERDEM

Prof. Dr. Celal GÖLE

Prof. Dr. Erden KUNTALP

Prof. Dr. Ergun ÖZSUNAY

Prof. Dr. Güven SAK

Prof. Dr. Turgut TAN

Prof. Dr. Erol TAYMAZ

Prof. Dr. Ünal TEKİNALP

Prof. Dr. Bilgin TİRYAKİOĞLU

Prof. Dr. Nahit TÖRE

Prof. Dr. Ercan UYGUR

Prof. Dr. Ejder YILMAZ

Prof. Dr. İsmail KIRCA

Prof. Dr. Osman Berat GÜRZUMAR

Doç. Dr. İzak ATİYAS

Doç. Dr. Hasan ERSEL

Doç. Dr. Ünal ZENGİNOBUZ

Rekabet Kurumu tarafından yayınlanan
hakemli bir dergidir. Dergide yayınlanan
yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Yazışma Adresi

REKABET KURUMU

Bilkent Plaza B3 Blok 06800 Bilkent/ANKARA

Tel : 0312 291 44 44 Fax: 0312 266 79 11

<http://www.rekabet.gov.tr>

ISSN 1302 - 552X

SAYI: 31

Sayı: 31

İÇİNDEKİLER

1 BU SAYIDA

MAKALE

3 **Roma Antlaşması'nın 82. Maddesindeki
Reform Çalışmaları ve Eşit Etkinlikteki Firma Testi**
Zeynep MADAN

31 ULUSLARARASI GELİŞMELER

49 REKABET KURULU NİHAİ KARAR ÖZETLERİ
(01.07.2007-30.09.2007)

83 SEÇİLMİŞ KURUL KARARLARI

Karar Tarihi

Karar No

85 Türk Eczacılar Birliği

10.07.2007

07-58/674-233

119 Kiraz Soruşturması

24.07.2007

07-60/713-245

198 BOTAŞ-Gazexport

11.07.2007

07-59/687-242

205 KESİNLEŞMİŞ DANIŞTAY KARARLARI LİSTESİ
(01.07.2007-30.09.2007)

209 SEÇİLMİŞ DANIŞTAY KARARLARI

Esas No

Karar No

2005/7877

2007/3384

2001/27

2003/2431

223 DUYURU

BU SAYIDA...

Rekabet Dergisi'nin 31. sayısında, ilk olarak Rekabet Kurumu Uzmanlarından Zeynep MADAN tarafından kaleme alınan, “Roma Antlaşması'nın 82. Maddesindeki Reform Çalışmaları ve Eşit Etkinlikteki Firma Testi” başlıklı makaleye yer verilmektedir. Önemli olması yanında oldukça güncel bir konuyu ele alan makalede yazar, öncelikle Avrupa Toplulukları Komisyonu'nun Roma Antlaşması'nın hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 82. madde uygulamalarında şekilci ve müdahaleci bir yaklaşım sergilediği yönünde artan eleştiriler nedeniyle duyulan reform ihtiyacını ele almıştır. Daha sonra, söz konusu eleştiriler üzerine Komisyon'un yayımlanmış olduğu, iktisadi/etki temelli bir yaklaşım benimseyen ve fiyat temelli kötüye kullanmaların tespiti için “eşit etkinlikteki firma testi”ni öngören Tartışma Metni'ne yer vermiştir. Son olarak da söz konusu Tartışma Metni'ne getirilen eleştirilere değinmiştir.

Uluslararası gelişmeler bölümünde, bir dizi güncel konuda özet bilgiler sunuyoruz.

Dergimizin “Seçilmiş Kararlar” bölümünde ilk olarak, Türk Eczacıları Birliği (TEB)'nin resmi/özel kurum ve kuruluşlara yapılan ilaç satışlarındaki indirim oranını belirlediği iddiasına ilişkin yürütülen soruşturma sonucunda verilen Kurul kararı yer almaktadır. Anılan kararda Rekabet Kurulu, TEB'in 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettiğine ve anılan Birliğe idari para ceza verilmesine hükmetmiştir. Bu kararın ardından, kiraz alımı ve satımı yapan teşebbüslerin üretilen kirazların alım fiyatlarını belirleyerek, 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasının ele alındığı soruşturma sonucunda verilen karar gelmektedir. Söz konusu kararında Rekabet Kurulu, haklarında soruşturma yürütülen teşebbüslerden 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespit edilenlere aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine hükmetmiştir. Bir diğer karar ise BOTAŞ ile Gazexport arasında 18.2.1998 tarihinde yapılmış olan Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin üç lota karşılık gelen 750 milyon m³lük kısmının Bosphorus Gaz Corporation A.Ş.'ye devrine izin verilmesi talebi üzerine verilen karardır. Bildirime tabi olan söz konusu işleme Rekabet Kurulu tarafından izin verilmiştir.

Dergimizin bu sayısının da ilgililer için önemli bir kaynak olacağına inanıyoruz.

Saygılarımızla...

ROMA ANTLAŞMASI'NIN 82. MADDESİNDEKİ REFORM ÇALIŞMALARI ve EŞİT ETKİNLİKTEKİ FİRMA TESTİ

Zeynep MADAN¹

“If an economist finds something- a business practice of one sort or another –that he does not understand, he looks for a monopoly explanation” (Coase 1972, 67)

1. GİRİŞ

Avrupa Toplulukları Komisyonu (Komisyon) Roma Antlaşması'nın (RA) hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 82. madde uygulamalarında, şekilci ve müdahaleci bir yaklaşım sergilediği, iktisadi analizler açısından zayıf kaldığı yönünde uzun yıllardır eleştiri almaktadır (Niels ve Jenkins 2005, 2). Eleştirileri dikkate alan Komisyon, 2005 yılının Aralık ayında, RA'nın 82. maddesi uygulamalarında *iktisadi/etki temelli bir yaklaşım* benimseyen ve fiyat temelli dışlayıcı kötüye kullanmaların tespiti için “*eşit etkinlikteki firma testi*” öngören Tartışma Metni'ni yayımlayarak kamuoyunun görüşüne açmıştır². Söz konusu Tartışma Metni'nde sadece dışlayıcı uygulamalara yer verilmiş olup sömürücü uygulamalara değinilmemiştir. Zira Komisyon, sömürücü uygulamaların yapacağı başka bir çalışmanın konusu olacağını açıklamıştır³.

Tartışma Metni yayımlanmadan önce, 2005 yılının Temmuz ayında, Komisyonca görevlendirilen Rekabet Politikası Ekonomi Danışma Kurulu (*Economic Advisory Group on Competition Policy –EAGCP*)⁴, Tartışma Metni'ne dayanak olması amacıyla “82. Maddeye İktisadi Bir Yaklaşım” adlı

¹Rekabet Uzmanı, Rekabet Kurumu. Bu makalede yer verilen görüşler yazara ait olup Rekabet Kurumunun görüşlerini yansıtmamaktadır.

Bu çalışmada görüş veren ve ismini bilmediğim Sayın Hakeme değerli katkıları için teşekkür ediyorum.

Görüş ve eleştirileriniz için: zmadan@rekabet.gov.tr

²Tartışma Metni'nde sözleşme yapmayı reddetme halleri için “*tüketici refahı testi*” ile yıkıcı fiyat uygulamalarının tespitinde kullanılmak üzere oldukça sınırlı bir alanda “*kârdan feda testi*” öngörülmektedir.

³19.12.2005 tarihli Komisyon duyurusu için bkz.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1626&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

⁴EAGCP yaklaşık 15 iktisatçıdan oluşan bir kurul olup, Komisyon ve üyelerinin seçmiş olduğu önemli politika konularında danışmanlık hizmeti sunmaktadır.

bağlayıcı olmayan bir ön rapor hazırlamıştır⁵. Her ne kadar bağlayıcı olmasa da, bu ön rapor Avrupa Birliği'nde (AB) Rekabetten Sorumlu Komisyon üyesi Neelie Kroes'in Eylül 2005 tarihinde Fordham Enstitüsü'nde yapmış olduğu, 82. madde ile ilgili reform çalışmalarına yön veren konuşmasına büyük ölçüde dayanak oluşturmuştur⁶. EAGCP'nin ön raporu ve Neelie Kroes'in Fordham Enstitüsü'ndeki yapmış olduğu bu konuşma Tartışma Metni'nin büyük ölçüde temelini oluşturmaktadır.

Kamuoyuna açılan Tartışma Metni'ne çok sayıda kurum ve kişi görüş bildirmiştir⁷. Bunu takiben Komisyon tarafından 14 Temmuz 2006 tarihinde düzenlenen oturumlarda, söz konusu Metin ve Metne getirilen eleştiriler tartışılmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda Komisyon'un 82. madde uygulamalarına ilişkin olarak, önümüzdeki yıllarda bir kılavuz yayımlaması beklenmektedir.

Bu çalışmada Tartışma Metni'nde benimsenen yeni yaklaşıma ve fiyat temelli dışlayıcı kötüye kullanmalar için öngörülen eşit etkinlikteki firma testine değinilecektir. Öncelikle söz konu yaklaşımın oluşmasında etkili olan ve yukarıda kısaca değinilen reform ihtiyacı üzerinde biraz daha detaylı durmak yerinde olacaktır.

2. RA'NIN 82. MADDESİ UYGULAMALARI VE REFORM İHTİYACI

RA'nın 82. maddesi uygulamalarına ilişkin oluşan içtihadın, yukarıda da belirtildiği gibi, müdahaleci ve şekilci bir yaklaşım sergilediği uzun yıllardır eleştiri konusu olmuştur. Komisyon'un dışlayıcı uygulamalara ilişkin müdahaleci bir yaklaşım benimsemesinin nedenleri, AB içtihat hukukunun köklerini aldığı Alman "Ordo-Liberal Düşünce Okulu"na kadar uzanmaktadır. 1930 yılında Alman Freiburg Üniversitesi'nde bir grup ekonomist ve hukukçu tarafından oluşturulan bu düşünce okulu, temel rekabetçi parametreleri koruma konusunda devlete büyük rol düştüğünü ve bu nedenle sıkı bir yasal düzenlemenin gerekliliğini savunmaktadır (Wurmnest 2006, 15). Bu düşünce okuluna göre, hâkim teşebbüslerin varlığı bile tek başına rekabetçi süreci zayıflatmakta ve pazardaki diğer teşebbüslerin özgürlüğünü kısıtlamaktadır. Dolayısıyla söz

⁵EAGCP'nin raporu, Tartışma Metni hazırlanırken büyük ölçüde benimsenmekle birlikte söz konusu Metnin rapordan farklılaşan noktaları da bulunmaktadır.

⁶Nellie Kroes'in 23 Eylül 2005 tarihinde Fordham Enstitüsü'nde yaptığı konuşma için bkz. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/537&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

⁷Tartışma Metni'ne getirilen eleştiriler için bkz. <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/index.html>.

konusu düşünce okulu, firmalar arasında optimum rekabetin tesisi için pazardaki aktörlerin ekonomik özgürlüğünün korunması gerektiğini savunmaktadır (Gormsen 2006, 9-10).

Ordo-liberal düşünce okulunun etkisinde kalan Komisyon ve Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (ATAD) *per se* yasaklamalara sıklıkla başvurarak daha müdahaleci bir yaklaşım sergilemiştir. Hâkim durumdaki teşebbüslerin sanki rekabetçi baskı varmışçasına davranmalarını bekleyen bu yaklaşımın izleri, AB rekabet hukukuna yön veren *Hoffman La Roche*⁸ ve *Michelin I*⁹ kararlarında açıkça görülmektedir. Anılan kararlarda hâkim durumdaki teşebbüslere sahip oldukları ekonomik güç nedeniyle, davranışlarının pazardaki rekabetçi sürece zarar vermesine izin vermemesine yönelik olarak özel sorumluluk yüklenmiştir. Bu nedenle teşebbüsün davranışlarından dolayı sorumlu tutulabilmesi için “kusurlu olma” şartı dahi gerekli görülmemektedir.

Hâkim durumun varlığının bile tek başına rekabetçi yapı için tehlikeli olduğu düşüncesi, AB rekabet hukukunu hâlâ derinden etkilemektedir. Pazardaki etkileri bakımından “züccaciye dükkânındaki file” benzetilen hâkim durumdaki teşebbüslere, pazara daha fazla zarar vermelerini önlemek için mutlak surette birtakım kısıtlamalar getirilmesi gerektiğine inanılmaktadır. Bu da 82. madde uygulamaları bakımından hâkim teşebbüslerin davranışları karşısında rekabetin değil rakiplerin korunduğu yönünde eleştirilere neden olmaktadır (Schweitzer 2007, 2). Oysa iktisat teorisi ve tecrübeler göstermiştir ki, bir pazarda hâkim teşebbüsün varlığı piyasanın rekabetçi yapısını sadece bozmadığı gibi, hâkim teşebbüslerce gerçekleştirilen belli tip davranışların rekabeti artırıcı etkileri de olabilmektedir (Niels ve Jenkins 2005, 2).

Eleştirilen *şekilci yaklaşıma* göre 82. madde uygulamalarında dışlayıcı uygulamalar, yıkıcı fiyat uygulamaları, bağlama anlaşmaları ve münhasır uygulamalar gibi çeşitli başlıklar altında toplanarak değerlendirmeye tabi tutulmakta, aynı başlıkta yer alan davranışlara pazar üzerindeki gerçek etkileri sorgulanmaksızın aynı standartlar uygulanmaktadır (Gormsen 2006, 19-20). Ancak örneğin, önemli bir girdiye sahip olan hâkim teşebbüs, rakipleri ile sözleşme yapmayı reddederek rakiplerinin piyasaya girişlerini engelleyebileceği gibi münhasır anlaşmalar ya da bağlama yoluyla da aynı amaca ulaşabilmektedir. Bu örnekte olduğu gibi aynı etkiye sahip dışlayıcı uygulama halleri farklı başlıklar altında sınıflandırıldıklarından dolayı farklı standartlara tabi

⁸Case 85/76 Hoffman La-Roche v. EC Commission (1979) ECR 461

⁹Case 322/81 Michelin v. EC Commission (1983) ECR 3461

tutulabilmekte ve kaçınılmaz olarak yanlış kararlar alınmasına neden olunabilmektedir (EAGCP 2005, 5-7).

Diğer bir husus ise hâkim teşebbüslerin pazar paylarını ya yatırımlar yoluyla ya da rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırarak korumaları ya da artırmalarıdır ki her iki durumda da rakiplerinin pazar dışında kalmasına neden olabilmektedirler. Sonuçları bakımından aynı olan bu iki uygulamanın rakipleri dışlamanın haricindeki etkilerini sorgulamaksızın alınan kararların da hatalı olması kaçınılmazdır (EAGCP 2005, 2).

ATAD'ın iki güncel kararında da *-Michelin II¹⁰ ve British Airways¹¹- 82. madde lafzına göre kötüye kullanmanın tespiti için dışlayıcı olduğu iddia edilen davranışın olası anti rekabetçi etkilerinin gösterilmesinin beklenmediği* açıkça ifade edilmiş ve sadakat indiriminin tespiti yeterli bulunmuştur. 82. madde uygulamasıyla ilgili bu iki kararda benimsenen yaklaşım üzerinde şekilci olduğu yönünde eleştiriler giderek yoğunlaşmıştır (Sher ve Kallaugher 2004, 264). Michelin II kararında dikkat çeken diğer bir unsur ise kötüye kullanmanın pazardaki mevcut rekabetin varlığını kısıtlama olasılığına sahip olan davranışlar olarak tanımlanmış olmasıdır. Oysa olası etkinin gerçek etki ile birebir eş olma ve aralarında illiyet bağı olma zorunluluğu yoktur. Bu anlayışa göre ihlal oluşturması için hâkim durumdaki teşebbüsün davranışı ile rekabeti kısıtlama eğilimi olduğunu ve kısıtlayabileceğini göstermek yeterlidir. Diğer bir deyişle anti rekabetçi amaç ile etki bir ve aynı olarak değerlendirilmektedir (Gormsen 2006).

Görüldüğü üzere, söz konusu yaklaşım geleneksel pazarlardaki dışlayıcı uygulamaların tespitinde iktisadi analizden yoksun ve tutarsızdır. Bu nedenle, bu yaklaşımın ölçek ekonomisi, ağ etkisi ve yüksek yatırım gibi karakteristik özellikler sergileyen yeni ekonomi uygulamalarında da yeterli olamayacağı açıktır (Messina 2006, 73).

Tüm bu eleştirileri dikkate alan Komisyon'un reform çalışmaları ile birlikte son yıllarda rekabet uygulamalarında iktisadi etkinlik ve tüketici faydası gibi hedefleri ön planda tutarak iktisadi analizlere ağırlık vermeye başladığı görülmektedir¹².

82. madde uygulamalarında reform çalışmaları için en önemli argüman bu reform çalışmalarının yatırımları ve etkinliği arttıracığı beklentisidir. Çünkü

¹⁰Case T-203/01 Michelin v Commission (2003), OJ C, 331

¹¹Case C-95/04 P British Airways v. EC Commission (2007), OJ C 106

¹²Bölge Mahkemesi Van den Berg kararı ile, RA'nın 82. maddesi kapsamında kötüye kullanmadan bahsedebilmek için piyasanın yüksek oranda kapandığının ispat edilmesinin gerektiğini vurgulamıştır. Case T-65/98 Van den Bergh Foods Ltd. v. EC Commission (2003), OJ C 234

82. maddenin şekilci yaklaşımı hâkim durumda olma güdüsünü azalttığı gibi rasyonelleşme sürecini engelleyebilmektedir. Reform çalışmaları sonucunda şekilci yaklaşımın söz konusu hendikaplarının aşılacağı düşünülmektedir.

İktisadi etkinlik yanında Komisyon'un söz konusu reform çalışmaları ile ulaşmak istediği diğer hedefleri şu şekilde sınıflandırabiliriz.

2.1. Simetri

Komisyon 1990'ların sonlarından bu yana rekabet politikalarında değişikliğe giderek, uygulamaları ve yorumları yeniden ele almaktadır. Bu amaçla 2002 yılında kabul edilen modernizasyon paketi¹³ 2004 yılından itibaren uygulamaya konulmuştur. Modernizasyon paketi ile 81. ve 82. maddelerinin uygulamalarına ilişkin kurallarda değişiklik öngörülüş, söz konusu paket ile rekabet hukuku uygulamalarında iktisadi analizlerin daha fazla kullanılması hedeflenmiştir¹⁴. Bu kapsamda 2003 yılında baş ekonomist kadroları ihdas edilerek Komisyon üyelerine bağımsız danışmanlık yapan birimler oluşturulmuştur (Rosch 2007, 11).

2004 yılında kabul edilen 139/2004 sayılı Yeni Birleşme Tüzüğü¹⁵ ile birleşmelerin kontrolü alanında hem temel değerlendirme testi hem de usul bakımından önemli değişiklikler getirilmiştir. Bu değişiklikler ile birleşme/devralmaların değerlendirilmesinde esas alınan politika, iktisadi amaç ile uyumlu hale getirilmiştir. 81. maddeye ve yoğunlaşmaya ilişkin yapmış olduğu reform niteliğindeki mevzuat değişiklikleri sonrasında, Komisyon 82. madde uygulamalarında da iktisadi analizlerin kullanılmasını yaygınlaştırmak amacıyla bir çalışma başlatmıştır¹⁶.

2.2. Uluslararası Yakınlaşma

82. madde uygulamalarında modernizasyon ile ulaşmak istenen hedeflerden biri olarak söz konusu modernizasyonun uluslararası –özellikle Atlantik'in iki yakası arasındaki- yakınlaşmaya katkı sağlayacağı beklentisidir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) antitröst uygulamalarında uzun zamandır iktisadi analizler yoluyla tüketici refahı üzerindeki etkileri esas alan iktisadi/etki temelli yaklaşımın benimsendiği bilinmektedir. AB rekabet

¹³http://europa.eu.int/comm/competition/publications/publications/modernisation_en.pdf.

¹⁴Reform çalışmaları sonucunda rekabet hukuku uygulamalarında hangi iktisadi analizlere daha sık başvurulacağı ayrı bir çalışma konusu olup bu çalışma kapsamında söz konusu iktisadi analizlere yer verilmeyecektir.

¹⁵Konsey Tüzüğü 139/2004 : [2004], OJ L24/1

¹⁶Report by the EAGCP, "An Economic Approach to Article 82", July 2005

http://europa.eu.int/comm/competition/publications/studies/eagcp_july_21_05.pdf

uygulamalarında ise reform çalışmaları ile rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların tespitinde ve birleşme tüzüğüünün uygulamalarında iktisadi/etki temelli yaklaşım benimsenmesine rağmen hâkim durumun kötüye kullanılmasının tespitine ilişkin uygulamalarda henüz çok az bir ilerleme sağlanmıştır. Bu nedenle AB ve ABD rekabet (antitröst) hukukunda yoğunlaşmaların değerlendirilmesinin genel hatlarında elde edilen paralelliliğin aksine, hâkim durumun kötüye kullanılmasının (tekelleşmenin) değerlendirilmesinde farklı yaklaşımlar sergilenmeye devam edilmektedir. Atlantik'in her iki yakasında farklı yaklaşımlar sonucu alınan farklı kararlar ise belirsizlik ortamı yaratabilmektedir.

81. madde uygulamalarından sonra 82. madde uygulamalarında da benzer bir yaklaşımın AB'de de benimsenmesinin yakınlaşmaya katkı sağlayacağı hiç şüphesizdir. Bununla birlikte rekabet uygulamalarında aynı yöntemlerin uygulanıyor olması zorunlu olarak yakınlaşma sağlayacağı anlamına gelmemektedir (Ganslandt 2006, 5). Çünkü söz konusu iktisadi tekniklerin kullanılmasında bir takım standartlar getirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. ABD antitröst literatüründeki “*eşit etkinlikte firma testine*” Tartışma Metni'nde yer verilmesi bu açıdan son derece önemlidir¹⁷.

3. REFORM ÇALIŞMALARI ve TARTIŞMA METNİ

Tartışma Metni'nde, 82. madde uygulamalarında göz önüne alınması gereken genel prensipler ile bağlama anlaşmaları, yıkıcı fiyat, indirim ve sözleşme yapmayı reddetme uygulamaları gibi en sık rastlanan dört dışlayıcı uygulamanın tespitinde kullanılması beklenen özel prensipler ortaya konulmuştur¹⁸.

Komisyon Tartışma Metni'nin hazırlanmasındaki asıl amacın, eski kararlarının bir muhasebesi olarak 82. madde uygulamalarını değiştirmek ya da yumuşatmak olmadığını, bundan sonrası için dışlayıcı uygulamaların tespitinde hukuki bir belirlilik sağlamak olduğunu ifade etmiştir¹⁹. Bu amaçla Tartışma

¹⁷Dışlayıcı uygulamaların nasıl ele alınacağı ABD'de son yıllarda en çok tartışılan konulardan birisi olmuştur. Adalet Bakanlığı ve Federal Ticaret Komisyonu dışlayıcı uygulamalara ilişkin duyurular yayımlamışlardır. Bu duyurular akademik çevrelerce tekelleşmenin tespiti için gerekli hukuki standart bulma yolunda sürdürülen arayışa ivme katmıştır. Bu süreçte aralarında Richard Posner'in de bulunduğu akademisyenlerce “*eşit etkinlikte firma testi*”, tüm dışlayıcı uygulamaların tespitinde kullanılacak bir test olduğu iddiasıyla ortaya atılmıştır. AB'de ise “*eşit etkinlikteki firma testine*” Komisyon'un yayımlamış olduğu Tartışma Metni'nde yer verilmiştir. ABD'de ortaya atılan “*eşit etkinlikteki firma testinin*” AB'de Tartışma Metni'nde yer alması, dışlayıcı uygulamaların tespitinde, AB uygulamalarının ABD uygulamalarına yakınlaştığının bir göstergesidir.

¹⁸Tartışma Metni'nde genel ve özel prensipler yanında hakim teşebbüslere etkinlik savunması imkânının tanınması tartışmalarına da yer verilmiştir. Çalışmanın kapsamı gereğince etkinlik savunması tartışmalarına girilmeyecektir.

¹⁹Bkz. dipnot 6

Metni'nin genelinde asıl olarak bir davranışın hangi koşullarda kötüye kullanma olarak tanımlanacağına ilişkin genel bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Çizilen bu genel çerçeve, rakiplerin yerine rekabetçi sürecin korunması amacına hizmet eden ve birbirini tamamlayan iki unsurdan oluşmaktadır. İlki, yeni ürün ve daha yüksek kalite veya yenilik fırsatları yaratan rekabetçi davranışların yasaklanmaması amacıyla getirilen *etki temelli* yaklaşımdır. Diğeri de dışlayıcı uygulamaların doğrudan ya da dolaylı zararlı etkileri karşısında tüketicilerin korunmasını hedefleyen *tüketici refahı* yaklaşımıdır. Bu açıklamalardan sonra aşağıda Tartışma Metni'nin çerçevesini çizen bu iki unsurdan bahsedilecektir. Ardından hukuki belirlilik sağlamak amacıyla Tartışma Metni'nde fiyat temelli dışlayıcı uygulamaların kullanılması tavsiye edilen "*eşit etkinlikteki firma testine*" yer verilecektir.

3.1. İktisadi/Etki Temelli Yaklaşım

Tartışma Metni'nin genel çerçevesini çizen unsurlardan ilki iktisadi/etki temelli yaklaşımdır. Bu yeni yaklaşım, şekilci yaklaşımın temel aldığı hâkim durum tespiti ile yetinmeyip, ihlale konu davranışın yol açabileceği, rekabeti kısıtlayıcı tüm etkileri de göz önüne almaktadır (Niels ve Jenkins 2005, 7). Bu nedenle anılan yaklaşım rekabet otoritelerinin alacağı yanlış kararların önüne geçmekte ve teşebbüslerin de kanunun boşluklarından yararlanmalarını engellemektedir (EAGCP 2005, 4). Böylelikle hatalı müdahalelerin önlenmesini amaçlayan Komisyon, ABD uygulamasında olduğu gibi, "*bozulmamışsa, tamir etme*" yaklaşımını benimsemiştir²⁰.

Tartışma Metni yayımlanmadan önce Metne dayanak olması amacıyla EAGCP tarafından yayınlanan "82. Maddeye İktisadi Bir Yaklaşım" adlı ön raporda, Komisyonca getirilmesi düşünülen söz konusu iktisadi/etki temelli yaklaşımın, 82. madde uygulamalarına ilişkin tüm yönleri kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Söz konusu raporda iktisadi/etki temelli yaklaşımın, davranışın tüketicilere verdiği zararın büyüklüğü hakkında faydalı bilgiler sağladığı belirtilmiştir. Bu özelliğin ayrıca hâkim durumlarını kötüye kullanan teşebbüslere verilecek cezaların, zarara göre tespit edilmesini mümkün kıldığı eklenmiştir. Zaten Komisyon reform çalışmalarındaki esas amaçlarından birinin de hâkim durumun kötüye kullanılması halleri için iktisadi analizlere dayanan zarar teorilerini geliştirmek olduğunu belirtmiştir²¹.

Komisyon'un Tartışma Metni ile getirdiği bu yeni yaklaşım, 29 Mart 2006 tarihli *Prokent/Tomra* kararı²² ile uygulamaya konulmuştur. Kararda, geri

²⁰Bkz. dipnot 6

²¹Bkz. dipnot 6

²²Case T-155/06 Tomra Systems and others v. Commission, OJ C 190

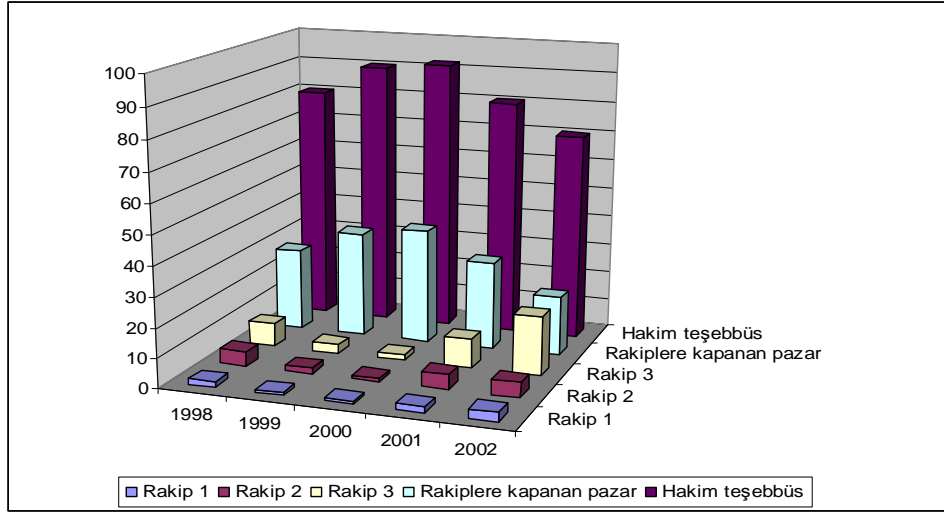
dönüşüm makineleri/kumbaralarının üretimi pazarında hâkim durumda bulunan Tomra adlı şirketin, müşterilerine uygulamış olduğu farklı hedef indirimleriyle münhasırlık yarattığı ve rakiplerini pazar dışında bıraktığı gerekçesiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Komisyon, *Hoffmann-La Roche* veya *Michelin II* kararlarından farklı olarak bu kararında, şekilci yaklaşımı terk ederek, yerine teşebbüsün söz konusu davranışının önemli derecede dışlayıcı etkiye sahip olup olmadığını sorgulamıştır. Söz konusu kararda, Tomra'nın hedef indirimlerini uyguladığı dönemde rakiplerine göre pazar payının değişmediği ve yüksek pazar payını koruduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca alışveriş mağazalarına geri dönüşüm makinelerini bulundurma zorunluluğu getirilmesi nedeniyle talep artışı olmasına rağmen söz konusu dönemde yeni girişler tecrübe edilmediği gibi mevcut teşebbüslerin iflas ederek pazarı terk ettikleri ifade edilmiştir.

Aşağıda yer verilen Grafik-1'de Tomra'nın ve rakiplerinin 1998-2002 yılları arasındaki pazar payı bilgilerine yer verilmiştir²³. Ayrıca Tomra'nın dışlayıcı uygulamaları ile pazarı ne oranda kapattığı da ele alınmıştır. Pazarın kapandığının iddia edildiği ülkelerden sadece birinde²⁴ bile pazarın kapanma oranının²⁵ % 90'ın üzerinde olduğu gözlemlenmiştir. Pazara girişte teknik bir engel olmadığı gibi pazara girişin maliyetli olmadığı tespiti de yapılmıştır. Bütün bu verileri değerlendiren Komisyon, Tomra'nın uygulamalarını dışlayıcı bulmuştur.

²³Ticari sır gereğince grafikteki değerler tahmini değerlerdir (Maier ve Vaigauskaite 2006, 22).

²⁴Avusturya, Almanya, Hollanda, İsveç ve Norveç'de, pazarın kapandığı tespitinde bulunulmuştur.

²⁵Piyasa kapama oranı, alıcının sağlayıcıya ve/veya sağlayıcının alıcıya erişimini kısıtlayan ticari stratejiler vasıtasıyla mevcut yada potansiyel rakiplerin rekabet etme şansı bulamadığı piyasa oranıdır.

Grafik-1: Tomra'nın Gelişimi ve Rakiplerinin Pazar Payı

Kaynak: Maier ve Vaigauskaitė (2006)

Prokent/Tomra kararı, şekilci yaklaşım terk edilerek davranışın pazardaki etkilerinin irdelenmesi bakımından 82. maddenin uygulama şekline muhalif çevrelerce önemli bir adım olarak değerlendirilmiş ve memnuniyetle karşılanmışır (Maier ve Vaigauskaitė 2006, 8).

3.2. Tüketici Refahı Yaklaşımı

Tartışma Metni'nin genel çerçevesini çizen unsurlardan diğeri de tüketici refahı yaklaşımıdır. 82. madde uygulamalarına ilişkin reform sürecinde, iktisadi/etki temelli yaklaşım ile birlikte başlayan yeni yöntem tartışmaları hedeflenen nihai amacın ne olduğu tartışmalarını da gündeme taşımıştır. Bilindiği üzere rekabet hukukunun uygulamasında benimsenen politika amacı doğrudan rekabet hukuku uygulamasını etkilemekte ve rekabet hukuku müdahalesinin yoğunluğunu belirlemektedir. Bu nedenle rekabet politikasının amacı önemli bir tartışma alanıdır.

Amaç tartışmaları iki zıt grup arasında cereyan etmektedir. İlki, şimdiye kadar büyük bir oranda AB rekabet otoritelerinin kararlarını etkilemiş olan ve rekabetin korunması için diğeri teşebbüslerin pazardaki özgürlüklerinin kısıtlanmaması gerektiğini ileri süren ordo-liberal yaklaşım, diğeri ise ABD antitröst otoritelerini etkileyen, rekabet politikalarının nihai amacını tüketici refahı olarak gören Anglo-Sakson tüketici refahı yaklaşımıdır (Wurmnest 2006, 16-18).

Yayımlanan EAGCP (2005, 7-9) raporu da “rekabetin korunması amacının” iktisadi özgürlüklerden daha çok tüketici refahı anlayışı ile yeniden ele alınması gerektiğini savunmuştur. Ayrıca, rapora göre, dışlayıcı uygulamaların tüketici refahı üzerindeki etkilerine odaklanılması ile rekabet politikasının tarafları mı yoksa rekabetçi süreci mi koruduğu tartışmalarının da sona ereceği beklenmektedir.

EAGCP raporuna paralel olarak Komisyon da, RA’nın 82. maddesinin amacının “tüketici refahını artırmak ve etkin kaynak dağılımının aracı olarak pazardaki rekabeti korumak” olduğunu savunmaktadır²⁶. Ayrıca Komisyon reform çalışmalarında tüketiciye en çok zarar veren kötüye kullanmalara daha fazla ağırlık vereceğini de açıklamıştır²⁷.

Sonuç olarak RA’nın 82. maddesi uygulamalarının yeniden gözden geçirilmesi sürecinde “iktisadi/etki temelli tüketici refahı yaklaşımı” benimsenmiştir. Bu yaklaşımın benimsenmesinde en önemli gerekçe, hâkim durumun kötüye kullanılması hallerine müdahalelerin tutarlı ve etkin bir şekilde yapılmasını sağlamaktır. Ayrıca, söz konusu yaklaşımla firmaların, ticari faaliyetlerinin yasal olup olmadığına ilişkin planlama aşamasında rekabet hukuku uygulaması açısından karşılaştıkları belirsizliklerin azaltılması amaçlanmaktadır (Ganslandt 2006, 2).

4. HÂKİM DURUMUN KÖTÜYE KULLANILMASININ TESPİTİ

ATAD’ın, *Hoffmann La Roche* davasında²⁸ “hâkim durumun kötüye kullanılması” kavramına ilişkin olarak verdiği tanım uygulamada genel kabul görmüştür. RA’nın 82. maddesine ilişkin birçok kararda atıfta bulunulan bu tanıma göre kötüye kullanmanın varlığının tespiti için iki koşul aranmaktadır. İlk koşulda hâkim teşebbüsçe *normal rekabet (normal competition)* oluşturan şartların dışındaki metotların kullanılmış olması, ikinci koşulda ise bu metotların piyasadaki mevcut rekabetçi yapının devamını ya da gelişmesini engelleyici etkiye sahip olması aranmaktadır. Bu nedenle 82. madde ile yasaklanan kötüye kullanmanın tespitinde “*normal rekabet*” kavramının AB rekabet hukukunda önemli bir yeri vardır²⁹. Ancak “*normal rekabet*” kavramının muğlâk bir kavram ve bu belirsizlikten dolayı mevcut uygulamaların bir standarttan yoksun olması

²⁶Bkz. dipnot 6

²⁷Bkz. dipnot 6

²⁸Bkz. dipnot 8

²⁹Bkz. Michelin II, para. 97 (“Hâkim durumdaki teşebbüs normal rekabet kapsamı dışındaki faaliyetlerde bulunmamalı”), Van den Bergh Foods Ltd., para. 157 (“82. madde normal rekabetin dışındaki faaliyetlerle hâkim durumunu güçlendirmesini veya rakibini pazar dışına itmesini yasaklamaktadır.”)

temel eleştirisi konusudur (Wurmnest 2006, 7). Özellikle hâkim teşebbüslerin davranışlarını *ex-ante* olarak değerlendirebilmeleri ve *ex-post* olarak da savunabilmeleri için “*normal rekabet*” kavramının kapsamının ne olduğu sorusu önem taşımaktadır.

Hâkim durumun kötüye kullanılması kavramının, tanımının yapılmasında karşılaşılan bu zorluk nedeniyle geniş yorumlanması Komisyonca bir çözüm olarak görülebilmektedir. Ancak kötüye kullanmanın geniş olarak yorumlanmasının 82. maddeyi Komisyon’un elinde “*keskin bir bıçak*” haline getirebileceği yönünde endişelerde bulunmaktadır (Şiramun 2005, 33). İctihattan içtihadı değişen tutarsız yaklaşımlarla tüketiciler için faydalı olan davranışların da yasaklanabildiğini tecrübe edinen hâkim teşebbüsler, rekabet otoriteleri ve mahkemelerin aldıkları kararlardan kaygı duymaktadır. Kendilerine yüklenen özel sorumluluk nedeniyle kusurlu olmasalar bile hâkim durumda olan teşebbüsün davranışlarının pazardaki rekabet üzerindeki etkisini bilmesi ve davranışlarını bu çerçevede kontrol altında tutması beklenmektedir. Bu nedenle hâkim durumdaki teşebbüsler, sorumluluklarını istisnasız yerine getirebilmek için hâkim durumun kötüye kullanılması tanımının sınırlarını bilmek istemektedirler (Şiramun 2005, 34).

Neelie Kroes hâkim teşebbüslerin rakipleri ile hakkaniyetli rekabet etmelerine izin verilmesi gerektiğine değinmiş ve bu nedenle de dışlayıcı uygulamaları tanımlamak için rekabetçi davranışları diğer çeşit davranışlardan ayırmanın önemine işaret etmiştir³⁰. Komisyon Tartışma Metni’nde de “...*davranışın rekabetçi olup olmadığı net olmayan durumlarda özellikle etkinlik yaratmadığı açık olan ve sadece pazardaki rekabeti engelleyen eylemler kötüye kullanma olarak değerlendirilir...*” şeklinde bir açıklama getirerek bu duruma ara bir formül bulmaya çalışmıştır.

İlgili tüm çevrelerde AB rekabet hukukunun temel amacının tüketicinin refahını korumak olduğu konusunda fikir birliği sağlanmıştır. Bununla birlikte bu amaca nasıl ulaşılacağı konularında akademisyenler arasında önemli görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Bu nedenle hâkim durumun kötüye kullanılmasının tespiti için ihtiyaç duyulan standartlar AB’de akademisyenler arasında tartışılmaya başlanmıştır.

Tartışma Metni’nde rekabeti kısıtlayıcı davranışları rekabetçi davranışlardan ayırmak için yol gösterici nitelikte bir takım testler önerilmektedir. Tartışma Metni bu testler içerisinde fiyat temelli kötüye kullanmalar için, “*eşit etkinlikteki firma testini*” önermiştir. Komisyon söz konusu testlerin yetersiz kaldığı durumlarda, genel prensipler çerçevesinde değerlendirmesini yapacaktır

³⁰Bkz. dipnot 6

(Tartışma Metni, para. 56). Aşağıda Tartışma Metni'nde fiyat temelli kötüye kullanmalar için önerilen “eşit etkinlikteki firma testine” değinilecektir.

4.1. Eşit Etkinlikteki Firma Testi (As Efficient Firm Test-EF Test)

Tartışma Metni'nde dışlayıcı uygulamalar, “hâkim durumdaki teşebbüsün pazar üzerinde kısmen ya da tamamen kapama etkisine sahip olan, nihai olarak tüketicilere zarar veren...” ve “...olası etki olarak da fiyatları artıran veya rekabetçi seviyesinin üstünde seyrettiren davranışlar...” şeklinde tanımlanmıştır (Tartışma Metni, para. 1 ve 58). Ayrıca Tartışma Metni'nde dışlayıcı uygulamalar fiyat temelli olanlar ve olmayanlar olarak iki gruba ayrılmıştır.

Tablo -1: Dışlayıcı Uygulamalar

	Yatay Kapama	Dikey Kapama
Fiyat Temelli Olmayan Kötüye Kullanmalar	Münhasırlık Anlaşmaları Bağlama Anlaşmaları	Sözleşme Yapmayı Reddetme Sözleşme Yapmayı Zorlaştırma
Fiyat Temelli Olan Kötüye Kullanmalar	Sadakat İndirimleri Bağlama Yoluyla Yapılan İndirimler Yıkıcı Fiyat Uygulaması	Fiyat Sıkıştırması Sözleşme Yapmayı Zorlaştırma

Tartışma Metni'ne göre fiyat temelli dışlayıcı uygulamalarda, *rekabeti kısıtlayıcı fiyatlandırma politikaları* ile *rekabeti artırıcı fiyatlandırma politikalarını* birbirinden ayırmak zordur (para. 62). Böyle bir zorluk Tartışma Metni'nin fiyat temelli dışlayıcı uygulamaların nasıl tespit edileceği üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuştur. Bu yoğunlaşma neticesinde, Metin, başarısı rakibin etkinliğine bağlı olan fiyat temelli dışlayıcı uygulamaların tespitinde görece etkinliği baz alan *eşit etkinlikteki firma testi* kullanılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır (para. 63). Çünkü hâkim durumdaki firmanın dışlayıcı etkiye sahip fiyatlama politikaları sonucunda daha az etkin olan firmalar pazar dışına itilirken en az hâkim durumdaki firma kadar etkin olan firmaların söz konusu pazarda başarılı olduğu düşünülmektedir.

Neelie Kroes da “hakim teşebbüslerin agresif fiyat stratejileri karşısında etkin olmayan teşebbüslerin rekabet politikalarınca korunmaması gerektiğini” belirterek rekabetçi davranışları “eşit etkinlikteki rakibin hakim durumdaki teşebbüsün agresif fiyat stratejileri karşısında rekabet edebilmesi” şeklinde tanımlamıştır.

Kullanılması tavsiye edilen eşit etkinlikteki firma testi aslen Richard Posner tarafından geliştirilmiştir. Bu teste göre hâkim teşebbüsün dışlayıcı uygulaması sonucunda eşit ya da daha etkin bir rakibin faaliyetlerinin zorlaştırılması veya onu pazar dışına çıkarılması kötüye kullanma olarak kabul edilmektedir. Eşit etkinlikteki firma testi, rekabetin doğası gereği acımasız olduğu ve eninde sonunda etkin olmayan teşebbüsleri pazar dışına çıkaracağı düşüncesine dayanmaktadır. Bu nedenle söz konusu test, rekabet politikasının etkin olmayan teşebbüsleri korumaması gerektiğini savunmaktadır (Wurmnest 2006, 23).

Bu testte cevabı aranması gereken temel soru, hâkim durumdaki teşebbüsün kendisinin söz konusu dışlayıcı uygulamaya maruz kalması halinde faaliyetlerini sürdürüp sürdüremeyeceğidir (Akman 2006a, 6). Bu durumdan hâkim durumdaki teşebbüsün kendisinin dahi söz konusu dışlayıcı uygulamayı karşılayamayacağı kanaatine varıldığında, ihlale konu olan uygulama dışlayıcı bulunacaktır.

4.2. Eşit Etkinlikteki Firma Testinin Uygulaması

Posner (2001, 194-195), eşit etkinlik firma testine şu şekilde açıklama getirmiştir:

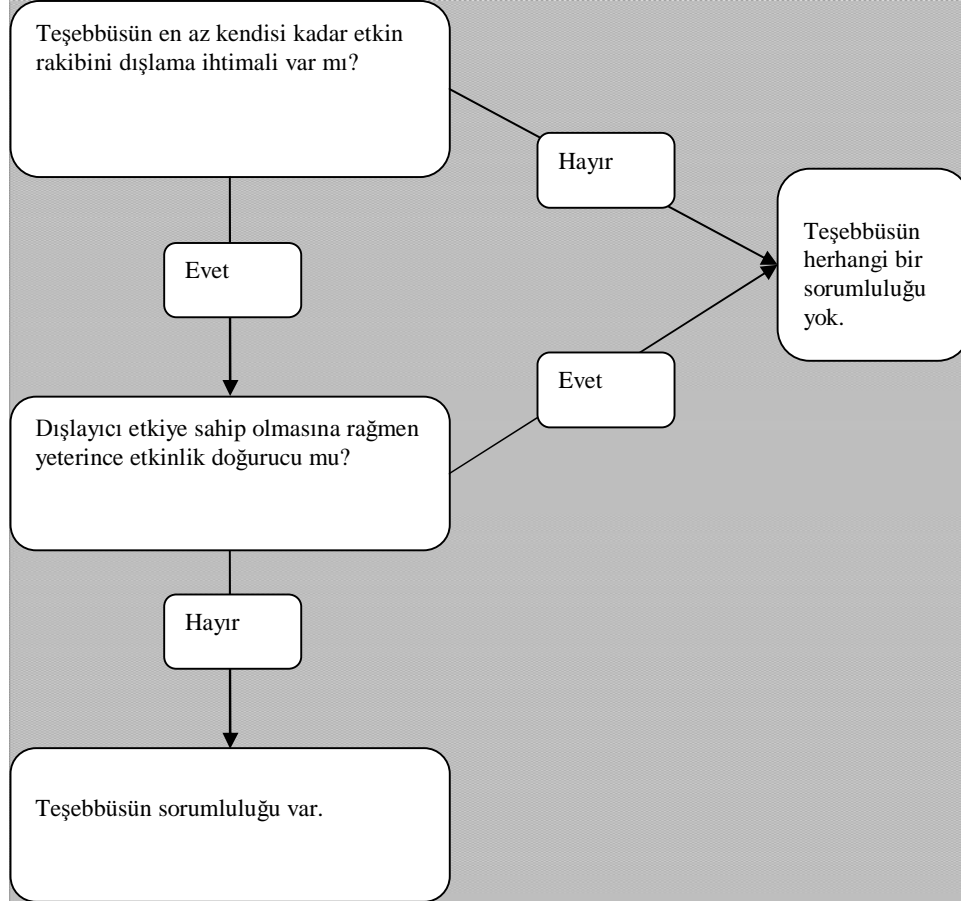
...iddia makamının, yüksek pazar gücüne sahip teşebbüsün, en az kendisi kadar etkin olan rakibini, dışlayıcılık iddiasına konu olan davranışıyla dışladığını göstermesi gerekmektedir...

İddianın yöneltildiği teşebbüsün ise hâkim durumda olmasına rağmen söz konusu davranışının etkinlik doğurucu olduğu yönünde savunma yapma imkânı bulunmaktadır.

Şekil-1'de de yer verildiği üzere, eşit etkinlikteki firma testine göre, hâkim durumdaki teşebbüsün davranışı, en az kendisi kadar etkin olan bir rakibini dışlaması durumunda, yasaklanacaktır. Eşit etkinlikteki firma testinin 82. madde uygulamalarında izlerine rastlamak mümkündür. Örneğin, AKZO kararı ile yıkıcı fiyat uygulamaları için oluşan içtihatla kar maksimize eden teşebbüsün fiyatlarının rakiplerinin maliyetinin altında olsa bile ortalama değişken maliyetine kadar indirmesine göz yumulacağı belirtilmektedir³¹. Bunun arkasında yatan iktisadi mantık, eşit etkinlikteki firma testine dayanmaktadır. Ayrıca eşit etkinlikteki firma testine fiyat sıkıştırması uygulamalarında da sık karşılaşılmaktadır (GCLC 2005, 45).

³¹Case C-62/86 Akzo v. EC Commission (1991) ECR I 3359 (CJ), 5 CMLR 215

Şekil-1: Eşit Etkinlikte Firma Testi

Kaynak: OECD (2005a, 30)

Eşit etkinlikteki firma testi ABD’de *LePage’s* kararında³² uygulama alanı bulmuştur. Şeffaf bant piyasasında tekel durumunda bulunan 3M firması, şeffaf bant da dâhil olmak üzere otomobil ürünlerinden sağlık ürünlerine kadar çok çeşitli ürünler satmaktadır. Rakibi *LePage’s* ise sadece şeffaf bant çeşitlerini uygun fiyata pazarlamaktadır. 3M, müşterilerine ürün portföyündeki altı ürün çeşidinin her birinden belirlenen miktarda alım yapması şartı ile toplam tutardan indirim yaparak büyük ölçekte alım yapan müşterilerin şeffaf bant alımlarını, *LePage* firmasından kendisine çekmeyi ve rakibini pazar dışına itmeyi amaçlamaktadır. Mahkeme 3M firmasının söz konusu davranışı ile pazar gücünü

³²*LePage’s inc.v. 3M Co .324 F. 3d 141 (3d Cir.2003).*

kötüye kullandığına karar vermiştir. Bu kararın gerekçesinde 3M firmasının bağlama yoluyla indirim (*bundled rebate*) yapması karşısında eşit etkinlikteki rakibinin bile rekabet edemeyeceği savına yer verilmiştir.

Bu testin uygulamasına yönelik verilebilecek teorik bir örnek de şu şekildedir:

Tablo-2: Eşit Etkinlikteki Firma Testi Uygulaması

Örnek: İndirim Uygulamalarında “Eşit Etkinlikteki Firma Testi”

Konu: Sadakat indiriminin iktisadi etkisi nedir? Müşteriler bu indirim sonucunda ilave bir birim çıktıyı rakip teşebbüslerden almaktan vazgeçip hâkim teşebbüsten mi almaktadır?

Test ile indirim uygulamalarının müşterilerin alım kararlarını ne ölçüde etkilediği irdelenmelidir: Müşterilere uygulanan hedef alım miktarı nedir? Bu alım miktarına ulaşıldığında ya da bu miktar aşıldığında indirimin müşterilere ekonomik getirisi nedir? Hâkim teşebbüs kadar etkin olan rakibi de aynı fiyat politikasını uygulayabilir mi? Bu alım noktasını etkileyen diğer faktörler nedir?

Değerlendirmede diğer unsurlar da dikkate alınmalıdır.

Ticari Açıdan Gerekli Miktarda Ürün Arz Etmek: Normal olarak bütün rakipler bütün talebi karşılama gayesinde değildirler. Bu nedenle sorulması gereken soru, indirim sistemi rakip teşebbüsün, müşterilerine ticari açıdan gerekli miktarda ürün arz etmesini engelliyor mu?

Fiyat Analizi: Müşterilerin, hâkim teşebbüsün indirim politikaları karşısında rakip teşebbüsten ticari açıdan gerekli miktarda ürün almaları için gereken fiyat seviyesi nedir?

Maliyet Analizi: Hâkim durumdaki teşebbüsün ya da eşit etkinlikteki varsayımsal rakibinin ortalama toplam maliyeti (ATC) nedir?

Fiyat/Maliyet Analizi: Müşterilerine ticari açıdan gerekli miktardaki ürünü arz etmek için gerekli fiyat, eşit etkinlikteki rakibin ATC'nin altında mı?

Fiyat/Maliyet Karşılaştırması: Söz konusu fiyat eşit etkinlikteki rakibinin ATC'sinin altında ise rakibin hâkim teşebbüs ile rekabet etmesi zordur.

Kaynak: European E&M Consultants, Competition Competence Report, 2006, 4

Tablo-2'de de yer verildiği üzere eşit etkinlikteki firma testinin uygulanabilmesi için hâkim durumdaki teşebbüslerin fiyat ve maliyet yapısına ilişkin güvenilir bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgi toplamada ve maliyetlerin hesaplanmasında yaşanan zorluğun bilincinde olan Komisyon, bilgilerin yeterli

olmadığı ya da erişilemediği durumlarda ek verilerin elde edilebileceği kaynakları sıralamıştır (Tartışma Metni, para. 67):

1. a) Hâkim durumda bulunan teşebbüsün ihlali gerçekleştirdiği piyasada satışa sunduğu üründen elde ettiği cirosu ile ürünün piyasaya sunulması aşamasında katlandığı maliyete ilişkin yeterli bilgiye ulaşamadığı durumlarda,

b) Hâkim durumdaki teşebbüsün bir piyasadaki dışlayıcı uygulaması, faaliyet gösterdiği diğer piyasalardaki cirosunu da olumsuz etkilediği durumlarda,

c) Benzer bir şekilde çift taraflı pazarlarda (*two sided markets*)³³,

Teşebbüsün diğer piyasalardaki faaliyetlerden elde ettiği gelirlerine ve bu piyasalardaki maliyetlerine bakılması gerekir.

2. Hâkim durumda bulunan teşebbüsün maliyetlerine ilişkin güvenilir bilgilere istenildiği an ulaşılamadığı durumlarda, etkin rakiplerin verilerine dayanılarak eşit etkinlikteki firma testi uygulanabilir.

3. Maliyet verilerine ilişkin bilgilere hiçbir şekilde ulaşamadığı durumlarda, kötüye kullanmanın tespitinde kullanılacak fiyat-maliyet analizi dışındaki diğer unsurlara ilişkin güvenilir modellerin oluşturulup kötüye kullanmanın varlığı tespit edilebilir. Bunun karşısında hâkim teşebbüslerin savunmalarını sunma imkânları her zaman vardır.

4. Ölçek ekonomisinin veya piyasaya ilk girenin sahip olduğu avantajların (*first mover advantages*) bulunduğu özellikli pazar koşullarında az etkinlikteki teşebbüslerin korunması gerekmektedir. Bu durumda, eşit etkinlikteki firma testinin, sadece hâkim durumda bulunan teşebbüsün maliyet ve fiyatlarının karşılaştırılmasını temel almasından öte, ölçek ekonomisi ve pazara ilk giren avantajı gibi pazara özgü koşulları da dikkate alması beklenmektedir.

Tartışma Metni yayımlanmadan önce düzenlenen Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) toplantısına katılan AB delegasyonu da “*hâkim*

³³Çift taraflı pazarlar, bir ya da birden çok platform ile son kullanıcılar arasında etkileşimin sağlandığı ve iki (ya da daha çok) tarafa da uygun ücret yüklenerek söz konusu tarafların bir araya getirildiği pazarlar olarak tanımlanabilir. Çok taraflı pazarlara bilgisayar oyunları platformları, internet siteleri, TV ağları, kredi kartları ve gazeteler örnek olarak verilebilir. Bu pazarlarda (özellikle internet siteleri, TV ağları ve gazeteler) platformlar hem reklâmverenler için hem de tüketiciler için rekabet etmektedirler. Örneğin gazeteler bir yandan okuyucu sayısını artırmaya çalışırken öte yandan reklâmverenleri gazetelerine reklâm vermeye ikna etmek zorundadır. Doğal olarak, platformun bir tarafı için yapılan rekabet diğer taraf için de başarı ya da başarısızlığı beraberinde getirecektir. Sonuç olarak çift taraflı pazarlarda platformlar bir yandan iki tarafı memnun etmeye çalışırken diğer yandan da para kazanmaya (en azından kaybetmemeye) çalışmaktadır (Rochet ve Trole 2005, 2).

durumun kötüye kullanılmasını” tanımlamaya tek bir testin yeterli olamayacağını, ancak önerilen testler içerisinde en başarılı test olarak eşit etkinlikte firma testini bulduklarını belirtmiştir³⁴. Bununla birlikte hâkim teşebbüsle az etkinlikteki rakibi arasındaki fark çok olduğu durumlarda, az etkinlikteki teşebbüslerin ölçek ekonomisine ulaşana kadar korunması gerektiğini de dile getirmiştir (OECD 2005, 277).

5. TARTIŞMA METNİ'NE GETİRİLEN ELEŞTİRİLER

Tartışma Metni ilgili çevrelerce memnuniyetle karşılanmakla birlikte, Metin’de öngörülen yeni yaklaşım, iktisadi/etki temelli yaklaşım ile bağdaşmadığı, şekilci yaklaşımın izlerini taşıdığı ve yeterli açıklıkta olmadığı yönünde eleştirilere hedef olmuştur (İçöz ve Hançer 2007, 5). Bu noktada çalışmanın konusu ile sınırlı olmak üzere Tartışma Metni’ne getirilen eleştiriler ele alınacaktır.

5.1. Eşit Etkinlikteki Firma Testine Getirilen Eleştiriler

Eşit etkinlikteki firma testi uygulamada bazı önemli sorunlara neden olmaktadır. Bu sorunlar, testin değerini düşürmekte ve genel olarak kullanılabilir olup olmadığına dair şüpheleri de beraberinde getirmektedir.

Tartışma Metni’nde önerilen bu teste yöneltilen eleştirilerin en önemlisi, ölçek ekonomisi nedeniyle maliyet avantajına sahip olan hâkim teşebbüslerin, pazara girmek isteyen potansiyel rakipler karşısında daima etkin durumda olmasıdır. Bu özelliğinden dolayı dışlayıcı uygulamalara eşit etkinlikteki firma testinin uygulanmasının *müdahaleden hatalı kaçınmaya*³⁵ neden olacağı ileri sürülmektedir³⁶.

Bu test, piyasada sadece etkin olan teşebbüslerin faaliyet göstermelerinin, söz konusu teşebbüslerin aralarında rekabet olduğunun bir göstergesi olmadığı gerekçesiyle de eleştirilmektedir (Melamed 2006, 388). Çünkü daha az etkin olan teşebbüslerin de pazara girmesi rekabetçi baskı yarattığı gibi tüketici refahını da arttırmaktadır (Gavil 2004, 60). Salop (2006b, 14) daha az etkin olan teşebbüslerin pazarda rekabetçi baskı yaratabileceğini şu şekilde bir örnekle açıklamıştır:

³⁴Diğer testlere ilişkin ayrıntılı bilgi için yazar tarafından 2008 yılında hazırlanan “ABD ve AB Perspektifinden Dışlayıcı Uygulamaların Tespitine Yönelik Standart Tartışmaları” isimli Rekabet Uzmanlığına Yükseltme Tezi’ne başvurulabilir.

³⁵Müdahaleden hatalı kaçınma (*false negative*), rekabetin kısıtlandığı durumlarda rekabet otoritesince müdahale edilmemesi anlamına gelmektedir.

³⁶Simmons & Simmons “DG Competition discussion paper on the application of Article 82 to exclusionary abuses”, s. 5

Değişken maliyeti 20\$ olan bir ürünü hâkim teşebbüsün tekeli fiyatlama politikasıyla 50\$'a sattığı varsayılmaktadır³⁷. Değişken maliyeti 40\$ olan firma giriş tehdidiyle karşılaştığı zaman hâkim teşebbüs fiyatını 39\$'a indirerek rakibin girişini caydırabilir. Bu potansiyel giriş pazarda her hangi bir üretim artışı sağlansa da, fiyatları düşürmekte; tüketici refahını ve toplam refahı artırmaktadır.

Getirilen eleştirilerden bir diğeri de, düşük etkinlikteki teşebbüsler korunmuş olsaydı, zamanla onların da hâkim durumdaki teşebbüs kadar etkin olabilecekleridir. Bu nedenle hâkim durumdaki teşebbüsle potansiyel rakipleri arasında pazar gücü farkının fazla olduğu durumlarda, pazara yeni giren rakiplerin hâkim durumdaki teşebbüsle rekabet edebilmesi için minimum etkinlik ölçüğüne ulaşana kadar korunması gerekmektedir (OECD 2005a, 277). Aslında Tartışma Metni'nde de ölçek ekonomisinin veya piyasaya ilk girenlerin sahip olduğu avantajlar gibi pazar koşullarında, daha az etkinlikteki teşebbüslerin korunmasının tüketicilerin çıkarı için gerekli olduğu belirtilmiştir (para. 67). Bununla birlikte ne zaman daha az etkinlikteki teşebbüslerin korunacağı, ne zaman bu testin uygulanacağı konusunda aydınlatıcı bir açıklama getirilmemiştir (Akman 2006a, 6).

Eşit etkinlikteki firma testine yöneltilen eleştirilerin biri de bu testin görecelik etkinliğin nasıl yapılacağına dair net bir kılavuz sunmamasıdır. Örneğin, daha kaliteli yeni bir ürünü pazara sunmayı hedefleyen potansiyel firmalar teste göre maliyetlerini kalite artışına göre ayarlamak durumundadırlar. Söz konusu kalite artışı görecelik bir unsur olduğundan nasıl hesaplanacağı da belirsizdir. Ayrıca bu test çerçevesinde öne sürülen etkinliğin kastın ne olduğu belli olmayıp, teşebbüsün dışlayıcı olduğu iddia edilen davranışının piyasadaki etkilerinin göz önüne alınmayacağı da belirsizdir (Salop 2006b, 16).

Söz konusu test, uygulanabilir olmadığı yönünde de eleştirilere hedef olmaktadır. Bu testin uygulanabilmesi için hâkim durumdaki teşebbüslerin fiyat politikaları ve maliyet kalemlerine ilişkin sağlam verilere ihtiyaç duyulmaktadır. Gavil (2004, 55)'e göre hâkim teşebbüslerin bilgilerini rekabet otoritesi ile paylaşmaya razı olmamaları nedeniyle kaliteli bilginin elde edilmesinde yaşanacak sıkıntı, bu testin başarısını etkileyen temel nedenlerden birisidir. Wurmnest (2006, 23)'a göre de bu test ile hem şikâyetçilerin iddianamelerini hazırlayabilmeleri için hem de hâkim firmaların yatırım planlarının yasal olup olmadığını tespit

³⁷Firmanın herhangi bir batık maliyetinin olmadığı ve değişken maliyetinin de sabit olduğu farzedilmiştir.

edebilmeleri için rakiplerin bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle bu testin henüz değerlendirme aşamasındayken yetersiz kaldığı ileri sürülmektedir³⁸.

Tartışma Metni'nde Komisyon'un etki temelli yaklaşımda olması gereken tüm diğer ayrıntıları atlayarak maliyet eşliğini (*cost benchmark*) baz alan eşit etkinlikteki firma testine odaklanması da eleştiri konusu olmuştur. Zira test bu yönüyle şekilci bir yaklaşım sergilemektedir. Akman (2006a, 6)'ın da işaret ettiği gibi dışlayıcı uygulamaların tüketici refahı üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi gerekliliği Tartışma Metni boyunca referans yapılırsa da, fiyat temelli kötüye kullanmaların tespitinde önerilen eşit etkinlikteki firma testi ile dışlayıcı uygulamaların tüketici refahı üzerindeki etkilerinden daha çok rakiplere verilen zarara odaklanılmıştır. Bu da, Komisyon'un rakiplerin korunmasına, tüketici refahının korunmasından çok daha fazla önem verdiği izlenimine yol açmaktadır.

Eşit etkinlikteki firma testi, yeterince açık olmadığı ve bunun da Komisyon'a geniş bir takdir yetkisi verdiği yönünde de eleştiriler almaktadır³⁹. Örneğin test uygulanırken referans alınacak maliyet eşliği hakkında bir açıklama getirilmemiştir. Öte yandan testte yer alan “*etkin rakip*” ve “*benzer maliyet*” gibi kavramların da aydınlatılması beklenmektedir⁴⁰.

Ayrıca bu test Tartışma Metni'nde sadece fiyat temelli kötüye kullanmalar için tavsiye edilmekten, yine Tartışma Metni'nde fiyat temelli olmayan bağlama anlaşmaları gibi uygulamalar için de testin kullanıldığı görülmektedir. Bu çerçevede fiyat temelli olmayan kötüye kullanmalarda da bu testin uygulanıp uygulanamayacağının netleştirilmesi gerekmektedir.

ATAD, *British Airways* kararında⁴¹, teşebbüsün yıkıcı fiyat uygulamaları ile eşit etkinlikteki rakibini dışlayıp dışlamadığına bakmaksızın karar vermiştir. ATAD'ın uzun yıllar içtihat oluşturacak bu kararı nedeniyle Heimler (2007, 4), Tartışma Metni'nde kullanılması önerilen eşit etkinlikteki firma testinin tavsiyeden öteye gitmeyeceğini iddia etmiştir.

5.2. Tartışma Metni'nde Tüketici Refahı Yaklaşımına Sadık Kalınmadığı Yönündeki Eleştiriler

Tartışma Metni'ne getirilen temel eleştirilerden bir diğeri de, tüketici refahı yaklaşımına söz konusu Metin boyunca sadık kalınmamasıdır (Bishop ve

³⁸Allen & Overy Comments on the DG Competition Discussion Paper on the application, s. 3

³⁹Joint Working Party of the Bars and Law Societies of the United Kingdom (“JWP”); “Response to DG Competition Discussion Paper on the application of Article 82 to exclusionary abuses”, s. 12

⁴⁰Gianni, Orioni, Grippo & Partners, “Comments On The Dg Competition Discussion Paper On The Application Of Article 82 Of The Treaty To Exclusionary Abuses”, s. 6

⁴¹Case C-95/04 P *British Airways v. EC Commission* (2007), OJ C 106

Marsden 2006, 6). Örneğin, Metin’de dışlayıcı uygulamalar tüketici refahına zarar veren davranışlar olarak tanımlanmıştır (para. 1). Ancak, rakiplerin hâkim teşebbüsçe pazarın kapandığı iddiasında bulunabilmeleri için ihlale konu davranışın tüketici refahı üzerindeki etkilerine değinmeksizin, bu davranış sonucunda dezavantajlı duruma düştüklerini ispat etmelerinin yeterli görülmesi, tüketici refahı yaklaşım ile çelişmektedir (JWP’den aktaran İçöz ve Hançer 2007, 7).

Tartışma Metni’nde 82. maddenin nihai hedefinin tüketici refahının korunması olduğu belirtilmiştir. Ancak, Tartışma Metni’nin hiçbir yerinde dışlayıcı olan davranışların tüketiciler üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin detaylı açıklamaya yer verilmemiştir. Özellikle belirtmek gerekirse tüketici refahı testi ile dışlayıcı uygulamanın tüketici refahı üzerindeki etkileri değerlendirirken hangi zaman diliminin –kısa, orta ve uzun vade- esas alınacağı bilinmemektedir. Ayrıca bu davranışın tüketici refahı üzerindeki doğrudan etkilerine mi yoksa dolaylı etkilerine mi odaklanılacağı konusu da belirsizdir (OECD 2005a, 277).

Ayrıca Tartışma Metni, ATAD’ın *Hoffman-La Roche* kararında yer alan *kötüye kullanma* tanımından yola çıkarak, *dışlayıcı uygulamaların tespitinde* kullanılacak belli başlı faktörleri ortaya koymaktadır. Ancak, iktisadi/etki *temelli* bir yaklaşım ile tüketici refahının temel alındığına birçok yerde değinilen Metnin tüketici refahını hiç dikkate almayan şekilci *Hoffman-La Roche* kararının tanımına atıfta bulunması kendi içerisinde bir çelişki olarak algılanmaktadır (Akman 2006, 9). Metinde *Hoffman-La Roche* kararında olduğu gibi hâlihazırda eleştirilmekte olan kararlara bağlı kalınması ve bu kararlardan genel prensipler çıkarılmaya çalışılması da geleneksel yaklaşımın korunduğu yönündeki eleştirileri destekler nitelikte bulunmaktadır (İçöz ve Hançer 2007, 21).

5.3. Tartışma Metni’nin Şekilci Yaklaşımın İzlerini Taşıdığı için Tutarsız Olduğu Yönündeki Eleştiriler

Tartışma Metni’ne getirilen temel eleştirilerin bir diğeri de, Tartışma Metni’nin görünüşte iktisadi/etki temelli yaklaşımı benimsemesine rağmen hala şekilci yaklaşımın izlerini taşıdığı ve bu yüzden de bir tutarlılık sergilemediğidir (Dethmers & Doodoo 2006, 537)⁴².

Komisyon’un Tartışma Metni’nde şekilci yaklaşımını koruduğuna ilişkin yapılan eleştirilerin başında, kötüye kullanmanın tespiti için öncelikle hâkim durumun varlığının aranması gelmektedir (Akman 2006a, 2). 82. maddenin

⁴²Hukuki belirlilik ve uygulanabilirlik açısından Tartışma Metni’nin geleneksel yaklaşımını koruyor olması da ciddi bir kesim tarafından desteklenmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz dipnot 38, 39

mevcut uygulamasında da kötüye kullanmanın tespiti için öncelikle hâkim durumun varlığının, daha sonra hâkim durumun kötüye kullanıldığının tespiti gerekmektedir. Tartışma Metni'ne dayanak olan EAGCP raporunda (2005, 14) ise iktisadi/etki temelli bir yaklaşımı benimsemenin gereği olarak, *de minimis* halleri dışında, ayrıca ve öncelikli olarak hâkim durumun varlığı ortaya konulmadan, sadece hâkim durumda olan bir teşebbüsün yaratabileceği bir zararın varlığının belirlenmesi, hâkim durum ve hâkim durumun kötüye kullanılmasının tespiti açısından yeterli görülmüştür. Ancak Komisyon, EAGCP'nin görüşünden tamamen ayrılarak, Tartışma Metni ile hâkim durumun varlığının öncelikli olarak tespit edilmesi gerekliliğini tekrar ederek mevcut şekilci yaklaşımını korumuştur⁴³.

Bir diğer eleştiri ise Tartışma Metni'nde dışlayıcı uygulamalar ile sömürücü uygulamaların birbirlerinden tamamen ayrı kategoriler altında değerlendirilmesidir (Akman 2006b, 9; Medef 2006, 3). Oysa etkileri bakımından aynı olan dışlayıcı uygulamalar ile dışlayıcı uygulamalar sonucunda gerçekleşen sömürücü uygulamaların iki ayrı kategori altında değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Komisyon'un Metin'de şekilci yaklaşımını koruduğuna ilişkin yapılan diğer bir eleştiri ise "*hâkim durumdaki teşebbüs tarafından gerçekleştirilmişse birçok eylem kötüye kullanma olabilir*" şeklindeki yaklaşımdır. Oysa hâkim durumla kötüye kullanma arasında varsayılan nedensellik bağı daima oluşmayabilir (Şıramun 2005, 117). Ayrıca Tartışma Metni'nden örnek vermek gerekirse, Metin'de ara alıcılara verilen zararın genellikle nihai tüketicilerin de zararı anlamına geleceği kabul edilmiştir (para. 55). Diğer bir örnek ise Metin'de, etkinlik yaratmayan ve hakkaniyetli rekabet olmayan dışlayıcı uygulamalar kötüye kullanma sayılmaktadır (Tartışma Metni, para. 60). JWP'e göre de bu örneklerde olduğu gibi tüketici nezdinde doğurduğu zararlara değinmeksizin varsayımlara dayanarak kötüye kullanmanın tespit edilmesi etki temelli yaklaşımla bağdaşmamaktadır⁴⁴. Ayrıca Metin'de gerçekten etki temelli yaklaşım benimsenmiş olsaydı dışlayıcı uygulamalar ile dışlayıcı uygulamaların sonucunda gerçekleştirilen sömürücü davranışlar birbirlerinden tamamen ayrı kategoriler altında değerlendirilmezdi (Akman 2006b, 9). Zira etki temelli yaklaşım uyarınca temel alınan *tüketici refahının* her somut olay bakımından ele alınması ve bir davranışın kötüye kullanma teşkil etmesi için *tüketici nezdinde güncel veya olası bir zararın* mutlaka saptanması gerekmektedir⁴⁵.

⁴³Bkz. dipnot 40, s.3-4.

⁴⁴JWP s.9

⁴⁵Ibid.

Sonuç olarak Komisyon oldukça tartışılan konularda etki temelli yaklaşımı benimsediğini duyururken, Tartışma Metni'nde önerilen şekilci yöntemler ile tutarlı bir yaklaşım sergilememektedir⁴⁶.

5.4. Tartışma Metni'nin Yeterince Açık Olmadığı Yönündeki Eleştiriler

Komisyon Tartışma Metni'nde hem var olan içtihadı hem de yeni yaklaşıma değinmiştir. Ancak her birinin ne kadar geçerli olduğu net değildir. Esasen Komisyon var olan içtihadı önerilen yeni yaklaşıma entegre etmeye çalışmaktadır. Bu da Komisyon'un yeni yaklaşımla amacının tam olarak ne olduğu ve yeni yaklaşımın ne kadar etkili olacağı konusunda belirsizlik yaratmaktadır (Gerber, 2007).

Tartışma Metni boyunca tutarlı bir yaklaşım sergilenmemesinin yanı sıra benimsenen iktisadi/etki temelli yaklaşımın kapsamının açık olmadığı ve kötüye kullanmanın tespitinde hangi iktisadi araçların kullanılacağına ilişkin yeterli bilgi sunulmadığı yönünde eleştiriler bulunmaktadır (Wurmnest 2006, 10). Bu eleştirilere paralel olarak Tartışma Metni'nde yer verilen testlerin olası uygulamalarına da ilişkin detaylı bilgi verilmemektedir. Bu nedenle "*tüketici refahını artırma aracı olarak rekabetin korunması*" amacının uygulamada neyi ifade ettiğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Böyle bir açıklamanın bulunmaması, dışlayıcı uygulamaların etkilerinin incelenmesinde son derece açık uçlu ve subjektif değerlendirmelere neden olabilecektir.

Ayrıca Tartışma Metni'nde, piyasadaki yeterli veri elde edilememesi nedeniyle testlerin uygulanmasının mümkün olamayacağı durumlarda, Komisyon'un genel prensiplere göre incelemesini yapacağı belirtilmiştir (Tartışma Metni, para. 56). Bu ifade, dışlayıcı uygulamaların tespitinde Komisyon'un hala geniş takdir yetkisine sahip olduğunu göstermektedir. Bunun da dışlayıcı uygulamaların tespitinde subjektif değerlendirmelere neden olması kaçınılmazdır.

SONUÇ

AB'nin günümüz rekabet uygulamaları, müdahaleci ve şekilci olduğu yönünde çeşitli eleştirilere maruz kalmıştır. Bu eleştirilerde söz konusu şekilci yaklaşımın pazar gücü yüksek firmaların yarattığı etkinlikleri göz ardı ettiği özellikle dile getirilmiştir. Komisyon bu eleştiriler üzerine uygulamadaki eksiklikleri gidermek amacıyla yayınlamış olduğu Tartışma Metni'nde, iktisadi/etki temelli yaklaşımı benimsemiştir. Yeni yaklaşım ilgili çevrelerce memnuniyetle karşılanmıştır.

⁴⁶Crowell & Moring (2006), "Comments on The DG Competition Discussion Paper On The Application of Article 82 EC of The Treaty To Exclusionary Abuses"

Söz konusu reform çalışmalarının hâkim durumun kötüye kullanılmasının tespitinde AB ile iktisadi/etki temelli yaklaşımı uzun zamandır kullandığı bilinen ABD arasındaki uygulama birliğine katkı sağlayacağı hususunda şüphe bulunmamaktadır. Her ne kadar reform sürecinde Komisyon resmi olarak ABD rekabet hukuku uygulamalarına yakınlaşma amacı gütmese de kaçınılmaz sonuç bu yöndedir (Fiebig 2004, 1). Bu yakınlaşmaya paralel olarak ABD’de hâkim durumun kötüye kullanılmasının tespiti için önerilen çeşitli testlerden biri olan “eşit etkinlikteki firma testi” Tartışma Metni’nde yerini almıştır. Ancak Metin analitik bir yaklaşımla sunduğu söz konusu testin olası uygulamaları ile ilgili olarak detaylı bilgi vermemektedir. Bu nedenle “tüketici refahını artırma aracı olarak rekabetin korunması” amacının uygulamada neyi ifade ettiği açıklanmaya ihtiyaç duymaktadır. Böyle bir açıklamanın bulunmaması dışlayıcı uygulamaların etkilerinin incelenmesinde son derece açık uçlu ve sübjektif değerlendirmelere neden olabilecektir. Tartışma Metni yayımlandıktan sonra düzenlenen OECD toplantısına katılan AB delegasyonu da “hâkim durumun kötüye kullanılmasını” tanımlamaya tek bir testin yeterli olamayacağını, ancak önerilen testler içerisinde en başarılı test olarak eşit etkinlikteki firma testini bulduklarını belirtmiştir. Ayrıca hâkim teşebbüsle az etkinlikteki rakibi arasındaki fark çok olduğu durumlarda, az etkinlikteki teşebbüslerin ölçek ekonomisine ulaşana kadar korunması gerektiğini de dile getirmişlerdir.

Tartışma Metni’nde aralarında eşit etkinlikteki firma testinin de bulunduğu tüm testlerin yetersiz kalması durumunda, genel esaslara göre değerlendirme yapılacağı hususuna değinilmesi dikkat çekicidir. Kanımızca Komisyon böyle bir hükme yer vererek, uygulamadaki geniş takdir yetkisini korumak istemektedir. Nitekim fiyat temelli tüm dışlayıcı uygulamaların tespiti için eşit etkinlikteki firma testini tavsiye eden söz konusu Metnin, “eşit etkinliğin” nasıl belirleneceği konusunda bir açıklama yapmaması da bu görüşümüzü destekler niteliktedir. Böyle bir yaklaşımın kanımızca, 82. madde uygulamalarına ilişkin reform çalışmalarının başarısına gölge düşüreceği gibi Komisyon için de zaman kaybına neden olacaktır.

KAYNAKÇA⁴⁷

AKMAN, P. (2006a), "Article 82 Reformed ? The EC Discussion Paper on Exclusionary Abuses", *Journal of Business Law*, December, 816-829

AKMAN, P. (2006b), "The EC Discussion Paper on the Application of Article 82" (<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/contributions.html>)

Allen & Overy (2006), "Comments on the DG Competition Discussion Paper on the Application of Article 82 of the Treaty to Exclusionary Abuses" (<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/contributions.html>)

BISHOP, S. & MARSDEN P. (2006), "The Article 82 Discussion Paper: A Missed Opportunity", *European Competition Journal*, Vol:2 No:1

COASE, Ronald (1972), "Industrial Organization: A Proposal for Research", Policy Issues and Research Opportunities in Industrial Organization, V. R. Fuchs (ed.), New York: National Bureau of Economic Research

Council Regulation on the control of concentrations between undertakings (the EC Merger Regulation)
No:139/2004, OJ L24/1, 29.1.2004

Council Regulation on the implementation of the rules on competition laid down in Articles 81 and 82 of the Treaty
Council Regulation 1/2003: [2003] O.J.L.1

Crowell & Moring, "Comments On The Dg Competition Discussion Paper On The Application Of Article 82 Of The Treaty To Exclusionary Abuses" (<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/contributions.html>)

DETHMERS, F. ve N., DODOO. (2006), "The Abuse of Hoffmann-La Roche: The Meaning of Dominance Under EC Competition Law", *European Competition Law Review*, 10, 537-549

DG Competition Discussion Paper on The Application of Article 82 of Treaty to Exclusionary Abuses, (2005)
(<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/discpaper2005.pdf>)

EAGCP (2005), "An Economic Approach to Article 82"
(http://ec.europa.eu/comm/competition/publications/studies/eagcp_july_21_05.pdf)

European E&M Consultants (2006), "*Competition Competence Report, More Economics Based Approach in Article 82 EC Treaty: New Test Procedures*", 15

⁴⁷ İnternet üzerinden elde edilen kaynakların internet sayfaları referans olarak gösterilmiştir.

GANSLANDT, M. (2006), "New Rules For Dominant Firms in Europe", *The Research Institute of Industrial Economics, Policy Paper*, No:2

GAVIL, A. I. (2004), "Exclusionary Distribution Strategies By Dominant Firms: Striking A Better Balance", *Antitrust Law Journal*, Vol:72, No:3

GERBER, D. J. (2007) "The Future of Article 82: Dissecting the Conflict", EU Competition Law and Policy Workshop

GIANNI, ORIGONI, GRIPPO & PARTNERS (2006), "Comments On The Dg Competition Discussion Paper On The Application Of Article 82 Of The Treaty To Exclusionary Abuses"

(<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/contributions.html>)

GCLC Research Papers on Article 82 EC (2005), "The Concept of an Exclusionary Abuse under Article 82 EC", Global Competition Law Centre (<http://gclc.coleurop.be>)

GORMSEN, L. L. (2006), "Article 82 EC: Where are coming from and where are we going to?", *The Competition Law Review*, Vol:2, Issue:2

FIEBIG, A. (2004); "Modernization of European Competition Law as a Form of Convergence", *Jean Monnet/Robert Schuman Paper Series*, Vol:4, No:6

HEIMLER, A. (2007), "Viewpoint: Recent Evolutions in Antitrust Enforcement: A Comparative Perspective", ECCP Publication, May

İÇÖZ, H. ve HANÇER, H. (2007), "Roma Antlaşması'nın 82.Maddesinde Öngörülen Revizyon Hakkında Değerlendirme ve Türk Rekabet Hukuku Bakımından Etkileri", *Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-V*

Joint Working Party of the Bars and Law Societies of the United Kingdom (2006) "Response to DG Competition Discussion Paper on the Application of Article 82 to Exclusionary Abuses"

(<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/contributions.html>)

19.12.2005 tarihli Komisyon'un Bilgi Notu

(<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1626&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>)

MAIER, F ve VAIGAUSKAITIE, R. D. (2006) "Prokent/Tomra, a textbook case? Abuse of dominance under perfect information", *Competition Policy Newsletter*, Number 2,

MARSDEN, P. (2006), "Article 82 Review", *Competition Law Insight*

MEDEF (2006), Observations Submitted by Medef Concerning The European Commission's Draft Guidelines on The Application of Article 82 of The Treaty

MELAMED, A.D. (2006), "Exclusive Dealing Agreements and Other Exclusionary Conduct-Are There Unifying Principles?", *Antitrust Law Journal*, Vol:73, No:2, 375-412

MESSINA, M. (2006), "Article 82 and the New Economy: Need for Modernisation?", *The Competition Law Review*, Vol:2, Issue:2

Nellie Kroes'in 23 Eylül 2005 tarihinde Fordham Corporate Law Institute, New York'ta yaptığı konuşma.

(<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/537&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>)

NIELS, G.ve H. JENKINS (2005) "Reform of Article 82: Where The Link Between Dominance and Effects Breaks Down", *European Competition Law Review*, 26/11

OECD (2005a), "Competition on The Merits", June 2005

(<http://www.oecd.org/dataoecd/7/13/35911017.pdf>)

ROSCH, J.T. (2007), "I am Monopoly, You Say Dominance: The Continuing Divide on the Treatment of Dominant Firms, is it the Economics?", International Bar Association antitrust Section Conference

ROCHET, J.C.& TİROLE, J. (2005), "Two-Sided Markets: A Progress Report", IDEI Working Paper Series, No. 275, 2

SALOP, S. C. (2006a), "The Controversy over the Proper Antitrust Standard for Anticompetitive Exclusionary Conduct", *International Antitrust Law & Policy: Fordham Competition Law Institute*, 33

SALOP, S. C. (2006b), "Exclusionary Conduct Effect on Consumers and Flawed Profit-Sacrifice Standard", *Antitrust Law Journal*, Vol:73, 311

SCHWEITZER, H. (2007), "Parallels and Differences in the Attitudes towards Single-Firm Conduct: What are the Reasons? The History, Interpretation and Underlying Principles of Sec.2 Sherman Act and Art.82 EC", *EUI Working Papers Law*, 32

SHER, B. ve KALLAUGHER, J. (2004), "Rebates Revisited: Anti-Competitive Effects and Exclusionary Abuse Under Article 82", *European Competition Law Review*, ABA Antitrust Section

SIMMONS&SIMMONS (2006), “DG Competition Discussion Paper on the Application of Article 82 to Exclusionary Abuses”
(<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/art82/contributions.html>)

ŞİRAMUN, S. (2005), “Avrupa Birliği Rekabet Hukuku’nda Kötüye Kullanma Kriterleri”, Vedat Yayınevi, İstanbul

VICKERS, J. (2005), “Abuse of Market Power ”, *The Economic Journal*, F244-F261, 115

WURMNEST, W. (2006), “The Reform of Article 82 EC in the Light of the Economic Approach”, Workshop on Competition Law, Max Planck Institute for Intellectual Property
(<http://www.mpipriv-hh.mpg.de/deutsch/Mitarbeiter/WurmnestWolfgang.html>)

ABD Mahkemeleri

LePage’s inc.v. 3M Co .324 F. 3d 141 (3d Cir.2003)

Avrupa Topluluk Mahkemeleri Kararları

Case T-219/99 British Airways v. EC Commission (2003), OJEC C 71

Case C-95/04 P British Airways v. EC Commission (2007), OJ C 106

Case C-62/86 Akzo v EC Commission (1991) ECR I 3359 (CJ), 5 CMLR 215

Case C-85/76 Hoffman La-Roche v. EC Commission (1979) ECR 461

Case 322/81 Michelin v. EC Commission (1983) ECR 3461

Case T-203/01 Michelin v. EC Commission (2003), OJEC, 97

Case T-65/98 Van den Bergh Foods Ltd. v. EC Commission (2003) OJ C 234

Case T-155/06 Tomra Systems and others v. EC Commission (2006), OJ C 190

ULUSLARARASI GELİŞMELER

- ABD'DEN HABERLER
- AVRUPA BİRLİĞİ'NDEN HABERLER

ABD'DEN HABERLER**Hart-Scott-Rodino (HSR) Birleşme Öncesi Bildirim Programını
Konu Alan Rapor Kongreye Sunuluyor**

24 Temmuz 2007

Federal Ticaret Komisyonu, ABD Antitröstten Sorumlu Adalet Bakanı Yardımcısı'nın da muvafakatiyle, Hart-Scott-Rodino (HSR) Birleşme Öncesi Bildirim Programına İlişkin Yirmi Dokuzuncu Yıllık Raporun Kongreye sunulmasını onayladı. Komisyon'un ve Adalet Bakanlığı'nın 2006 mali yılında HSR Yasası çerçevesinde gerçekleştirdiği uygulamaların özetlendiği raporda, HSR Yasası hakkında açıklamalar yapılmakta, yasanın çıkarıldığı 1970 tarihinden bu yana antitröst kuruluşlarının yasayı nasıl uyguladıklarına dair geçmiş bilgilere verilmekte ve Birleşme Öncesi Bildirim Programının etkilerinin yeniden değerlendirilmesine ilişkin olarak bir özet sunulmaktadır. Ayrıca Birleşme Öncesi Bildirim Kuralları ve Prosedürlerine uyum konusundaki gelişmelere ve FTC ve DOJ'nin yıl içindeki birleşme uygulamalarına yer verilmektedir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://www.ftc.gov/opa/2007/07/hsr.shtm>

**Oneworld Alliance Kapsamında Yer Alan 5 Hava Yolu İşbirliklerini
Genişletme Amacıyla Antitröst Muafiyeti Talep Ediyor**

American Airlines, Iberia, Finnair, Malev Hungarian Airlines ve Royal Jordanian Airlines, ABD Ulaştırma Bakanlığına başvurarak kod paylaşımı, rota ve takvim planlama, sık uçan yolcu programları, fiyat ve kazanç yönetimi ile kargo hizmetleri alanlarındaki işbirliklerini genişletmek amacıyla antitröst muafiyeti talebinde bulunmuştur. Birlikte sahip oldukları pazar payının rakipleri konumundaki Star Alliance ve SkyTeam havayolu ittifaklarındakine benzer olduğunu ileri süren hava yolu şirketleri, benzer anlaşmalar için rakiplerine tanınan antitröst muafiyetinin kendilerine de tanınması gerektiğini ileri sürmektedirler.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 21 – 27 Temmuz 2007, Sayı 447, s. 5.

British Airways ve Korean Air Lines Fiyat Tespiti Suçunu Kabul Etti

1 Ağustos 2007

Adalet Bakanlığı Antitröst Birimi, İngiltere Merkezli British Airways Plc ile Güney Kore Merkezli Korean Air Lines Co. Ltd.'nin yolcu ve kargo uçuşlarında fiyatların tespitine yönelik gizli anlaşmalarda yer aldıklarını kabul ettiğini ve toplam 600 Milyon Dolar tutarındaki para cezasını ödemeye mahkûm edildiğini açıkladı.

Hava kargo taşımacılığındaki gizli anlaşma kapsamında ABD'ye doğru ve oradan yapılan sevkıyatlarda British Airways'in aldığı ek yakıt ücreti 20 defadan fazla değişti ve kilo başına 4 Cent'ten 72 Cent'e kadar çıkmıştır. Söz konusu kartel nedeniyle İngiltere-ABD uçuşlarında yolcu bilet fiyatlarının artış gösterdiği ortaya konmuştur. Korean Air ise hava kargo taşımacılığı alanındaki rakipleriyle ABD'deki ve diğer yerlerdeki uluslararası hava kargo sevkıyat fiyatları konusunda anlaşmakla suçlanmıştır.

Columbia Bölgesi ABD Bölge Mahkemesi'nde yöneltilen suçlamalar karşısında, iki hava yolu şirketi mutabakat anlaşması yaparak soruşturmanın devamında Bakanlıkla işbirliği yapma kararı aldı. Adalet Bakanı Alberto R. Gonzales ilgili davanın tatbikinde Birleşik Devletler ile İngiltere Adil Ticaret Ofisi arasındaki işbirliğinin önemli rol oynadığına dikkat çekti.

Daha detaylı bilgi için:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2007/224928.htm

Adalet Bakanlığı Mittal Steel'in Sparrows Point Çelik Fabrikası İçin Kayyum Tayin Edilmesini Talep Ediyor

6 Ağustos 2007

Mittal - Arcelor birleşmesinin rekabete zarar vermesini önlemek için, Mittal'ın, Mahkemece çıkarılan muvafakat kararının öngördüğü tarihe karar Sparrows Point tesisini satması gerekmektedir. Söz konusu satış süre doluncaya kadar gerçekleşmeyince Adalet Bakanlığı tesisin elden çıkarılması için Washington, D.C. federal yargıcından bir kayyum tayin edilmesini talep etmiştir.

Daha detaylı bilgi için:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2007/225052.htm

FTC, Highland Park Hospital'ın Devralınmasında Yeni Çözüm Öne Sürdü

6 Ağustos 2007

Federal Ticaret Komisyonu, Highland Park Hospital'ın Evanston Northwestern Healthcare Corp. (ENH) tarafından 2000 yılında devralınmasının rekabete aykırı olduğunu ve Clayton Yasası'nın 7. Kısmını ihlal ettiğini açıkladı. Konuyla ilgili Baş İdari Hukuk Yargıçısı Stephen J. McGuire tarafından 2005 yılında alınan kararı büyük ölçüde destekleyen Komisyon, konuya ilişkin farklı bir çözüm getirmiştir.

Stephen J. McGuire'in kararı, Highland Park'ın tamamen elden çıkarılmasını içeriyordu. Komisyon ise ENH'nin Evanston ve Glenbrook Hastaneleri ile Highland Park Hastanesi için ayrı ayrı ve birbirinden bağımsız sözleşme koşulları hazırlamasını şart koşmaktadır. Böylelikle "managed care" (gider kontrollü sağlık hizmeti) kuruluşları birbirine rakip olan bu hastanelerle ayrı ayrı pazarlık etme imkânına sahip olabilecek, dolayısıyla bu hastaneler arasında gider kontrollü sağlık hizmetinde rekabet yeniden sağlanacaktır.

Komisyon Evanston ve Highland Park'ın üst düzey yöneticilerinin birleşme ile birlikte fiyat artırma beklentisi içinde olduklarını tespit etti. Gerçekten de birleşmenin hemen sonrasında fiyatların büyük ölçüde artırıldığı gözlenmiştir. Üst düzey yöneticiler bu fiyat artışını birleşme sonrası elde edilen artan pazarlık gücüne bağlamaktadır.

Daha detaylı bilgi için:

<http://www.ftc.gov/opa/2007/08/evanston.shtm>

Federal Bölge Mahkemesinin Kararı FTC'yi Memnun Etmedi

16 Ağustos 2007

Federal Ticaret Komisyonu Rekabet Direktörü Jeffrey Schmidt, Federal Bölge Mahkemesi'nin Whole Foods/Wild Oats vakasına ilişkin aldığı kararın rekabet ve tüketiciler açısından sakıncalı olduğunu ve karardan memnun olmadığını açıkladı.

FTC 31 Temmuz-1 Ağustos 2007 tarihlerinde Washington, DC Mahkemesi'nde birleşmenin federal antitröst yasalarını çiğneyerek ABD genelindeki çeşitli coğrafi bölgelerde birinci kalite doğal ve organik ürünler satan süpermarketler arasındaki rekabeti büyük ölçüde azaltacağını öne sürmüştür. Federal Bölge Mahkemesi, FTC'nin bölge ve istinaf mahkemeleri nezdinde yaptığı temyiz duruşması gerçekleşinceye kadar yürütmenin durdurulması talebini

askıya alarak, işlemin devam ettirilmesine onay verdi. Federal Ticaret Komisyonu, yetkililerine, bu şikâyete dayalı olarak birleşmeye süresiz tedbir koyma yetkisi verdi.

Daha detaylı bilgi için:

<http://www.ftc.gov/opa/2007/08/wholefoods.shtm>

Adalet Bakanlığı Microsoft Hakkındaki Mahkeme Kararını Değerlendirdi

30 Ağustos 2007

Microsoft'un, Windows işletim sistemine karşı olası bir tehdit teşkil eden rakip ara yazılım ürünlerini pazar dışına iterek PC-tabanlı işletim sistemlerinde tekel oluşturması nedeniyle Adalet Bakanlığı tarafından başlatılan hukuki girişimler neticesinde, 2002 yılında Bölge Mahkemesi ve İstinaf Mahkemesi nezdinde Microsoft hakkındaki nihai karar verilmiştir. Buna göre Microsoft'un sahip olduğu tekel konumunun yasa dışı yollardan elde edilmediği tespit edildiği için, nihai kararlar Microsoft'un tekel konumunun ortadan kaldırılması amaçlanmamıştır. Nihai kararlar amaçlanan Microsoft'un bastırıldığı rekabet ortamının yeniden canlandırılmasını ve rakip ürünlere de pazarda bir şans verilmesini sağlamaktır.

Adalet Bakanlığı ara yazılım geliştirme, dağıtım ve Microsoft'un dışlayıcı tutumunun engellenmesi hususlarında nihai kararın başarılarının görülmeye başlandığını belirtti. Örneğin Mozilla, Firefox, Opera ve Apple Safari gibi web tarayıcılarının Microsoft Internet Explorer'la daha fazla rekabet eder hale gelmesi, multimedia içerik konusunda Apple iTunes'un ve Adobe Flash'ın popüler hale gelmesi, Dell ve Lenovo'nun Linux işletim sisteminin yüklü olduğu bilgisayar seçeneğini de sunma kararı alması bu gelişmeler arasında gösteriliyor.

Adalet Bakanlığı geçerlilik süresi Kasım 2007'de dolan nihai kararın bazı hükümlerinin geçerliliğinin Kasım 2009'a kadar uzatılması gerektiğine karar vermiştir. Uzatma talebi Microsoft tarafından da kabul edildi ve 2006 yılında Bölge Mahkemesince onaylandı.

Daha detaylı bilgi için:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2007/225657.htm

Mittal'ın Baltimore'daki Çelik Fabrikasını Satması Onaylandı

Mittal Steel Company NV'nin Sparrows Point çelik fabrikasını Esmark'a satması Adalet Bakanlığı tarafından onaylandı. Satış, Mittal'ın Arcelor SA'yı devralması için bir koşul olarak gösterilmişti.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 1 – 7 Eylül 2007, Sayı 453, s. 3.

FTC Diyaliz Klinikleri Arasındaki Anlaşmaya İtiraz Etti

Federal Ticaret Komisyonu (FTC), American Renal Associates Inc. (ARA) ve Fresenius Medical Care Holdings Inc.'i (Fresenius) rekabeti kısıtlamakla suçladı. FTC'ye göre ARA'nın Fresenius'a kliniklerini kapatması için para ödemesi rakipler arasında yapılan yasa dışı bir anlaşma teşkil ediyor. FTC'nin gönderdiği muvafakat emri, ARA ve Fresenius'un klinikleri kapatması için başka bir klinik işletmecisiyle anlaşmasını veya başka bir şekilde pazar paylaşımı yapmasını engelliyor ayrıca bu emre göre ARA'nın etkilenen bölgede herhangi bir kliniği devralırken FTC'ye bildirimde bulunması gerekiyor.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 8–14 Eylül 2007, Sayı 454, s. 5.

Jakobi Industries'in Başkanı Savunma Bakanlığı Sözleşmelerinde İhaleye Fesat Karıştırdığını Kabul Etti

20 Eylül 2007

Jakobi Industries Inc.'in sahibi ve başkanı Roger Jakobi 2001 ve 2005 yılları arasında askeri ekipman ve kargo güvenlik sistemlerinin tedarikinde ihaleye fesat karıştırma suçuna ortak olduğunu kabul etti. Bu süre içerisinde Jakobi ve suç ortakları toplantılar düzenleyerek bazı sözleşmelerde birbirleriyle rekabet etmeyecekleri ve birbirlerine karşı teklif vermeyecekleri konusunda anlaşmıştı. Suçunu kabul ederek yaptığı anlaşmaya göre, Jakobi, 20.000 Amerikan Doları para cezası ödeyecek ve devam eden soruşturmada Adalet Bakanlığı ile işbirliği yapacak.

Daha detaylı bilgi için:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2007/226162.htm

Adalet Bakanlığı AB'nin Microsoft Kararıyla İlgili Açıklama Yaptı

Adalet Bakanlığı Antitröst Birimi, Avrupa Toplulukları Bidayet Mahkemesinin Avrupa Komisyonunun 2004 kararını onaylaması üzerine yaptığı açıklamada, Bidayet Mahkemesi kararının yenilik ve rekabeti azaltarak tüketicilere zarar verebileceğinden endişe duyduklarını belirtti.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 15 – 21 Eylül 2007, Sayı 455, s. 5.

Flash Disk Baskını

Adalet Bakanlığı Samsung Electronics Co Ltd, Toshiba America Electric Components Inc ve SanDisk Co adlı şirketlere NAND flash bellek üretiminde fiyat tespiti yaptıkları iddialarıyla ilgili olarak celp gönderdi. Dünyanın en büyük flash bellek üreticisi olan Toshiba ve Samsung Semiconductor Inc.'in soruşturmada işbirliği yapacağı belirtildi.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 15 – 21 Eylül 2007, Sayı 455, s. 6.

AVRUPA BİRLİĞİ'NDEN HABERLER

Telefónica 150 Milyon Euro'nun Üzerinde Para Cezasına Çarptırıldı

4 Temmuz 2007

İspanyol geniş bant pazarında hâkim durumda olan Telefónica, rakiplerine yönelik olan toptan fiyatlar ile kendi müşterilerine yönelik olan perakende fiyatlar arasında sıkıştırma uygulayarak haksız fiyatlandırma yapmaktan dolayı 151.875.000 Euro tutarında para cezasına çarptırıldı.

Beş yılı aşkın süredir devam eden bu uygulama, Telefónica'nın perakende fiyatlarını yakalamak isteyen rakiplerinin zarara uğramasına neden olarak, varlıklarını sürdürmelerini ve büyümelerini zorlaştırmıştır. Toptan maliyetlerin artması ve perakende seviyesindeki rekabetin azalması sonucu gelinen noktada, İspanyol tüketiciler geniş bant erişiminde AB-15 ortalamasından % 20 daha fazla ödemektedirler. Ayrıca İspanya'daki geniş bant kullanım oranı AB-15'in % 20 altında ve büyüme neredeyse AB-15'in % 30 altındadır.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1011&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon Yoğunlaşma Kontrolündeki Yetki Alanını Belirleyen Konsolide Bir Kılavuz Kabul Etti

10 Temmuz 2007

Avrupa Komisyonu, yoğunlaşmaların kontrolündeki yetki alanına ilişkin mevcut uygulamalarını açıklayan bir dizi kılavuz ilke kabul etti. Yeni Duyuru, mevcut metinleri bir araya getirmiş ve bunları Avrupa mahkemelerinde alınan son kararlar ve 2004 tarihli Yeni Birleşme Tüzüğü çerçevesinde, gelişmelere uygun hale getirmiştir. AB Komisyonu'nun Birleşme Tüzüğü'ne göre bir işlemi inceleme

yetkisinin ne olduğu hakkındaki güncel bilgiye konuyla ilgili duyurudan ulaşılabilir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1043&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

BSG'ye Ait Kablosuz Teknoloji Şirketinin Syniverse Tarafından Devralınması Hakkında Kapsamlı Soruşturma Başlatıldı

10 Temmuz 2007

Komisyon ABD'li teknoloji grubu Syniverse'in, çeşitli kablosuz ve kablolu iletişim hizmetlerinde dünya çapında faaliyet gösteren rakibi BSG Group'a ait kablosuz teknoloji Şirketini devralma teklifi hakkında kapsamlı bir soruşturma başlattı. Komisyonun yaptığı ilk pazar araştırması, teklif edilen birleşmenin Tek Pazara uygunluk konusunda ciddi Őüpheler doğuracağına işaret etmişti, çünkü GSM dolaşım verilerinin işlenmesine yönelik hizmetlerde iki Şirketin faaliyetleri yatay olarak rtmektedir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1059&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Avrupa Komisyonu ile Cezayir Arasında Gaz Tedarik Sözleşmelerindeki Bölgesel Kısıtlamalar ve Alternatif Hükümler Hakkında Anlaşmaya Varıldı

11 Temmuz 2007

Rekabetten Sorumlu Avrupa Komisyonu yesi Neelie Kroes ve Cezayir Enerji ve Madencilik Bakanı Dr. Chakıb Khelil arasında, Cezayirli gaz reticisi Sonatrach'ın Avrupa lkelerinin gaz ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak yaptığı gaz tedarik anlaşmalarındaki bölgesel kısıtlamalar ve kar paylaşımı mekanizmalarına ilişkin hükümler üzerinde anlaşmaya varmıştır. Her iki taraf da varılan neticeden memnun ve bunu Cezayir ve AB'nin stratejik ilişkilerinin derinleşmesi yolunda yeni bir adım olarak görmektedir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1074&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

**İngiltere ve Almanya'daki Geçmiş Dolaşım Tarifelerine İlişkin
Olarak Başlatılan Kovuşturma Sona Erdi**

18 Temmuz 2007

Avrupa Komisyonu Vodafone İngiltere, O2 İngiltere, Vodafone Almanya ve T-Mobile Almanya hakkında, diğer Avrupalı mobil şebeke operatörlerine 2003 yılına kadar uygulanan dolaşım tarifeleri konusunda başlatılan rekabet kovuşturmasını bitirme kararı aldı. Söz konusu operatörler hakkında Temmuz 2004 ve Şubat 2005 tarihleri arasında soruşturma başlatılmıştı (Bkz. IP/04/994 ve IP/05/161). Komisyon bu operatörlerin 1997/8 ve 2003 yılları arasında diğer Avrupalı mobil şebekelere uyguladığı dolaşım tarifelerinin aşırı yüksek olduğu ve hâkim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin AT Antlaşmasının 82. maddesinin ihlal edildiği düşüncesindeydi.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1113&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

**Komisyon İtalya'ya AB'nin Elektronik Haberleşme Kurallarına
Uygun Hareket Etmesi Yönündeki Resmi Talebini İletti**

18 Temmuz 2007

Avrupa Komisyonu İtalya'dan yayın mevzuatını AB'nin Elektronik Haberleşmeye İlişkin Düzenleyici Çerçevesiyle uyumlu hale getirmesi yönünde resmi bir talepte bulunmuştur. Komisyon İtalya'da analogdan dijital karasal TV'ye geçişi düzenleyen mevzuatın yayın iletim hizmetlerinin sağlanmasında haksız kısıtlamalar getirdiği ve mevcut analog operatörlere haksız avantajlar sağladığı görüşünü taşımaktadır. İtalya bu gerekçeli görüşün eline geçmesinden itibaren iki ay içerisinde gerekli tedbirleri almazsa Komisyon İtalya'yı Avrupa Toplulukları Adalet Divanına sevk edebilecektir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1019&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon Télé 2 France'ın SFR Tarafından Devralınmasına Şarta Bağlı Olarak Onay Verdi

18 Temmuz 2007

Avrupa Komisyonu, Télé 2 France'ın sabit telefon ve internet erişimi şirketlerinin Fransız mobil telefon operatörü SFR tarafından satın alınmasını onayladı.

İşlem ilk bildirildiğinde Fransa'daki pay TV (izle ve öde) pazarında ciddi rekabet endişelerine yol açtığı için, Komisyon tarafından kapsamlı bir soruşturma başlatılmıştı (Bkz. IP/07/347). Ancak söz konusu endişeler, meydana gelen bu yeni oluşuma ve DSL operatörlerine SFR'nin de içinde yer aldığı Vivendi grubunun sahip olduğu televizyon içeriğine erişim konusunda eşit muamele yapılacağı yönünde teminat verilmesiyle ortadan kalktı.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1120&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Belçika ve Fransa'daki Elektrik Piyasalarının Rakiplere Kapatılması Şüphesiyle Electrabel ve EDF Hakkında Resmi Kovuşturma Başlatıldı

26 Temmuz 2007

Komisyon, Fransız SUEZ grubunun içinde yer alan ve Belçika'nın yerleşik konumdaki elektrik şirketi olan Electrabel hakkında ve Fransa'nın yerleşik konumdaki elektrik tedarikçisi EDF hakkında olmak üzere, hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan AT Antlaşması maddesinin (Madde 82) ihlali olasılığına ilişkin iki resmi antitröst kovuşturması başlatma kararı aldı.

Electrabel ve EDF'nin, endüstriyel müşterilerle yaptıkları tedarik sözleşmelerinde uzun vadeli münhasır alım yükümlülükleri getirerek, Belçika ve Fransa'da pazara yeni giren elektrik tedarikçilerinin bu tür müşterileri elde etmelerini zorlaştırmış olabileceği düşünülmektedir. Böyle bir durum söz konusu ise ilgili Üye Devletlerde daha rekabetçi bir elektrik piyasasının gelişimi gecikebilir ve bu gecikme hem şirketler hem de şahıslar açısından fiyatların artmasına ve kalitenin düşmesine neden olabilir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/07/313&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Intel'e İtiraz Bildirimi Gönderildi

26 Temmuz 2007

Avrupa Komisyonu Intel'e 26 Temmuz 2007 tarihinde İtiraz Bildirimi gönderildiğini açıkladı. İtiraz Bildiriminde, Intel'in rakibi olan AMD'yi x86 CPU (Bilgisayar İşlem Birimi) pazarında saf dışı bırakmak üzere, hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 82. maddeyi ihlal ettiği yönündeki ilk Komisyon görüşlerine yer veriliyor.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/07/314&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

E.ON ve Gaz de France Hakkında Pazar Paylaşımı Şüphesiyle Resmi Kovuşturma Başlatıldı

30 Temmuz 2007

Avrupa Komisyonu, Alman enerji şirketi E.ON ve Fransız gaz şirketi Gaz de France'a kısıtlayıcı ticari uygulamalara ilişkin AT Antlaşması kurallarını (81. Madde) ihlal ettikleri şüphesiyle resmi antitröst kovuşturması başlatma kararı aldı. Vakanın temeli 2006 yılında E.ON ve Gaz de France'ın Almanya ve Fransa'daki işyerlerinde düzenlenen yerinde incelemede elde edilen bilgilere dayanıyor (Bkz MEMO/06/205). Komisyonun kovuşturması, E.ON ile Gaz de France arasında, Avrupa gaz piyasalarının serbestleştirilmesinden sonraki dönemde dahi birbirlerinin yerel pazarlarından uzak durmaya yönelik bir anlaşma veya uyumlu eylem olması ihtimaline odaklanıyor.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/07/316&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

AEE'nin Lentjes'i Devralmasına İlişkin Kapsamlı Soruşturma Başlatılıyor

3 Ağustos 2007

Avrupa Komisyonu Avusturyalı mühendislik şirketi Austrian Energy & Environment AG ("AEE")'nin enerji ve çevre teknolojisi alanlarında faaliyetleri bulunan Alman rakibi Lentjes GmbH ("Lentjes")'i devralma planı hakkında AB Birleşme Tüzüğü kapsamında kapsamlı bir soruşturma açmıştır.

Komisyonun ilk pazar soruşturması, her iki şirketin de belediye yakım tesislerinin mühendisliği ve tedarikinde örtüşen faaliyetlerde bulunması

dolayısıyla, teklif edilen birleşmenin rekabet açısından sorunlar yaratabileceğini tespit etmiştir.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1208&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Rambus'a İtiraz Bildirimi Gönderildi

23 Ağustos 2007

Avrupa Komisyonu 30 Temmuz 2007 tarihinde Rambus'a İtiraz Bildirimi gönderdiğini teyit etmiştir. İtiraz Bildirimi Rambus'un "DRAM" (Dinamik Rastgele Erişimli Bellek) çiplerine ilişkin bazı patentlerin kullanımı için makul olmayan telif bedelleri talep etmek suretiyle AT Antlaşması'nın hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 82. maddeyi ihlal ettiği yönündeki ilk Komisyon görüşlerini ortaya koymaktadır.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/07/330&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon Procter & Gamble'ın Avrupa'da Temizlik Kâğıdı Alanında Faaliyet Gösteren İşletmesinin SCA Tarafından Alınmasına Koşullu İzin Verdi

6 Eylül 2007

Avrupa Komisyonu, Procter & Gamble'ın Avrupa'da temizlik kâğıdı alanında faaliyet gösteren işletmesinin SCA tarafından devralınmasını koşullu olarak onayladı.

Temizlik kâğıdı ürünlerinin satışında önemli konuma sahip bu iki şirketin faaliyet alanındaki örtüşmeler esas olarak Almanya ve Avusturya'daki markalı tuvalet kâğıdı, kâğıt havlu, kâğıt mendil/yüz temizleme mendili piyasalarında görülüyor. Komisyon, birleşme sonrasında markalı tuvalet kâğıdı ve kâğıt havlu ürünlerinin özel markalarla rekabet edeceğini ancak kâğıt mendil/yüz temizleme mendilinin üretimi ve satışında iki önemli markanın bir araya gelerek oldukça yüksek pazar payına sahip olacağını belirtti. Bu nedenle SCA Softis markasını üretim tesisleri, satış ve pazarlama personeli ile birlikte elden çıkaracak.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1284&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=tr>

Deniz Taşımacılığı İle İlgili Taslak Kılavuz İlkeler

Avrupa Komisyonu, AB rekabet kurallarının deniz taşımacılığı sektörüne uygulanmasıyla ilgili Kılavuz İlkeleri kamuoyunun görüşlerine açtı. Kılavuz İlkeler, özellikle, bilgi alışverişinin hangi koşullarda AB rekabet kurallarına uygun olduğu konusunda yol gösterici olacak.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 8 – 14 Eylül 2007, Sayı 454, s. 1.

Microsoft Temyizi Kaybetti

Bidayet Mahkemesi, temyiz davasında Komisyonun 2004 tarihli kararını onayladı. Karara göre Microsoft hâkim durumun kötüye kullanılması ve yasa dışı birlikte satış nedeniyle 497 milyon Euro para cezasına çarptırılmıştı.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 15 – 21 Eylül 2007, Sayı 455, s. 1.

Komisyon Kronospan Group'un Constantia'ya Ait Yonga Levha İşletmesini Devralmasına Koşullu Olarak İzin Verdi

19 Eylül 2007

Avrupa Komisyonu, Alman şirket Kronospan Holding GmbH'nin Avusturya şirketi Constantia Industries'e ait işlenmemiş ve kaplamalı yonga levha işletmesinin bir bölümünü devralmasına koşullu olarak izin verdi. Her iki şirket de mobilya endüstrisinde kullanılan ahşap esaslı ürünlerin üretim ve satışında aktif olarak faaliyet gösteriyor.

Komisyon yaptığı incelemenin ardından, işlem önerilen şekliyle gerçekleştiği takdirde, Avusturya, Macaristan, Slovakya ve Romanya'da müşterilerin tedarik açısından kısıtlı seçeneğe sahip olacağını, mevcut tedarikçilerin etkilenen alanda kapasitelerini artırması için çok fazla yatırım ve zaman gerektiğini dolayısıyla birleşmenin işlenmemiş yonga levha piyasasında rekabeti azaltacağını belirtti. Bunun zerine taraflar birleşme koşullarını Kronospan'ın üç şirketten ikisini alacağı ve üçüncüyü belirli bir süre içinde devralmayı talep etmeyeceği şekilde değiştirdi. Komisyon Kronospan'ın taahhütlere tamamen uyması kaydıyla işlemi onayladı.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1360&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komision Bağlayıcı Aksesuar Karteli Nedeniyle Yaklaşık 328 Milyon Euro Ceza Verdi

19 Eylül 2007

Avrupa Komisyonu aralarında YKK, Prym ve Coats'un bulunduğu yedi şirkete Avrupa ve diğer ülkelerde bağlayıcı aksesuarlar ve bağlama makineleri piyasalarında kartel oluşturdıkları gerekçesiyle toplam 328.644.000 Euro para cezası verdi. Komisyonun soruşturmalarında elde ettiği deliller bu şirketlerin fermuar, çıtçıt, rivet ve benzeri diğer bağlayıcı aksesuar ve bunlarla ilgili makine piyasalarında koordine fiyat artışı, minimum fiyatların tespiti, müşteri ve pazar paylaşımı ve ticari gizli bilgi alışverişi olmak üzere dört farklı ihlalde bulunduğunu ortaya koydu. Komisyon ayrıca dört kartelde şirketlerin üst düzey yöneticilerinin düzenli toplantılara katıldığını tespit etti. Prym, YKK ve Coats işbirliği yaparak Komisyonun pişmanlık programından yararlandı.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1362&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=tr>

İspanya Enel/Acciona/Endesa İşleminde 21. Maddeyi İhlal Etti

21 Eylül 2007

Avrupa Komisyonu, İspanya hükümetine, Enel ve Acciona'nın Endesa'yı devraldığı işleme ilgili ön görüşünü bildirdi. Buna göre, İspanya bu işlemde Enel ve Acciona'ya koşullar getirerek AB Birleşme Tüzüğü'nün 21. Maddesini ihlal etti. Ulusal Enerji Komisyonu (CNE) 26 Nisan ve 4 Temmuz tarihli kararlarında söz konusu birleşmeye çeşitli koşullar getirmişti. Bu kararlar Komisyonla görüşmeden ve Komisyonun onayına sunulmadan kabul edildi.

Komisyon yaptığı ön incelemeden sonra bu koşulların AT Antlaşmasındaki sermayenin serbest dolaşımı (56. Madde) ve yerleşme özgürlüğü (43. Madde) kurallarına aykırı olduğu sonucuna vardı. Getirilen koşullar, ayrıca, Komisyonun Topluluk boyutu olan bir yoğunlaşma konusunda yegâne karar yetkisine de müdahale anlamına geliyor. İspanyol yetkililerin görüşlerini Komisyona bildirmek için 30 gün süresi var.

Daha detaylı bilgi için:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1374&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Bidayet Mahkemesi Rekabet Soruşturmalarında Yasal Mesleki İmtiyazı Açıklıyor

T-125/03 ve T-253/03 sayılı Akzo Nobel davasındaki kararında, Avrupa Bidayet Mahkemesi (CFI), bağımsız yasal danışmanlığın sağlanması için avukatlar ve müvekkileri arasındaki iletişimin gizli kalmasının önemini vurguladı. CFI, yasal mesleki imtiyazın (LPP) soruşturma konusuyla ilgili olarak müvekkil ve avukatı arasında Komisyonun soruşturması başladıktan sonra yapılan yazışmaları koruması gerektiğini belirtti. CFI ayrıca baskın sırasında LLP'nin hangi belgelere uygulanacağı konusunda çıkan uyuşmazlıkları çözmek için bir prosedür belirledi.

CFI'nın Kararı

Hangi Belgelere Yasal İmtiyaz Tanınacak?

CFI'nın kararına göre Komisyonun rekabet kanunu uyarınca başlattığı soruşturmadan sonra müvekkil ve avukatı arasında yapılan bütün yazışmalara imtiyaz tanınacak. Ayrıca LLP soruşturma başlamadan önce yapılan ve sadece soruşturmanın konusuyla ilgili olarak savunma haklarının kullanılması için avukattan yasal danışmanlık almak amacıyla yapılan yazışmalara da uygulanabilecek. Bunun için, yazışmanın bu amaçla yapıldığı, belgenin içeriğinden ve hazırlandığı bağlamdan açıkça anlaşılıyor olmalıdır.

Baskın Prosedürü: LLP Konusundaki Uyuşmazlıkların Ele Alınması

Avukatlar ve müvekkileri arasındaki yazışmaların gizli kalması gerekliliği, baskın sırasında bir belgenin durumuyla ilgili uyuşmazlık durumunda önemli sonuçlar doğurmaktadır. CFI bu durumda uygulanacak prosedürle ilgili olarak şu noktaları belirtti:

- Eğer teşebbüs bu şekilde uyuşmazlığın çözüleceğini düşünüyorsa, Komisyon belgenin genel düzeni, başlığı ya da diğer görünen özelliklerine yüzeysel bir şekilde bakmalıdır. Komisyon LLP talebini kabul etmezse uyuşmazlık konusu belge Komisyonun muhafaza edebileceği mühürlü bir zarfa konmalıdır.
- Sadece yüzeysel incelemeyle LLP'nin uygulanmayacağını anlaşıldığı durumlarda söz konusu belgenin içeriğinin Komisyona gösterilmesi gerekmez ve belge doğrudan mühürlü zarfa konur.

Belgeler mühürlü zarfa konduktan sonra Komisyon LLP talebine itiraz ederse, bu talebi reddeden bir karar almalıdır. Teşebbüs talebini sürdürmeyi isterse Komisyonun kararına CFI huzurunda itiraz edebilir. Ancak bu tür bir itiraz davayı askıya alamayacağından geçici tedbir kararı talep edilmesi gerekebilir.

Tedbir kararı reddedilene kadar ya da CFI belgelerin imtiyazlı olmadığına karar verene kadar Komisyon belgeleri inceleyemez.

Şirket Avukatları ile yapılan yazışmalara rekabet soruşturmalarında imtiyaz tanınmayacak

ATAD'ın 1982'de AM&S davasında verdiği hüküm yalnızca AB üyesi devletlerde çalışmaya yetkili, şirket dışında çalışan bağımsız bir avukatla yapılan yazışmaların LLP kapsamında olacağı iddiasının kaynağı olmuştu. Akzo davasında bu konuda itirazlar yapıldıysa da CFI bunları kabul etmemiş AB rekabet kanunu uyarınca yapılan işlemlerde şirket avukatları ile yapılan yazışmaların LLP kapsamında olmayacağını belirtmiştir.

Kararın Uygulamadaki Yansımaları

CFI'nın LLP kapsamına şirket avukatlarını dâhil etmemesi bütün şirket içi hukuk danışmanları için önemli bir sonuç oldu. Yerine getirdikleri önemli görevler, özellikle de belirli anlaşmaların rekabet kanunu ile uyumluluğunun değerlendirilmesi göz önünde bulundurulduğunda şirket avukatlarının LLP'den hariç tutulması giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Ancak karar, yasal danışmanlık amacıyla hazırlanan bazı dâhili belgelerin de LLP kapsamında korunmasını sağlıyor. Belgelerin böyle bir korunmadan yararlanıp yararlanamayacağı olaydaki koşullara bağlı olacak.

Karar LLP'nin baskın sırasında talep edilmesi durumunda uygulanacak prosedürleri belirlediği için memnuniyetle karşılanmalıdır. Yine de bazı teşebbüsler mühürlü zarfın Komisyonun kontrolünde olması ve zarf açıldığı takdirde tazminat alma konularında endişe duyuyor. Şu anda kararın ATAD'da temyiz edilip edilmeyeceği bekleniyor.

Daha detaylı bilgi için:

<http://www.freshfields.com/publications/pdfs/2007/sept26/20072.pdf>

Komisyon Ticari Sigorta Sektörü İle İlgili Nihai Raporunu Yayınladı

Avrupa Komisyonu, ticari sigorta sektöründeki rekabet üzerine yaptığı araştırmayla ilgili nihai raporunu yayınladı. Koasürans ve reasürans (ikili sigorta) piyasasındaki faaliyetleri inceleyen araştırmaya göre bu piyasalarda rekabet kanununa aykırı bazı uygulamalar bulunuyor. Komisyon, sektörde bulunanlardan ticari faaliyetlerini rekabet kanununa göre gerekçelendirmelerini ya da yenilemelerini talep ediyor.

Daha detaylı bilgi için:

NERA Bülteni, 22 – 28 Eylül 2007, Sayı 456, s. 1.

REKABET KURULU NİHAİ KARAR ÖZETLERİ

(01.07.2007 - 30.09.2007)

REKABET KURULU NİHAİ KARAR ÖZETLERİ

REKABET İHLALLERİ

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	07-56/627-210	As Ecza Deposu Ticaret A.Ş., Meltem Ecza Deposu ve Ticaret A.Ş., Selçuk Ecza Deposu Ticaret ve Sanayi A.Ş., Es Ecza Deposu Ticaret ve Sanayi A.Ş., Bursa Ecza Kooperatifi ve Sakarya Eczacı Odası hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, önaraştırma sırasında, 29.5.2007 tarihinde yapılan yerinde incelemede istenilen bilgi ve belgeleri Kurum raportörlerine vermemesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16(b) maddesi ve 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca As Ecza Deposu Ticaret A.Ş.'ne ve aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bilgi ve belgelerin verilmesinin reddedildiği tarih itibarıyla adıgeçen teşebbüsün Yönetim Kurulu'nda görev yapan kişilere ayrı ayrı ve adı geçen teşebbüse verilen cezanın takdiren %5'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
2	07-56/629-211	Payas'taki inşaat demiri üreticilerinin çok yüksek oranda zam yaptıkları iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	04.07.2007
3	07-56/634-216	Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin fiyat sıkıştırması uygulayarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasına ilişkin olarak Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	04.07.2007
4	07-56/635-217	Türkiye Futbol Federasyonu'nun 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	04.07.2007
5	07-56/636-218	Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin açtığı ihalede katılımcılara Türk Telekom aleyhine açtıkları davalardan feragat etmeleri şartı getirdiği iddiası ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	04.07.2007
6	07-56/637-219	Fida Film Yapım Dağıtım ve Reklamcılık A.Ş.'nin perde reklamcılığı pazarında hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	04.07.2007
7	07-56/668-231	Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin havaalanlarında yer tahsis hizmetleri ile ilgili olarak kiracı teşebbüsler arasında ayrımcılık yapmak suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca yazılı görüş bildirilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
8	07-56/669-232	3M San.ve Tic. A.Ş.'nin ilgili ürün pazarlarında hakim durumda olmadığına, dolayısıyla anılan şirketin eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi bağlamında ihlal oluşturmadığına; 3M San. ve Tic. A.Ş.'ye görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir .	04.07.2007
9	07-56/672-209	Emaye bobin teli sektöründe faaliyet gösteren Bemka Emaye Bobin Teli ve Kablo Sanayi A.Ş., Elsan Elektrik Gereçleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Emtel Emaye Tel ve Bobin Sanayi ve Ticaret A.Ş., Erikoğlu Emaye Bakır Tel Sanayi A.Ş., Hes Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Santel Emaye Bobin Teli Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine; bu çerçevede Bemka Emaye Bobin Teli ve Kablo Sanayi A.Ş. ile Erikoğlu Emaye Bakır Tel Sanayi A.Ş.'ye 2005 yılı net satışlarının takdiren %1'i oranında, Elsan Elektrik Gereçleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Emtel Emaye Tel ve Bobin Sanayi ve Ticaret A.Ş., Santel Emaye Bobin Teli Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Hes Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 2005 yılı net satışlarının takdiren %0,5 (binde 5)'i oranında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
10	07-58/674-233	TEB'in, resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranını belirlemeye yönelik karar ve 2005-2006 yılı uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna, bu nedenle TEB'ne 2005 yılı net satışları üzerinden takdiren %1'i oranında idari para cezası verilmesine, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bulunan ve eczacılık mevzuatına dayanmayan eylemlerinden dolayı, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunmasını teminen yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların ve ihlale son verilmesi gereğinin, Kanun'un 9. maddesi uyarınca TEB'e bildirilmesine, Fakülte ve Yücel Eczanelerine ilişkin şikayetlerin reddine karar verilmiştir.	10.07.2007
11	07-59/676-235	TTNet A.Ş.'nin "Yaz Fırtınası" kampanyasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesine aykırılık teşkil ettiğine ilişkin şikayetlerin, Rekabet Kurulu tarafından 7.5.2007 tarih ve 07-38/411-M sayılı karar ile açılan soruşturma kapsamında incelenen konuyla örtüşmesi nedeniyle, soruşturma kapsamında değerlendirilmesine; geçici tedbir talebine ilişkin olarak ise 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin "... Kurul, nihaî karara kadar ciddî ve telafi olunamayacak zararların ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu durumlarda, ihlalden önceki durumu koruyucu nitelikte ve nihaî kararın kapsamını aşmayacak şekilde geçici tedbirler alabilir." şeklindeki dördüncü fıkrası çerçevesinde; a) Halihazırda devam etmekte olan "Yaz Fırtınası" kampanyası da dâhil olmak üzere, TTNet A.Ş.'nin maliyetlerin altında ya da Türk Telekom'un toptan fiyat tarifeleri ışığında fiyat sıkıştırması niteliğinde olabilecek peraken-	11.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		de fiyatları içeren tüm kampanyalarının durdurulması ya da söz konusu kampanyaların TNet A.Ş.'nin ilgili hizmetlerdeki maliyetlerinin altında olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesine, bundan sonraki dönemlerde de, yürütülmekte olan soruşturmada nihai karar alınıncaya kadar, TNet A.Ş. tarafından ilgili hizmetlerde yapılması planlanan kampanyalarda fiyatlama politikasının maliyetlerin altında olmayacak şekilde uygulanmasına, b) (a) bendinde yer verilen tedbirlerin kararın tebliğ tarihi itibarıyla yerine getirilmesine, aksi takdirde süreli para cezası verileceğinin tarafa bildirilmesine karar verilmiştir.	
12	07-59/677-236	Medikal firmaların tıbbi sarf ve laboratuvar malzemeleri alım ihalelerini paylaştıkları iddiası çerçevesinde: Siber Tıp Sağlık Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti., Gür-Med Medikal Özel Sağlık Teşhis Tedavi Merkezleri ve Özel Eğitim İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti., Karadeniz Tıp Ticaret Ltd.Şti., Nova Medikal İnşaat Taah. ve Tic. Ltd. Şti. ve Kalyon Medikal Araçlar San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri yönünde herhangi bir bulguya ulaşılmadığından adı geçen teşebbüslere Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına karar verilmiştir.	11.07.2007
13	07-59/681-238	"Ankara İli Sürücü Olur Sağlık Raporu" ilgili pazarında faaliyet gösteren Ortadoğu Sağlık ve Eğitim Tesisleri İşletmeciliği A.Ş. (Özel Ortadoğu Polikliniği) ve Özel Kızılay Mithatpaşa Polikliniği'nin aynı pazarda faaliyet gösteren Özel Yeni Anıl Polikliniği, Özel Başkent Sıhhiye Polikliniği, Özel Ziya Gökalp Polikliniği, Özel Yeni Dışkapı Polikliniği, Özel Sincan Bilgi Tıp Merkezi, Özel Umar Uzman Doktorlar Polikliniği, Servet Ünsal Polikliniği ve Özel İlkiz Polikliniği unvanlı teşebbüslerle birlikte, açılan banka hesapları ile bir havuz oluşturarak pazar paylaşımında bulunmak ve fiyat tespiti yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlale yol açan ve yukarıda unvanı belirtilen teşebbüslerin sektördeki cirosunun düşüklüğü dikkate alınarak, her birine ayrı ayrı olmak üzere Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası ve 2005/2 sayılı Tebliğ uyarınca takdiren asgari ceza tutarı para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.	11.07.2007
14	07-59/683-239	Otomotiv Distribütörleri Derneği, Baylas Otomotiv Tic. A.Ş., Honda Türkiye A.Ş., Ford Otosan A.Ş., Tofaş Türk Otomotiv Fabrikaları A.Ş., Temsa A.Ş., Hyundai Assan Otomotiv Tic. A.Ş., Doğu Otomotiv A.Ş., Renault Mais A.Ş., Nissan Otomotiv A.Ş., Peugeot Otomotiv Pazarlama A.Ş. ve bu firmaların bazı bayilerinin Şenbayrak A.Ş.'ye mal boykotu uygulamaları suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına ve/veya Kanun'un 9/4. maddesi çerçevesinde herhangi bir geçici tedbir alınmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	11.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
15	07-60/713-245	Kiraz alımı ve ihracatı yapan firmaların üretilen kirazların alım fiyatlarını ve diğer koşulları belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası ile ilgili olarak yürütülen soruşturma sonucunda; Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A.Ş., Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti., Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti., Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti., Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti., Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti., Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti., Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti., Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş., Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat San. A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine, bu nedenle Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti. ile Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti.'ye 2005 yılı net satışları üzerinden taktiren %1'i oranında, Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A.Ş., Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti., Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti., Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti., Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti., Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti., Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti., Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş. ile Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat San. A.Ş.'ye 2005 yılı net satışları üzerinden taktiren %0,5 (binde beş)'i oranında idari para cezası verilmesine, Köklü Tarım Nakliye Petrol Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Lara Dış Ticaret Ltd. Şti., Gök İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Antalya Dış Tic. ve San. Ltd. Şti.'nin anılan kartel anlaşmasına katıldığına dair yeterli ve inandırıcı delil bulunmadığından anılan şirketler hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.	24.07.2007
16	07-61/720-252	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'ye ait Ankara-İstanbul - Bulgaristan (sınır) güzergahında serili bulunan fiber optik kabloların 10 yıl süreyle kiraya verilmesine ilişkin ihaleler hakkındaki şikayetlerin reddine karar verilmiştir.	25.07.2007
17	07-62/736-264	CNR Uluslararası Fuarçılık A.Ş tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine, bu nedenle, adı geçen teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, 1998 yılı net satışlarının taktiren %1'i oranında idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.	26.07.2007
18	07-62/737-265	Devlet Hava Meydanları İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün, farklı metrekaare bedelleri içeren yer tahsisi tarifeleri yayınlamak ve kiralamar yapmak suretiyle havacılık yakıtları pazarına gi-	26.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		riş engeli yarattığı ve pazardaki rekabeti engellediği iddiası ile ilgili olarak; şikayetle aynı konuda yapılan önaraştırma neticesinde konuya ilişkin ihlalin 4.7.2007 tarih ve 07-56/668-231 sayılı Kurul kararı ile tespit edilmiş olması ve yine bu karar çerçevesinde DHMİ'ye Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca yazılı görüş gönderilmiş olması dikkate alınarak, bu şikayete ilişkin olarak da aynı kapsamda görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.	
19	07-62/738-266	Toros Tarımsal Üretim ve Pazarlama A.Ş. (Toros Gübre ve Kimya Endüstrisi A.Ş.)'nin gübre satış fiyatlarını rakip üretici kuruluşlarla anlaşarak tespit etmek, 1996-1999 yılları arasında Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği (TKKMB) ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerçekleştirdiği toplu gübre alım ihalelerinde, diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları paylaşmak, TKKMB'nin 1999 sonbahar ihalesine diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde girmemek, 1998 yılında, rakip konumdaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak diğer üretici teşebbüslerle anlaşmak suretiyle Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, bu nedenle Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Toros Tarımsal Üretim ve Pazarlama A.Ş. (Toros Gübre ve Kimya Endüstrisi A.Ş.)'ye 1999 yılı net satışlarının takdiren %2,7'si oranında idari para cezası verilmesine, Tügsaş Türkiye Gübre Sanayi A.Ş.'nin gübre satış fiyatlarını rakip üretici kuruluşlarla anlaşarak tespit etmek, 1996-1999 yılları arasında Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerçekleştirdiği toplu gübre alım ihalelerinde, diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları paylaşmak, TKKMB'nin 1999 sonbahar ihalesine diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde girmemek, 1998 yılında, rakip konumdaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak diğer üretici teşebbüslerle anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, Tügsaş Türkiye Gübre Sanayi A.Ş. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararı ile özelleştirme kapsamına alınarak, şirketin bağlı ortaklıkları olan üç teşebbüs özelleştirme sonucunda farklı teşebbüslere satılmış olduğundan ve daha sonra Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 22.8.2005 tarih ve 1225 sayılı olurlu istinaden Sümer Holding A.Ş. ile birleştirilerek tüzel kişiliği sona erdirilmiş olduğundan, Tügsaş Türkiye Gübre Sanayi A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiş ihlale ilişkin olarak para cezası verilemeyeceğine, Toros Tarımsal Üretim ve Pazarlama A.Ş. (Toros Gübre ve Kimya Endüstrisi A.Ş.), Bağfaş ve Ege Gübre'nin birlikte hareket ederek gübre satışlarını 28.2.2000 tarihinde yayımlanan Kararname'ye karşı durdurduklarını açıklamalarının ve bu tarih-	26.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		ten sonra bayilerine satışları durdurmaları yönünde talimat vermelerinin, amacı bakımından rekabeti engellemeye yönelik olmadığı ve sonuçları bakımından da bu yönde bir etki doğurmadığı görüldüğünden bir ihlal oluşturmadığına, gübre üreticisi kuruluşlar tarafından TKKMB ve toplu gübre alım ihaleleri yapan diğer kuruluşlara teklif edilmek üzere hazırlanan Standart Satış Şartnamesi'nin, anlaşma veya teşebbüs birliği kararı niteliğinde bir ihlal teşkil etmediğine, 15.10.1996 tarihli anlaşmadaki, herhangi bir kuruluş bayisine diğer bir kuruluşun bayilik vermemesi, FOT satış yapılmaması, bayileri denetleyecek ortak izleme grubunun oluşturulması, bayilere hiçbir ad altında prim, iskonto vs. verilmemesi gibi hususların uygulandığına dair yeterli delil olmadığına, gübre üreticisi teşebbüslerin yukarıda belirtilen rekabet ihlallerine son vermelerine, ayrıca söz konusu teşebbüslerin kendi aralarında veya Gübre Üreticileri Derneği vasıtasıyla bilgi alışverişi vb. yollarla rekabet koordinasyonuna yol açacak davranışlarda bulunmamalarına, 5388 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunan anlaşmaların bildirilmesi yükümlülüğü kaldırıldığından, anlaşmaların bildirilmemesinden dolayı, adı geçen teşebbüs ve teşebbüsün yönetim organlarında görev alan gerçek kişiler hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.	
20	07-62/740-268	Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayi A.Ş., Batisöke Söke Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş., Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş. ve Denizli Çimento Sanayi T.A.Ş.'nin Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile birlikte eylemleri ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası gereğince Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayi A.Ş., Batisöke Söke Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş., Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş. ve Denizli Çimento Sanayi T.A.Ş.'ye 1996 yılı cirolarının taktiren %3'ü oranında idari para cezası ile cezalandırılmalarına, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, yukarıda birinci bent hükmünde belirtilen ihlal eylemlerine son verilmesi ve ihlalden önceki rekabet ortamının sağlanması gereğinin Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayi A.Ş., Batisöke Söke Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş., Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş. ve Denizli Çimento Sanayi T.A.Ş.'ye bildirilmesine karar verilmiştir.	26.07.2007
21	07-62/742-269	Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş., Milliyet Gazetecilik A.Ş., Sabah Yayıncılık A.Ş. ve Simge Yayıncılık ve Dağıtım A.Ş.'nin günlük yayın yapan siyasi gazeteler ve spor gazeteleri pazarlarında, Hürriyet, Milliyet, Sabah, Taraf-Fotomaç ve Fanatik gazetelerinin satış fiyatlarını kendi bağımsız davranışları ile değil, uyumlu eylem içerisinde belirlediklerine,	26.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		tarafının bu eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin; "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendine uygunluk gösterdiğine, dolayısıyla taraf teşebbüslerin Kanun'un aynı maddesini ihlal ettiklerine, Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş., Milliyet Gazetecilik A.Ş., Sabah Yayıncılık A.Ş. ve Simge Yayıncılık ve Dağıtım A.Ş.'ye 1997 yılı net satışlarının takdiren %0,5'i oranında idari para cezası ile cezalandırılmalarına karar verilmiştir.	
22	07-62/755-270	Lütfi Kırdar Fuar Merkezi'nin uygulamalarının rekabete aykırı olduğu iddiası ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	26.07.2007
23	07-62/756-271	OYSA Niğde Çimento Sanayii ve Tic. A.Ş. tarafından Niğde İl Merkezindeki çimento bayilerine Niğde'ye komşu illerdeki çimento bayilerinden daha yüksek fiyattan çimento verilerek haksız rekabete sebep olduğu iddiası ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	26.07.2007
24	07-62/761-263	Konya ilinde faaliyet gösteren sürücü kurslarının dernek vasıtasıyla sürücü kurs ücretlerini birlikte belirledikleri ve 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası ile ilgili olarak yürütülen soruşturma sonucunda; Konya Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursları Birliği Derneği'nde biraraya gelen, Özel Alaaddin MTSK, Özel Altınekin Yavuz MTSK, Özel Barbaros MTSK, Özel Burak MTSK, Özel Büyük Konya MTSK, Özel Ceylan MTSK, Özel Dilaver MTSK, Özel Etap MTSK, Özel Fatih MTSK, Özel Galaksi MTSK, Özel Güven MTSK, Özel Kaldırım MTSK, Özel Kaplan MTSK, Özel Karatay MTSK, Özel Karatay Otoban MTSK, Özel Konya 42 MTSK, Özel Konya Kent MTSK, Özel Konya Öz Çağrı MTSK, Özel Konya Öz Lider MTSK, Özel Konya Yolcu MTSK, Özel Meram MTSK, Özel Merkez MTSK, Özel Mevlana MTSK, Özel Renklibay MTSK, Özel Selçuklu MTSK, Özel Sezer Şenol MTSK, Özel Sipahi MTSK, Özel Şafak MTSK, Özel Şems MTSK, Özel Tempo MTSK, Özel Yavuz MTSK, Özel Zafer MTSK ile Konya Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursları Birliği Derneği'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine, ancak adı geçen 32 teşebbüs ile Konya Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursları Birliği Derneği'nin 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi uyarınca cezalandırılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.	26.07.2007
25	07-63/763-267	Efes Pazarlama ve Dağıtım Tic. A.Ş.'nin 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı Rekabet Kurulu Kararı çerçevesinde yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini yerine getirmediği ve bu kap-	02.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		samda şikayetçi taraf aleyhine aralarındaki sözleşmeye uymayarak başka marka ürünleri satışa arz ettiği gerekçesiyle dava açtığı iddiasına yönelik olarak; Efes Pazarlama ve Dağıtım Tic. A.Ş., Tanmer Pazarlama ve Tic. Ltd. Şti. ve Hasan ÇELİK tarafından akdedilen rekabet etmeme yükümlülüğü içeren başvuru konusu 15.9.2002 tarihli sözleşmenin, 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı Rekabet Kurulu Kararının tebliğ edildiği tarih itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un 56. maddesi uyarınca geçersiz hale geldiğine, ancak anılan karar ile sözleşmede gerekli görülen değişikliklerin yapılabilmesi için 90 gün süre verildiğinden ve bu süre sona ermeden ihlale konu sözleşme feshedildiğinden, Efes Pazarlama ve Dağıtım Tic. A.Ş.'ye 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesi çerçevesinde süreli para cezası verilemeyeceğine; Şikayet dilekçesinde adı geçen Tanmer Pazarlama ve Tic. Ltd. Şti.'nin (Efes Pazarlama ve Dağıtım Tic. A.Ş.'nin Keşan Bölge Bayi) ihlal içerisinde olduğuna dair tespit bulunmadığından bu şirket hakkında herhangi bir işlem yapılmasına yer olmadığına karar verilmiştir.	
26	07-63/764-272	S.S. Masko İstanbul Mobilya ve Ahşap Eşya İmalatçıları Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi'nin S.S. Masko İstanbul Mobilya ve Ahşap Eşya İmalatçıları Küçük Sanayi Sitesi'nde yer alan mobilyacıların dışarıdan görünür şekilde afiş asmalarını yasakladığı iddiası ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine; bununla birlikte, S.S. Masko İstanbul Mobilya ve Ahşap Eşya İmalatçıları Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi'ne, sitede yer alan mağazaların konuyla ilgili mevzuatın izin verdiği ölçüde ilan, afiş, yazı asmak gibi yöntemlerle ticari faaliyetlerinin bir gereği olarak giriştikleri reklam faaliyetlerini yasaklamaması gerektiği, aksi takdirde bu tür bir yasaklamanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal oluşturabileceği yönünde yazılı görüş gönderilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007
27	07-63/765-273	Denizli Fırıncılar Odası üyelerinin gönderdikleri yazıda yer alan müşteri listelerinin bildirilmesi ve fiyat tarife listesine uyulması gerekliliğine yönelik olarak, 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına yer olmadığına; bununla birlikte, Denizli İl Hıfzıssıhha Kurulunun 5.10.2006 tarih ve 13 sayılı kararında yer alan fırınların müşteri listelerini Fırıncılar ve Bakkallar Odası müşterek komisyonuna onaylattıktan sonra ekmek satış ruhsatı alabileceklerine yönelik hükmün, fırınlar arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir oluşum yaratabileceği yönünde Denizli Valiliğine; üyelerine gönderdiği 14.3.2007 tarih ve 2007/17 sayılı yazı ekinde yer alan belgedeki fiyat tarifesine uyulması gerekliliğine yönelik hükmün, tarifedeki fiyatların azami fiyatlar olduğunun belirtilerek değiştirilmesi konusunda Denizli Fırıncılar Odasına görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
28	07-63/767-275	Vira Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.'nin tek satıcılık sözleşmesine dayanarak Kryolan markalı ürünlerin başka teşebbüslerce satışına engel olduğu ve bu ürünlerin yeniden satış fiyatını tespit ettiği iddiası ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine; Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içeren bayilik sözleşmesi bakımından ise, Vira Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.'nin pazar payının %40'ın üzerinde olduğunun tahmin edilmesi ve sözleşmede bayiler tarafından yapılan pasif satışları engelleyen ve yeniden satış fiyatının belirlenmesine imkan veren hükümlerin varlığı karşısında, söz konusu sözleşmenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilemeyeceği; bununla birlikte sözleşmeye, söz konusu hükümlerden, yeniden satış fiyatına ilişkin olanların, sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi kaydıyla, ancak azami satış fiyatını belirleyecek yahut satış fiyatını tavsiye edecek şekilde değiştirilmesi, söz konusu fiyatların azami veya tavsiye niteliğinde olduğunun, bayilik sözleşmesinde, yayınlanan fiyat listelerinde ve/veya ürünün üzerinde açıkça belirtilmesi; pasif satışlara ilişkin olanların ise, bayiye bölge tahsisi yapılması durumunda, sadece pasif satışları yasaklayabilecek, ancak aktif satışlara müdahale etmeyecek, bölge tahsisi yapılmaması durumunda ise aktif ve pasif satışlara müdahale etmeyecek şekilde düzenlenmesi koşulu ile 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde 10 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	02.08.2007
29	07-63/768-276	Konya-Isparta arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını yükselttikleri ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	02.08.2007
30	07-63/769-277	Konya-Kayseri arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını yükselttikleri ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	02.08.2007
31	07-63/770-278	Erzincan-İstanbul arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını yükselttikleri ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	02.08.2007
32	07-63/771-279	Ankara-Konya arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını yükselttikleri ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	02.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
33	07-63/772-280	Erdemir Lojistik A.Ş.'nin acente seçim duyurusunda belirlediği kriterler ve tali acente ile yapacağı münhasır anlaşma vasıtasıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği iddiasının gerçeği yansıtmaması sebebiyle adı geçen teşebbüs hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	02.08.2007
34	07-63/777-283	Gazete ve dergi dağıtım piyasasında, birlikte hakim durumda bulunan BBD, BİRYAY ve YAYSAT'ın, sürekli olarak, mal tedarik ettikleri, son satıcıları, dağıtımını yaptıkları ürünler ile rakip dağıtım şirketinin getirdiği ürünler arasında, tercih yapmaya zorlamak ve rakip dağıtım şirketinin getirdiği ürünleri, teşhir edip satan, son satıcıların bayiliklerini iptal etmek, bu noktalara, mal tedarikini kesmek veya bu yönde tehdit ya da uygulamalarda bulunmak, dolayısıyla piyasaya yeni giren bir dağıtım şirketinin dağıttığı ürünleri bayilerine sokmamak; gazete ve dergi dağıtım piyasasındaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak gazete ve dergi yayıncılığı piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemlerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiklerine, bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince, ilgili teşebbüslere, 1999 yılı net satışlarının takdiren %0,5'i oranında idari para cezası verilmesine, ilgili dağıtım pazarının yapısı ve bu pazarın hizmet ettiği gazete ve dergi yayıncılığı piyasası ürünlerinin, satış koşulları nazara alındığında, bu pazarda, son satış noktalarının, münhasır anlaşmalarla bağlanmasının, "Diğer sağlayıcıların, dağıtımın farklı aşamalarına girişlerinin, önemli ölçüde zorlaştırılması" sonucunu doğurucu nitelikte olması nedeniyle, rekabet ortamının bozulacağına, bu nedenle gazete ve dergi dağıtım piyasasında yapılacak olan sözleşmelerin, "rakip malları satmama veya dağıtmama" gibi münhasırlık sağlayan bir hüküm içermesi durumunda Rekabet Kurulu tebliğleri ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacaklarına, gazete ve dergi satışı faaliyetlerini de içerecek şekilde, belediyeler tarafından kurulan ve belediyelerce veya belediyelerin yetki verdiği kişilerce, üçüncü şahıslara kiralanmış satış büfelerinin, ilgili pazara giriş açısından önemi, dikkate alındığında; söz konusu yerlerde, kiracının, "hangi dağıtım şirketinden gelirse gelsin, mevzuata ve yasalara uygun gazete ve dergileri, makul bir ücret veya komisyon oranı karşılığında satmasını temin edecek" düzenlemelerin yapılması için ilgili Kurul kararının yetkili mercilere bildirilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007
35	07-63/778-284	Uşak Kahveciler Esnaf Odası'nın internet saat ücretini belirlemesine rağmen üyelerin buna uymadığı iddiası ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine; Uşak Kahveciler Esnaf Oda-	02.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		sına 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca görüş bildirilmesine karar verilmiştir.	
36	07-63/779-285	Ads Medikal Labaratuvar ve Sağlık Hizmetleri İnşaat İç ve Dış Tic. Ltd. ve Okyanus Medikal Tıbbi Cihazlar Elektronik Turizm Sanayi ve İnşaat'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	02.08.2007
37	07-63/782-287	Reklamcılar Derneğinin 1995-2001 döneminde taban fiyat listesi yayımlanması eyleminin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, bu nedenle aynı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası ve karar tarihi itibarıyla yürürlükte olan Rekabet Kurulu'nun 2007/1 sayılı Tebliği uyarınca idari para cezası ile cezalandırılması gerekmektedir birlikte, Rekabet Kurulu'nun vermiş olduğu 25.7.2002 tarih ve 02-45/530-219 sayılı karar, Danıştay tarafından hakkında karar tesis edilen teşebbüs birliği lehine bozulduğundan ve bu kararda verilen para cezasından daha fazla miktarda para cezası verilemeyeceğinden 2002/1 sayılı Tebliğ uyarınca asgari ceza tutarında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007
38	07-64/794-291	Toprak Seniteri ve Turizm İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin, Eczacıbaşı Karo Seramik San. ve Tic. A.Ş., Ege Seramik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik San. A.Ş., Termal Seramik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Toprak Seramik ve Gıda San. ve Tic. A.Ş. ve Yurtbay Seramik Sanayi ve Tic. A.Ş. ile birlikte, seramik kaplama malzemeleri pazarında 14.12.1994'den başlayıp devam eden ve unsurları, "satım fiyatı ve şartlarının tespit edilmesi, arz miktarının kontrolü, pazar paylaşımı ve rekabete duyarlı bilgi değişimi" olan yatay anlaşma ve uyumlu eylemler yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, bu çerçevede Toprak Seniteri ve Turizm İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.'ye 2001 yılı net satışlarının takdiren %2'si oranında idari para cezası verilmesine, Toprak Seniteri ve Turizm İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan alıcıların kendi satış fiyatını belirleme serbestisini engellediğine, Toprak Seniteri ve Turizm İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.'ye, alıcıların kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi, yatay anlaşma ve uyumlu eylemler yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmesi kapsamında değerlendirildiğinden, ayrı bir para cezası verilmesi gerekmediğine, 5388 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunan anlaşmaların bildirilmesi yükümlülüğü kaldırıldığından adı geçen teşebbüs ve bu teşebbüsün yönetim organlarında yer alan gerçek kişiler hakkında karar verilmesine yer olmadığına, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden eylemlerinden dolayı,	03.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunmasını teminen yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların ve ihlale son verilmesi gereğinin, aynı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraf teşebbüse bildirilmesine karar verilmiştir.	
39	07-65/799-295	S.S. Antalya Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği'nin Ergüven Süt Mamulleri Gıda Turizm ve San. Ltd. Şti., Yörükoğlu Doğal Süt ve Ürünleri Ltd. Şti. ve Anadolu Süt Ltd. Şti. ile yaptığı rekabet etmeme (münhasır tedarik) yükümlülüğü içeren anlaşmalarla 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	21.08.2007
40	07-66/810-305	EAE Elektrik Asansör End. İnşaat San. ve Tic. A.Ş.'nin ilgili ürün pazarındaki (busbar sistemi) hakim durumunu kötüye kullanarak ve ayrıca proje yapımıcısı firmalarla anlaşarak 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddelerini ihlal ettikleri iddiasına ilişkin olarak; başvuru konusu ile ilgili olarak, soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine, EAE Elektrik Asansör End. İnşaat San. ve Tic. A.Ş.'nin yürürlükte olan bayilik sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği çerçevesinde grup muafiyetinden yararlanmadığına, anılan sözleşmelerin, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen şartlara uygunluğunun sağlanarak Kurumumuza tevsih edilmesine; gerekli düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde, hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde soruşturma açılacağı ve aynı Kanunun 17. maddesi gereğince süreli para cezası verileceğinin EAE Elektrik Asansör End. İnşaat San. ve Tic. A.Ş.'ye bildirilmesine karar verilmiştir.	22.08.2007
41	07-66/814-300	TÜRSAB Kuşadası Bölgesel Yürütme Kurulu, Kuşadası, Denizli, Aydın ve Didim'deki bağlı acenteler ile Kuşadası Ticaret Odası'nın seyahat acenteleri meslek komitesinin de hazır bulunduğu bir toplantıda zorunlu mesleki kararlar almak, ortak bir fiyat politikası belirlemek ve bu kararlara uymayanlara yönelik olarak cezai yaptırımlar getirmek suretiyle rekabeti bozdukları iddiası ile ilgili olarak yürütülen soruşturma sonucunda; söz konusu eylemin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğine, bu nedenle söz konusu teşebbüsler hakkında idari para cezası verilmesine gerek olmadığına karar verilmiştir.	22.08.2007
42	07-67/815-310	Feniks Uluslararası Ticaret ve Danışmanlık Ltd. Şti.'nin ilaç kapağı satımlarında yıkıcı fiyatlandırma yolu ile hakim durumunu kötüye kullandığı ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesin-	23.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		de soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	
43	07-67/832-312	Abbott Laboratuvarları İthalat ve Ticaret Limited Şirketi ile EİP Eczacıbaşı İlaç Pazarlama A.Ş. arasında sibutramine etken maddeli ilacın Türkiye’de Eczacıbaşı tarafından “Zelium” markasıyla ortak pazarlanmasına ilişkin olarak, 17.2.2005 tarihinde imzalanan Sözleşme’ye ilişkin Kurul kararının gereğinin yerine getirilip getirilmediğine ilişkin olarak; Abbott Laboratuvarları İthalat ve Ticaret Limited Şirketi ile EİP Eczacıbaşı İlaç Pazarlama A.Ş. arasında sibutramine etken maddeli ilacın Türkiye’de Eczacıbaşı tarafından “Zelium” markasıyla ortak pazarlanmasına ilişkin olarak, 17.2.2005 tarihinde imzalanan Sözleşme’nin ilgili maddelerinde değişiklik yapan Tadil Protokolü ile getirilen düzenlemenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nin ilgili hükümleriyle uyumlu olduğuna, 15.3.2007 tarih ve 07-23/227-75 sayılı Kurul kararında yapılan değerlendirmeler ve ulaşılan sonuç bakımından sözleşmenin bireysel muafiyetten yararlandığına, dolayısıyla dosya konusu ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.	23.08.2007
44	07-68/838-309	Kayseri Özel Sürücü Kursları Dayanışma Derneği ile Özel Akfen MTSK, Özel Bilgin MTSK, Özel Bora MTSK, Özel Büyükşehir MTSK, Özel Demirhan MTSK, Özel Erciyes Pınar MTSK, Özel Göçmen MTSK, Özel Gül Atak MTSK, Özel Has Usta MTSK, Özel İlk Final MTSK, Özel İlke MTSK, Özel Kaan MTSK, Özel Kocasinan MTSK, Özel Mehmet Şafak MTSK, Özel Melikgazi Başarı MTSK, Özel Mesut Uçan MTSK, Özel Meydanlar MTSK, Özel Öz Güldane MTSK, Özel Seyfettin Ünal MTSK, Özel Side MTSK, Özel Şahingöz MTSK, Özel Talas MTSK, Özel Türkyar MTSK, Özel Yeni Çağrı MTSK, Özel Yeni Güven MTSK, Özel Yeni Şelale MTSK ve Özel Zamantı MTSK’nın fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiklerine, ancak Kayseri Özel Sürücü Kursları Dayanışma Derneği ile adı geçen 27 teşebbüsün 4054 sayılı Kanun’un 16 ncı maddesi uyarınca cezalandırılmasına gerek olmadığına, Özel Hakan Güven MTSK, Özel Murat Ünal MTSK, Özel Sarız MTSK, Özel Savaş MTSK, Özel Seyrani MTSK ve Özel Yahyalı MTSK’nın 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal etmediklerine karar verilmiştir.	23.08.2007
45	07-69/839-315	BRC marka otogaz sistemi satan bayilerin aynı fiyatı uyguladıkları iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	06.09.2007
46	07-69/842-318	Coates Lorilleux Mürekkep ve Kimya Sanayi Ticaret A.Ş.’nin hakim durumunu kötüye kullanarak rekabeti engellediği ve boz-	06.09.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		duğu iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	
47	07-71/871-329	Marmaris İlçe Turizm Güvenlik Kurulu'nun ve Marmaris Deniz Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi'nin almış oldukları kararlarla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine; ancak rekabetçi piyasanın oluşmasının temini yönünden dosya konusunda ilgili olan kurum ve kuruluşlara görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.	13.09.2007
48	07-73/891-335	Üsküdar Kuyumcular Derneği'nin üyelerine altın alış ve satış fiyatlarını tavsiye niteliğinde bildirmesinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendine uygunluk gösterdiğine, bununla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağladığından, sözü edilen uygulamaya bireysel muafiyet verilmesine, bu nedenle, dosya konusu hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca ceza takdirine yer olmadığına karar verilmiştir.	19.09.2007
49	07-73/892-336	Denizli Sarraflar ve Kuyumcular Odası'nın altın alış ve satış fiyatlarını pazar dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşullar sağlanmadığından, bu ihlal bakımından mevcut haliyle muafiyet verilemeyeceğine, ancak Denizli Sarraflar ve Kuyumcular Odası tarafından belirlenen fiyatların tavsiye veya maksimum niteliğinde olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlayabileceğinden muafiyetten yararlanabileceğine, bu çerçevede, Denizli Sarraflar ve Kuyumcular Odası'na 2005 yılı gayrisafi gelirinin taktiren %1'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine, ancak verilecek para cezası asgari haddten aşağı olamayacağından, 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca, asgari ceza tutarında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	19.09.2007
50	07-73/893-337	Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği'nin altın alış ve satış fiyatlarını pazar dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşullar sağlanmadığından, bu ihlal bakımından mevcut haliyle muafiyet verilemeyeceğine, ancak Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği tarafından belirlenen fiyatların tavsiye veya maksimum niteliğinde olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlayabileceğinden muafiyetten yararlanabileceğine, bu çerçevede, Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği'ne 2005 yılı gayrisafi gelirinin taktiren %1'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine, ancak verilecek para cezası asgari haddten aşağı olamayacağından,	19.09.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca, asgari ceza tutarında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	
51	07-73/894-338	Balıkesir Mücevheratçılar Kuyumcular Sarraflar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin altın alış ve satış fiyatlarını pazar dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşullar sağlanmadığından, bu ihlal bakımından mevcut haliyle muafiyet verilemeyeceğine, ancak Balıkesir Mücevheratçılar Kuyumcular Sarraflar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği tarafından belirlenen fiyatların tavsiye veya maksimum niteliğinde olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlayabileceğinden muafiyetten yararlanabileceğine, bu çerçevede, Balıkesir Mücevheratçılar Kuyumcular Sarraflar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'ne 2005 yılı tutarındaki gayrisafi gelirinin takdiren %1'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine, ancak verilecek para cezası asgari haddenden aşağı olamayacağından, 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca, asgari ceza tutarında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	19.09.2007
52	07-73/895-339	Isparta Kuyumcular Sosyal Yardımlaşma Derneği'nin altın alış ve satış fiyatlarını pazar dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşullar sağlanmadığından, bu ihlal bakımından mevcut haliyle muafiyet verilemeyeceğine, ancak Isparta Kuyumcular Sosyal Yardımlaşma Derneği tarafından belirlenen fiyatların tavsiye veya maksimum niteliğinde olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlayabileceğinden muafiyetten yararlanabileceğine, bu çerçevede, Isparta Kuyumcular Sosyal Yardımlaşma Derneği'ne 2005 yılı gayrisafi gelirinin takdiren %1'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine, ancak verilecek para cezası asgari haddenden aşağı olamayacağından, 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca, asgari ceza tutarı olan 6.864 YTL idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	19.09.2007
53	07-74/896-333	CNR Uluslararası Fuarçılık ve Ticaret A.Ş.(CNR)'nin NTSR Uluslararası Fuar ve Gösteri Hizmetleri Ltd. Şti. (NTSR)'ye yönelik eylemleri dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak yürütülen soruşturma sonucunda; CNR Uluslararası Fuarçılık ve Ticaret A.Ş. (CNR)'nin yatçılık ve su sporlarına yönelik fuar alanı işletmeciliği pazarında hakim durumda olduğuna, yukarıda yer verilen ilgili pazarda hakim durumda olan CNR'nin hakim durumunu kötüye kullandığına dair yeterli delil elde edilemediğinden şikayetin reddine, ancak, ilgili pazarda hakim durumda olduğu anlaşılan CNR'nin bu faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan ya da dolaylı olarak engel olunmasını ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemlerden kaçınma-	19.09.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		sı ve bu faaliyet alanındaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapmaması yönünde görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.	
54	07-75/898-340	İstanbul Kuyumcular Odası'nın altın alış ve satış fiyatlarını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşullar sağlanmadığından, bu ihlal bakımından mevcut haliyle muafiyet verilemeyeceğine, ancak İstanbul Kuyumcular Odası tarafından belirlenen fiyatların tavsiye veya maksimum niteliğinde olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlayabileceğinden muafiyetten yararlanabileceğine, bu çerçevede, İstanbul Kuyumcular Odası'na 2005 yılı gayrisafi gelirinin takdiren %1'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine, ancak verilecek para cezası asgari haddten aşağı olamayacağından, 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca, asgari ceza tutarında idari para cezası verilmesine ile karar verilmiştir.	19.09.2007
55	07-76/908-346	Göлтаş-Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş. ve Denizli Çimento San. A.Ş.'nin, uyumlu eylem halinde mal vermeyi reddetmek suretiyle, çimento ve hazır beton pazarında rakip konumunda olan Özgür Çimento ve Beton Endüstrisi A.Ş.'yi piyasa dışına çıkartmaya çalıştığına, söz konusu ihlalden dolayı 2002 yılı net satışları üzerinden, Göлтаş-Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş.'nin takdiren %3'ü oranında ve Denizli Çimento Sanayii Ticaret A.Ş.'nin takdiren %2'si oranında para cezası ile cezalandırılmalarına karar verilmiştir.	20.09.2007

MENFİ TESPİT/MUAFİYET

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	07-59/680-237	Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile bayisi arasında akdedilen Bayilik Sözleşmesi'nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 4.3. maddesinin (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen muafiyet şartlarını taşımadığına, dolayısıyla grup muafiyetinden yararlanamayacağına, Bayilik Sözleşmesi temelinde uygulanan, bayilerin %30'u aşan oranlarda satın alma taahhütleri altına girmesi uygulamasının 2005/4 sayılı Tebliğ'in 6.1. maddesinin (a) ve (b) bentlerine aykırı olduğuna dolayısıyla, anılan uygulamanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanamayacağına karar verilmiştir.	11.07.2007
2	07-59/684-240	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ile Uçar Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş. arasında imzalanan Yetkili Satıcı Sözleşmesi'nin ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin içermiş olduğu rekabeti kısıtlayıcı hükümler nedeniyle menfi tespit belgesi alamayacağına; bununla birlikte, Yetkili Satıcı Sözleşmesi'nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan grup muafiyetinden yararlandığına; Yetkili Servis Sözleşmesi'nin ise 9. maddesinde yer alan ve yetkili servisin toplam yedek parça alımlarının en az %30'unu Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.'den almasına yönelik olarak getirilmiş olan düzenleme hariç olmak üzere grup muafiyetinden yararlandığına; 2005/4 sayılı Tebliğ'in 6. maddesi kapsamında yer alması nedeniyle sadece söz konusu sözleşmenin ilgili hükmünün grup muafiyetinden yararlanmadığına; Yetkili Servis Sözleşmesi'nde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin olarak yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesinde de Kanun'un 5. maddesinde yer alan koşulların karşılanmadığına; bu nedenle, başvuru sahibi teşebbüse verilecek 45 gün içerisinde, yetkili servisin alım yükümlülüğünün bir önceki yıldaki yedek parça alımlarının %30'u aşmaması yönünde yapılacak değişiklikle, ilgili maddenin grup muafiyetinden yararlanacağına bildirilmesine karar verilmiştir.	11.07.2007
3	07-59/689-244	Eropet ve istasyonlu bayileri arasında imzalanan "Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi"nde getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren başlayan 5 yıllık sürenin aşılması halinde 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten yararlanamayacağına, Eropet'e, "sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren başlayan 5 yıllık rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin aşılması halinde sözleşmenin anılan Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlanamayacağına" ilişkin bir yazı gönderilmesine karar verilmiştir.	11.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
4	07-61/716-248	Goodyear Lastikleri Türk A.Ş. ile bayileri arasında bir franchising şebekesi kurmaya yönelik olarak hazırlanan Premio Franchise Anlaşması'na 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, lastik ürün grubuna ilişkin olarak öngörülen rekabet yasağının 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 6. maddesi kapsamında yer alması nedeniyle bu Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacağına, lastik dışı ürün gruplarında tesis edilen satın alma zorunluluğu içeren ortak satın alma sisteminin yatay rekabet kısıtlaması niteliği taşıması nedeniyle 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında yer almadığına, kurulması tasarlanan sistemin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartları sağladığı tespit edildiğinden 3 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	25.07.2007
5	07-61/730-260	Shell & Turcas Petrol A.Ş., BP Petrolleri A.Ş. ve Total Oil Türk A.Ş.'nin taraf olduğu "Ambarlı Depolama Tesisleri Hissedarlar Anlaşması" ile oluşturulan ortak girişime menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde başvuru konusu işleme bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	25.07.2007
6	07-63/774-281	Pfizer İlaçları Ltd. Şti. ile Dilek Ecza Deposu İthalat ve İhracat Tic. A.Ş. arasındaki Ürün Tedarik Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilemeyeceğine; 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilemeyeceğine; Sözleşme'nin 8.7. maddesinin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını taşıması sebebiyle bireysel muafiyetten yararlanabileceğine; ancak, Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları karşılamayan 4.3. maddesine bireysel muafiyet verilmesinin mümkün olmadığına, Sözleşme'nin 4.3. maddesinin anlaşmadan çıkarılması koşuluyla bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	02.08.2007
7	07-63/776-282	Eli Lilly Export S.A. ile Sandoz İlaç Sanayi ve Tic. A.Ş. arasında 16.5.2007 tarihinde imzalanan Lisans, Tedarik ve Müşterek Pazarlama Anlaşması'na menfi tespit belgesi verilemeyeceğine; Anlaşma'nın, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilemeyeceğine; bununla birlikte başvuru konusu işleme bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	02.08.2007
8	07-66/811-306	Petrol Ofisi A.Ş.'nin, akaryakıt bayilerinin muhasebe ve finans, satın alma, stok ve lojistik, satış ve dağıtım ile bordro faaliyetlerinin yönetilmesini sağlamak amacıyla kuracağı bilgisayar destekli sisteme menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	22.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
9	07-66/812-307	Shell & Turcas Petrol A.Ş. ve Mobil Oil Türk A.Ş. tarafından, İstanbul Çekmece, İskenderun ve Antalya'da üç akaryakıt depolama tesisinin işletilmesi amacıyla kurulan ve "Çekisan Depolama Hizmetleri Limited Şirketi İşletme Sözleşmesi" ile oluşturulan ortak girişime menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde başvuru konusu işleme bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	22.08.2007
10	07-67/834-313	Koç Finansal Hizmetler A.Ş.'nin sahip olduğu Yapı Kredi Factoring A.Ş., Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O. ve Yapı Kredi Bank Azerbaycan Closed Joint Stock Company hisselerinin Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye hisse değişim yoluyla devri işlemine menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	23.08.2007
11	07-70/863-326	Rakı pazarında hakim durumda olduğu tespit edilen Mey İçki Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin pazar payı itibarıyla nihai satış noktalarıyla yaptığı mal alım sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2007/2 sayılı Tebliğ ile değişik 2. maddesi uyarınca grup muafiyetinden yararlanmadığına; rakip ürünleri satmama yükümlülüğü içermesi dolayısıyla söz konusu sözleşmelerin ve bu sözleşmelere dayanan ya da fiilen münhasırlığa yol açan bedelsiz ürün, indirim, servis sıklığının değiştirilmesi gibi uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan muafiyet koşullarıyla bağdaşmaz etkilere sahip olduğuna, dolayısıyla anılan sözleşmelere ve/veya uygulamalara bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir.	10.09.2007
12	07-70/864-327	Kolalı/gazlı içecek pazarında hem ev kanalında, hem de yerinde tüketim kanalında hakim durumda olduğu tespit edilen Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.'nin nihai satış noktalarıyla yaptığı münhasır anlaşmaların, teşebbüsün pazar payı itibarıyla, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2007/2 sayılı Tebliğ ile değişik 2. maddesi uyarınca grup muafiyetinden yararlanmadığına; Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.'nin ve/veya bayilerinin satış noktalarıyla imza ettikleri sözleşmelerin ve sözleşmelerde yer alan münhasırlık şartlarının ve fiilen münhasırlığa yol açan bedelsiz ürün, indirim, kota, dolap münhasırlığı gibi uygulamaların, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan muafiyet koşullarıyla bağdaşmaz etkilere sahip olduğuna, dolayısıyla anılan sözleşmelere ve/veya uygulamalara bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir.	10.09.2007
13	07-76/907-345	Petrol Sanayi Derneği'nin akaryakıt, madeni yağ ve LPG konularında pazar gelişimlerinin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması amacıyla yapmakta olduğu çalışmalara menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	20.09.2007

BİRLEŞME VE DEVRALMALAR

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	07-56/630-212	Standart Beton Sanayi Nak. İnş. Paz. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye ait hazır beton tesisinin Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kiralanması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	04.07.2007
2	07-56/631-213	İndeks Bilg. Sis. Müh. San. ve Tic. A.Ş. ve Datagate Bilgisayar Malzemeleri Tic. A.Ş.'nin Neteks İletişim Ürünleri Dağıtım A.Ş.'de sahip oldukları hisselerin bir kısmının Datatec International Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
3	07-56/632-214	ElectronicPartner İç ve Dış Ticaret A.Ş.'nin 5 mağazasının içindeki stoğu, mağaza çalışanları iş akitleri, mağaza kira sözleşmeleri, mağaza düzeni ve ekipmanı ile birlikte Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işleminin izne tabi olduğuna, Varlık Satın Alma ve Devir Sözleşmesi'nin 10. maddesinde düzenlenen 3 yıllık rekabet etmeme ve istihdam etmeme hükümlerinin 2 yıl ile sınırlandırılması şartıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
4	07-56/633-215	Paxar Corporation'ın hisselerinin tamamının Avery Dennison Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
5	07-56/639-221	Adapazarı Şeker Fabrikası A.Ş.'nin Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş.'deki %6,25 ve S.S. Adapazarı Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş.'deki %12,50 oranındaki hisselerinin yarısının Torunlar Gıda San. ve Ticaret A.Ş.'ne, diğer yarısının ise Atlas Alışveriş Hizmetleri ve Gıda San. ve Tic.Ltd.Şti.'ne devredilmesi işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	04.07.2007
6	07-56/652-222	Atakaş Metalurji Sanayi ve Liman İşletmeciliği A.Ş.'nin ortak girişim şirketine dönüştürülmesi yoluyla, "OJSC Magnitogorsk Iron & Steel Works" ile "Atakaş Grubu" arasında oluşturulması planlanan ortak girişim şirketine izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
7	07-56/653-223	ROTOR Elektrik Üretim A.Ş.'nin Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş., Zorlu Holding A.Ş., Zorlu Endüstriyel ve Enerji Tesisleri İnşaat Ticaret A.Ş., Zorlu Petrogas Petrol Gaz ve Petrokimya Ürünleri İnşaat ve Ticaret A.Ş. ve Zorlu O&M Enerji Tesisleri İşletme ve Bakım Hizmetleri A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
8	07-56/654-224	Ferro Döküm Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Cam Pazarlama A.Ş., Camış Madencilik A.Ş., Çayırova Cam Sanayi A.Ş., Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş., Anadolu Cam Sanayi A.Ş., Paşabahçe Cam Sanayi A.Ş.'ye ait olan %99,9959 oranındaki hisselerinin ve 500 adet kurucu hissenin Efesan Grup Şirketle-	04.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		rinden Metallink Metal Sanayi Yatırımları A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	
9	07-56/655-225	Voestalpine AG'nin, Böhler Uddeholm AG ve tüm alt kuruluşları ile bağlı şirketlerinin kontrolünü devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
10	07-56/656-226	General Electric Company'nin dünya çapındaki plastik işinin, SABIC Holding Europe BV tarafından, iştiraki olan SABIC Engineering Plastic Holding aracılığı ile, devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir işlem olduğuna, söz konusu işlemde, "Akrilonitril Bütadien Stiren", "Akrilik Stiren Akrilonitril", "Polieterimid", ve "Polibütülen Teraftalat" olarak belirlenen ilgili ürün pazarlarındaki toplam ciro ve pazar paylarının 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde belirtilen eşikleri aşmadığına, ancak "Polikarbonat Filmler", "Polikarbonat Tabakalar" ve "Polifenil Eter" olarak belirlenen ilgili ürün pazarlarında toplam pazar paylarının, "Polikarbonat" pazarında ise toplam ciro ve pazar payının aynı Tebliğ maddesinde belirtilen eşikleri aşması nedeniyle bildirim konusu işlemin izne tabi olduğuna, "Hisse Senedi ve Aktif Satın Alma Anlaşması'nın 5.15. maddesinde öngörülen üç (3) yıllık rekabet yasağının yan sınırlama sayılarak, aynı Anlaşma'nın 5.04. maddesi ile General Electric Company'ye getirilen gizlilik yükümlülüklerinin süresinin üç (3) yıla indirilmesi şartıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
11	07-56/657-227	Erman YERDELEN, Ali BABAOĞLU, Merve YERDELEN ELLİALTIOĞLU ve Begüm YERDELEN'e ait toplam %40,4580 oranındaki Tatmak Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. hisselerinin, halihazırda anılan Şirket hisselerinin %59,5420'sine sahip olan Putzmeister AG tarafından devralınması işleminin izne tabi olduğuna, 'Hisse Satın Alım Anlaşması'nın "Rekabet Etmeme" başlıklı 9. maddesinde ve "Rekabet Etmeme Taahhüdü" başlıklı 6 nolu ekinde getirilen rekabet yasağının; süresinin 5 yıldan 3 yıla indirilmesi, kapsamının Tatmak Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin faaliyet alanı ile sınırlı olacak şekilde düzenlenmesi, BMS Beton Makine Servis Ltd. Şti. ve Karyer Ticaret Ltd. Şti. bakımından anılan şirketler, Erman YERDELEN, Ali BABAOĞLU, Merve YERDELEN ELLİALTIOĞLU ve Begüm YERDELEN'in kontrolü altında olduğu sürece geçerli olacak şekilde düzenlenmesi şartlarıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
12	07-56/658-228	Compagnie Industrielle Financiere D'Ingeriere Societe Anonyme'nın Teknoloji Holding A.Ş. kontrolünde bulunan Planet Ödeme Sistem Çözümleri A.Ş. hisselerinin tamamını, Tek-	04.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		noser Bilgisayar Teknik Hizmetler San. ve Dış Tic. A.Ş. malvarlığının bir kısmını ve Planet Elektronik Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin tamamını satın alması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	
13	07-56/659-229	Henkel KgaA'nın Kuru Sabun İş Alanına ait tüm varlıklarının Condat S.A. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	04.07.2007
14	07-56/661-230	%100'üne sahip olduğu iştiraki LTU Beteiligungs- und Holding GmbH aracılığı ile alıcı taraf olarak yer alan Air Berlin plc, LoMa-Beteiligungsgesellschaft mbH'nin hisselerinin tamamını INTRO Verwaltungs GmbH, MIC Marbach Beteiligung und Consulting GmbH ve VBE Beteiligungsgesellschaft mbH'den devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	04.07.2007
15	07-59/675-234	TEİAŞ'a ait "Ankara II (Sincan)-Temelli-Dokurcun-Adapazarı-Paşaköy-Zekeriya köy- Alibeyköy-Habipler-Unimar-Hamitabad-Bulgaristan (sınır)" güzergahında serili bulunan iki çift optik fiber kablonun İstanbul-Bulgaristan bölümünün 10 yıl süreyle Türk Telekom tarafından kiralama yoluyla devralınmasının 1998/5 sayılı Tebliğ delaletiyle 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında özelleştirme yolu ile gerçekleştirilen izne tabi bir devir işlemi olduğuna, söz konusu devir işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.07.2007
16	07-59/686-241	Koç Grubu şirketlerinden Birleşik Oksijen Sanayi A.Ş. hisselerinin Linde AG'ye ait olan Linde Gaz A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine, söz konusu devralma işlemine ilişkin olarak yapılan şikayet başvurusunun reddine karar verilmiştir.	11.07.2007
17	07-59/687-242	BOTAŞ ile Gazexport arasında 18.2.1998 tarihinde yapılmış olan Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin üç lota karşılık gelen 750 milyon m ³ 'lük kısmının Bosphorus Gaz Corporation A.Ş.'ye devrine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.07.2007
18	07-59/688-243	Med-İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %99,9 oranındaki hissesinin Asaph Pharmaceutische Onderneming B.V. tarafından devralınması işlemine "Hisse Satın Alım Sözleşmesi"nin 10.1. maddesi ve sözleşmeye ekli 10.1. numaralı form ile satıcılara getirilen gizlilik yükümlülüğünün süresinin 2 yıla indirilmesi koşuluyla izin verilmesine karar verilmiştir.	11.07.2007
19	07-61/714-246	ABN AMRO Holding NV hisselerinin RFS Holdings BV tarafından devralınması ve devir sonrası RFS Holdings BV hissedarları olan Royal Bank of Scotland Group Plc, Fortis NV/Fortis SA/NV ve Banco Santander Central Hispano, SA arasında bölüşülmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
20	07-61/715-247	Barclays Plc ve ABN AMRO Holding NV arasında imzalanan birleşme protokolüne izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
21	07-61/717-249	Diamed Holding AG'nin %77,6765 hissesinin Bio-Rad Laboratories, Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
22	07-61/718-250	Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti. ile Mimeray Matbaacılık ve Oto Kiralama San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin, Rekabet Kurulu'na bildirmeksizin Baskı Atölyesi Matbaacılık ve İletişim Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti. adı altında ortak girişim kurmaları işlemine ilişkin olarak; Baskı Atölyesi Matbaacılık ve İletişim Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti.'nin kurulduğu Haziran 2004 tarihinden Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.'nin ortaklıktan çekildiği Nisan 2007 tarihine kadar taraflar arasındaki ilişkinin işbirliği doğurucu bir ortak girişim niteliği arz ettiğine, ancak söz konusu ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olmadığına, Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Ticaret Ltd. Şti.'nin ve bu şirket ortaklarının Baskı Atölyesi Matbaacılık ve İletişim Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti.'de sahip olduğu %50 oranındaki hisselerini Mimeray Matbaacılık ve Oto Kiralama San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye devretmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
23	07-61/719-251	İgal Ahitov'a ait ETA Etiketleme Teknik Araçlar San. Tic. A.Ş. hisselerinin Markem Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
24	07-61/722-253	Harry's SCA'nın elinde bulundurduğu, Fresh Cake Gıda Sanayi ve Tic. A.Ş.'nin toplam sermayesinin %50'sine tekabül eden hisselerin BNP Paribas SA tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
25	07-61/723-254	Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.'nin hisselerinin devralınması işleminin izne tabi olmadığına, Hisse Satış ve Satın Alım Sözleşmesi'nin 9. maddesinde yer alan 3 yıl süreli rekabet etmeme, çalışanlara iş teklif etmeme ve gizlilik yükümlülüklerinin devralma işleminin yan sınırlaması olduğuna karar verilmiştir.	25.07.2007
26	07-61/724-255	Volkswagen Financial Services AG.'nin elinde bulunan VDF Holding A.Ş.'in hisselerinin %51'ine tekabül eden kısmının LeasePlan Corporation N.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
27	07-61/725-256	Englefield Capital LLP iştirakleri tarafından ayna kontrol kumandaları işinin Eaton Corporation, Eaton Holding B.V., Eaton Holding II B.V., Eaton Automotive Controls Ltd., Eaton Industries S. de R.L. de CV ve Eaton Industries Manufacturing GmbH'den devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
28	07-61/726-257	Anel Telekomünikasyon Elektronik Sistemleri A.Ş., Plastik Kart Akıllı Kart İletişim Sistemleri A.Ş., Aydın ERSÖZ, Ümit ATALAY, Mahmut ERDOĞAN ve Hilmi GÜVENAL'ın sahip oldukları Innova Bilişim Çözümleri A.Ş. hisselerinin Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığına, Hisse Satış ve Satın Alım Sözleşmesi'nin 9. maddesinde yer alan 3 yıl süreli rekabet etmeme ve istihdam etmeme/iş teklif etmeme yükümlülüklerinin devralma işleminin yan sınırlaması olduğuna karar verilmiştir.	25.07.2007
29	07-61/727-258	LHS AG'nin çoğunluk hisselerinin ve münhasır kontrolünün Telefonaktiebolaget LM Ericsson tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
30	07-61/728-259	Lanxess AG'nin dünya çapındaki termoplastik mühendislik reçineleri iş kolunun Ineos Group Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
31	07-61/731-261	Candover Investments Plc'nin kontrolünde bulunan Candovers Partner Limited'in, hisselerinin tamamına sahip olduğu London Acquisition BV aracılığıyla Stork NV'nin tam kontrolünü devralmasına izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
32	07-61/732-262	Beyçelik Kalıp ve Oto Yan Sanayi Paz. ve Tic. A.Ş. gerçek kişi hissedarları ile Gestamp Sevicio S.L. arasında imzalanan ortak girişim oluşturulması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.07.2007
33	07-63/780-286	Solectron Corporation'ın tam kontrolünün Flextronics International Ltd. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007
34	07-63/783-288	Selka Holding A.Ş.'nin Kartonsan Karton San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	02.08.2007
35	07-65/796-292	Warburg Pincus LLC'nin iştiraki WP Prism Merger Sub. Inc. aracılığıyla Bausch & Lomb Inc.'in kontrolünü devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	21.08.2007
36	07-65/797-293	Haksağ Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nin tam kontrolünün Metropolitan Sağlık ve Eğitim Hizmetleri İnşaat San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	21.08.2007
37	07-65/798-294	Tire Kutsan Oluklu Mukavva Kutu ve Kağıt San. A.Ş.'nin %53,56 hissesinin Mondi Packaging Corrugated B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	21.08.2007
38	07-65/800-296	Borealis A/S tarafından kontrol edilen Borealis A/S (Norway)'in tüm hisselerinin Ineos Group Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	21.08.2007
39	07-65/801-297	Norsk Hydro ASA'nın kontrolünde bulunan Kerling ASA'nın Ineos Group Norway SPV Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	21.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
40	07-65/803-298	Hâlihazırda aynı mülkiyet çatısı altında bulunan ARGO S.p.A. ve OLGAS S.A. kontrolünde bulunan Laverda S.p.A'nın hisselerinin %50'sinin AGCO Corporation'a bağlı bir şirket olan AGCO Deutschland Holding Limited & Co KG. tarafından devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir "ortak girişim" işlemi olduğuna; 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde öngörülen pazar payı ve ciro eşiklerinin aşılmaması nedeniyle söz konusu işlemin izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	21.08.2007
41	07-65/804-299	Türk Demirdöküm Fabrikaları A.Ş.'nin %72,56 hissesinin Vaillant Saunier Duval Iberica S.L. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	21.08.2007
42	07-66/806-301	Aviva Hayat ve Emeklilik A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Ak Emeklilik A.Ş.'ye devrolunmasını müteakip oluşacak ve Aviva International Holdings ile Ak Sigorta A.Ş.'nin ortak kontrolünde olacak ortak girişim şirketine izin verilmesine karar verilmiştir.	22.08.2007
43	07-66/807-302	Akzo Nobel N.V.'nin kontrolünde bulunan Organon Biosciences N.V.'nin hisselerinin tamamının Schering-Plough Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	22.08.2007
44	07-66/808-303	Umicore S.A. ve Zinifex Ltd.'nin çinko eritme, rafine ve alayımı iş kollarının birleştirilmesi suretiyle Nyrstar adı altında oluşturulması planlanan ortak girişim şirketine izin verilmesine, taraflar arasında imzalanan "İş Birleştirme ve Hissedarlar Anlaşması"nda öngörüldüğü şekilde Nyrstar'ın halka arz edilmesi yoluyla kontrolünün değişmesi ve 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan eşiklerin aşılmaması halinde ayrıca Rekabet Kurulundan izin alınması gerektiğinin taraflara bildirilmesine karar verilmiştir.	22.08.2007
45	07-66/809-304	Teck Cominco Limited'in Aur Resources Incorporated'in hisselerinin tamamını devralması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	22.08.2007
46	07-66/813-308	Katalonya Oto Servis ve Ticaret A.Ş.'nin Doğu Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.'ye tasfiyesiz ve kül halinde katılması işlemine izin verilmesi talebine ilişkin olarak; 4.12.2006 tarihinde Katalonya Oto Servis ve Tic. A.Ş.'nin % 50 oranındaki hissesinin Orhan Refik Yüce ile Yüce Motor Motorlu Araçlar tarafından Doğu Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş. ve Doğu Grubu bünyesinde bulunan diğer şirketlere devri işlemine izin verilmesine, bununla birlikte söz konusu işlemin Rekabet Kurulunun izni olmaksızın gerçekleştirilmesi nedeniyle Doğu Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.'ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası (c) bendi ve kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca idari para cezası verilmesi gerekmele birlikte, bildirim yapılması gerek-	22.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		tiği tarih olan 2006 yılı itibarıyla yürürlükte olan Tebliğ lehe ceza öngördüğünden, 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca idari para cezası verilmesine, işlemin gerçekleştiği tarihte adı geçen teşebbüsün yönetim kurulunda görevli olan kişilere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca teşebbüse verilen cezanın taktiren % 5 (yüzde 5)'i oranında ve ayrı ayrı olmak üzere idari para cezası verilmesine, Katalonya Oto Servis ve Ticaret A.Ş.'nin Doğu Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş. tarafından tasfiyesiz ve kül halinde devralınması işleminin ise ekonomik birlik içi bir işlem olması nedeniyle, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	
47	07-67/818-311	VF Corporation'un grup şirketleri aracılığıyla Seven For All Mankind, LLC. şirketini devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	23.08.2007
48	07-67/836-314	Cadbury Schweppes Plc. kontrolündeki Greencastle Drinks Limited tarafından, Jak AMRAM, Leon AMRAM, Filip AMRAM ve Lolita AMRAM'ın sermayelerinin tamamına sahip olduğu Intergum Gıda San. ve Tic. A.Ş., Dandy Sakız Şekerleme ve Tic. A.Ş., Intergum North America Inc. ve Falım Sakız San. ve Tic. A.Ş.'nin kontrolünün devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, ancak ilgili ürün pazarlarından "şekersiz sakız" pazarında, devralma öncesindeki mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve dolayısıyla rekabetin önemli ölçüde azalması sonucu doğacağından, bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7/1. maddesi kapsamına gireceğine, bununla birlikte Greencastle Drinks Limited tarafından Rekabet Kurumu'na sunulan; temel olarak Kent Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin "Nazar" markasının lisansının süresiz bir şekilde bir başka teşebbüse verilmesini içeren 16.8.2007 tarih ve 5503 sayılı "Intergum'ın Devralınması İşlemi Kapsamında Sayın Rekabet Kurumuna Greencastle Tarafından Sunulan Taahhüt" başlıklı metindeki taahhütler ve bu taahhüde göre yapılması öngörülen ve anılan taahhüdün eki niteliğinde olan "Denetleyici Uzman Atanmasına İlişkin Sözleşme"deki hükümler çerçevesinde bildirim konu işleme izin verilmesine, taahhütlerin süresi içinde yerine getirilmemesi ve/veya ekli sözleşme hükümlerinin uygulanmaması halinde verilen iznin geçersiz sayılacağına, işlemi düzenleyen Hisse Devir Sözleşmesi'nin 16.3. maddesiyle getirilen 2 yıl süreli rekabet etmeme yükümlülüğüne, devir işleminin yan sınırlaması sayılarak anılan devralma işlemiyle birlikte izin verilmesine, aynı Sözleşmenin 18.3. maddesiyle getirilen gizlilik yükümlülüğüne, süresinin teknik "know how"a ilişkin bilgiler dışındaki bilgiler için 3 yıla sınırlandırılması halinde yan sınırlama sayılarak devralma işlemiyle birlikte izin verilmesine,	23.08.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		3. maddede sözü edilen taahhüdün yerine getirilmesi ve "Denetleyici Uzman Atanmasına İlişkin Sözleşme"ye yönelik işlemleri yapmak üzere ve Greencastle Drinks Limited tarafından önerilen "Denetleyici Uzman"ın onaylanmasına yönelik olarak Başkanlığa yetki verilmesine karar verilmiştir.	
49	07-69/840-316	EGL, Inc.'in Apollo Group tarafından CEVA Group Logistics Plc. aracılığıyla devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	06.09.2007
50	07-69/841-317	Teknik Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.'nin sermayesinin %50'sini temsil eden ve Ünal Soyata, Yıldız Soyata, Uğur Soyata, Hayri Özilhan, Mustafa Aydın Özilhan ve Keriman Özilhan'ın elinde bulunan hisselerin Sealed Air B.V. tarafından devralınması işleminin izne tabi olduğuna, "Hissedarlar Sözleşmesi"nin 19. maddesinde öngörülen rekabet etmeme yükümlülüğünün ortak kontrolün süresiyle sınırlandırılması şartıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine karar verilmiştir.	06.09.2007
51	07-69/843-319	Çine Akmeden Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile birlikte iştirakleri Alinda Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Alabanda Madencilik Dış Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Sibelco Minerales SA, SCR-Sibelco NV, NZM GRIT NV, NZM NV ve Cofisa NV'den oluşan Sibelco Grubu tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	06.09.2007
52	07-69/846-321	Koç Holding A.Ş., Temel Tic. ve Yat. A.Ş., Koç Yapı Malz. Tic. A.Ş., Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hiz. A.Ş.'ne ait olan %85 oranındaki GVZ Ses Tanıma Teknolojileri Yazılım ve Hizm. A.Ş. hisselerinin Sestek Ses ve İletişim Bilgisayar Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş. ve dört gerçek kişi tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	06.09.2007
53	07-69/854-322	Norddeutsche Affinerie AG'nin Cumerio SA'nın kontrolünü devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	06.09.2007
54	07-69/855-323	DTT Kurumsal Finans ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş. ve D-T Kurumsal Risk ve Bilgi Teknolojileri Danışmanlık Hizmetleri Ticaret A.Ş.'nin Deloitte and Touche Danışmanlık Hizmetleri A.Ş. bünyesinde birleşmesi işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	06.09.2007
55	07-69/856-324	OYAK'ın tamamına sahip olduğu Oyak Bank A.Ş. hisselerinin tamamının ING Bank N.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	06.09.2007
56	07-69/857-325	Credit Agricole Cheuvreux SA ve Calyon Bank Türk A.Ş. tarafından, Form Menkul Değerler A.Ş.'nin bütün hisse ve oy haklarının devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	06.09.2007
57	07-71/870-328	Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'ne ait Bursa Çelik Palas Otel'i'nin, MSN Yapı Yatırımları İnşaat Turizm Makine San. ve	13.09.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		Tic. A.Ş., Harput Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.- İsmail Çelik İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti. Ortak Girişimi, Akbaşlar Tekstil Enerji San. ve Tic. A.Ş. teşebbüslerinden herhangi birine devri işlemine 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.	
58	07-71/872-330	Opus Menkul Değerler A.Ş.'nin Ahmet Emre BÜYÜKHANLI ve Tacettin Hakan BÜYÜKHANLI'ya ait %99.8 hissesinin Citigroup Financial Products Inc. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığına, Hisse Alım Sözleşmesi'nin 9.1 maddesinde yer alan 12 ay süreli rekabet etmeme yükümlülüğünün işlemin yan sınırlaması niteliğinde olduğuna, bildirim konusu işleme 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	13.09.2007
59	07-71/873-331	Federal- Mogul Corporation'un çoğunluk hisselerinin, Thornwood Associates Limited Partnership tarafından Federal-Mogul US Asbestos Personal Injury Trust'dan satın alınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	13.09.2007
60	07-71/882-332	Mehmet Ali AYDINLAR'a ait olan Acıbadem Sağlık ve Hayat Sigorta A.Ş. hisselerinin % 49,99'unun Abraaj Capital (Cayman) Limited kontrolünde bulunan Walnut Holding Cooperatie U.A. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	13.09.2007
61	07-76/900-334	Saray Halı A.Ş.'nin Kurar Halı ve Petrol Ürünleri A.Ş.'yi bütün aktif ve pasifleriyle birlikte devralması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	20.09.2007
62	07-76/901-341	Fennella S.a.r.l. tarafından BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Beymen Mağazacılık A.Ş.'ndeki % 50 hissesinin satın alınarak söz konusu şirkette ortak kontrol tesis edilmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	20.09.2007
63	07-76/902-342	Fennella S.a.r.l. tarafından Altinyıldız Mensucat ve Konfeksiyon Fabrikaları A.Ş., BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Boyner Holding A.Ş.'nin Boyner Büyük Mağazacılık A.Ş.'ndeki toplam % 30,05 oranındaki hisselerinin satın alınarak söz konusu şirkette ortak kontrol tesis edilmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	20.09.2007
64	07-76/904-343	Demrad Döküm Ürünleri Sınai ve Ticaret A.Ş.'nin Koç Holding A.Ş, Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş, Koç Yapı Malzemeleri ve Ticaret A.Ş, Panel Radyatör ve Sanayi Ticaret A.Ş ve Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş.'ye ait hisselerinin tamamının Sanica Isı Sanayi A.Ş., Fatinoğlu Holding A.Ş., Hüseyin Nesimi FATİNOĞLU, Ali FATİNOĞLU ve Uğur FATİNOĞLU'na devredilmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	20.09.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
65	07-76/906-344	Turcas Grubu şirketlerinden Marmara Petrol ve Rafineri İşleri A.Ş.'nin yine Turcas Grubu şirketlerinden olan Turcas Elektrik Üretim A.Ş.'yi tüm aktif ve pasifleriyle birlikte devralması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	20.09.2007
66	07-76/912-347	Aytemiz Grubu'nun %50 ortağı olduğu Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş., Akpet Gaz A.Ş. ve Akpet Doğal Gaz Ltd. Şti.'de Park Holding A.Ş. ve Turgay Ciner'e (Park Grubu) ait hisseleri devralarak tek başına kontrole sahip olması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	20.09.2007

DİĞER

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	07-56/638-220	Antalya Kuyumcular Odası'nın 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediğine ilişkin olarak Rekabet Kurulu'nun almış olduğu 23.5.2007 tarih, 07-42/461-176 sayılı Kurul kararının yeniden değerlendirilmesi talebi ile ilgili olarak; 4054 sayılı Kanun'un 55. maddesinde Kurul'un nihai kararlarına karşı Danıştay'a başvurulması öngörüldüğünden 23.5.2007 tarih, 07-42/461-176 sayılı Kurul kararının yeniden değerlendirmeye tabi tutulmasına yer olmadığına karar verilmiştir.	04.07.2007
2	07-63/766-274	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından, Rekabet Kurumuna Sagra Ticari ve İktisadi Bütünlüğünün satışına ilişkin olarak 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" uyarınca yapılan ön bildirim sonrasında, Rekabet Kurulunun görüşünü oluşturması beklenmeksizin ihaleye çıkılmış olduğu dikkate alındığında, TMSF tarafından 16.7.2007 tarih ve 26584 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ilan gereğince ihale süreci tamamlandığında, işlemin 1998/4 sayılı Tebliğ ile 1997/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde değerlendirilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007
3	07-63/792-289	Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin TNet A.Ş. tarifeleri (Yaz Fırtınası kampanyası) vasıtasıyla hakim durumunu kötüye kullandığının tespit edilmesi ve söz konusu tarifelere yönelik geçici tedbir kararı verilmesi talebine ilişkin; TNet A.Ş.'nin "Yaz Fırtınası" kampanyasının durdurulmasına yönelik olarak, daha evvel 11.7.2007 tarih ve 07-59/676-235 sayı ile geçici tedbir kararı alınmış olup, TNet'in de söz konusu kampanyayı durdurduğunu Kuruma bildirmiş olması nedeniyle şikayette yer alan ve söz konusu kampanyanın durdurulmasına yönelik geçici tedbir talebi hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayette yer alan diğer hususların bu konuda açılan soruşturma kapsamında değerlendirilmesine karar verilmiştir.	02.08.2007
4	07-63/793-290	Rekabet Kurulunun 4.7.2007 tarih ve 07-56/668-231 sayılı kararının uygulanmasının DHMİ tarafından imzalanmış sözleşmeler ve mevcut Kira Kanunu hükümleri nedeniyle uygulanmasında zorluklar olduğu; dolayısıyla söz konusu kararın yeniden değerlendirilmesi talebi ile ilgili olarak; 4054 sayılı Kanun'un 55. maddesinde Kurulun nihai kararlarına karşı Danıştaya başvurulması öngörüldüğünden 4.7.2007 tarih ve 07-56/668-231 sayılı Kurul kararının yeniden değerlendirmeye tabi tutulmasına yer olmadığına karar verilmiştir.	02.08.2007
5	07-69/845-M	Telekomünikasyon Kurumu'nun, özelleştirme işlemi sonrasında, Türk Telekomünikasyon A.Ş. ile TNet A.Ş.'nin 6 aylık süre içerisinde iş birimlerini ayırmasına yönelik Rekabet Kurulu gö-	06.09.2007

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		rüşüne uyulmadığına ilişkin yazısı ile ilgili olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.	
6	07-76/899-320	Erbak Uludağ Pazarlama Satış ve Dağıtım A.Ş.'nin, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından düzenlenen meşrubat ihalelerinde rekabet ortamının sağlanmasına yönelik görüş bildirilmesi talebi ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddeleri kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığına karar verilmiştir.	20.09.2007

SEÇİLMİŞ KURUL KARARLARI

	<u>Karar Tarihi</u>	<u>Karar No</u>
• TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ	10.07.2007	07-58/674-233
• KİRAZ SORUŞTURMASI	24.07.2007	07-60/713-245
• BOTAŞ-GAZEXPORT	11.07.2007	07-59/687-242

Dosya Konusu: Türk Eczacıları Birliği (TEB)'nin resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranını belirleyerek 4. madde anlamında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

Dosya Sayısı : 2005-1-84

(Soruşturma)

Karar Sayısı : 07-58/674-233

Karar Tarihi : 10.7.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)

Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖR: E. Cenk GÜLERGÜN, Abdulgani GÜNGÖRDÜ,
Hakan D. KARAKOÇ, M. Selim ÜNAL, Fatma ATAÇ

C. ŞİKAYET EDENLER:

- 1- - Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü
Alaşehir-Manisa
- Develi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü
Develi-Kayseri
- Tokat Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Tokat
- Çorum Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Çorum
- Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Ceyhan-Adana
- Kırklareli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Kırklareli
- Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Bolu
- Gaziantep E Tipi Kapalı-Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Gaziantep

2- - Fakülte Eczanesi
Namık Kemal Bulvarı No:46 Antalya

- Yücel Eczanesi
Kepez Mahallesi Antalya Bulvarı No:17 Antalya

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN:

- Türk Eczacıları Birliği
Willy Brandt Sok. No:9 06690 Çankaya- Ankara

E. DOSYA KONUSU: Türk Eczacıları Birliği (TEB)'nin resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranını belirleyerek 4. madde anlamında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Hükümlü ve tutukluların ilaçlarını temin eden Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi, Develi Kapalı Cezaevi, Tokat Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Çorum Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu, Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırklareli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Gaziantep E Tipi Kapalı–Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüklerinin eczanelerden indirim teklifi alması aşamasında eczacı meslek örgütlerinin karar ve uygulamaları vasıtasıyla eczanelerin birlikte hareket ettiği ileri sürülmüştür. Bunun yanında, Antalya'da faaliyet gösteren Fakülte ve Yücel Eczaneleri'nin sahipleri, Antalya E Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü'nün kendilerinden %3.5'in üzerinde indirim istediği, şikayetçilerin satış hasılatına göre %3.5 indirim yapabileceklerini bildirmeleri üzerine Müdürlüğün ilaçları %4.5 indirim yapan eczanelerden satın alarak harcamalarda tasarruf yapacaklarını belirttiği ifade edilmiş ve eczanelerin gruplara ayrılarak düşük indirim yapabilen eczaneleri devre dışı bırakan kademeli indirim uygulamasına son verilmesi talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ :

- Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi, Develi Kapalı Cezaevi, Tokat Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Çorum Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu, Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırklareli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Gaziantep E Tipi Kapalı–Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlükleri, Kurum kayıtlarına sırasıyla 8.2.2005, 23.5.2005, 3.6.2005, 6.7.2005, 26.7.2005, 3.8.2005, 11.8.2005, 12.10.2005 tarih ve 870, 3443, 3805, 4592, 5124, 5410, 5636, 7159 sayılarla giren şikayet başvurularının değerlendirildiği 26.12.2005 tarih, 2005-1-84/İİ-05-ECG sayılı İlk İnceleme Raporu, 2.1.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/2 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-01 sayılı Kurul gündemine alınmıştır.

- Rekabet Kurulu, 4.1.2006 tarih ve 06-01/2-M sayılı, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar vermiştir.

- Önaraştırma sonunda hazırlanan 5.4.2006 tarih ve 2005-184/ÖA-06-ECG sayılı rapor 10.4.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/48 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-28 sayılı Kurul gündemine alınmış ve 10.4.2006 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek TEB hakkında soruşturma açılmasına 06-28/346-M sayılı karar verilmiştir.

- 26.4.2006 tarih ve 1267 sayılı yazı ile soruşturma tebligatı yapılmış ve TEB'in ilk yazılı savunması istenmiştir.

- TEB'in ilk yazılı savunması 23.5.2006 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- Rekabet Kurulu'nun 5.10.2006 tarih ve 06-70/935-M sayılı kararı ile soruşturma süresi bitiminden itibaren 3 ay uzatılmıştır. Bu süreçte Antalya'da faaliyet gösteren Fakülte ve Yücel Eczaneleri'nin sahipleri tarafından Rekabet Kurumu'na gönderilen 27.7.2006 tarih ve 5177 sayılı şikayet başvurusu da konu ile ilgilisi nedeniyle ele alınmıştır.

- Soruşturma Heyeti'nce tamamlanan 15.2.2007 tarih ve SR/07-14 sayılı soruşturma raporu, Kanun'un 45/1. maddesi uyarınca Kurul Üyelerine ve TEB'e tebliğ edilmiş ve taraftan ikinci yazılı savunmasını göndermesi istenmiştir. Tarafın savunması 13.3.2007 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiştir.

- Soruşturma Heyeti'nin ikinci yazılı savunmaya karşı hazırladığı 28.3.2007 tarihli Ek Yazılı Görüş'ün TEB'e tebliğinin ardından, tarafın talebi üzerine son yazılı savunma süresi bitiminden itibaren 30 gün uzatılmış ve teşebbüs birliğinin son yazılı savunması yasal süresi içinde 28.5.2007 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiştir.

- 7.6.2007 tarih ve 07-48/522-M sayılı Kurul toplantısında alınan karar uyarınca sözlü savunma toplantısı 10.7.2004 tarihinde yapılmıştır.

- Kurul, 10.7.2007 tarihinde yapılan toplantıda, 07-58/674-233 sayılı nihai kararını vermiş, söz konusu karar 24.7.2007 tarihinde ilgililere tefhim edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; TEB hakkında yürütülen soruşturmada değerlendirilen etkilerin 4.11.2004 tarih ve 04-70/1012-247 sayılı Kurul kararının gereğinin yerine getirilmemesi sonucunda ortaya çıktığı, 4.11.2004 tarihli bu kararın Danıştay 13. Dairesi'nin 23.5.2006 tarih ve 2005/7504 E., 2005/7622 E. sayılı kararlarıyla iptal edilmesiyle söz konusu yükümlülüğün ortadan kalktığı, bunun üzerine 4.11.2004 tarihli karar yerine geçen 2.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı Kurul kararının TEB tarafından

30.12.2006 tarihinden tebellüğ edilmesiyle söz konusu yükümlülüğün yeniden ortaya çıktığı, ancak 30.12.2006 tarihinden önceki uygulamalarından dolayı bu soruşturma kapsamında TEB hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde cezai işlem tesis edilmesinin mümkün olmadığı, 2.11.2006 tarihli kararın gereğinin yerine getirilip getirilmediğinin tespitinin ise işbu soruşturmanın konusu olamayacağı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraf ve Protokoller

I.1.1. Türk Eczacıları Birliği (TEB)

TEB, 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 1. maddesine göre, *“Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yetkili olup da, özel kanunlarında üye olmayacakları belirtilenler hariç, sanatlarıyla uğraşan ve meslekleriyle ilgili hizmetlerde çalışan eczacıların katılımıyla; eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde”* kurulmuş olup TEB ile bağlı eczacı odalarının görev ve yetkileri aynı Kanun'da belirlenmiştir.

6643 sayılı Kanun'un 2. maddesinde TEB'in organları; Merkez Heyeti, Yüksek Haysiyet Divanı, Büyük Kongre ve sınırları içinde en az 150 eczacı bulunan illerde kurulan eczacı odaları olarak belirlenmiştir. Kanun'un getirdiği sorumlulukları yerine getirmeyen veya Kanun'da yasak fiiller olarak belirlenen eylemlerde bulunan eczacılara yaptırım uygulama yetkisi odalara verilmiştir. Kanun'un 30. maddesinde belirtildiği üzere; oda haysiyet divanlarınca verilen cezalar yazılı ihtar, para cezası ve meslekten men şekillerinde olabilmektedir. Kanun'un 45. maddesinde, oda haysiyet divanının verdiği kararlara itiraz yerinin TEB Yüksek Haysiyet Divanı olduğu hükme bağlanmıştır. Kanun'un 39(j) maddesinde ise, eczanelerden sağlık hizmeti alacak resmi ve özel kurum/kuruluşlarla anlaşma yapmak ve imzalanan anlaşmaya uygun tek tip sözleşmeleri bastırarak eczanelere dağıtmak TEB Merkez Heyeti'nin görevleri arasında sayılmıştır.

Eczacıların çoğu eczane sahibi olup bunlar dışındakilerin bir kısmı ecza depolarının sahibi veya mesul müdürü iken, geriye kalanlar sağlayıcı firmaların yanı sıra Sağlık Bakanlığı, SSK, üniversiteler ve diğer kamu kurumlarında çalışmaktadır. Dolayısıyla, eczacıların büyük çoğunluğu pazarda hizmet sunumunda bulunan teşebbüslerin (eczanelerin veya ecza depolarının) sahibi veya temsilcisi konumundadır. Buna bağlı olarak, eczacı odaları ve bunların üst birliği olan TEB'in bünyesinde, teşebbüslerin iradesi temsil edilmektedir. Bu

çerçeve, Rekabet Kurulu'nun 18.9.2000 tarih ve 00-35/393-220 sayılı kararı ile bu karara ilişkin 2001/4801 E. ve 2004/2386 K. nolu Danıştay 10. Dairesi kararında da tespit edildiği üzere; TEB ve bağlı eczacı odaları 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs birliği olup TEB'in Kanun'la kurulmuş ve kamu tüzel kişiliğini haiz olması bu anlamda bir istisna teşkil etmemektedir.

I.1.2. Protokoller

Maliye Bakanlığı'nın her yıl çıkardığı "Tedavi Yardımı" başlıklı Bütçe Uygulama Talimatı'nda; kamu personeli ve emeklileri ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan tedavi ücretlerine ve tedavi yardımına ilişkin işlemlerde, kurumlar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla esaslar belirlenmektedir. 2006 Mali Yılı "Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği"nin ekinde yer alan ve Bakanlık ile TEB Merkez Heyeti arasında düzenlenen, eczanelerin resmi kurum/kuruluşlara ilaç satışlarını konu alan Protokolün kapsamı 1. maddede şu şekilde belirlenmiştir:

"KAPSAM

Bu protokol hükümleri;

- 1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesi kapsamına giren memurlar ile aynı Kanunun ek geçici 9 ve 16 ncı maddeleri kapsamına giren personel ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri,
- 2- 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu kapsamında bulunan personel ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri,
- 3- 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 139 uncu maddesi uyarınca emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlarla bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertleriyle, dul ve yetim aylığı alanlar,
- 4- 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kurumlarda çalışan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri,
- 5- 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşlanması Hakkında Kanun kapsamındaki hak sahipleri, hakkında uygulanır."

Protokol tarafı olarak TEB Merkez Heyeti eczaneleri, Bakanlık ise kamu kurum/kuruluşlarını temsil etmektedir. Protokol koşullarını kabul eden eczaneler, ilgili kuruluşlarla, Protokolün ekindeki matbu formu doldurmak suretiyle anlaşma yapabilmektedir. Protokolde; indirim oranı dahil olmak üzere satışa ilişkin teknik ayrıntılar, sözleşmenin feshini gerektiren fiiller ve ilgili kurumların ödeme zamanı gibi düzenlemeler bulunmaktadır.

İndirim oranı, 2001 yılı Protokolünde %5 olarak belirlenmişken, 2002 yılında %2.5'e çekilmiş olup 2003 ve 2004 yıllarında yine %2.5 olarak kararlaştırılmış, 2005 yılında %3.5 olarak değiştirilmiştir. 2006 yılında ise, eczaneler 2005 yılı satış hasılatlarına göre dört gruba ayrılmış ve bunların %3, %3.5, %4 veya %4.5 oranında indirim yapması öngörülmüştür. Dolayısıyla 2006 yılı Protokolü kapsamındaki bir kurumla anlaşma yapmış bir eczane, ilaç satışlarında reçete bedeli üzerinden 2005 yılı satış hasılatına göre, yukarıda sayılanlardan biri oranında indirim yapmaktadır.

TEB 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesinden aldığı yetkiyle SSK ve Bağ-Kur ile de Protokoller düzenlemekte olup bunlar SSK ve Bağ-Kur sigortalıları ve hak sahiplerinin ilaç harcamalarını kapsamaktadır. Bu Protokollerde de, indirim oranları aynı şekilde belirlenmiştir. Diğer yandan, TEB ile bazı özel kurum ve kuruluşların (İş Bankası ve Acı Badem Sigorta gibi) imzaladığı Protokoller de mevcuttur.

I.2. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

H.2.1. Gaziantep Eczacı Odası ve Gaziantep E-H Tipi Cezaevi

8.3.2006 tarihinde raportörlerce, Gaziantep Eczacı Odası'nda yapılan yerinde incelemede bulunan ve Gaziantep E-H Tipi Cezaevi (Gaziantep Cezaevi) Müdürlüğü'nden alınan belgelerden;

- Tutuklu ve hükümlülerin 2005 yılı ilaç alımları için (.....) Eczanesi'nin %16 (.....) Eczanesi'nin %20 indirim teklifi verdiği, Cezaevi Müdürlüğü'nün en yüksek indirim teklifini veren (.....) Eczanesi'nden alım yapmaya karar verdiği ve bu Eczaneyle 1.1.2005 tarihinde sözleşme yaptığı,
- Oda Haysiyet Divanı'nın 19.7.2005 tarihli toplantısında, (.....) Eczanesi sahibi Ecz. (.....)'a "*mahkum ve tutuklu reçetelerinde yüksek iskonto yapmak eylemini gerçekleştirdiği*" gerekçesiyle Oda aidatının 15 katı para cezası ve Ecz. (.....)e de aynı gerekçeyle 15 gün meslekten men cezası verdiği,
- Cezaevi Müdürlüğü'nün Odaya gönderdiği 6.12.2005 tarihli yazıda, hükümlü ve tutukluların ilaç alımları için aynı talepte bulunulduğu; Odanın Cezaevi Müdürlüğü'ne cevabi yazısında ise bu talebin bir kez daha reddedildiği,
- Cezaevi Müdürlüğü'nün, tutuklu ve hükümlülerin 2006 yılı ilaç alımları için %5 indirim teklifi veren (.....) Eczanesi'yle 28.12.2005 tarihinde sözleşme yaptığı,
- Oda Genel Sekreteri imzalı ve "*Değerli Meslektaşlarım*" başlıklı 12.12.2005 tarihli bir yazıda, 2004 ve 2005 yıllarında bir eczanenin tutuklu ve hükümlü reçeteleri için yüksek indirim verdiği ve bu eczaneye ilk yıl para cezası ve ikinci yıl kapatma cezası verildiğinin eczacılara duyurulduğu anlaşılmaktadır.

8.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede; Gaziantep Eczacı Odası Başkanı cezaevlerine satışlarda %3.5'in üzerinde indirim verilmesinin eczacılık mevzuatına göre suç olarak değerlendirilemeyeceğini ifade ederken, Oda Genel Sekreteri bunun deontolojik suç olduğu yönünde görüş belirtmiştir.

I.2.2. Adana Eczacı Odası ve Ceyhan M Tipi Kapalı Cezaevi

Raportörlerce Adana Eczacı Odası'nda 9.3.2006 tarihinde yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

Oda Haysiyet Divanı 3.2.2005 tarihli kararı ile, "6197 sayılı yasanın 24. maddesine aykırı davranarak, toplu ilaç satmak ve yasal iskontonun üzerinde indirim yapmak eyleminden dolayı" Ecz. (.....)'ye Oda aidatının 10 katı para cezası vermiştir.

Oda Genel Sekreteri'nin TEB Merkez Heyeti Başkanlığı'na hitaben 23.8.2005 tarihli yazısında, bölgede (.....) A.Ş.'nin anlaşmalı olduğu eczanelerden %3.5 indirim dışında %4 hizmet bedeli talep ettiği ve bu indirimi kabul etmeyen eczanelerin sözleşmelerini feshettiği¹ ifade edilmektedir .

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderdiği 19.10.2005 tarihli yazının ekinde yer verilen, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 29.9.2005 tarihli yazısında, tutuklu ve hükümlü reçetelerinin Protokol kapsamında sayılmadığı, bunlar için ilaç alımlarının Adalet Bakanlığı'nın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde yapılabileceği belirtilmiştir.

Ecz. Fatih Tambay (Tambay Eczaesi) imzalı ve Oda Yönetim Kurulu Başkanlığı'na gönderilen 5.12.2005 tarihli dilekçede, (.....) Sigorta'nın %2.5 indirim dışında %10 oranında teknolojik destek bedeli istediği, uygulamanın Türkiye genelinde geçerli olacağı ve aksi takdirde sözleşmelerin yenilenmeyeceğinin bildirildiği ifade edilmiştir.

Osmaniye C Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (Osmaniye Cezaevi) Müdürü imzalı ve Odanın Osmaniye Temsilciliği'ne hitaben gönderilen 21.12.2005 tarihli yazıda, Rekabet Kurumu'nun 24.3.2005 tarihli yazısının Odaya ve eczacılara dağıtım istenmiştir.

Osmaniye Temsilcisinin Odaya gönderdiği 22.12.2005 tarihli yazıda, Osmaniye Cezaevi'nin tutuklu ve hükümlü ilaç alımları için eczanelerden indirim teklifi istediği ve eczanelerden birkaçının %5 ila %20 arasında indirim yaptığı belirtilerek Odadan konuyla ilgili görüş sorulmuştur.

Odanın 2004-2005 Çalışma Raporu'nun 42. sayfasında, "18-Mart-2005 ile 25-Ağustos-2005 arasında aşağıdaki çalışmalar yapıldı." başlığı altında, "Açık ve

¹ Aynı yazı TEB'de yapılan yerinde incelemede de bulunmuştur.

kapalı cezaevlerinin farklı iskonto talepleri üzerine tüm meslektaşlarımız yasal iskonto vereceklerine dair belgeleri odamıza sundular. Bu belgeler kurumlara iletildi.” ifadesine yer verilmiştir.

Odada yapılan yerinde incelemenin ardından, Kurum raportörlerince eczanelerin resmi/özel kurum ve kuruluşlara indirim vermekte serbest olup olmadığının sorulması üzerine; Oda Başkanı ve Genel Sekreteri, bu soruya yetkili organ olan Yönetim Kurulu olarak sözlü değil, yazılı yanıt verebileceklerini belirtmişler, yazılı açıklamanın 24.3.2006 tarihi mesai saati bitimine kadar faksla veya posta yoluyla Rekabet Kurumu'na gönderileceğini taahhüt etmişlerdir. Söz konusu açıklama, Kurum kayıtlarına 22.3.2006 tarih ve 1794 sayıyla giren yazıda gönderilmiş olup “6643 sayılı yasanın 39-J maddesine göre: *Türk Eczacıları Birliği Maliye Bakanlığı ve diğer Sosyal Güvenlik Kurumları ile sözleşme yapar. Üyelerimizin büyük bir çoğunluğu Sosyal Güvenlik Kurumlarına yapılan indirimlerin yüksekliği ile ilgili itirazlarını Türk Eczacıları Birliğine bildirir. Üyeler bu konuda baskı yapmasına rağmen; sözleşme Maliye Bakanlığı ve Türk Eczacıları Birliği tarafından bağutlandığı için sözleşme hükümlerine uyar.*” şeklindedir.

Ceyhan Cezaevi Müdürlüğü'nden 11.3.2006 tarihinde alınan belgelerden ise; Cezaevinin tutuklu ve hükümlülerin ilaç alımları için 28.12.2005 tarihinde ihale düzenleyerek indirim teklifi istediği, ancak ihaleye katılan tüm eczanelerin aynı teklifi verdiği anlaşılmaktadır. İhale Komisyonu Kararı'nda; “... *bütün eczaneler Adana 4. Bölge Eczacı Odasının almış olduğu karar uyarınca %3.50 oranında indirim uygulayabileceklerini belirtmiş...*” ifadesine yer verilmiştir.

1.2.3. Kayseri Eczacı Odası ve Develi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Kayseri Eczacı Odası'nda 10.3.2006 tarihinde raportörlerce yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitler aşağıdaki gibidir:

Oda Genel Sekreteri imzalı ve Niğde Açık Cezaevi Müdürlüğü'ne gönderilen 30.3.2005 tarihli yazıda, hükümlülerin ilaçlarının temini için açılan ihaleyi hangi eczanenin ve ne kadar bir indirim teklifiyle kazandığı sorulmuştur.

Oda Genel Sekreteri imzalı ve 26.4.2005 tarihli yazıda, bölgedeki özel sigorta şirketlerinin ve bankaların %3.5'in üzerinde indirimle ilaç alımı talebinde bulunduğu belirtilerek bu tür kuruluşlar için azami indirimin %3.5 olup olmadığı TEB Merkez Heyeti Başkanlığı'na sorulmuştur. TEB Genel Sekreteri imzalı ve 2.5.2005 tarihli yazıda ise; konsolide bütçeye tabi olmayan T.C. Merkez Bankası, Türkiye İş Bankası, TBMM ve Vakıfbank'la TEB arasında protokol imzalandığı, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ile sözleşme görüşmelerinin sonuçlandırıldığı ve diğer bazı kuruluşlarla ise sözleşme görüşmelerinin sürdüğü, protokol imzalayan kuruluşlar dışında kalan özel kuruluşlara reçetelerin

karşılanması sırasında herhangi bir indirim yapılmasının uygun olmadığı ifade edilmiştir.

10.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Oda Başkanı, Denetleme Kurulu Başkanı ve Üyesi; eczaneler %3.5 dışında indirim vermediğinden bölgedeki cezaevi müdürlüklerinin Protokol hükümlerini uygulamayı kabul ettiğini, bölgede Protokol kapsamı dışındaki diğer kuruluşlara da Protokolde belirlenenin üzerinde indirim verilmediğini, bunun nedeninin mevcut kar hadleriyle yüksek indirim verilmesinin mümkün olmaması ve eczacıların birbirlerini destekleyerek birlikte hareket etmesi olduğunu dile getirmiştir.

11.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Erdem Eczanesi (Develi-Kayseri) sahibi, Develi Cezaevi'nin tutuklu ve hükümlü ilaç alımları için eczanelerden indirim teklifi istemesi üzerine Odanın Develi Temsilcisinin İlçedeki eczacıları toplantıya çağırdığını ve bu toplantıda eczacıların TEB'in indirimle ilgili kararlarına tabi olduğu yönünde görüş birliğine varıldığını ifade etmiştir. Aynı tarihte yapılan diğer bir görüşmede Duygu Eczanesi sahibi, söz konusu gelişmenin gündeme gelmesi üzerine Oda Temsilcisinin eczacılara yazı dağıttığını hatırladığını ve Protokol kapsamı dışındaki bir kurum veya kuruluşa Protokolde belirlenenin üzerinde indirim verilmesi halinde Eczacı Odası'nın buna müdahalede bulunacağını tahmin ettiğini belirtmiştir. Yine 11.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede, Oda Temsilcisi ve Develi Eczanesi sahibi, Cezaevinin talebine karşılık olarak “*şahsen teamülü bozmayıp*” Protokolde belirlenenin dışında indirim teklifi vermediğini, bölgedeki diğer eczanelerin de böyle hareket ettiğini sandığını ve eczacılık mevzuatında indirim oranıyla ilgili herhangi bir düzenleme bulunmadığını dile getirmiştir.

Develi Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Kurum kayıtlarına 21.2.2006 tarih ve 1063 sayılı giren yazısının ekinde gönderilen, Develi Cezaevi Müdürlüğü'nün 15.2.2006 tarihli yazısında; tutuklu ve hükümlülerin reçetelerinin temini için teklif dağıtılan 6 eczanenin de %3.5 dışında indirim yapmadığı belirtilmiştir. 10.2.2006 tarihinde dağıtılan matbu teklif mektupları “*TEB İN BELİRLEDİĞİ ORAN KAPSAMINDAN BAŞKACA BİR İNDİRİM YAPMAYACAĞIM.*” ibaresinin altına eczane kaşesi basılarak ve imzalanarak doldurulmuş olup mektupların “*TEB in belirlediği oran dışında, ilaçların etiket fiyatı üzerinden % (yazı ile yüzde) oranında indirim yapmayı taahhüt ederim.*” şeklindeki kısmı boş bırakılmıştır.

I.2.4. Tokat Eczacı Odası ve Tokat Ceza İnfaz Kurumu

Tokat Eczacı Odası'nda 15.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitler aşağıdaki gibidir:

Tokat Eczacı Odası Başkanı imzalı ve Tokat Cezaevi Müdürlüğü'ne gönderilen 16.5.2005 tarihli yazıda; “*09.02.2005 Tarih, 25722 sayılı Resmi Gazete ve*

deontoloji kurallarına göre eczacılarımızın kurumlara verdikleri iskonto oranı %3.5 dur." ifadesine yer verilmiştir.

Tokat Eczacı Odası Başkanı imzalı ve "*Sevgi Hanımın Dikkatine*" başlıklı 4.10.2005 tarihli yazıya göre; *Oda Yönetim* Kurulunun izleyen iki yılda yapacağı işlerle ilgili hazırladığı eylem planının 4. maddesi, "*Kurumlar ve Eczaneler arasında oluşmuş veya oluşabilecek ikili anlaşmaların tespiti halinde sert yaptırımlar uygulanması*" şeklindedir.

15.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Oda Başkanı ve Genel Sekreteri, özel kurumlara yüksek oranda indirimle ilaç satışı yapılmasıyla ilgili olarak Odaya herhangi bir başvuruda bulunulmadığını, dolayısıyla Odanın konuyla ilgili herhangi bir işlem tesis etmediğini ve böyle bir başvuru söz konusu olursa bunu TEB'e danışarak hareket edeceklerini ifade etmiştir.

15.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Sarıyer Eczanesi (Tokat) yetkilisi, "*Mali protokol kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlara yüksek indirimle satış yapılırsa, Eczacı Odası o eczaneyi cezalandırır.*" şeklinde görüş bildirmiştir. Aynı gün yapılan diğer bir görüşmede Dörtüol Eczanesi'nin sahibi, Protokol kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlarla TEB arasında herhangi bir protokol düzenlenmemişse eczane ve kurumun karşılıklı iradesiyle indirim oranının belirleneceğine, Odanın böyle davranan bir eczaneye karşı yaptırım uygulayamayacağına, ancak bu eczanenin kurumların reçetelerinin dönüşümlü karşılanması sırasından çıkarılması gibi yaptırımların gündeme gelebileceğine işaret etmiştir. Yine aynı tarihte görüşülen Erdem Eczanesi sahibi ve Odanın denetçi eczacısı; Tokat Cezaevi'nin tutuklu ve hükümlü ilaçlarını ihaleyle belirlenecek indirim oranıyla almak istemesi üzerine, eczanelerin birlikte hareket ederek Protokol koşullarından sapmadığını ve Odanın böyle bir uygulamanın önüne geçilmesinde etkili olduğunu dile getirmiştir. 16.3. 2006 tarihinde görüşülen, Onur Eczanesi (Zile-Tokat) sahibi ve Odanın Zile İlçesi Temsilcisi; TEB'in indirimle ilgili kararlarına uymayan eczacının savunmasının isteneceğini, Protokolün kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlar açısından bağlayıcı olmadığını ve 2003 Eylül-Ekim tarihinde Zile Cezaevi'nin yüksek indirimle ilaç alımı yapma talebinde bulunması üzerine İlçedeki eczanelerin "*...TEB'in aldığı karar nedeniyle %3.5'in üzerinde indirim*" yapamayacaklarını Cezaevi'ne bildirdiğini dile getirmiştir.

Tokat Cezaevi'nden alınan belgelerden; tutuklu ve hükümlülerin ilaçlarının alınması için 12.5.2005 tarihinde teklif mektubu dağıtılan 4 eczanenin de matbu mektubun 2. kısmını değiştirerek "*Fakir hükümlü ve tutukluların ilaçlarını Eczacılar Birliğinin belirlediği yüzde (%) oran üzerinde teklifte bulunmayacağım ve davete icabet edeceğim.*" şeklinde yanıt verdiği ve %3.5 oranında indirim teklifinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

I.2.5. Çorum Eczacı Odası ve İskilip C-Tipi Açık-Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Çorum Eczacı Odası'nda 17.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan, İskilip (Çorum) C-Tipi Açık-Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun (İskilip Cezaevi) tutuklu/hükümlülerin reçetelerinin karşılanması için hazırladığı 7.2.2006 tarihli teklif mektubunda, eczanelerden indirim teklifi istenmiş olup mektubun altında "*İskilip Açık Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklulara (Reçete Mukabilinde) vereceğim ilaçlarda %..... Yazı ile iskonto ile vermeyi kabul ediyorum.*" ifadesine yer verilmiştir.

17.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Karaoğlu Eczanesi sahibi, resmi kurum/kuruluşlara ilaç satışlarında devletin belirlediği oranda indirim yaptığını, bu anlamda TEB ve eczacı odalarının herhangi bir baskısının söz konusu olmadığını, Çorum'da bir kurumun yüksek indirimle ilaç alma talebinde bulunduğunu ve fakat bu kuruma %3.5'ten yüksek oranda indirim verilmediğini belirtmiştir. Aynı gün İskilip'te görüşülen Özden ve Derya Eczanelerinin sahipleri; bir eczanenin Protokol kapsamı dışındaki bir kurum veya kuruluşa Protokolde belirlenen üzerinde indirimle satış yapması halinde eczacı meslek örgütlerinin buna karşı yaptırım uygulamasının söz konusu olamayacağını ve eczacılık mevzuatında bu hususta herhangi bir düzenleme bulunmadığını ifade etmişlerdir.

İskilip Cezaevi Birinci ve İkinci Müdürleriyle 17.3.2006 tarihinde yapılan görüşmenin ardından İskilip Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan yazıyla bilgi istenmesi üzerine; Başsavcılığın Kurum kayıtlarına 27.3.2006 tarih ve 1859 sayılı giren yazısının ekinde, Cezaevinin tutuklu ve hükümlülerin 2006 yılı reçetelerinin temini için yaptığı yazışmaların ve sair belgelerin birer sureti Rekabet Kurumu'na gönderilmiştir. Buna göre, Cezaevi Müdürlüğü 7.2.2006 tarihinde İlçedeki tüm eczanelere teklif mektubu dağıtmış ve buna karşılık 9 eczane %3.5 oranında indirim teklifi verirken 1 eczane teklif vermemiştir.

I.2.6. Manisa Eczacı Odası ve Alaşehir M-Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Manisa Eczacı Odası'nda 21.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan ve aynı tarihte Alaşehir M-Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan (Alaşehir Cezaevi) alınan belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

Alaşehir Cezaevi Müdürlüğü tarafından hazırlanan, 7.1.2005 tarihli ve "*PİYASA ARAŞTIRMA TUTANAĞI*" başlıklı formda, tutuklu ve hükümlülerin yerli ve ithal ilaçları talebi için indirim teklifi kısmı boş bırakılmıştır. Odanın web sitesine konulmuş bir duyuru olduğu anlaşılan "*ALAŞEHİR İLÇESİNDE FAALİYET GÖSTEREN ECZACILARIMIZIN DİKKATİNE!!!*" başlıklı metin,

“Alaşehir M-Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü’nce üyelerimizin verecekleri iskonto oranlarının bildirilmesi istenmektedir. Türk Eczacıları Birliği Büyük Kongre kararı doğrultusunda %2.5’un üzerinde iskonto yapılamayacağını hatırlatmakta yarar görüyoruz.” şeklindedir.

Oda Yönetim Kurulu,

- 12.7.2005 tarihinde, 6 sıra numarası altında “Ecz. Orçun OLUÇ’un (.....) Sigorta hakkındaki şikayet dilekçesi gereği, TEB’ne yazımız gönderilerek gereğinin yapılmasının istenmesine” ,

- 1.9.2005 tarihinde, 2 sıra numarası altında “Alaşehir M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nun ilgi yazısı gereği, eczacılarımızın %3.5 üzerinde iskonto yapamayacaklarına dair yazı istemi hakkında TEB’den görüş istenmesine” ,

- 22.9.2005 tarihinde, 12 sıra numaralı ve “Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi İnfaz Kurumu’nun hükümlü ve tutuklu ilaçlarının %3.5’den fazla iskonto ile satılmayacağına dair yazı istemi” şeklindeki gündem maddesiyle ilgili olarak 9 sıra numarası altında “T.C. Alaşehir M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Başkanlığı’nın, 22.09.2005 Tarih ve 2005/5224 sayılı yazı incelendi. Yazılarının son paragrafında bahsedilen hükümlü ve tutuklu ilaçlarının %3.5’den fazla iskonto ile satılmayacağına dair Odamızın herhangi bir kararı bulunmadığından, böyle bir yazının taraflarına fakslanması mümkün olmadığıdır. Ayrıca, Alaşehir bölgesindeki eczacılarımızla yapılan görüşme sonucunda; kendileri tarafından, 2005 Mali Yılı Bütçe Uygulama Talimatı uyarınca T.C. Maliye Bakanlığı ile Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti arasında imzalanan protokolü kurumlarına teslim ettiklerini ve anılan protokolün 3 ‘a’ maddesinde %3.5 oranında iskontonun yer aldığını ifade ettiklerinin yazımızla bildirilmesine” ,

- 12.7.2005 tarihinde, 8 sıra numaralı ve “Ecz. Ömer Şakir YELKENCİ’nin (.....) Sigortanın protokol yapma istemini reddettiğine ilişkin yazısı: (.....) neden kabul etmediklerine dair yazı yazalım. Kriterleri soralım.” şeklindeki gündem maddesiyle ilgili olarak 9 sıra numarası altında, söz konusu şirkete yazı gönderilip “eczanelerle anlaşma yaparken aradıkları kriterlerin bildirilmesinin istenmesine”

karar vermiştir.

Diğer yandan, Alaşehir Cezaevi Müdürlüğü ile Oda arasında tutuklu ve hükümlülerin ilaç alımlarına ilişkin yazışmalar aşağıdaki gibi olmuştur:

Cezaevi Müdürlüğü, Odaya Alaşehir Cumhuriyet Başsavcılığı kanalıyla gönderdiği 25.8.2005 tarihli yazısında; tutuklu ve hükümlü reçeteleri için İlçedeki eczanelere teklif dağıtıldığı ve eczanelerin teklif vermeyerek Odanın kararı doğrultusunda %3.5’ten fazla indirim yapamayacaklarını belirttikleri ifade edilmiş olup eczanelerin bu oranın üzerinde indirimle satış yapamayacaklarına dair bir yazının kendilere gönderilmesi istenmiştir. Oda, Cezaevine gönderdiği

16.9.2005 tarihli yazısında, TEB ile Maliye Bakanlığı arasında imzalanan Protokol gereğince eczanelerin kurum/kuruluşlara satışlarda %3.5 oranında indirim yaptığını belirtmiştir. Bunun üzerine, Cezaevi Müdürlüğü, Odaya 22.9.2005 tarihli bir yazı daha göndererek Odanın ilk yazısında kurum mensuplarının reçetelerinin temininden söz edildiğine işaret edilerek ilk talebini yinelemiştir. Oda ise 23.9.2005 tarihli yazısında, tutuklu ve hükümlü ilaçlarının %3.5'ten yüksek indirimle temin edilemeyeceğine ilişkin herhangi bir karar olmadığını ve bölgedeki eczanelerin TEB ile Maliye Bakanlığı arasında imzalanan Protokolü Cezaevine teslim ettiklerini ifade etmiştir.

Diğer yandan, Odada yapılan yerinde inceleme sırasında “gelen ve giden evrak kayıt defterleri” üzerinde tespit edilip istenen, ancak raportörlere tespit edilemeyen belgeler, Odanın kayıtlara 31.3.2006 tarih ve 1962 sayıyla giren yazısı ekinde Rekabet Kurumu'na gönderilmiştir. Bu belgeler arasında yer alan, Ecz. Orçun Oluç'un 13.6.2005 tarihli dilekçesinde; (.....) Sigorta'nın, eczanelerle %7.5 indirimle çalıştığı ve bu koşulu kabul etmemesi halinde Eczanesiyle sözleşmeyi feshedeceğini bildirdiği ifade edilmektedir.

21.3.2006 tarihinde görüşülen Oda Genel Sekreteri; tutuklu ve hükümlü reçetelerinin temininin Protokol kapsamında olmadığını, bu reçeteler bakımından eczanelerin Oda tarafından baskı altında tutulmasının veya cezalandırılmasının söz konusu olmadığını, Alaşehir'de bir eczanenin %3.5'in üzerinde indirimle satış yapması halinde bu eczaneye karşı Odanın herhangi bir tasarrufunun olamayacağını ve Protokol kapsamındaki kurum/kuruluşlara satışlarda usulsüzlük yapılırsa buna müdahale edebilecek olan Odanın bunun dışında bir yetkisinin bulunmadığını dile getirmiştir.

21.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Gürbüz Eczanesi (Alaşehir-Manisa) sahibi, herhangi bir kurum veya kuruluşa Protokolde belirlenenin dışında indirim yapmadığını ve bilgisi dahilinde İlçede %3.5'in dışında indirimle ilaç alımı yapma talebinde bulunan bir kurumun olmadığını belirtmiştir. Aynı gün görüşülen Doğa Eczanesi sahibi (Alaşehir) ve Odanın İlçe Temsilcisi; Protokol ve sözleşmeler kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlara %3.5'in üzerinde indirim verilmesi halinde Eczacı Odasının ilgili eczacıya karşı yaptırım uygulamasının söz konusu olamayacağını, ancak bu kuruluşla yapılacak anlaşma Odadan alınacağından böyle bir uygulamada bulunulabileceğini sanmadığını ve Odanın eczanelerin karlılıklarıyla ilgili tasarrufta bulunamayacağını ifade etmiştir.

I.2.7. Ankara Eczacı Odası

Ankara Eczacı Odası'nda 28.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

Maliye Bakanlığı tarafından gönderilen, resmi ve özel kurumlar arasında ilaç satışları açısından herhangi bir ayırımın bulunup bulunmadığının sorulduğu bir

yazıya cevaben Ankara Eczacı Odası tarafından gönderilen 8.3.2005 tarihli yazıda şu ifadeler kullanılmıştır: “*Eczanelerin 2003 yılında Resmi Kurumlara (Konsolide Bütçeye bağlı kurumlar, Emekli Sandığı, Bağ-Kur, SSK) uygulayabilecekleri ıskonto oranı Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve TEB arasında yapılan Protokol ile %2,5 olarak belirlenmiştir. Özel kurumlar ile anlaşma yapan eczacılarımızın da bu kurumlara uyguladıkları ıskonto oranı %2,5’dur. Bu karar TEB’in Büyük Kongre kararlarına dayanmaktadır.*” .

Oda tarafından TEB’e gönderilen 27.12.2005 tarihli bir yazıda, ıskonto oranlarına ilişkin aşağıdaki görüşler yer almaktadır: “*Özel sigorta kuruluşlarının, ekteki örnek sözleşme formlarından da anlaşılacağı üzere, sözleşme yapmak isteyen meslektaşlarımızdan %3,5 üzerinde ıskonto talep etmelerinin, meslektaşlarımız arasında hasız rekabete neden olacağı aşikardır. Bu nedenle, konu ile ilgili olarak tüm özel sigorta şirketleri için standart uygulamanın geliştirilmesi hususlarında görüşlerinizi arz ederiz.*” Yazının ekinde ise, muhtelif sigorta şirketleri tarafından hazırlanmış olan ve %3,5’in üzerinde indirim öngörülen protokoller bulunmaktadır.

Çayyolu Eczanesi sahibi ve aynı zamanda Ankara Batı Bölgesi temsilcisi tarafından Oda’ya gönderilen, Oda kayıtlarına 25.7.2005 tarihinde giren ve 1.8.2005 tarihli Oda Yönetim Kurulu toplantısı gündeminin 7 sıra nolu maddesine konu olan yazıda; “*...Anlaşmalı olduğum (.....) Sigorta tarafından; yapmamı istedikleri %3,5 + 4,5 oranındaki ıskontoyu kabul etmemem nedeniyle sözleşmem iptal edilmiştir.*” ifadesine yer verilmiş ve “*...meslek odamızın söz konusu sigorta şirketiyle anlaşmalı veya yeni anlaşma yapacak eczaneleri takibe alarak gerekli girişimde bulunmasını*” talep etmiştir.

Yine Çayyolu Eczanesi sahibi tarafından Oda’ya gönderilen 29.11.2005 tarihli ve 5.12.2005 tarihli Oda Yönetim Kurulu toplantısı gündeminin 2 sıra nolu maddesine konu olan yazıda, özel sağlık sigortaları ile yapılan protokollerde yer alan ıskonto oranlarına ilişkin bir şikayet dile getirilmiştir: “*Özel sağlık sigortalarının eczanelerle yapmış oldukları sözleşmelerde, post bakım gideri, hizmet bedeli gibi değişik isimler talep ettikleri ıskontolara ilişkin sıkıntılarımıza ilişkin çözüm bulunabilmesi için gereğini arz ederim. Ecz. Esmâ Göncü*” Bu yazı ile ilgili olarak Oda Yönetim Kurulu toplantısı gündeminde şu ifadeler yer almıştır: “*Çayyolu Eczanesi sahip ve mesul müdürü Ecz. Esmâ Göncü’nün özel sigortalarla ilgili vermiş olduğu dilekçe hk. (Anlaşmalı eczane listesi tek tek aranacak. Dilekçe veren eczaneyi ara)*”.

10.2.2006 tarihli Oda Yönetim Kurulu toplantısının 4 sıra nolu ve “*Serbest eczane eczacıları için Av. Bülent Konur tarafından hazırlanmış olan taahhütname taslağı hk., (Kabul)*” şeklindeki gündem maddesiyle ilgili olarak gündem yazısının ekinde bulunan taahhütname aşağıdaki gibidir:

“
 TAAHHÜTNAME
 ... *TEB 31. Olağan Genel Kurul Kararı doğrultusunda, kamu ile özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine doğrudan yapılan ya da gerçek kişilere yapıp bedeli ilgili kuruluş tarafından ödenen ilaç satışlarında TEB'in tespit ettiği iskonto oranını uygulayacağımı, sözleşme yaptığım kurumlardan reçete toplatmayacağımı (fax, telefon, kuruma eleman gönderme vs. yollarla), böylece eczaneler arasında farklı uygulama ve haksız rekabete neden olmayacağımı, Ankara Eczacı Odası'nın yaptığı sıralı dağıtım dışında yatan hasta birimleri, kan ürünü, vb. sıralı dağıtım reçetelerini karşılamayacağımı, eczane açma kapama saatlerine uyacağımı ve nöbet dışı satış yapmayacağımı kabul ve taahhüt ederim. Aksi davranışımın AEO denetçileri tarafından tutanakla tespiti halinde taahhüdümü ihlal etmiş sayılacağımı yukarıda belirtilen eylemlerden bir ya da birden fazlasını gerçekleştirmem durumunda, Ankara Eczacı Odası'nın sıralı dağıtımını yaptığı kan ürünü, yatan hasta birimleri, vb. sıralı dağıtım listesinden (2) süre ile çıkartılacağımı ve cezai şart olarak Ankara Eczacı Odası'na (10 YTL [on ytl]) YTL yi nakden ve defaten ödemeyi gayri kabili rücu olarak kabul ve taahhüt ederim...*

Tanık
 Ankara Eczacı Odası

Taahhüt eden
 Eczacı:”

28.3.2006 tarihinde görüşülen Oda Başkanı, “*TEB olağan genel kurullarının aldığı kararlar ile Merkez Heyeti'ni indirim oranını belirlemekle yetkilendirmiştir. Bu yetki, 6643 sayılı Kanun'a dayanmaktadır. TEB Merkez Heyeti bu yetki doğrultusunda Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur ile protokol yapar. Protokolde, geri ödeme koşulları ve diğer koşulların yanında indirim oranı belirlenir. Eczacı odaları da bu protokol hükümlerini uygular. Dolayısıyla eczacıların ve eczacı odalarının bireysel olarak indirim oranını takdir etmesi söz konusu değildir. Yine 6643 sayılı Kanun gereğince, Eczacı Odaları TEB'in indirimle ilgili kararlarına uymak zorundadır.*

Tutuklu ve hükümlüler ile özel banka ve sigorta şirketlerinin mensuplarının ilaç alımları, bütçe uygulama talimatı ekindeki protokol kapsamında değildir. Dolayısıyla protokolde belirlenen indirim oranı bu tür geri ödemeler bakımından bağlayıcı değildir. Ancak bu kurum kuruluşlara satışlarda belirlenen indirim oranı üzerinden indirim yapılırsa, TEB Olağan Genel Kurul Kararı'na muhalefet nedeniyle, oda konuyu disiplin incelemesi açısından ele alır ve TEB Yüksek Haysiyet Divanı'nın onayına sunar.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Oda Haysiyet Divanı kararlarının incelenmesi neticesinde; Ecz. (.....), Ecz. (.....) ile Ecz. (.....) 'nun, yüksek iskontolu ilaç satışı yaptığı neden gösterilerek 9.4.2005 tarihli kararla Oda aidatının 10 katı para cezası almış oldukları tespit edilmiştir.

I.2.8. Türk Eczacıları Birliği

TEB’de 8.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde inceleme ile 24.3.2006 tarihli bilgi isteme yazısı çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir.

Aydın Eczacı Odası, 14.6.2005 tarihinde gönderdiği yazıda; Nazilli Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı’nın, “sözleşme indirimine davet” başlıklı yazısında, Rekabet Kurulu kararı doğrultusunda en yüksek ıskontoyu veren eczane ile anlaşma yapacağını bildirdiğini ve bu kapsamda indirim talep ettiğini belirterek TEB’in bu yazıyla ilgili görüşünü sormuştur. Manisa Eczacı Odası tarafından gönderilen 27.7.2005 tarih ve 868 sayılı yazıda da, (.....) Sigorta A.Ş.’nin eczanelerden %7,5 ıskonto talep ettiği TEB’e iletilmiştir.

Adana Eczacı Odası tarafından TEB’e gönderilen 14.12.2005 tarih ve 05/178 sayılı yazıda, özel sigorta kuruluşları tarafından eczanelerden talep edilen indirimde karşı Büyük Kongre kararının esas alındığı genel bir uygulamanın başlatılması talep edilmiştir:

“Bankalar ve özel sağlık sigorta şirketleri eczanelerle yapılan sözleşmelerde, eczane seçiminde keyfi davranmakta, sözleşmeyi istediği eczane ile yapmakta ayrıca farklı bölgelerde farklı ıskontolar dayatmaktadır.

Son günlerde ekteki örnekte görüldüğü gibi (.....) Sigorta A. Ş. Bölgemizdeki eczacılarımıza %10 provizyon hizmet bedeli +%2,5 ıskonto ile toplam %12,5 gibi fahiş indirim talepleri dayatmaktadır.

Önümüzdeki dönemde bu tür dayatmaların artarak devam edeceği endişesini taşıyoruz. Bu dayatmalar doğaldır ki eczacılarımızı hukuk dışı, etik dışı, Büyük Kongre kararlarına aykırı noktalara zorlamaktadır.

Tek tip, tüm eczacıları bağlayan hukuka uygun sözleşmelerin yaygınlaştırılması gerektiğine inanıyoruz.

Bu konuda gerekli çalışmaların yapılmasını bilgilerinize arz ederim. ”

TEB Yüksek Haysiyet Divanı tarafından “yüksek ıskonto yapılması” gerekçesi ile cezalandırılmış olan eczacılara ilişkin verilen kararların incelenmesi neticesinde;

- 5.2.2005 tarih ve 43.5.1. sayılı kararla, Ecz. (.....)’nin, Bayrampaşa Cezaevi’ne yüksek oranda ıskonto yapmış olması nedeniyle 3 gün süre ile sanat icrasından men cezası,

- Ecz. (.....)’ün, 29.10.2005 tarih ve 34.8.25 sayılı kararla, Gaziantep Cezaevi’ne yüksek oranda indirim yapmış olması nedeniyle 3 gün süre ile sanat icrasından men cezası ve

- 29.10.2005 tarih ve 34.8.26 sayılı kararla, Ecz. (.....)'ın, yüksek oranlı iskonto yapmış olması nedeniyle yıllık Oda aidatının 15 katı para cezası almış olduğu tespit edilmiştir.

I.2.9. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

24.3.2006 tarihli yazıyla bilgi istenmesi üzerine Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Kurum kayıtlarına 27.3.2006 tarihinde giren yazısında cezaevlerinin tutuklu ve hükümlü ilaçlarının alımına ilişkin bilgi sunmuş olup yazının ekinde konuyla ilgili yaptığı yazışmaları göndermiştir. Anılan yazıya göre; halihazırda Türkiye genelinde 443 cezaevinde 24.994 hükümlü ile 33.291 tutuklu bulunmakta ve bu kişiler için 2004 yılı itibarıyla 10.952.116 YTL'lik, 2005 yılında ise 9.675.807 YTL'lik ilaç alımı yapılmıştır. Anılan yazının ekinde yer alan ve TEB tarafından Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne gönderilen 2.5.2005 tarih ve 34.B.01.04 sayılı yazıda; Bütçe Uygulama Talimatı'nın kapsam bölümünde sayılmamasına karşın, SSK ve Bağ-Kur ile anılan Talimat hükümleri çerçevesinde Protokoller imzalandığı ifade edilmiş ve talep edilmesi halinde Adalet Bakanlığı ile TEB arasında da benzer indirim oranları ile protokol imzalanabileceği belirtilmiştir.

I.2.10. İstanbul Eczacı Odası

İstanbul Eczacı Odası'nda 20.11.2006 ve 24.11.2006 tarihlerinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemeler çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

İstanbul Eczacı Odası tarafından (.....) Sigortası'na hitaben gönderilen 4.9.2006 tarih ve 9182 sayılı yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Kurumunuzla eczaneler arasında yapılacak olan sözleşmelerde, eczanelerden %5 oranında iskonto talebinizin olduğu bilgisi tarafımıza ulaşmıştır.

Sadece eczanelerde ve bu işin eğitimini almış eczacıların sorumluluğunda halka ulaştırılan ilaç, serbest piyasa koşullarında alınıp satılabilen herhangi bir ürün değildir. Dolayısıyla eczaneler de serbest piyasa ekonomisine ve piyasa ekonomisine açık ticari kuruluşlar değildirler.

1262 sayılı yasa uyarınca üretici, depo ve eczane kar marjları saptanarak oluşturulan ilaç fiyatları ülkenin tümünde aynı olmak zorundadır. Tüm eczaneler tarafından uygulanmak zorunda olan, devletin belirlediği yasal iskonto oranı ise maksimum %4,5'dur. Görüldüğü üzere toplum sağlığını direkt ilgilendiren bir ürün olması nedeniyle üretiminden sunumuna devlet denetiminde olan ilaçta sizlerin keyfi iskonto taleplerinizin uygulanmaya zorlanması rekabete kapalı ticari kuruluşlar olarak hizmet veren eczanelerin çalışmasını ve kamu sağlığını tehdit eder niteliktedir.

Tüm bu bilgilerin ışığında, eczanelerle yapılacak olan sözleşmelerde yer alan iskonto taleplerinizin yasal iskonto dilimi olan %4,5'in üzerinde olmamak üzere yeniden düzenlenmesi gereğini bilgilerinize sunarız.”

Aynı içerikli yazıların Oda tarafından (.....) Sigorta A.Ş., (.....) Sigorta A.Ş. ve (.....) Sigorta A.Ş.'ye de gönderildiği tespit edilmiştir.

Odanın 25.9.2004-24.9.2005 dönemini içine alan “2005 Olağan Seçimli Genel Kurulu Çalışma Raporu”nun “Hukuk Bürosu Çalışmaları” başlıklı 12. sayfasında, “*Diğer bir sorun da Sigorta Şirketlerinin yasal iskonto oranını aşan iskonto talep etmeleri ve neticede deontoloji kurallarına aykırı olarak haksız rekabet yaratmalarıdır. Bu konuda da sigorta şirketlerine yazılı ihtarlar gönderilmiş bulunmaktadır.*” ifadelerine yer verilmiştir.

Yine bahsi geçen raporun “Denetçi Eczacı Çalışmaları” başlıklı 35-37. sayfalarında yönetim kurulu kararı ile görevlendirilen denetçi eczacıların serbest eczanelerde “*Resmi ve özel kurum kuruluşlara Büyük Kongre kararı dışında iskonto yapılıp yapılmadığı*” konusunda da denetleme yaptıkları belirtilmiştir.

Nitekim, indirimli satış yaptığı gerekçesiyle Eczacı (.....) , Eczacı (.....) hakkında denetimler yapıldığı, Eczacı (.....) hakkında Vefalılar Derneği Haber Bülteni’nde indirimli ilaç satışı ilanı ile ilgili olarak soruşturma açıldığı görülmektedir. Oda Haysiyet Divanı bunlardan Eczacı (.....) hakkında verdiği 17.2.2005 tarih ve 6 sayılı kararı ile eczacının (.....) Sanayi’ne %13 iskonto yapması sebebiyle oda yıllık aidatının 15 katı para cezasıyla cezalandırılmasına karar vermiştir.

I.2.11. İzmir Eczacı Odası

İzmir Eczacı Odası’nda 11.5.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde inceleme ile 12.5.2006 tarihinde yapılan görüşme çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

Oda yetkilileriyle yapılan görüşmelerde; TEB ve Maliye Bakanlığı arasında düzenlenen protokol ile TEB’in sözleşme yaptığı diğer resmi/özel kuruluşlar dışındaki kurumlara eczanelerin uygulayacağı indirim oranına Odanın müdahale etmesinin söz konusu olmadığı, yine de bu konuda görüş istenmesi halinde ilgiliye protokole geçerli oranın bildirildiği, eczaneler adına indirimle ilgili olarak yalnızca TEB’in tasarrufta bulunabileceği ifade edilmiştir.

Yetkililerin bu açıklamalarına karşın, Oda tarafından (.....) Sandığı Vakfı’na hitaben 28.4.2005 tarih ve 5.6.6784 sayı ile gönderilen yazıda,

“Bankanızla sözleşme yapmak isteyen odamız üyelerinden yüksek oranda iskontolar talep edilmektedir.

İlaç fiyatları Sağlık Bakanlığı’na belirlenmekte olup, eczanelerce sınırlı kar oranları ile hastaya sunulmaktadır.

2005 yılı için eczanelerce tüm resmi kurumlara yapılan ıskonto oranı %3,5'tir. Bankanız personeline ilaç hizmeti vermek isteyen eczanelerden yüksek ıskonto talep edilmesi, sunacağımız hizmeti olanaksız kılmaktadır." denilmektedir.

Aynı içerikli yazıların Oda tarafından (.....) Sanayi Odası ve (.....) Birliği'ne de gönderildiği tespit edilmiştir.

I.2.12. Akşehir Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nden Gelen Yazı

Soruşturma döneminde, Akşehir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Kurum kayıtlarına 22.5.2006 tarih ve 3183 sayı ile giren yazısı ekinde, Akşehir Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün Başsavcılığa gönderdiği yazı yer almaktadır. Söz konusu yazıda, fakir hükümlü ve tutukluların ilaçlarının temine gidildiğinde Akşehir'deki eczanelerin TEB kararını gerekçe göstererek %3,5 dışında indirimle gitmediği belirtilmektedir. Yazı ekinde yer alan 30 adet onaylı teklif mektubu sureti incelendiğinde, 30 eczaneden 2'sinin teklif vermediği, kalan 28 eczanenin ise yazıda da belirtildiği üzere %3,5 dışında indirimle gitmediği görülmektedir.

I.2.13. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün Yazısı

22.5.2006 tarih ve 1611 sayılı bilgi isteme yazısı ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nden 2005 ve 2006 yıllarında ceza infaz kurumlarınca tutuklu ve hükümlü ilaçlarının eczanelerden yüzde olarak ne kadarlık bir indirimle temin edildiğine ilişkin bilgi talep edilmiştir. Genel Müdürlüğün cevabi yazısı 28.7.2005 tarih ve 5185 sayı ile Rekabet Kurumu kayıtlarına girmiştir. Söz konusu yazının incelenmesinden, 153 ceza infaz kurumunun 68'inin 2005 yılında reçete bedeli üzerinden %3,5, 34 tanesinin ise %3,5'ten de düşük ıskonto alabildiği görülmektedir. 2006 yılının ilk 4 ayı için ise 155 ceza infaz kurumunun 100'ü %3,5 oranında, 2 tanesi ise daha düşük oranda ıskontoyla geri ödeme yapmıştır.

I.2.14. Bazı Özel Sigorta Şirketleri ve Bankaların Yetkilileriyle Yapılan Görüşmeler

Raportörlerce soruşturma kapsamında bazı özel banka ve sigorta şirketlerinin yetkilileriyle yapılan görüşmelerde elde edilen bilgi ve belgelere aşağıda yer verilmiştir:

21.11.2006 tarihinde (.....) Sosyal Sigorta Sandığı Vakfı'nda görüşülen Birim Müdürü aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

"...İndirim oranı teklifimizi kabul eden eczanelerle anlaşıyoruz. Bazı illerde bunu kabul ediyor, bazı illerde protokol dışına çıkamayız diyerek bunu reddediyorlar. Ankara ve İstanbul gibi şehirlerde %16 ıskonto alabilmekteyiz.

Çoğu yerde eczaneler, TEB ile sosyal güvenlik kurumları arasındaki protokoller dışında, yani %3,5+11,5 oranı dışında indirim yapmıyorlar.

...

TEB'le hiçbir zaman sözleşme yapmadık. Sözleşmelerimizi doğrudan eczanelerle yaparız. Eczacı meslek örgütleriyle indirim konusunda doğrudan sorun yaşamamız söz konusu olmadı.”

(.....) Sosyal Sigorta Sandığı Vakfı Anlaşmalı Eczane Sözleşmesi”nin iskonto oranlarının tespitine ilişkin 5. maddesi aşağıdaki şekildedir:

“5. Eczanenize sigortalılarımız tarafından getirilen reçetelere istinaden verilecek ilaçların bedelinden Vakfımıza uygulayacağınız iskonto oranı düşüldükten sonra, emekli ve çalışan katılım payları sigortalıdan tahsil edilecek, kalan tutar Vakfımızdan talep edilecektir.”

21.11.2006 tarihinde (.....) Sigorta A.Ş.’de (.....) ve (.....) şu açıklamayı yapmıştır:

“İlk uygulamalarımızda, eczanelerle Bütçe Uygulama Talimatı’na uygun sözleşmeler yapıyorduk. Eczacı meslek örgütleri, anlaşma yapacağımız eczaneleri seçemeyeceğimizi, bizimle anlaşma yapmak isteyen bütün eczanelerle sözleşme imzalamamız gerektiğini bildirdiler. Ancak bizim sınırlı sayıda sigortalımız ve yine belirli kısıtları olan bir sistemimiz var. Dolayısıyla başvuran tüm eczanelerle anlaşabilmemiz ve böyle bir sistemi yürütmemiz mümkün değildi.

...

6-7 yıl önce eczacı meslek örgütleri, belirledikleri indirim oranı da dahil olmak üzere standart koşullar içeren bir sözleşmeyi bize ve bütün sigorta şirketlerine önerdiler. Oysa her sigorta şirketinin sağlık kuruluşlarıyla ilişkisi birbirinden farklı koşullarda yürür, sistemlerimiz de birbirinden farklıdır. Dolayısıyla sigorta şirketlerinin standart koşullar içeren anlaşmaları imzalamaları mümkün değildir. Hatta aynı sigorta şirketinin farklı sağlık kuruluşlarıyla yaptığı anlaşmalar dahi birbirinden farklı olabilmektedir.

Ayrıca sigortalıya iyi hizmet sunabilmek için anlaşmalı eczanelerimizi serbestçe seçebilmemiz gerekir. Çünkü sigortalı herhangi bir eczaneye sorun yaşarsa sigortalı bize tepki gösterecektir. Bu nedenle eczacı meslek örgütlerinin bize bir anlaşma dayatmasını kabul edilebilir bulmuyoruz.

Biz (.....) Sigorta olarak eczanelerde POS sistemine yönelik bir yatırım yaptık. Yine bu sistemin devamı için dışarıdan hizmet almakta ve bu şekilde bir maliyete de katlanmaktayız. Bu maliyetlerin eczanelerle paylaşılması için yeni bir uygulamaya geçtik. Bu harcamaların belirli oranlarda anlaşmalı eczanelere yansıtılması sürecine geçildi.

Şu anda anlaşmalı eczanelere %2,5 indirimle geri ödeme yapıyoruz. Bunun yanında POS sistemine için yapılan yatırımla ilgili olarak da %10'luk bir indirim söz konusu.

...

TEB, bizim eczanelerle anlaşma yapmamız yerine şirketimizle doğrudan bir protokol yapmayı istedi. Ancak şirketimiz yukarıda açıkladığımız nedenlerle TEB ile hiçbir zaman bir protokol imzalamamıştır."

(.....) Sigorta A.Ş. ve Eczaneler arasında imzalanan Sözleşmenin "VII-Faturaların Ödenmesi" başlıklı maddesi aşağıdaki şekildedir:

"1. ...

Eczane, kupür bedeli üzerinden Sigorta Şirketi'ne indirim uygulayacaktır. İndirim oranı, poliçe teminatları ve limitleri çerçevesinde kupür bedeli üzerinden %2,5'dur. ..."

22.11.2006 tarihinde (.....) Sigorta A.Ş.'de görüşülen Grup Müdürü aşağıdaki ifadeyi kullanmıştır:

"...Geri ödeme koşullarıyla ilgili olarak eczacı meslek örgütleri şirketimize yazılar gönderiyor. Ancak biz bunları muhatap kabul etmiyoruz. Bu örgütlerin muhatapları eczacılardır. Eczacı meslek örgütleri, başvuran bütün eczanelerle anlaşmamızı istiyorlar. Böyle bir durum sistemde birçok soruna yol açacağı gibi maliyetlerimizi de epeyce yükseltir. Bu nedenlerle (.....) hiçbir zaman TEB ile bir protokol yapmamıştır.

Eczanelerle yaptığımız sözleşmelerde indirim oranı %3,5 olarak yer almakta ve bundan daha yüksek oran sözleşmeye yazılamamaktadır. Bunun nedeni eczacı meslek örgütlerinin daha yüksek bir indirim oranının kabul edilmemesi yönündeki düşüncesi olabilir. Bununla birlikte, eczanelere verdiğimiz çeşitli hizmetler sebebiyle cironun %3-4'üne tekabül eden bir hizmet bedeli de alınabilmektedir.

İlaç firmaları eczanelere ilaç markaları bazında, değişen oranlarda indirim yetkisi vermekte ve bu yetki eczaneler tarafından, sigorta şirketleri ile paylaşılabilir. Böylece de fiilen indirim oranı daha yüksek olabilmektedir...."

22.11.2006 tarihinde (.....) Sigorta A.Ş.'de görüşülen Genel Müdür Yardımcısı aşağıdaki gibi açıklamada bulunmuştur:

"...450 civarında eczane ile anlaşmamız bulunmaktadır. Sözleşme yapma talebi bizden de eczanelerden de gelebilir. Sözleşmelerimizde belirli bir indirim oranı bulunmaktadır. Şu anda bu oran %5'tir. Yine eczanelere provizyon sisteminin kurulması için yatırım yapmaktayız. Bunun için de teknik hizmet bedeli olarak

%5 almaktayız. Dolayısıyla anlaşmalı eczanelerle toplamda %10'luk bir indirimle çalıştığımız söylenebilir.

Eczacı odaları bahsi geçen indirim oranı konusunda bize tepki göstermiş ve hatta şirketimize yazı göndermiştir. Bizimle anlaşma yapmak istemekle birlikte eczacı odalarını karşısına istemeyen bazı eczanelerin anlaşma yapmadığını duyuyoruz. Bu durum da özellikle küçük illerde anlaşacak eczane bulamadığımızdan buralarda sağlık sigortası poliçe satışlarımızı olumsuz etkiliyor.

(.....) hiçbir zaman TEB ile protokol düzenlememiştir. Özel sağlık sigorta şirketlerinin sigortalıları büyük illerde yoğunlaşır. Dolayısıyla bu iller dışındaki yerlerdeki eczanelerle anlaşmamız halinde, sigortalılarımızın kullanmayacağı eczanelere teknik yatırım yapmamız gerekecektir. Bu nedenle bütün eczanelerle anlaşmamız mantıklı değildir. Sigortalı anlaşma yapmadığımız illerde de herhangi bir eczaneden ilaç alabilir ve bunu belgelediğinde biz kendisine ödeme yaparız.”

Yapılan görüşmede raportörlere verilen ve (.....) Sigorta A.Ş.'nin İstanbul Eczacı Odası'na 7.9.2006 tarihinde gönderdiği yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“T.C. TEB 1. Bölge İstanbul Eczacı Odası

...

04 Eylül 2006 tarih ve 9181 sayılı tarafımıza göndermiş olduğunuz yazınızı elimize geçmiştir.

Tüm anlaşmalı eczanelerimize ‘Anlaşmalı Kurum Ağımızın ve mevcut sözleşmelerimizin revizyon çalışması nedeni ile %5 indirim oranlarımıza %5 teknik destek masraflarının eklenmesi ve indirim oranının toplamda %10 olarak’ uygulamaya geçilmesine yönelik talepte bulunduğumuza dair göndermiş olduğumuz yazımız ekte yer almaktadır.

Yazı içeriğinde de belirtmiş olduğumuz gibi eczanelerimizi zorlamak gibi bir düşüncemiz olmayıp çalışma şartlarımız için görüşlerimiz açıklanmıştır. Bu uygulama için eczanelerimizin görüşleri alınmış olup, Anlaşmalı Kurum Ağımızda bulunan eczanelerimizin serbest iradeleri ile verdikleri karar doğrultusunda olumlu düşünen eczanelerimiz ile çalışma birlikteliğimize devam edilecektir.

Şirketimizin 28 Mart 1995’de kuruluşundan bu güne var olan çalışma dönemi içerisinde ‘Anlaşmalı Kurum Ağında’ yer alan eczanelerinden odanın belirlediği indirim oranları dışında farklı bir indirim talebi olmamıştır.

Ancak günümüz koşullarında vermiş olduğumuz hizmetler içinde yer alan Sesli Yanıt Sistemi, internet erişim ağı, POS, matbu evrak... gibi Anlaşmalı Kurum Ağımıza dahil olan kurumlar için yapılan altyapı ve hizmet harcamalarımızın

sadece küçük bir kısmını Anlaşmalı Kurumlarımız ile paylaşmak istemekteyiz. İlgili tutarlar bugüne kadar tarafımızdan telafi edilmiş olup standartta uygulanan %4.5 iskonto dilimi bizi zorlamaktadır karşılıklı bir hizmet için çalışmış olduğumuz eczanelerimiz ile giderler için mevcut indirim oranına 'teknik destek masraflarının' bir kısmının eklenmesi gerekliliği ortaya çıkmış olup, bu konuda talep edilen desteği sağlayabilecek eczanelerimiz 'Anlaşmalı Kurum Ağımız' içinde yer alacaktır.

Odanız tarafından sözleşmelerde yer alan iskonto talebinin %4.5 olması gerekliliğine açıklamamız doğrultusunda bakılması rica olunur, iyi çalışmalar dileriz.

(.....) Sigorta A.Ş....”

23.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı şu açıklamayı yapmıştır:

“... ”

Anlaşmaları doğrudan eczacılarla yaparız, eczacı odaları veya TEB ile hiçbir zaman bir anlaşma yapmadık.

Genel olarak sigorta şirketleri için çok fazla sayıda eczaneye anlaşma yapmak operasyon maliyetini yükselteceğinden tercih edilmemektedir. Bizim de her eczaneye anlaşmamız fiziki ve mali olarak mümkün ve mantıklı değildir. Ancak eczacı meslek örgütlerinden zaman zaman buna yönelik talepler gelmektedir. Aynı şekilde eczanelerin verdiği indirim oranı da dahil olmak üzere eczanelerle yaptığımız anlaşma koşulları hakkında bize görüş bildirdikleri olmuştur.

Eczacı meslek örgütlerinin bize karşı bir yaptırım uygulaması hukuken mümkün değildir. Ancak eczanelere ceza verme yetkileri bulunmaktadır. Bizimle anlaşmak istediği halde meslek örgütlerinin bu yetkisi nedeniyle geçmişte pek çok eczane ile anlaşamadığımız olmuştur.”

23.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) Sigorta A.Ş. Koordinatörü aşağıdaki gibi konuşmuştur:

“... ”

2006 başına kadar doğrudan eczanelerle anlaşırdık. Bu dönemde bizim için uygun olan eczanelerle sözleşme imzalıydık. Ancak eczacı odalarının indirim oranını %3,5 olarak belirlemesi üzerine bu sistem yürümedi. Yine bu dönemde eczacı odalarının sigorta şirketleriyle anlaşmalı olan ve %3,5'in üzerinde indirim veren eczaneleri, diğer resmi kurum kuruluşlarla anlaşma yapılması konusunda tedirgin ettiklerini biliyorum.

2006 yılından itibaren TEB ile bir protokol yaptık. Halihazırda eczacı odaları aracılığıyla eczanelerle anlaşmaktayız. Bizimle anlaşmalı olmak isteyen her eczane doğrudan bağlı olduğu eczacı odasına giderek ilgili formları alabilir. Bu formları imzalayan her eczane ile anlaşmalı oluyoruz ve çok haklı bir gerekçemiz olmadıkça hiçbir eczaneyi reddedemiyoruz. Anlaşmalarımızdaki

indirim oranını Bütçe Uygulama Talimatı (BUT) ekinde yer alan indirim oranları doğrultusunda hazırlıyoruz. Dolayısıyla eczanelerden aldığımız indirim oranı BUT'un ekinde ilaçlar için yer alan indirim oranları ile aynıdır."

Görüşme sırasında teşebbüsten istenmesi üzerine Kurum kayıtlarına 7.12.2006 tarih ve 8334 sayı ile giren yazı ekinde gönderilen söz konusu sözleşmenin ilgili maddeleri aşağıdaki şekildedir:

"3.2. Sigorta Şirketinin Hak ve Yükümlülükleri

...

3.2.5. Sigorta Şirketi 5. Fiyatlandırma başlıklı bölümde belirtilen şartlarda iskonto yapan ve Bölge Eczacı Odasında onaylanan (sözleşmenin feshini gerektiren hususlar kapsamında sözleşmesi feshedilenler ile muvazaalı olarak açılan eczaneler hariç) sözleşme formunu ibraz eden her eczane ile anlaşma yapacaktır.

...

5. Fiyatlandırma

Eczane bu sözleşme kapsamına girenlerin temin edecekleri reçete muhteviyatı ilaçlar için, Sigorta Şirketi'ne aşağıda belirtilen şartlarda indirim yapacaklardır.

Sözleşmeli eczane, bu sözleşme kapsamına girenler ait reçete muhteviyatı ilaçların temininde, fatura bedeli üzerinden yürürlükte bulunan Mali Yıl Bütçe Uygulama Talimatı Ek Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesinde belirlenen imalatçı/ithalatçı indirimi (kamu kurum indirimi) ile 3.5 eczane iskontosunu uygulayacaktır...."

Söz konusu sözleşmede (.....) Sigorta A.Ş. ve ilgili eczane ile TEB'in imza haneleri bulunmaktadır.

27.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) Sanayi Odası Genel Sekreter Yardımcısı aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

"...Odamıza yakın eczanelerden indirim oranı teklifi istiyoruz. Ancak eczaneler çoğunlukla yüksek indirim oranı teklifi vermek istemiyorlar. Bunun nedeni, İzmir Eczacı Odası'nın eczanelerin belli bir oranın üzerinde indirim yapmalarını gerektirdiği yönündeki değerlendirmesi olabilir."

27.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) Birlikleri Satın Alma Müdürü ve Müdür Yardımcısı şu açıklamada bulunmuştur:

"... (.....) olarak çalışanlarımızın (yaklaşık 200-250 kişi) ihtiyacı için revirde bulundurmaya üzere ilaçların satın alınması için 2 senedir ihale açmaktayız. Bunun dışında çalışanlarımızın sağlık ile ilgili harcamaları esas itibarıyla bağlı oldukları özel veya resmi sigorta kuruluşları tarafından karşılanmaktadır. Bu ihalelerde eczanelerin verecekleri iskonto oranı tekliflerini

değerlendirip en yüksek indirim veren eczaneyi seçiyoruz. Yaptığımız bir ilaç alım ihalesinden sonra İzmir eczacı odası eczanelerin vereceği iskontonun %2,5 üzerinde olamayacağını ifade eden bir yazıyı bize gönderdi. Halen iskonto oranı %33.5'dur."

J.3. TEB'İN Savunması ve Değerlendirme

J.3.1. Danıştay Tarafından İptal Edilen 4.11.2004 Tarihli Kurul Kararının 2.11.2006 Tarihli Kurul Kararı ile Yenilenemeyeceği İddiası:

TEB, ikinci yazılı savunmasında, 4.11.2004 tarihinde alınan Kurul kararının, Danıştay 13. Dairesi tarafından "soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu" gerekçesiyle iptal edilmesine karşın, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usule uyulmadan yenilendiğini öne sürmüştür. Bu çerçevede,

- Danıştay'ın iptal kararı ile 4.11.2004 tarihli Rekabet Kurulu kararına ilişkin tüm unsurların ortadan kalktığı ve bu unsurlara dayanılarak verilen kararın geçersiz olduğu, 2.11.2006 tarihli kararın geçerli olabilmesi için önaraştırma, soruşturma, delillerin toplanması ve sözlü savunma aşamalarının yenilenmesi gerektiği,

- 2.11.2006 tarihinde alınan karar öncesinde soruşturmanın yeniden başlamış olduğuna dair bildirim yapılmayarak TEB'e savunma hakkı tanınmadığı,

- 4.11.2004 tarihli karara katılan Kurul üyelerinden yalnızca dördünün 2.11.2006 tarihli nihai karar toplantısında yer aldığı, bu nedenle bazı Kurul üyelerinin sözlü savunma toplantısında bulunmadan TEB aleyhinde oy kullandığı,

- ayrıca 2.11.2006 tarihli yeni karar ile yalnızca Soruşturma Heyeti Başkanı olan Kurul Üyesinin oy kullanmasından doğan hukuka aykırılığın giderildiği, ancak anılan Üyenin 4.11.2004 tarihli nihai karar toplantısına katılmış olmasının meydana getirdiği hukuka aykırılığın giderilmediği ifade edilmektedir.

Öncelikle belirtmelidir ki, Danıştay 13. Dairesi'nin 23.5.2006 tarih ve 2005/7504 E, 7622 E. sayılı kararıyla iptal ettiği 4.11.2004 tarihli Rekabet Kurulu kararıdır. Danıştay, Soruşturma Heyeti Başkanı olan Kurul Üyesinin nihai karar toplantısına katılmasını tarafsızlık ilkesine aykırı bulmuştur. Bu da, önaraştırma ve soruşturma dönemlerinde yapılan inceleme, tespit ve değerlendirmeleri değil, yalnızca nihai Kurul kararını sakatlamaktadır. Nitekim aynı inceleme aşamalarının ardından Kurul, Soruşturma Heyeti Başkanı'nın katılmadığı bir toplantıda nihai kararını vermiş olsaydı, bu durumda aynı sakatlığın varlığından söz edilemeyecekti. Hal bu iken, Danıştay'ın iptal kararıyla, nihai Kurul kararıyla birlikte dosya mevcudu tüm unsurların ortadan kalktığını ileri sürmek hukuken mümkün değildir.

Rekabet Kurulu, Soruşturma Heyeti Başkanı'nın katılmadığı 2.11.2006 tarihli yeni kararı alırken şikayet başvurusunu, Kurum bünyesinde hazırlanan raporları,

yazılı ve sözlü savunmaları, dosya mevcudu diğer tüm bilgi ve belgeleri değerlendirmiştir. Dolayısıyla 2.11.2006 tarihli kararlar sonuçlandırılan dosyada usul bakımından bir eksiklik kalmamıştır.

Tüm bu değerlendirmelerin ötesinde, 2.11.2006 tarihli kararın 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usule uyulmadan alındığı savının bu soruşturmanın konusunu teşkil etmediği vurgulanmalıdır. TEB, 2.11.2006 tarihli karara karşı Danıştay'da dava açtığına göre, bu savunmayı Soruşturma Heyeti ve Rekabet Kurulu'na karşı değil, söz konusu davada Danıştay'a karşı yapmalıdır.

J.3.2. Rekabet Kurulu Kararında, İlaç ve İlaç Pazarının Farklı Özelliklerinin Dikkate Alınmadığı İddiası:

Savunmada, Rekabet Kurulu'nun beşeri ilaç sektörünü ve bu sektörü düzenleyen mevzuatı yeterince ve doğru bir şekilde yorumlayamadığı ifade edilerek aşağıda yer verilen açıklama ve iddialarda bulunulmuştur:

- İlaç ve dolayısıyla eczacılık sektörünü düzenleyen geniş bir mevzuat bulunmaktadır. Sektördeki üretici ve dağıtıcılar diğer mal ve hizmet piyasalarındaki gibi geniş bir hareket alanına sahip değildir.
- Hastalar ilacı istediği gibi satın alıp kullanamamaktadır. Bu nedenle de sektörde reklam yasaktır.
- İlacın satış fiyatı piyasa aktörleri tarafından serbestçe belirlenmemektedir. 2002 yılında geçerli olan "Türkiye'de İmal Edilen Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarlarla Galenik Preparatlar ve Kodeks Ampullerin Fiyatlarına Dair Karar"da kar marjlarının belirlenmesi bunun gerekçesini oluşturmakta olup bu azami kar marjları uygulamada sabit bir nitelik almıştır. Ayrıca, sürşarj uygulaması nedeniyle de, fiyat artışı dönemlerinde ilacın etiket fiyatının altında fiyatla satılması yasaklanmıştır.
- Eczacılığın, sınırları Deontoloji Tüzüğü, İyi Eczacılık Uygulamaları Kılavuzu ve Eczacılık Etiği İlkeleri ile çizilmiş olan mesleki kuralları bulunmaktadır ve bu çerçevede eczacılık faaliyeti yalnızca ekonomik değil aynı zamanda halk sağlığını koruma amacıyla yürütülen sağlık politikalarının önemli bir aracıdır.

Savunmada da ifade edildiği gibi, beşeri ilaç sektörü, üretimden perakende satış aşamasına kadar yoğun düzenlemelere tabidir. Sektör düzenlemelerinin temelinde ürünün niteliği ve talebin yapısından kaynaklanan farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle diğer sektörlerde söz konusu olmayan reklam yasağı, fiyat kontrolü ve pazara girişin ruhsatlandırmaya tabi olması gibi uygulamalar ilaç sektörü bakımından geçerlidir. Ancak TEB'in iddia ettiğinin aksine; sektördeki fiyat kontrolü, fiyatların sabit değerler olarak belirlenmesi olarak değil, azami fiyat uygulaması olarak düzenlenmiş ve yürümektedir.

Savunmada sözü edilen ve 2002 yılında geçerli olan "Türkiye'de İmal Edilen Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarlarla Galenik Preparatlar ve Kodeks Ampullerin

Fiyatlarına Dair Karar”da belirlenen kar marjları sabit değil azami nitelikteydi. Halihazırda geçerli olan ve 14.2.2004 tarih, 25373 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Karar (Karar)’da² da kar marjı tavanlarının belirlendiği görülmektedir. Karar’ın 1. maddesinde Sağlık Bakanlığı’nca belirlenen ilaç fiyatlarının niteliği şu şekilde belirlenmiştir: “Sağlık Bakanlığı (Bakanlık), 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu gereğince beşeri tıbbi ürünlerin (ürün) tüketiciye uygun şartlarda ulaşmasını temin etmek için gerekli tedbirleri alarak **azami fiyatları belirler**. Firmalar azami fiyatın altında fiyat talep edebilir. Sağlık Bakanlığı tarafından onaylanan fiyat, onay tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.”

“Ürünlerin tüketiciye uygun şartlarda ulaşmasını temin etmek için gerekli tedbirleri alarak azami fiyatları belirler” ifadesinden anlaşıldığı üzere, Karar’da azami olarak belirlenen ürün fiyatlarına eczacıların kar marjları da dahildir. Fiyatların sabit değil de azami olarak tespit edilmesi, pazarın yapısı çerçevesinde, fiyatlarda indirim yapılabilmesine ve bu alanda rekabet edilebilmesine olanak tanımaktadır. Örneğin, sabit olmayan fiyat/kar marjı sayesinde, üreticiler/ithalatçılar ecza depolarına doğrudan ya da dolaylı iskontolar yapabilmekte, ecza depoları da bu koşulları eczanelere mal fazlası iskontoları ya da doğrudan indirimlerle yansıtabilmektedir. Hastane eczanelerine ilaç temini için yapılan ihalelerde de yüksek indirimler yapılabildiği, hatta katılımcıların çoğu zaman üretici/ithalatçı fiyatlarının çok altında fiyat teklifleri verdiği bilinmektedir. Bu nedendir ki, eczanelerin kimi ürünlerdeki fiili kar marjlarının azami kar marjı olan %25’in üzerine çıkabileceği belirtilmelidir.

Öte yandan, ilaç mevzuatının fiyata dair diğer düzenlemeleri de yine, bu düzenlemeler ile amaçlananın reçete sahibinin ilaca makul bir fiyatla ulaşmasının sağlanması olduğunu, dolayısıyla TEB’in eczane fiyatlarının ve kar marjlarının sabit olduğuna dair savunmasının geçerli olmadığını ortaya koymaktadır. Öncelikle, 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun’un 39. maddesinde, Bakanlıkça belirlenen tarifenin üstünde fiyatla ilaç satışı yapan eczanelere aynı Kanun’un 44. maddesinde belirtilen cezanın uygulanacağı hükme bağlanmıştır. 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu, 181 sayılı “Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 11(a) maddesi, 6.2.2004 tarih ve 2004/6781 sayılı “Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı”, “Türkiye’de İmal Edilen Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarlarla Galenik Preparatlar ve Kodeks Ampullerinin Fiyatlarına Dair Bakanlar Kurulu Kararı ve Deontoloji Tüzüğü de yine Bakanlıkça belirlenen perakende satış fiyatlarının aşlamayacağı yönünde

² Söz konusu Karar 14.04.2004 tarih ve 25433 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar” ile değiştirilmiştir. Ancak 1. madde yeni Karar’da da aynen yer almıştır.

hükümler içermektedir. Bu noktada, Deontoloji Tüzüğü'nün 12. maddesinin, 7/7521 sayılı Kararname ile ne şekilde değiştirildiği büyük önem taşımaktadır. Maddenin eski halinin ilk fıkrası, “*Eczane sahibi eczacı, tıbbi müstahzarat ve majistral formülleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tespit edilmiş olan fiyat veya tarife değeri dışında satamaz.*” şeklindeydi. Ancak Tüzüğün 12. maddesi üzerinde bilinçli olarak yapılan değişiklikle, aynen 6197 sayılı Kanun'un 39. maddesinin mevcut halinde olduğu gibi, tavan fiyat uygulaması benimsenmiştir.

İlgili mevzuat hükümlerinin yanında, TEB'in kurum ve kuruluşlar ile yapmış olduğu protokollerde çeşitli iskonto oranları belirlenmiş olması da, eczane fiyatları üzerinden indirim yapılabileceği anlamına gelmektedir. Bu çerçevede, eczane fiyatlarının sabit olarak belirlendiği savının geçerli olmadığı açıktır.

Savunmada, eczacılık meslek kurallarından bahisle eczacılığın yalnızca ekonomik bir faaliyet olmadığı, aynı zamanda sağlık politikasının önemli bir aracı olduğu ifade edilmiştir. Belirtmek gerekir ki, eczanelerin ilgili mevzuatın izin verdiği hareket alanı içinde rekabet halinde olmasıyla yukarıda bahsi geçen meslek kurallarının ihlal edilmesi ya da sağlık politikasının ihmal edilmesi söz konusu değildir. Aksine, ilaç sektörünün farklı seviyelerinde yaşanan rekabet, reçete sahibinin ilaca daha uygun koşullarda ulaşması ve kamunun ilaç harcamalarının aşağı çekilmesi amaçlarına hizmet etmektedir. Hatta eczacı meslek örgütlerinin işbu soruşturma konusu uygulamaları gibi eylemlerinin yokluğunda, rekabet sürecinin yarattığı faydanın çok daha artırılabilceğini öngörmek güç değildir.

J.3.3. TEB'in Eczaneler Tarafından Yapılan İskonto Oranlarını Belirleme Yetkisi Bulduğuna İlişkin İddia:

TEB'in ikinci yazılı savunmasında; 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesinin TEB Merkez Heyeti'ne kurum ve kuruluşlarla anlaşma yapma konusunda iki farklı yetki verdiği, bunlardan ilkinin ilgili kurum/kuruluşla anlaşma yapma suretiyle ilaç fiyatındaki indirim oranının doğrudan belirlenmesi, ikincisinin ise ilaç fiyatındaki indirim oranının TEB tarafından tek taraflı olarak belirlenerek eczanelere bu koşulda kurum/kuruluşlarla anlaşma yapma yetkisinin tanınması olduğu ileri sürülmektedir.

Savunmada; TEB Merkez Heyeti'nin kurum/kuruluşlara satışlarda indirim oranını doğrudan veya dolaylı olarak belirleme yetkisine sahip olduğu savı, 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesi hükmüne dayandırılmıştır. TEB Merkez Heyeti'nin görev ve yetkilerinin sayıldığı söz konusu maddenin (j) bendi, “*Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırarak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtmak*” şeklindedir.

“Anlaşma” kelimesi tarafların karşılıklı iradesinin yokluğunda bir anlam ifade etmediğine göre, anılan bentte sözü edilen anlaşmaların içerdiği hükümlerin tek taraflı olarak TEB Merkez Heyeti tarafından belirlenmesi mümkün değildir. Farklı bir deyişle, TEB Merkez Heyeti’nin 6643 sayılı Kanun’un 39(j) maddesinden aldığı yetkiyle protokol düzenlediği Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur gibi kurum/kuruluşların indirim oranını belirleme konusunda söz hakkının olmadığını ve başta indirim oranının belirlenmesi olmak üzere protokol hükümlerinin yalnızca TEB’in iradesini yansıttığını ileri sürmek, doğru bir yaklaşım olarak değerlendirilemeyecektir.

Özetle ne 6643 sayılı Kanun’un 39(j) maddesi ne de eczacılık mevzuatın diğer bir düzenlemesi TEB’e kurum/kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranının belirlenmesi yetkisini vermektedir.

K. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

Şikayet başvuruları ile önaraştırma ve soruşturma dönemlerinde elde edilen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde,

- cezaevi müdürlüklerinin tutuklu ve hükümlü reçetelerinin rekabetçi bir ortamda karşılanması için bölgedeki eczanelerden indirim teklifi istediğinde, eczanelerin teklif vermediği veya o tarihte geçerli olan Protokollerde belirlenen oranda (%3.5) indirim teklifi verdiği,
- eczanelerin birlikte hareket etmesinin kaynağının TEB ve bağlı eczacı odalarının karar ve uygulamaları olduğu, görüşülen eczacı meslek örgütleri yetkililerinin ve eczacıların da kurum ve kuruluşlara satışlarda Protokollerde belirlenenin dışında indirim yapılmamasının ardında TEB’in iradesinin bulunduğuna işaret ettiği,
- eczacı odalarının ise, eczanelerin Protokollerde belirlenenin dışında indirimle satış yapıp yapmadığını görevlendirdikleri denetçi eczacılar eliyle veya başka yollarla izlediği ve “yüksek iskonto” yaptığı belirlenen eczaneleri cezalandırdığı,
- eczacı odalarının tutuklu ve hükümlü reçeteleriyle sınırlı olmaksızın, başta özel banka ve sigorta şirketleri olmak üzere diğer kurum/kuruluşlara ilaç satışlarına yönelik olarak da aynı tutumu sürdürdüğü, eczacı meslek örgütlerinin bu konuda çok sayıda yazışma yaptığı ve bazı üye eczacıları cezalandırdığı,
- buna karşın bazı kurum ve kuruluşlarının daha yüksek oranlarda indirimle eczanelerden ilaç temin edebildiği

anlaşılmaktadır.

Öncelikle belirtilmelidir ki, cezaevleri personel, tutuklu ve hükümlü reçetelerinin bedellerini geri ödemekte olup bunlardan tutuklu ve hükümlü ilaç alımları yukarıda sözü edilen Protokoller kapsamında değildir. Nitekim Maliye

Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 29.9.2005 tarihli yazısında da bu durum açıkça ifade edilmiş, tutuklu ve hükümlü ilaçları alımlarının Adalet Bakanlığı'nın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde yapılabileceği belirtilmiştir.

K.1. Merkez Heyeti'nin 6643 sayılı Kanun'un 39(j) Maddesi Kapsamındaki Yetkisi

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 39(j) maddesinde, “Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırarak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtmak” TEB Merkez Heyeti'nin görevleri arasında sayılmıştır. TEB Merkez Heyeti, bu Kanun maddesinden aldığı yetkiyle, başta Maliye Bakanlığı olmak üzere, SSK, Bağ-Kur, İş Bankası gibi kurum/kuruluşlarla anlaşma yapmaktadır. Bu anlaşmalarda, diğer birçok düzenlemenin yanında, indirim oranı dahil geri ödeme koşulları belirlenmektedir. Ancak 39(j) maddesinin lafzından, kurumsal tüketicilerle “münhasıran” TEB Merkez Heyeti'nin anlaşma yapabileceği anlamı çıkmamaktadır. Nitekim ilgili mevzuatta, eczaneler ve kuruluşlar adına böyle bir zorunluluk öngörülmemiş, böyle bir çerçeveye anlaşmanın yokluğunda kurumlarla doğrudan anlaşma yapan eczanelerin cezalandırılacağına dair bir düzenleme getirilmemiştir. Zira bazı kurum ve kuruluşların doğrudan eczanelerle anlaşma yaptığı örnekler mevcuttur. Bu düzenleme esasen kurumsal tüketicilere sağlanmış bir kolaylıktır. Özellikle teşkilatı ülkeye yayılmış ve mensupları ülkenin birçok noktasında ilaç alımı yapan, dolayısıyla ülkenin birçok noktasında eczanelere geri ödeme yapan kurumlar, bu sayede binlerce eczaneyle ayrı ayrı görüşme yapmak yerine, bunları temsilen TEB ile anlaşma yapabilmektedir. Diğer yandan, TEB Merkez Heyeti ile Maliye Bakanlığı arasında düzenlenen protokolün, tarafı olmayan kuruluşları bağladığını söylemek hukuken olanaklı değildir.

Burada dikkat çeken başka bir husus ise, TEB'in iskonto dışında herhangi bir düzenleme üzerinde görüş bildirmemiş olmasıdır. Oysa, ilaç alımı anlaşmalarında indirim belirlenmesinin yanında ödeme süresi ve reçetenin hazırlanması gibi birçok konuda düzenleme yer almaktadır. Diğer konularda eczanelere müdahale etmeyen TEB'in iskonto meselesini bu şekilde ön plana çıkarması, 39(j) maddesi hükmünün işletilmesi ile değil, ancak kuruluşlara ilaç satışlarında fiyat rekabetini ortadan kaldırma amacı ile açıklanabilecektir.

Bu çerçevede, tutuklu/hükümlü reçetelerine ilişkin geri ödemelerde Protokollerde belirlenen indirim oranının geçerli olmadığı açıktır. Bu tespit, TEB Merkez Heyeti'nin protokol yapmadığı diğer kurum/kuruluşlara ilaç satışları bakımından da geçerlidir.

K.2. TEB Tarafından İndirimin Belirlenmesinin 4054 sayılı Kanun Çerçevesinde Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hüküm altına alınmıştır. Böylece, teşebbüslerin bağımsızca ekonomik karar alabilmesi öngörülmüştür.

Düzenlemeye tabi pazarlarda, teşebbüsler mevzuatın çizdiği sınırlar içinde faaliyet göstermek durumundadır. Bu durum, rekabet hukukunun uygulanmasını da etkileyebilmektedir.

İlaç pazarının perakendeci seviyesinde, reklamın yasaklanması ve azami fiyatın belirlenmesi gibi düzenlemelerle eczane faaliyetleri sınırlandırılmış olmakla birlikte, rekabete açık bir alan mevcuttur. Sağlık Bakanlığı'nca belirlenen azami fiyatın altında fiyatla satış dahil olmak üzere, mevzuatta yasak getirilmemiş konularda bağımsızca karar alınabilecektir. Resmi/özel kurumlara satışlarda indirim yapılması bunun örneklerindedir. TEB Merkez Heyeti ve ilgili kuruluş arasında bir protokol düzenlenmediği takdirde, eczaneler arasında indirim bazında rekabet ortaya çıkabilecek ve bundan ilgili kuruluş faydalanabilecek, böylece rekabet maliyet etkin bir sonuç doğurabilecektir. Bu çerçevede, TEB'in iskonto oranının belirlenmesine yönelik kararları, eczanelerin bağımsızca ekonomik karar almasını engelleyen teşebbüs birliği kararı niteliğindedir ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır.

Danıştay 10. Dairesi'nin 2001/4801 esas nolu kararındaki bir değerlendirme, yukarıdaki tespiti destekler niteliktedir: *“Mal ve hizmet fiyatlarının herhangi bir müdahale olmaksızın piyasa koşullarına göre serbestçe oluşması piyasa ekonomisinin temel kuralı olup, fiyatı dolaylı olarak etkileyebilecek olan ödeme koşulları, kredi, vade, indirim gibi unsurların da piyasanın normal işleyişi içinde belirlenmesi gerektiğinden teşebbüs birliklerince alınan kararlarla bu koşullar üzerinde belirleyici etkilerde bulunulmasının rekabeti sınırlayıcı etki göstereceği kuşkusuzdur.”*

TEB'in soruşturmaya konu karar ve uygulamalarının ilgili mevzuatta dayanağının bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. TEB tüm kurum/kuruluşlara satışlarda indirimi %3.5 olarak belirleyerek protokol kapsamı dışındaki satışlarda rekabeti engellemektedir. Kaldı ki, protokolde indirim oranı tarafların karşılıklı iradesiyle belirlenirken, TEB'in tek taraflı olarak iskontoyu takdir etmiş olması ve bunun söz konusu kararın alınması sürecinin dışındaki üçüncü kişilere mal edilmeye çalışılması, yersiz olduğu gibi, ilgilileri bağlayıcı değildir.

Muadil ilaçlarda yoğun rekabet vardır. İhalelerde, eşdeğer ilaçlarda üretici ve depoların Bakanlığın onayladığı fiyatlar üzerinden büyük indirimlere gittiği bilinmektedir. Diğer yandan, üreticiler depolara satışlarında vade, mal fazlası ve iskonto değişkenleri ile rekabet etmektedir. Depolar da aynı şekilde kendi aralarındaki yarış gereğince eczanelere avantajlı satış koşulları sunmaktadır. Ne var ki, üretici ve depo seviyelerindeki rekabetin getirdiği avantajlar eczanelere aktarılmakta ve fakat TEB'in soruşturmaya konu eylemleri ile, bunun eczanelerce reçete sahipleri ve kurumlarla paylaşılması önlenmektedir.

Rekabetin ilaç bedeli yükünün çoğunu taşıyan resmi/özel kuruluşlar faydasına işleminin yolu, eczanelerin indirim noktasında yarıştırılmasıdır. Ancak protokollerde indirim oranının belirlenmesi bu olanağı büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Protokole tabi olmayan kuruluşlara satışlarda da, hukukla bağdaşmayacak şekilde protokole belirlenen indirimin dayatılması, rekabetin işletilmesini tamamen olanaksız kılmaktadır. O halde, TEB'in soruşturmaya konu kararları, rekabeti sınırlayıcı olduğu gibi, rekabetin ilaç bedelini karşılayan kuruluşların faydasına sonuç doğurmasını da önlemektedir.

Bu açıklamalar ışığında, TEB ve eczacı odalarının resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranının belirlenmesine yönelik karar ve uygulamalarının bu satışlar seviyesinde oluşabilecek rekabetin engellenmesi amaçlı olduğu ve özellikle tutuklu/hükümlü reçetelerinin karşılanması aşamasında bu yönde etki doğurduğu kanaatine varılmıştır. 4.11.2004 tarih ve 04-70/1012-247 sayılı Kurul kararının Danıştay 13. Dairesi'nin 23.5.2006 tarih, 2005/7504 E. ve 2005/7622 E. sayılı kararlarıyla iptal edilmesi üzerine Rekabet Kurulu'nca yeniden alınan 2.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı kararda da aynı yönde değerlendirme yapılmış olup yine Protokoller kapsamında olmayan, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca karşılanan fakir ve muhtaç kişilerin reçeteleriyle ilgili olarak benzer şikayetlerden yola çıkılmıştır. Sözü edilen kararda 1997-2004 dönemine ilişkin deliller incelenmişken, işbu Kararda rekabetin engellendiği sonucuna varılırken 2005-2006 dönemine ilişkin tespitlere dayanılmıştır.

K.3. İhlalin Ağırılığı

Soruşturma konusu karar ve uygulamalar sonucunda; Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur ile TEB Merkez Heyeti arasında imzalanan Protokollerin kapsamı dışında olan ve yine TEB ile ayrı protokoller düzenleyenler dışında kalan kurum/kuruluşlara ilaç satışlarının etkilenmesi mümkündür. Soruşturma konusu uygulama sonucunda etkilenebilecek satışların toplam eczane satışları içindeki payının düşük bir seviyede olduğu bilinmektedir. Kaldı ki, teşebbüs birliği kararlarının bazı cezaevleri ile özel kurum ve kuruluşlar cephesinde sonuç doğurmadığı da tespit edilmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla TEB bünyesinde tüm eczanelerin iradesinin temsil edildiği ve eczacı meslek örgütlerinin

kurum/kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranının belirlenmesi yönünde uzun süreli ve kararlı çabalarının olduğu gerçeklerine karşın, TEB kararlarının pazardaki etkisinin sınırlı düzeyde olduğu görülmektedir.

K.4. Antalya'daki İki Eczanenin Şikayetine İlişkin Değerlendirme

Fakülte ve Yücel Eczaneleri (Antalya) sahiplerinin, Rekabet Kurumu kayıtlarına 27.7.2006 tarih ve 5177 sayıyla intikal eden başvuruları, ilgisi nedeniyle işbu kararlar sonuçlandırılan soruşturma kapsamında ele alınmıştır. Başvuruda, Antalya E Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü'nün kendilerinden %3.5'in üzerinde indirim istediği, şikayetçilerin satış hasılatına göre %3.5 indirim yapabileceklerini bildirmeleri üzerine Müdürlüğün ilaçları %4.5 indirim yapan eczanelerden satın alarak harcamalarda tasarruf yapacaklarını belirttiği ifade edilmiş ve eczanelerin gruplara ayrılarak düşük indirim yapabilen eczaneleri devre dışı bırakan kademeli indirim uygulamasına son verilmesi talep edilmiştir. 4054 sayılı Kanun'a göre teşebbüs davranışı sergilemeyen Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur ile 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesine dayanarak hareket eden TEB Merkez Heyeti arasında imzalanan 2006 Mali Yılı Protokollerinde düzenlenen kademeli indirim uygulamasıyla ilgili olarak 4054 sayılı Kanun anlamında herhangi bir işlem tesis edilmesi mümkün değildir. Kaldı ki, kademeli indirim uygulaması, rekabetçi olmamakla birlikte, geri ödemeyi gerçekleştiren kurum ve kuruluşlara alternatifler sunması bakımından, eski Protokollerde öngörülen sabit indirim uygulamasına göre olumlu bir düzenleme olarak görülmektedir. Bu nedenle söz konusu şikayetlerin reddedilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

L. SONUÇ

17.4.2006 tarih, 06-28/346-M sayılı Kurul kararı uyarınca Türk Eczacıları Birliği (TEB) hakkında yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. TEB'in resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranını belirlemeye yönelik karar ve 2005-2006 yılı uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna OYÇOKLUĞU ile,
2. Bu nedenle TEB'in 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca cezalandırılmasına ve anılan Birliğe 2005 yılı net satışları üzerinden takdiren %1'i oranında olmak üzere 93.891,50 YTL (Doksanüçbinsekizyüzdoksanbir Yeni Türk Lirası elli Yeni Kuruş) para cezası verilmesine OYÇOKLUĞU ile,
3. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bulunan ve eczacılık mevzuatına dayanmayan eylemlerinden dolayı, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunmasını teminen yerine getirilmesi ya da kaçınılması

gereken davranışların ve ihlale son verilmesi gereğinin, Kanun'un 9. maddesi uyarınca TEB'e bildirilmesine OYÇOKLUĞU ile,

4.Fakülte ve Yücel Eczanelerine ilişkin şikayetlerin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

**10.07.2007 Tarih ve 07-58/674-233 Sayılı Kurul Kararı' na
KARŞI OY GEREKÇESİ**

1- Esasen, benzer konularla ilgili olarak yapılan daha önceki bir Soruşturma Kararı Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Bu Karar'ın yerine geçmek üzere alınan 02.11.2006 tarihli Kurul Kararı da, ancak 30.12.2006 tarihinde TEB tarafından tebellüğ edilmiştir. Dolayısıyla, mevcut dosya kapsamındaki, 30.12.2006 tarihinden önceki uygulamalar için, bu soruşturma çerçevesinde bir ihlal tespiti ve cezai bir işlem tesisi hukuka uygun düşmeyecektir.

2- Soruşturma konusu ilgili pazarın temel özellikleri ve "regülasyon" denebilecek kamusal düzenlemeler dikkate alındığında, bu alanın muafiyet açısından değerlendirilmesi mümkündür. Rekabete aykırı denebilecek ve fakat zorunlu ve kamu yararına olduğu açık olan, ilgili pazardaki bazı düzenleme ve uygulamalara Rekabet Kurulu'nun belirleyeceği sınırlar dahilinde muafiyet tanınması söz konusu olabilecektir.

Bu gerekçeler ile alınan Karar'ın 1., 2., ve 3. maddelerine katılmıyorum.

Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi

Dosya Konusu: Kiraz alımı ve ihracatı yapan firmaların üretilen kirazların alım fiyatlarını ve diğer koşulları belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası.

Dosya Sayısı : 2006-3-76

(Soruşturma)

Karar Sayısı : 07-60/713-245

Karar Tarihi : 24.7.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)

Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Hilmi BOLATOĞLU, O. Tan ÇATALCALI,
Aytül TOKATLI, Nazlı UĞURLU

C. ŞİKAYET EDENLER:

1. Ziver KESKİN, Vişneli Köyü Muhtarı
Vişneli Köyü Kemalpaşa/İzmir
2. Manisa Ziraat Odası Başkanlığı
Şehitler Mah. Mehmetçik Cad. No:18 Manisa
3. A. Şeref ERGUN, Bağyurdu Yaş Sebze ve Meyve Pazarlama Kooperatif Başkanı
Şehit Er Bekir Varol Cad. No:3 Bağyurdu Kemalpaşa/İzmir
(19 şikayetçinin gizlilik talebi vardır)

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR:

1. Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A. Ş.
Hasanköy 1. km Gürsu/Bursa
2. Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A. Ş.
Dokuz Eylül Meydanı Hüdaverdi İş Merkezi No:3 Kat.6 D:11
Basmene-Konak/İzmir
3. Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Badınca Köyü Alaşehir / Manisa

4. Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Cumhuriyet Bulvarı No:118/4 Elçin Apt. Pasaport/İzmir
5. Er-şah Gıda İth. İhr. Ve Tic. Ltd. Şti.
Ilıca Mah. Alaşehir Denizli Karayolu Üzeri No.1
Alaşehir/Manisa
6. Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti
A.C.S. Karşısı Yenitaşkent Beldesi Anadolu Mh.
Homurlu/Mersin
7. Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş.
Soda Sanayi Yolu Üzeri Kazanlı Mersin
8. Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti.
Yeni Yalova Yolu Buttım İş Merkezi Kat:23 No:1677 Bursa
9. Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti.
Köprübaşı Mevkii Gülbudak Soğukhava Tesisleri Eğirdir/Isparta
10. Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti.
Baraj Mah. Baraj İlköğretim Okulu Yanı 5828. Sok. No:1 Antalya
11. Köklü Tarım Nakliye Petrol Ürünleri Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
Köklü Soğukhava Tesisleri Sanayi Çarşısı D.Ş.L. Eğirdir/Isparta
12. Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti.
Serpil Köyü Eğirdir/Isparta
13. Gök İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Yayla Mah. 1. Cad. No:28 Eğirdir/Isparta
14. Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş.
Köprübaşı Mevkii Belediye Eski Soğuk Hava Deposu
Eğirdir/Isparta
15. Lara Dış Ticaret Ltd. Şti.
Toptancı Hali No:565 Antalya
16. Barış Deniz Uluslararası Tarım Tic. İth. İhr. San. A.Ş.
Sinan Mh. Antalya Cd. Aksekili Sk. No:9 Altınova/Antalya
17. Antalya Dış Tic. ve San. Ltd. Şti
Zerdalilik Mahallesi Burhanettin Onat Caddesi No:96/2 Antalya

E. DOSYA KONUSU: Kiraz alımı ve ihracatı yapan firmaların üretilen kirazların alım fiyatlarını ve diğer koşulları belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kiraz ihracatı yapan bazı firmaların 22.5.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde bir toplantı yaptıkları ve toplantıda 2006 yılında üretilen kirazların alım fiyatını ve diğer koşulları anlaşarak belirlediklerini ve bu eylemlerinden dolayı kiraz üreticilerinin mağdur olduğu iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ

Kurum kayıtlarına giren muhtelif başvurular üzerine hazırlanan 23.6.2006 tarih, 2006-3-76/İİ-05-AİÇ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 29.6.2006 tarih ve 06-46 sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Kanun çerçevesinde bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Söz konusu karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 31.7.2006, 2006-3-76/ÖA-06-OTÇ sayılı Önaraştırma Raporu Kurul'un 3.8.2006 tarihli toplantısında görüşülmüş, kiraz ihracatçısı bazı firmaların kiraz alım pazarında rekabeti engellemeye yönelik davranışları olduğuna ilişkin bulgulara ulaşıldığından, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla Kurul tarafından 06-57/728-M sayı ile Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A. Ş., Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti., Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti., Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti, Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti., Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti., Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti., Köklü Tarım Nakliye Petrol Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti., Gök İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti., Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş., Lara Dış Ticaret Ltd. Şti., Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat Sanayi A.Ş. ile Antalya Dış Tic. ve San. Ltd. Şti. hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca taraflara soruşturma açıldığına dair bildirimde bulunularak 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarının gönderilmesi istenmiştir. Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti hariç olmak üzere tarafların ilk yazılı savunmaları Kurum kayıtlarına süresi içinde intikal etmiştir.

Soruşturma sonucunda hazırlanan 2.2.2007, tarih ve S.R/07-02 sayılı Soruşturma Raporu Kanun'un 45. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Başkanlıkça tüm Kurul Üyeleri ve ilgili taraflara tebliğ olunarak aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince taraflardan 30 gün içinde yazılı savunmalarını göndermeleri istenmiştir. Soruşturma muhatabı teşebbüslerden Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat Sanayi A.Ş. ve Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'nin temsilcileri tarafından

Kanun'un 45. maddesi uyarınca ek süre talep edilmiş, Rekabet Kurulu tarafından bahse konu teşebbüsler için birer kat ek süre verilmiş ve ilgili teşebbüslerin savunmaları Kurum kayıtlarına 9.4.2007 tarihinde intikal etmiştir. Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti ve Gök İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. ise bu süre içerisinde savunmalarını göndermemiştir. Diğer teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları Kurum'a süresi içinde intikal etmiştir.

Soruşturma Heyeti'nin hazırladığı 24.4.2007 tarihli "Ek Yazılı Görüş", Kanun'un 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, tüm Kurul Üyeleri ve taraflara tebliğ edilmiştir. Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. ve Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat Sanayi A.Ş. temsilcileri tarafından Kanun'un 45. maddesi uyarınca Ek Yazılı Görüş'e karşı savunma yapmak için ek süre talep edilmiş, Rekabet Kurulu tarafından bahse konu teşebbüsler için on gün ek süre verilmiştir. Tarafların ek görüşe karşı cevapları yasal süresi içinde Rekabet Kurumu'na intikal etmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 13.6.2007 tarih ve 07-51 sayılı toplantısında, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak 24.7.2007 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmasına karar verilmiş ve sözlü savunma toplantısı davetiyeleri, Kanun'un 46. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ilgililere gönderilmiştir.

24.7.2007 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmıştır.

Rekabet Kurulu 24.7.2007 tarihinde 07-60/713-245 sayılı nihai kararını vermiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

1. Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A.Ş., Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti., Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti., Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti., Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti., Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti., Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti., Köklü Tarım Nakliye Petrol Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti., Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş., Lara Dış Ticaret Ltd. Şti., Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat San. A.Ş.'nin 22.05.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantıda tutanak altına alınan kartel anlaşmasına katılarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri,
2. Söz konusu anlaşmaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınmayacağı,

3. Yukarıda madde 1’de adı geçen teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca cezalandırılmalarının gerektiği,
4. Gök İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Antalya Dış Tic. ve San. Ltd. Şti.’nin anılan kartel anlaşmasına katıldığına dair yeterli ve inandırıcı kanıt bulunmadığından anılan şirketler hakkında bir işlem yapılmasına gerek olmadığı ve bu nedenle soruşturma dışına çıkarılmalarının gerektiği

ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Türkiye’de 24 farklı kiraz çeşidi bulunmaktadır. Ancak farklı kiraz çeşitleri içinden “0900 Ziraat” tipi kiraz; ebat, kalite, dayanıklılık, tat ve aroma yönünden diğer kiraz türlerinden ayrılmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle ihracatın çok büyük bir kısmını “0900 Ziraat” tipi kiraz oluşturmakta ve ihraçlık kiraz niteliğini karşılamaktadır. Nitekim ihraçlık kiraz ürününe ilişkin alınan 17.6.2004 tarih ve 04-42/519-126 sayılı Kurul kararında da ilgili ürün pazarı benzer şekilde tanımlanmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde ilgili ürün pazarı “0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz pazarı” olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Teşebbüslerin faaliyet gösterdikleri alanın rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olması, ilgili coğrafi pazarın tespitinde büyük bir önem taşımakta ve coğrafi pazar açısından belirleyici olmaktadır. İlgili taraflarca yapıldığı iddia edilen anlaşmada İzmir, Çanakkale, Denizli ve Manisa bölgeleri erkenci kirazlarından bahsedilmektedir. Buna ek olarak, ihraç edilen kirazın belirli bir derecede soğutulması, nakledilmesi ve depolanması gerektiğinden üreticiler ürünlerini alternatif pazarlara taşıyamamaktadır. Diğer yandan, söz konusu ürün iç pazarda çok sınırlı miktarda tüketildiğinden iç piyasa aktörlerinin pazara girişi de sınırlı kalmaktadır. Bu değerlendirmeler ışığında, ilgili coğrafi pazarlar ayrı ayrı olmak üzere “İzmir, Çanakkale, Denizli ve Manisa illeri” olarak belirlenmiştir.

I.2. Haklarında Soruşturma Yürütülen Taraflar

I.2.1. Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş (Alara)

Alara, 1992 yılında kurulmuş ve merkezi Bursa’da bulunan bir aile şirkettir. Şirketin 20.9.2005 tarihinde yapılan 2004 yılı olağan genel kurul toplantısı 6.10.2005 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayınlanmıştır. Alara’nın 20.9.2005

tarihli olağan genel kurul toplantısı esas alınarak hazırlanmış mevcut ortaklık yapısına Tablo 1’de yer verilmektedir.

Tablo 1: Alara'nın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Yavuz Taner	290.000	56,86
Kerim Taner	213.999	41,96
Fatma Aysen Taner	3.000	0,59
Aysel Karabulut	3.000	0,59
Aynur Çakıcı	1	0,00
Toplam	510.000	100,00

I.2.2. Cena Dış Tic. Ve Tarım Ürünleri San. A. Ş. (Cena)

Merkezi İzmir’de bulunan şirketin 16.6.2005 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayınlanan sermaye artırımını sonrasında oluşan ortaklık yapısına Tablo 2’de yer verilmektedir.

Tablo 2: Cena'nın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Sermaye (YTL)	Oran (%)
Cengiz Balık	425.000	52,00
Nazmi Sağlam	294.000	36,00
Süleyman Balık	48.000	6,00
Mithat Sağlam	25.000	3,00
Tülay Balık	28.000	3,00
Toplam	100	100,00

I.2.3. Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (Çelikoğlu)

Merkezi Manisa’da bulunan Çelikoğlu şirketinin 6.5.2005 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayınlanan sermaye artırımını sonrasında oluşan ortaklık yapısına Tablo 3’te yer verilmektedir.

Tablo 3: Çelikoğlu’nun Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Mustafa Çelik	13.350	33,50
Süleyman Çelik	13.350	33,50
Yüksel Çelik	13.300	33,00
Toplam	510.000	100,00

I.2.4. Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (Sultan)

Merkezi İzmir olan şirketin 3.5.2006 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanan sermaye artırımını sonrasında oluşan ortaklık yapısına Tablo 4'te yer verilmektedir.

Tablo 4: Sultan'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Adnan Görümlü	400	80,00
Hüsnü Görümlü	100	20,00
Toplam	500	100,00

I.2.5. Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti. (Pia)

Merkezi Mersin olan şirketin ortakları Salih Taşkın ve Nicole Zegler'dir. 6617 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde tescil ettirilen 24.7.2006 tarihli ortaklar kurulu kararına göre Baqir Ali Sheikh şirket müdürü tayin edilmiştir.

I.2.6. Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş. (Dönüş)

Mersin Ticaret Siciline kayıtlı bulunan Dönüş'ün ortaklık yapısına Tablo:5'te yer verilmektedir.

Tablo 5: Dönüş'ün Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Hüseyin Olgun	32.564	20,35
Halil Olgun	31.744	19,84
Satılmış Olgun	31.744	19,84
Hayati Olgun	31.744	19,84
Muzaffer Çankaya	204	0,13
Hasan Olgun	32.000	20,00
Toplam	160.000	100,00

I.2.7. Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti. (Yavuzlar)

Merkezi Bursa'da bulunan ve 1987 yılında kurulan şirketin 16.12.2003 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan ortaklık yapısına Tablo 6'da yer verilmektedir. Şirketin müdürü olan Mustafa Ulusoy aynı zamanda Uludağ Yaş Sebze ve Meyve İhracatçıları Birliği Başkanı'dır.

Tablo 6: Yavuzlar'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Ahmet Yavuz	8.750	50,00
Halil Yavuz	8.750	50,00
Toplam	17.500	100,00

I.2.8. Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti. (Paşam)

Paşam şirketinin ortakları Mustafa Emil Üstün, Tufan Ünal ve Halil Bozdoğan'dır. 6495 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde tescil ettirilmiş hisse dağılımına göre oluşan Paşam'ın mevcut ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Paşam'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Mustafa Emil Üstün	89	74,17
Tufan Ünal	30	25,00
Halil Bozdoğan	1	0,83
Toplam	120	100,00

I.2.9. Andıç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti. (Andıç)

Antalya merkezli şirketin ortakları Kenan Güner ve Yeter Güner'dir. Şirketin mevcut ortaklık yapısı Tablo 8'de gösterilmektedir:

Tablo 8: Andıç'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Yeter Güner	90,00
Kenan Güner	10,00
Toplam	100,00

I.2.10. Köklü Tarım Nakliye Petrol Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (Köklü)

Isparta merkezli şirketin ortakları Abidin Köklü, Kadir Köklü, Emine Köklü ve Ayşe Köklü'dür. 20.10.2004 tarih, 6161 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'ne göre Köklü'nün ortaklık yapısı Tablo 9'da yer almaktadır:

Tablo 9: Köklü'nün Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Abidin Köklü	50	50,00
Kadir Köklü	30	30,00
Emine Köklü	10	10,00
Ayşe Köklü	10	10,00
Toplam	100	100,00

I.2.11. Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti. (Ana)

Isparta merkezli şirketin 23.1.2003 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanan sermaye artırımı kararına göre oluşan ortaklık yapısına Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10: Ana şirketinin Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Mustafa Erdoğan	400	25,00
İsa Erdoğan	400	25,00
İbrahim Erdoğan	400	25,00
Necati Erdoğan	400	25,00
Toplam	1.600	100,00

I.2.12. Gök İthalat İhracat Sanayi Ltd. Şti. (Gök)

Ankara merkezli şirketin 20.10.2004 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanan ortaklık yapısına Tablo 11'de yer verilmektedir.

Tablo 11: Gök'ün ortaklık yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Erkan Atrek	665	33,25
İlker Gök	665	33,25
Veli Gök	670	33,50
Toplam	2.000	100,00

I.2.13. Başer Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş. (Başer)

Merkezi Antalya olan şirketin 2006 yılı genel kurul toplantısı tescili 21 Nisan 2006 tarihli 6540 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanmıştır. Başer'in ortaklık yapısına Tablo 12'de yer verilmiştir.

Tablo 12: Başer'in Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Mehmet Bestelci	2.000	20,00
Cengiz Erdoğan	2.000	20,00
Bayram Doktor	2.000	20,00
M.Vedat Ergüder	2.000	20,00
Atıf Baş	2.000	20,00
Toplam	10.000	100,00

I.2.14. Lara Dış Ticaret Ltd. Şti. (Lara)

Şirketin ortaklık yapısı bilgilerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 13: Lara'nın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
İsmail Duman	80	33,33
Hakan Köleoğlu	160	66.67
Toplam	240	100

I.2.15. Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat Sanayi A.Ş. (Barış)

Merkezi Antalya olan şirketin 2004 yılı genel kurul toplantısı tescili 12.4.2005 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanmıştır. Şirketin ortaklık yapısına Tablo 14'te yer verilmektedir.

Tablo 14: Barış'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Barış Deniz	1.994.375	99,72
İlhan Deniz	1.250	0,06
İsmail Murat Ertürk	1.000	0,05
Anna Deniz	1.000	0,05
Aycan Leblebici	1.000	0,05
Armağan Deniz	1.375	0,06
Toplam	2.000.000	100,00

I.2.16. Antalya Dış Tic. Ve San. Ltd. Şti. (Antalya Ltd.)

Ticaret Sicili'ne 20.6.2002 tarihinde tescil edilen şirketin merkezi Antalya'dadır. Şirketin ortakları Ercan Boztepe ve Gülşen Boztepe'dir. 6.10.2003 tarih, 5922 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde tescil ettirildiği haliyle şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 15: Antalya Ltd.'nin Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Ercan Boztepe	6750	90,00
Gülşen Boztepe	750	10,00
Toplam	7.500	100,00

I.2.17. Er-Şah Gıda İthalat İhracat ve Ticaret Ltd. Şti. (Er-şah)

22.3.2006 tarih, 6528 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde tescil edildiği üzere Merkezi Manisa'da bulunan Er-şah'ın şirket müdürü Emel Buldak'tır. 2.8.2002 tarih, 5605 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde ise şirketin sermaye yapısı aşağıdaki tabloda yer alan şekliyle tescil edilmiştir:

Tablo 16: Er-şah'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Oran (%)
Şahin Buldak	18000	90,90
Yasemin Buldak	1800	9,09
Ergün Buldak	200	1,01
Toplam	19.800	100,00

I.3. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

İlk inceleme, tarafların yazılı savunmaları ve soruşturma sürecinde 4054 sayılı Kanun'un 14, 15 ve 44. maddeleri uyarınca gerçekleştirilen yerinde inceleme ve bilgi isteme süreçleri sonucunda elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

I.3.1. Elde Edilen Bilgi ve Belgeler Çerçevesinde Olayların Gelişimi

Yapılan görüşmeler ve elde edilen bilgi ve belgelerden, kiraz ihracatçısı firmaların 2006 yılında ilk olarak Stepak ünvanlı ambalaj firması tarafından düzenlenen 8 Nisan 2006 tarihli toplantıda bir araya geldikleri anlaşılmaktadır. Raportörlerce Alara'da yapılan yerinde inceleme sırasında Stepak tarafından Alara'nın en büyük ortağı Yavuz Taner adına gönderilmiş bir davetiye metni elde edilmiş olup, bu davetiyeden toplantının "Kiraz Yetiştiriciliğinde Eurepgap İyi Tarım Uygulamalarının Türkiye'deki Durumu" konulu "5. Geleneksel Bilgilendirme Konferansı" olduğu, anlaşılmaktadır. Kendisi ile Raportörlerce yapılan görüşmede Yavuzlar şirketi müdürü Mustafa Ulusoy tarafından söz konusu toplantıda kirazda ilaçlama ile ilgili araştırmalar yapılması yönünde karar alındığı ifade edilmiştir.

Söz konusu toplantıyı takiben, kiraz ihracatçısı bazı teşebbüsler, 5.5.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan bir başka toplantıda bir araya geldikleri mevcut bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Bu toplantı Ege İhracatçı Birlikleri tarafından koordine edilmiş, katılım formları 18.4.2006 tarihinde ilgili teşebbüslere gönderilmiştir. Toplantıya katılım davetinde toplantının amacı aşağıdaki gibi açıklanmaktadır:

"Bazı ihracatçı firmaların önerisi üzerine, ilgili İhracatçı Birlikleri Başkanlarının görüş birliği sağlanarak, Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu, ülkemizin önemli ihraç ürünlerinden olan ve idrak tarihine çok az bir süre kalmış bulunan KİRAZ ile ilgili olarak, şu ana kadarki gelişmeler dahilinde ülkemiz üretimi, ihracatta ilaç kalıntısı başta olmak üzere karşılaşılabilecek sorunlar ve çözüm önerileri, rakiplerimizin durumu gibi konularda değerlendirmeler yapmak, bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla, Türkiye genelinde potansiyel arz eden kiraz ihracatçısı firmaların üst düzey yetkililerinin katılımıyla 5 Mayıs 2006 Cuma günü saat 15.00 –

18.00 arasında İzmir’de Birliklerimiz binasında (Atatürk Caddesi 1. Kordon No:382 Alsancak/İzmir) bir toplantı düzenlenmesi ... kararlaştırmıştır.”

Söz konusu toplantıya katılan teşebbüsler ve yetkililerine Tablo 22’de yer verilmektedir¹;

Tablo 17: 5.5.2006 tarihli toplantıya katılanların listesi

Şirket Unvanı	Katılımcı
Pia	Ali Baqir Scheik
	Fatma Ünker
Dönüş	Ömer Şefik
Yavuzlar	Ahmet Yavuz
Sultan	Adnan Görümlü
Antalya Ltd.	Uğur Toprak
Alara	Arif Güney
	Kerim Taner
Cena	Cengiz Balık
Er-şah	Şahin Buldak
Çelikoğlu	Süleyman Çelik
Narpak Narenciye Paketleme ve Dış Ticaret A.Ş	Deniz Deletioğlu

5.5.2006 tarihli toplantıda 4054 sayılı Kanun’a aykırı herhangi bir tutanak veya anlaşma imzalandığına ilişkin bir kanıt bulunamamıştır. Söz konusu toplantı talebinin kimden geldiğine yönelik soruya Ege İhracatçı Birlikleri’nden verilen yanıtta, talebin Ege Yaş Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliği yönetim kurulu üyeliği de yapan Cengiz Balık’tan geldiği belirtilmiştir. Toplantıda, uluslararası pazarlardaki sorunlar, Türkiye’deki üretim kalitesi, bahçe ziraatındaki iyi tarım uygulamaları, ihracatçılar için önemli bir risk oluşturan pestisit, kirazda ana hastalık ve zararlılar için genel/fenolojik ilaçlama programı, Türkiye’de akredite bir laboratuvarın kurulması, Eurepgap sertifikası ile üreticilerin aydınlatılması gibi konuların konuşulduğu, bunun yanında, ileri bir tarihte bir başka toplantı daha yapılması konusunda görüş birliğine varıldığı anlaşılmaktadır.

22.5.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri’nde bazı kiraz ihracatçılarının katılımıyla yeni bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantı için bazı kiraz ihracatçısı firmalara gönderilen davetiyelerde toplantının amacı

“Üretimi ve ihracatı bakımından ülkemizin önemli ürünleri arasında yer alan KİRAZ ile ilgili olarak, yeni sezon üretimi, rakiplerimizin ve alıcı

¹ Antalya Ltd. adına toplantıya katıldığına dair imza atan Uğur Toprak’ın toplantının başlamasından bir süre sonra Ege İhracatçı Birliği Başkanı Mustafa Türkmenoğlu tarafından yetkisiz olduğu gerekçesiyle toplantıdan çıkartıldığı anlaşılmıştır.

pazarlarının durumu, ihracatta karşılaşılabilecek olası sorunlar hakkında değerlendirmeler yapmak ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak ...”

şeklinde açıklanmıştır.

5.5.2006 tarihli toplantı çağrısının Ege İhracatçı Birliklerinin Yönetim Kurulu'ndan gelmesine karşın, 22.5.2006 tarihli toplantıya ilişkin çağrının kim tarafından yapıldığına ilişkin herhangi bir bilgi mevcut değildir. 22.5.2006 tarihli toplantıya kimlerin katıldığı, toplantıda imzalanmış olan tutanak metninde görülmektedir. Söz konusu tutanakta imzaları bulunan teşebbüs yetkililerine Tablo 18'de yer verilmektedir:

Tablo 18: 22.5.2006 tarihli toplantıya katılanların listesi

Şirket Unvanı	Katılımcı	Görevi
Er-şah	Şahin Buldak	Ortak
Çelikoğlu	Süleyman Çelik	Ortak
Paşam	Ömer Bozdağ	Yetkili
Andiç	Kenan Güner	Ortak
Sultan	Adnan Görümlü	Ortak
Yavuzlar	Ahmet Yavuz	Ortak
Cena	Cengiz Balık	Ortak
Pia	Ali Baqir Scheik	Müdür
Dönüş	Ömer Şefik	Yetkili
Alara	Arif Güney	Dış Ticaret Koordinatörü

Söz konusu tutanak, Kurumumuza yapılan başvuru ve ihbarların eklerinde ve basında çıkan haberlerde yer almış, aynı belge Kurum uzmanlarınca Alara'da yapılan yerinde incelemede de bulunmuştur. Ege İhracatçı Birlikleri'ne ait binada 22.5.2006 tarihinde yapılan toplantıda düzenlendiği anlaşılan söz konusu tutanak aşağıdaki gibidir:

“Tutanak

Kiraz ihracatçısı firmaların talebi üzerine, 22.05.2006 tarihinde Türkiye geneli potansiyel arz eden kiraz ihracatçısı firmaların katılımıyla Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantıda, erkenci kiraz üretim bölgelerinden (İzmir-Kemalpaşa, Manisa, Denizli, Çanakkale) alınacak Salihli cinsi kirazın;

- 1. 31.5.2006 Çarşamba gününden önce üreticiden alım yapılmaması,*

2. Üretici alım fiyatlarının başlangıç maksimum(en fazla) 2,5-YTL/kg olması ve bu fiyatın üzerine hiçbir şekilde çıkılmaması hususunda alınan karara firmamız olarak beyan ve taahhüt ederiz.

Not: Söz konusu toplantıya katılmamış olan LARA TARIM, BAŞER TARIM, BARIŞ TARIM, ANTALYA TARIM, VELİ GÖK, ABİDİN KÖKLÜ, ANA MEYVE firmaları yetkilileri ile konu telefonda görüşülmüş ve yukarıda belirtilen şartlara uyacaklarını beyan ve taahhüt etmişlerdir.

Bu toplantıda Yavuzlar Ltd. Ahmet Yavuz komite başkanı olarak seçilmiştir.

Er-Şah Gıda	Şahin Buldak	imza
Çelikoğlu	Süleyman Çelik	imza
Paşam Tarım	Ömer Bozdağ	imza
Andiç Gıda	Kenan Güner	imza
Sultan Tarım	Adnan Görümlü	imza
Yavuzlar	Ahmet Yavuz	imza
Cena Dış Ticaret	Cengiz Balık	imza
Pia Ltd. Şti.	Ali Baqir Scheik	imza
Dönüş A.Ş.	Ömer Şefik	imza
Alara Dış Ticaret	Arif Güney	imza”

Bu belgeden, kiraz ihracatçısı bazı teşebbüslerin 2006 yılı sezonunda yapılacak olan kiraz alımlarına 31 Mayıs tarihinden sonra başlanması ve alınacak kirazlar için en fazla 2.5 YTL/kg ödenmesi hususlarında anlaşarak bir alım karteli oluşturdukları anlaşılmaktadır. Söz konusu belgede 10 kiraz ihracatçısının imzası bulunurken 7 firmanın da alınan kararlara uyacağı yönünde taahhütte bulunduğu bilgisi yer almaktadır. Ayrıca söz konusu kararların uygulanmasını sağlamak için Ahmet Yavuz'un (Yavuzlar şirketi ortağı) koordinatör olarak görevlendirildiği belirtilmiştir.

22.5.2006 tarihli toplantıdan 31.5.2006 tarihine kadar geçen sürede teşebbüslerin alınan kararlara ilişkin görüşlerinin ne olduğunun net bir şekilde görülmesi açısından teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde Alara'da bulunan, iki ayrı yazışmanın incelenmesinde yarar vardır. Söz konusu yazışmalardan ilki Alara'nın Dış Ticaret Koordinatörü Arif Güney'den Alara şirketinin Genel Müdürü Kerim Taner'e 24.5.2006 tarihinde gönderilen e-posta ve buna cevaben Kerim Taner tarafından 25.5.2006 tarihinde Arif Güney'e gönderilen e-postadan oluşmaktadır. Bu yazışma aşağıdaki gibidir:

24.5.2006 tarihli e-posta:

Kerim Bey,

İzmir toplantı tutanağını size gönderiyorum. 4. toplantıyı da Afyon öncesi 23 Haziran'da Denizli'de yapmayı kararlaştırdık. İnşallah hiç

kimse programı delmeden devam eder. Özellikle başlangıçta sorun çıkmaz inşallah. Şimdilik herkes uyuyor. Yapılan anlaşma sadece 0900 kirazını kapsamakta. Kısa sap serbest. Ancak firmalar sonradan aranarak kısa sapı da almamalarına yönelik ikna edildiler. Bu koordinasyonu Ahmet Yavuz yürütüyor. Şu anda her şey düzgün gidiyor. Bakacağız. Belki biz özel mallara yönelik gizli operasyonlar yapmak isteyebiliriz. Ama nasıl bir yöntem uygulayacağız henüz karar vermedim.

Diğer bir konu da (.....) sabah SMS attı. Dönüş'ün 31.5'te 26 + Napolyon indireceğini yazmış. Burada kasıt kısa sap mı acaba bilmiyorum. Salihli olarak yapamaz. Önceden program vermiş olabilir. Onlarda aynı anlaşmaya uyarak 31.05'te alıma başlayacaklar.

25.5.2006 tarihli yanıt:

Dönüş'ünki kısa sap ya da önceden verilmiş program olabilir.

Gizli operasyon anlaşmaya uymaz. Duyulur ve bir daha ihracatçılarla aynı masaya oturmamıza imkan olmaz. Bana verdiğin programa göre durum normal gözüküyor. Geç başlamanız bizi (.....) ve (...)’de [.....] zorlamasına rağmen ilk hafta için müşterilerle ortak bir çözüm bula[cağız]. Burada zaten sorumluluk sadece bizde değil. Özellikle Kaliforniya'nın durumu ve İspanya da önemli rol oynuyor.

Tüm ihracatçılar plana uyar, yeterli ürün çıkar, Avrupa'da da diğer ürünler bol olursa (ki rekor üretim bekleniyor) Haziran başındaki sıkışıklığı anlaşmaya uyarak ancak tavan fiyatla özel ürünler alarak aşabiliriz. 2500 fiyat Avrupa'dan gelen haberler sonrası hemen yüksek kalabilir. Pazardaki problemlili Yunanistan ürünleri kiraz baz fiyatını 1 Euro'lara oturttu. İyi kaliteli kiraz bu baz fiyatın üzerine yapılacak fiyat yapacak Pazarda fiyatlar geçen senenin %30 altında.

Afyon başlayınca zaten sıkışıklıktan bolluğa geçiş olacak. Benim derdim Afyon malını satabilecek strateji geliştirmek. Temmuzda herkes tatile gidecek ve geçen seneki darlık yaşanacak. Afyon'da geçen seneden fazla mal varsa ve geç başlayacaksa pazar geçen seneye göre daha da çok sıkışacak. Sele dağıtmamak için kavga ettiğimiz senelere geri dönebiliriz.

24.5.2006 tarihli e-posta incelendiğinde ihracatçı teşebbüslerin 24.5.2006 tarihine kadar 3 defa bir araya geldikleri anlaşılmaktadır. Söz konusu buluşmaların, daha önce de belirtildiği gibi, 8.4.2006 tarihli Stepak toplantısı, 5.5.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantı ve 22.5.2006 tarihinde yine Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan ikinci toplantı olduğu kanaati oluşmuştur. Ayrıca dördüncü bir toplantının da Afyon bölgesinde yetişen kirazların alımı öncesinde 23 Haziran'da Denizli'de yapılmasının planlandığı

anlaşılmaktadır. Bu e-postada, 24.5.2006 tarihi itibarıyla bütün teşebbüslerin 22.5.2006 tarihli kartel anlaşmasına uydukları belirtilmektedir. E-posta'nın tarihinin 24.5.2006 olduğu göz önüne alındığında, söz konusu uyumun alım tarihinden önce alım yapılmamasına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Kerim Taner'in 25.5.2006 tarihli e-postasında geçen "Geç başlamamız bizi (.....) ve (...)’de [.....]] zorlamasına rağmen ilk hafta için müşterilerle ortak bir çözüm bula[acağız]." ifadesinden, 31 Mayıs'ın alımlara başlamak için geç bir tarih olduğu anlaşılmaktadır. Zira bu tarihten sonra alım yapmaya başlanması Kerim Taner tarafından "geç başlamak" olarak nitelendirilmiş, bunun ihracatı geciktireceği ve hatta Alara'nın en büyük müşterilerinden (.....) ve (...)’de [.....] ile sorun yaratacağı da dile getirilmiştir.

Ayrıca, Alara'nın anlaşmada imzası olmasına karşın gizli bir operasyonla anlaşmaya aykırı davranmak istediği ancak, bunu gerçekleştirmediği görülmektedir. Bu durum, 31.5.2006 tarihinden önce yapılacak alımlarda kiraz ürünüde pestisit kalıntısı olacağı yönündeki savunmaları temelsiz bırakmaktadır. Kerim Taner'in "...haziran başındaki sıkışıklığı anlaşmaya uyarak, ancak tavan fiyatla özel ürünler alarak aşabiliriz ..." şeklindeki ifadesinden ise anlaşmada yer verilen fiyatın teşebbüslerce tavan fiyat olarak algılandığı, 31 Mayıs tarihinin belirlenmesinin Haziran'da yaşanacak sıkışıklığı aşmak için seçildiği, Alara'nın anlaşmaya uymak için azami çaba gösterdiği ve anlaşmanın diğer bir alım bölgesi olan Afyon'daki kiraz üreticileri için de genişletilmek istendiği anlaşılmaktadır.

İkinci yazışma 28.5.2006 tarihinde Arif Güney'den Kerim Taner'e gönderilen e-postadan ve Kerim Taner'den Arif Güney'e 29.5.2006 tarihinde gönderilen e-postadan oluşmaktadır. Anılan yazışma aşağıdaki gibidir:

28.5.2006 tarihli e-posta:

Kerim Bey Merhaba,

İzmir’de su ana kadar tüm Avrupa ihracatçıları kararlara uyup beklemedeler. Herkes çarşambayı bekliyor. Rusya’ya alanlar bu sene biraz hızlı ve saçma sapan çalışıyorlar. Onlar birkaç gündür kısa sap ve 0900 alımı yapıyorlar. Fiyatları da çok yüksek tutuyorlardı. Bu da Avrupa’cılarını biraz korkuttu. Bugün pazar günü olduğu için sezonun 0900 ve kısa sap olarak ilk bol çıktığı gün. Rusçular kısa sapı 1,5 – 2,5 arasında aldılar. 0900 ‘ü de 2,5 – 4,5 arası yerine göre değişken olmak üzere fiyat verip aldılar. Tahmin ediyorum ki çarşambaya kadar istenilen noktalara gelecek.

Diğer bilgi, bu yıl (.....) de tekrar sahnede olacak. Sanıyorum biraz daha güçlü bir iş yapmak üzere deneme yapacak. Eğirdir’de (.....)’ün tesisini kiralamışlar. Belki alım işini (.....) onun adına yapacak. (.....) kendisi ihracat yapmayacak. Ayrıca kesin olmamakla birlikte aldığım

duyumlara göre Ahmet Yavuz ile anlaşmışlar. Yavuzlar da Sultanhisar paketlemede (...)'e fason mal yapacaktı. Bunu da dün öğrendim. Ahmet Yavuz ile görüştüğümde direkt olarak sormadım ama kendisi bu konuda renk vermiyor.

Yalnız bir konu da var ki bu yıl ortak kararlar gereği fiyatların 2 – 2,5 seviyesinden açılması birçok ihracatçının iştahını kabartmıştır. İşe girmeyecek olanlar dahi başlama niyetindedirler. Psikolojik olarak fiyat herkese uygun geliyor. Çünkü Avrupa satış fiyatlarını geçen yılki seviyeden baz alıyorlar. Bakalım işlerin süreç içerisindeki seyri nasıl olacak hep birlikte göreceğiz.”

29.5.2006 tarihli cevap:

Kiraz pazarının reaksiyonu Türkiye’den ihraç edilecek kiraz miktarı, diğer çekirdekli ürünlerin miktarı ve diğer kiraz üretici ülkelerinin arzıyla belli olacak. 10–15 günlük dönem her şeyi belli eder. İlk hafta 2,5 cazibe oluşturabilir. Ancak pazarda 10 gün içinde oluşacak fiyatla mukayese sonrası cazibesini ne kadar sürdürür?

Yukarıda yer verilen yazışma incelendiğinde, tüm teşebbüslerin anlaşmaya uymaya çaba gösterdikleri, anlaşmanın Avrupa’ya ihracat yapacak olan teşebbüsleri kapsadığı, 31 Mayıs tarihi yaklaştıkça anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin anlaşmaya olan güvenlerinin azaldığı hususları dikkat çekmektedir. Ayrıca ilgili teşebbüs yetkililerinin birbirleriyle devamlı surette temas halinde oldukları ve kiraz üreticilerine ödenmesi kararlaştırılan 2,5 YTL/kg’nin diğer ihracatçı teşebbüsler tarafından düşük bir fiyat olarak algılanması nedeniyle piyasaya yeni oyuncuların girebileceğinin değerlendirildiği görülmektedir.

Raportölerce yapılan incelemelerde, soruşturma muhatabı bazı teşebbüslerin 2006 sezonu kiraz alımlarına 31 Mayıs tarihinde ve azami 2,5 YTL/kg fiyatla başlamaları nedeniyle kiraz üreticilerinin bu duruma tepki gösterdiği, bu durumun görüşülmesi amacıyla 2.6.2006 tarihinde İzmir Hilton Oteli’nde kiraz ihracatçısı bazı firmaların temsilcileriyle yerel yöneticiler ve üretici temsilcilerinin bir araya geldiği bir toplantı düzenlendiği tespit edilmiştir. Söz konusu toplantıya katılmış olan Yiğitler Köyü Tarım Danışmanı Aynur Günsan’dan alınan bilgiye göre, üreticiler ve ihracatçılar arasında çıkan gerginliğe çözüm bulmak amacıyla İzmir Hilton Oteli’nde 2 Haziran 2006’da üreticilerin doğrudan katılmadığı bir toplantı düzenlendiği, toplantıya üreticileri temsilen Bağyurdu Belediye Başkanı Rıdvan Üreten, Yiğitler Köyü Muhtarı Refik Yay, Vahit Topbaş, Yiğitler Köyü Tarım Danışmanı Aynur Günsan, A. Şeref Ergun, Armutlu Belediye Başkanı Hüseyin Küçüköğlü, Ören Belediye Başkan Vekili ve Ören Sulama Kooperatif Başkanı Hüseyin Yavuz, İğdecik Belediye Başkanı Halil İbrahim Bayır ve Kemalpaşa Belediye Başkanı Yakup

Karaosmanoğlu'nun ihracatçı teşebbüsleri temsilen ise Arif Güney (Alara), Ahmet Yavuz (Yavuzlar), Adnan Görümlü (Sultan), Hakan Köleoğlu (Lara), Hüseyin Çelik (Çelikoğlu)'in katıldığı anlaşılmaktadır. Aynur Günsan haricinde şikayetçilerden ve soruşturma muhatabı teşebbüslerden bazıları da, Hilton toplantısında kiraz alım fiyatlarının düşüklüğünün nedenleri üzerine konuşulduğunu dile getirmişlerdir.

Üretici temsilcileri ve yerel yöneticilerle söz konusu teşebbüs yetkilileri arasında yapılan toplantı sonrasında ilgili teşebbüslerin kartel anlaşmasında belirtilen fiyattan daha yüksek seviyelerde alımlar yapmaya başladıkları görülmektedir.

I.3.2. Kiraz İhracatı İle İlgili Düzenlemeler

Ülkemizde yaş meyve ve sebze, bakliyat, bitkisel yağlar, pamuk ile kuru ve kurutulmuş meyvelerin ihracatına ilişkin olarak çeşitli düzenlemeler mevcuttur. 31.12.2003 tarihli ve 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği (Standardizasyon Yönetmeliği) ihracat ve ithalata konu mallardan gerekli görülenlerin ilişkili oldukları standarda veya teknik düzenlemeye uygunluğunun veya kalitesinin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesini konu almaktadır. Söz konusu yönetmelik ekinde yer alan 70 tarımsal ürün, ihracatta zorunlu standart denetimine tabidir. Kiraz da bu kapsamda yer alan bir üründen olduğundan ihracat sırasında Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri tarafından denetlenmektedir. Bahse konu Yönetmeliğin ilgili maddesi aşağıdaki gibidir:

“Madde 8- Ekli liste kapsamındaki maddelerden ihtiyaç duyulanların yetiştirildikleri bölge ve çeşidin özelliklerine göre ulaşım durumu da göz önüne alınarak, bulunduğu yerdeki pazar isteklerini karşılayacak olgunlukta ihraç edilebilmelerini sağlamak için, gerekli görülen yerlerde kesim, toplama ve ihraç tarihlerini belirlemek üzere Müsteşarlıkça tespit edilecek ilgililerden oluşan bir komisyon kurmaya Müsteşarlık yetkilidir. İhracatçı firmalar komisyon kararlarına uymakla yükümlüdürler.”

Bu düzenleme uyarınca kesim tarihi belirleme yetkisi Dış Ticaret Müsteşarlığınca, tespit edilecek ilgililerden oluşan bir komisyona verilebilmektedir. Kesim/toplama ve ihraç tarihini belirleyecek bir komisyon kurulmasını ilgili sektörde faaliyette bulunan firmalar, ilgili ihracatçı birlikleri ve ihracata konu ürünlerin kalite ve standardizasyon denetimlerini yaparak uygunluk belgesi düzenleyen Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlükleri talep edebilmektedir.

Komisyonlar her yıl önceki yılların ortalama hasat tarihinden 15 gün önce ilgili bölgede incelemelere başlamaktadır. Eğer ilgili ürün, standardında belirlenen olgunluk seviyesine erişmemiş durumda ise tetkiklere üçer gün arayla devam

edilerek, kesim ve toplama tarihleri belirlenmekte, belirlenen kesim/toplama tarihi en geç üç gün önceden ilan edilerek ihraç tarihi de belirtilmektedir. Komisyon kararlarına ihracatçı firmalar tarafından uyulması zorunludur. Kesim ve toplama tarihleri her yıl yeniden belirlenmektedir. Kesim tarihinin belirlenmesindeki amaç ürünün pazar isteklerini karşılayacak niteliğe uygunluğunun tespitidir. Bu özellikler daha çok ürünün büyüklüğü, rengi ve şeker oranıdır. Yapılan tüm kontroller sonucunda ihracatçılar tarafından ihraç edilmek istenilen mallar standartlara uygun bulunduğu takdirde, gümrüklere ibraz edilmek üzere, "Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığı" tarafından, ihracatçıya "Kontrol Belgesi" verilmektedir. 1930'lu yıllarda başlatılan bu uygulamanın amacı, geleneksel tarım ürünlerimizin dış ülkelerdeki itibarını muhafaza etmek ve istikrarlı pazarlar yaratmaktır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan gelen ve Kurum kayıtlarına 27.11.2006 tarih, 8005 sayı ile giren yazıda, 2006 yılı öncesinde ve 2006 yılı içerisinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bir komisyon kurulması yönünde bir talep gelmediği belirtilmektedir.

Kiraz ihracatını etkileyen bir diğer konu ise, ihracatçıların ihracat yapılan ülkelerde tabi oldukları kalite standartlarıdır. Bu standartların en önemlisi "Eurepgap"tir. Eurepgap, büyük perakendeciler arasında yapılmış bir protokol olup tarımsal ürünlerde aranan minimum standartları içermektedir. Avrupa Birliği'nde faaliyet gösteren büyük perakendeciler, satacakları ürünlerin Eurepgap'e uygun olmasını istemektedirler. Eurepgap dışında AB'nin Ortak Tarım Politikası içerisinde meyve ve sebzeler için kalite standartları ve bu standartların yanı sıra paketlenme, etiketlenme ve çevre ile ilgili düzenlemeler de mevcuttur.

Yaş meyve ve sebze ihracatçıları, ihracatçı birlikleri ve ziraat odalarının dile getirdiği üzere yaş meyve ve sebze ihracatında karşılaşılan en büyük sorun, "pestisit kalıntısı" diye adlandırılan, ürünlerin üzerindeki ilaç kalıntılarıdır. Tarımsal ürünlerin üretimi, işlenmesi, depolanması, taşınması ve dağıtılması sırasında hastalık, zararlı, yabancı ot ve mikroorganizmaların kontrolü, uzaklaştırılması, imha edilmesi, önlenmesi amacıyla kimyasal maddeler kullanılmaktadır. Gıdada, tarım ürünlerinde veya bitkilerde, toprakta, suda veya diğer çevresel bileşenlerde, kullanımına izin verilen bu kimyasal ürünlere pestisit denilmektedir. Pestisitler ürüne zarar veren her türlü organizma ve virüslerden korunmak için en etkili yol olmasına rağmen yanlış kullanım nedeniyle ürün üzerinde ilaç kalıntısı kalabilmektedir. İlaç kalıntısı ürünü tüketenlerin sağlığı açısından zararlı etkilere yol açabilir. Kalıntının insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik riskten korunmak için Avrupa Birliği'ne üye ülkeler ürünlerde kullanılan her ilaç türü için ürün bazında kabul edilebilir

en fazla kalıntı seviyesini belirlemişlerdir². Türkiye’de ise 2004/242 sayılı “Gıdalarda Maksimum Bitki Koruma Ürünleri Kalıntı Limitleri Tebliği”, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği çerçevesinde çıkarılmıştır. Tebliğ’in amacı tahıllarda, meyve ve sebzeler dahil bitkisel ve hayvansal orijinli belirli ürünlerde bulunmasına izin verilen maksimum bitki koruma ürünleri kalıntı limitlerini belirlemektir. Hem AB’de hem de Türkiye’de kiraz sert çekirdekli meyveler başlığı altında belirli limitlere tabi tutulmuştur.

İhraç yapılan ülkelerde özellikle son zamanlarda ilaç kalıntısına karşı duyarlılık artmıştır. İhracatçılar fiili ihracattan önce pestisit problemi ile karşı karşıya kalmamak için yurtdışında akredite olmuş laboratuvarlarda ürünleri kontrol ettirmekte ve ürün üzerindeki kalıntı, limitlerin aşığıında ise ihracatını gerçekleştirmektedir. Pestisit kalıntısı riskinin belirleyicisi, ürüne atılan ilaçlara ilişkin belirlenen kullanım süreleridir. Pestisit probleminin ortaya çıkmaması için üreticilerin ilacı kullandıktan sonra, ilaç üstünde belirtilen süreler geçmeden önce hasat yapmaması gerekir.

Avrupa Birliği’nin ortak tarım politikası çerçevesinde Avrupa Topluluğunun kurucu anlaşmasına dayanarak, bazı sebze ve meyvelerin giriş fiyatını (entry price) belirlemek üzere, standart ithalat değerlerini düzenlemek için (EC) 1196/2006 sayılı Komisyon Regülasyonu 7.8.2006 tarihinde güncellenmiştir. Bu regülasyon çerçevesinde, kiraz için Türkiye’den ithalat giriş fiyatı 8.8.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 215,8 €/100kg olarak belirlenmiştir. Giriş fiyatı, AB’ye tarım ürünlerinin girişinde uygulanan bir çeşit ithalat taban fiyatıdır. Söz konusu Regülasyon’da kiraz için ithalat giriş fiyatı belirlenen ülkeler arasında Türkiye’nin, en düşük giriş fiyatı uygulanan ülke konumunda olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye’ye uygulanan ve 8.8.2006 tarihinden itibaren geçerli olacak giriş fiyatı kilogram başına YTL karşılığı yaklaşık olarak 4,06 YTL/kg’dir³.

² 79/895/EEC “Meyve ve sebzelerin içinde ve üstündeki maksimum kalıntı limitlerinin belirlenmesi”, 90/642/EEC “Meyve ve sebzeler dahil bitkisel orijinli belirli ürünlerin içinde ve üstündeki maksimum kalıntı limitlerinin belirlenmesi”, 86/362/EEC “Tahıllar içinde ve üstündeki maksimum kalıntı limitlerinin belirlenmesi” ve 86/363/EEC “Hayvansal orijinli gıdaların içinde ve üstündeki maksimum kalıntı limitlerinin belirlenmesi” Konsey Direktifleri ile bu direktiflerin değişikliklerini içeren en son 2002/76/EEC, 86/362/EEC ve 90/642/EEC “tahılların ve meyve ve sebze dahil belirli bitkisel orijinli ürünlerin içinde ve üstündeki maksimum (metsulfuron methyl) kalıntı limitlerinin belirlenmesi” direktiflerinin ikinci ekinde değişiklik yapan Komisyon Direktifi dahil olmak üzere, 36 direktif bulunmaktadır.

³ Dönüşüm oranı merkez Bankası’nın 8.8.2006 tarihli Euro satış fiyatı olan 1.8815 YTL.

I.4. Savunmalar ve Bunların Değerlendirilmesi

I.4.1. Usule Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.1.1. Ortak Savunma: Savunma hakkının kısıtlandığı iddiası

Savunmalarda özetle, soruşturma bildirim yazılarında suçlamalara gerekçe olan her türlü bilgi ve belgenin gönderilmediği, bu durumun 4054 sayılı Kanuna ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na aykırı olduğu iddia edilmektedir.

4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde karar 15 gün içinde ilgili taraflara bildirilmekte olup, bildirim yazısıyla birlikte iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi de gönderilmektedir. Madde düzenlemede her türlü bilgi ve belgeden bilinçli olarak söz edilmemiş, "yeterli bilgi" gönderilmesi öngörülmüştür. Diğer yandan 44. maddenin ikinci fıkrasında ise, tarafların sözlü savunma hakkını kullanma taleplerine kadar Kurum bünyesinde kendileri ile ilgili düzenlenmiş her türlü evrakın ve mümkünse elde edilmiş olan her türlü delilin bir nüshasının kendilerine verilmesini isteyebileceği düzenlenmiştir. İki düzenleme arasındaki denge, delillerin karartılması ihtimali çerçevesinde kurulmalıdır. Zira, soruşturmanın açılması anında delillerin toplanması henüz tamamlanmadığından delillerin karartılması olasılığı bulunmaktadır. Nitekim bilgi edinme hakkıyla ilgili olarak da 4982 sayılı Kanun'un 19. maddesi istisnalar getirmiş olup maddenin (c) ve (d) bentleri bu durumu teyit eder niteliktedir. Ayrıca, 4054 sayılı Kanun'un 44. maddesinin son fıkrası Kurul'un tarafları bilgilendirmediği ve savunma hakkı vermediği konuları kararlarına dayanak yapamayacağını belirtmektedir. Bu nedenle savunma hakkının kısıtlandığı ileri sürülemez.

Diğer yandan, Danıştay 13. Dairesinin 24.5.2006 tarih, 2006/891 E. sayılı kararında, önaraştırma raporunun taraflara gönderilip gönderilmeyeceğine, her dosya kapsamında ayrıca yapılacak bir inceleme sonucunda durumun özelliklerine göre soruşturma heyetince karar verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Sonuç olarak, taraflara gönderilen bildirim yazısında, önaraştırma raporunda yer verilen iddia ve bulgulara da en geniş ölçüde yer verilmiş olduğu dikkate alındığında, taraflara iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi ve belge gönderilmiş olup tarafların savunma haklarının kısıtlanması söz konusu değildir.

I.4.1.2. Ayrık Savunmalar

I.4.1.2.1. Alara: Soruşturma raporunda ticari sırların ifşa edildiği savunması

Savunmada özetle Arif Güney ve Kerim Taner arasındaki yazışmalarda yer alan Alara'nın müşterileri, iş yöntemleri ve planlamaları, stratejik ortakları ve diğer

ihracatçı firmalar hakkında beyanatlarının alenileştirildiği ve ticari sırların ifşa edildiği iddia edilmiştir.

Teşebbüsün savunmasında Komisyon'un 139/2004 sayılı Duyurusu'ndan bahsedilerek burada yer alan ticari sırlarla ilgili kriterler şu şekilde sıralanmıştır:

“Belgenin ihlalle doğrudan ilgili olup olmadığı, ispat gücü, ispat açısından belgenin açıklanıp açıklanmamasının kaçınılmaz olduğu, belgede yer alan bilgilerin hassasiyet derecesi, ihlalin ciddiyeti.”

Öncelikle belirtmek gerekir ki, ilgili Komisyon Duyurusunun sayısı 139/2004 değil 2005/C 325/07'dir. 139/2004 Yoğunlaşmalara İlişkin Tüzük olup söz konusu duyuru bu Tüzüğün uygulanmasını da içermektedir.

İkinci olarak, bu kriterler ticari sırları da içeren “Gizli Bilgi” kavramı için geçerlidir. Gizli bilgi ve ticari sırların nasıl belirlendiği de söz konusu duyuruda açıklanmaktadır. Bunun için tarafların gizlilik talebi olmalı ve bu talep Komisyon tarafından kabul edilmelidir. Dolayısıyla tarafların gizli olduğunu iddia ettiği her bilgi gizlilik koruması kazanmamaktadır.

Olayımızdaki iddia konusu belgelerde ticari sır olarak nitelendirilmesi gereken bilgilerin neler olduğu dile getirilmeden ve üstelik bu konuda daha önceden bildirilmiş bir gizlilik talebi de yok iken bu belgelere afaki olarak ticari sır denmesi mümkün değildir. Belgede yer alan müşteri bilgileri kiraz ihracatı yapılan en tanınmış perakendecilerin isimleridir. Bu perakendecilerin Alara ile bağlantılı oldukları bilgisi sektörde yaygın olarak bilinen, aleniyeti olan bir bilgidir. Öte yandan, söz konusu belgelerde asıl olarak ticari sır niteliğindeki bilgilerden değil, kartel anlaşmasının kapsamı, içeriği, teşebbüslerin anlaşmaya uyumları ve yapılması planlanan 4. toplantıdan bahsedilmektedir. Kartel anlaşmasına temsil ettiği teşebbüs adına imza atan bir kişi ile temsil ettiği teşebbüsün en yetkili kişisi arasında geçen bir e-postanın açıklanması, kartel anlaşmasının ortaya çıkarılması bakımından gereklidir.

I.4.1.2.2. Barış: Öneri döneminin 32 gün sürdüğü savunması

4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca öneri yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Bu hükümden anlaşıldığı üzere raportörleri Kurul değil Başkan görevlendirmektedir. Kanunda, Başkan'ın bu görevlendirmeleri Kurul'un kararıyla aynı gün yapacağına dair bir hüküm yoktur. Kurul Başkanı, ilgili mesleki kademelerle koordinasyon içinde kendisine ait takdir hakkını kullanarak gerekli görevlendirmeleri yapar. Dolayısıyla, Öneri süresi Kurul'un öneri açılması yönünde aldığı karar ile değil, raportörlerin görevlendirilmesi ile başlamaktadır.

Olayımızda, Öneriştirme açılmasına ilişkin 29.6.2006 tarihli Kurul Kararı'ndan 4 gün sonra 3.7.2006 tarihinde raportörler görevlendirilmiştirlerdir. Bu sebeple süreç 3.7.2006 tarihinde başlamıştır. Öneriştirme Raporu ise 31.7.2006 tarihinde, yani raportörlerin görevlendirilmesinden 28 gün sonra hazırlanarak teslim edilmiştir.

Sonuç olarak 4054 sayılı Kanun'da belirlenen sürenin aşılması gibi bir durum söz konusu değildir.

I.4.2. Esasa Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.2.1. Ortak Savunmalar

I.4.2.1.1. Teşebbüslerin 2006 yılı ortalama kiraz alım fiyatlarının anlaşmada belirlenen 2,5 YTL/kg'nin çok üzerinde olduğu iddiası

Soruşturmaya konu kartel anlaşmasının kiraz alım piyasası üzerindeki etkisi raportörler tarafından günlük alımlar bazında incelenmiş ve günlük alımlardaki ortalama alım fiyatı tespit edilmiştir. Bu analiz sonucunda, teşebbüslerin kartel anlaşmasına 31.5.2006 ve 1.6.2006 tarihlerinde uydukları, 2.6.2006 tarihinde ise anlaşmanın fiyatlar üzerindeki baskılayıcı etkisinin devam ettiği, 3.6.2006 tarihinden sonra ise anlaşmanın fiilen sona erdiği tespit edilmiştir.

Bu nedenle 2006 yılı ürün sezonuna ait tüm alımlara ilişkin ortalama alım fiyatının 2,5 YTL/kg'nin üzerinde gerçekleşmiş olması, anlaşmanın 31.5.2006 ve 1.6.2006 tarihlerinde uygulanmış olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. 2006 sezonu ortalama alım fiyatlarının 2,5 YTL/kg'nin üzerine çıkması, anlaşmanın bozulmasından sonra fiyatların rekabetçi seviyeye çıkması ile ilgilidir. Bu durum, rekabetçi piyasa koşullarında gerçekleşmesi beklenen fiyatların anlaşmada kararlaştırılan 2,5 YTL/kg'nin üzerinde olduğuna da işaret etmektedir.

I.4.2.1.2. Anlaşmada imzası bulunmayan teşebbüslerin 22.5.2006 tarihli toplantı sırasında telefonla aranmadıkları, telefonla aranmış olsalar da bunun rekabet ihlaline kanıt oluşturmayacağı iddiası

4054 sayılı Kanun'da, Medeni Hukuk ve Borçlar Hukuku mevzuatında kullanılan "sözleşme" ya da "akit" terimleri yerine "anlaşma" terimi bilinçli olarak kullanılmıştır. Kanun'un 4. maddesinin gerekçesi de dikkate alınır, anlaşmada Medeni Hukuk'un geçerlilik koşullarına uyma ölçütünün aranmadığı açıktır. 4054 sayılı Kanun'a aykırı olan bir anlaşmaya teşebbüsün yetkilileri dışında başka bir çalışanın imza atması ya da anlaşmanın yazılı değil sözlü olarak yapılması Rekabet Hukuku bakımından herhangi bir fark yaratmamaktadır.

Ayrıca, soruşturmaya konu kartel anlaşmasında imzası yer almayan, ancak alınan kararlara uyacakları yönünde taahhütte buldukları belirtilen

teşebbüslerin bu anlaşmaya taraf olup olmadıklarının tespiti sadece anlaşmada adlarının yer alması ile belirlenmemiştir. Bu teşebbüslerin anlaşmada yer alan kararlara uyup uymadıkları incelenmiş ve kararlara uyumu tespit edilenler anlaşmanın tarafı olarak nitelendirilmiştir. Bu sebeple her ne kadar 22.5.2006 tarihli toplantı sırasında telefonla aranmadıklarını söyleyen teşebbüsler bulunmakta ise de bu teşebbüslerin bazılarının anlaşmada yer alan kararlara uydukları görülmektedir. Ayrıca toplantıda yer alan teşebbüs yetkililerinin ifadelerinde, tutanakta adı geçen firmaların arandıkları, toplantıda alınan kararların kendilerine iletildiği ve kendilerinin de toplantıda alınan kararlara uyacakları yönünde taahhütte buldukları hususları yer almaktadır. Bu savunmayı ileri süren teşebbüslerin isimlerinin ilgili tutanakta yer alması, tutanakta imzası bulunan kişilerin ifadeleri ve bu teşebbüslerin piyasa davranışlarına ilişkin yapılan analizler birleştirildiğinde, anılan teşebbüslerin rekabet ihlaline taraf oldukları anlaşılmaktadır.

I.4.2.1.3. Soruşturmaya konu kartel anlaşmasının yetkisiz kişilerce imzalandığı ya da hiç imzalanmadığı iddiası

Savunma gönderen teşebbüslerden Paşam ve Pia, anlaşmayı imzalayan Ömer Bozdağ ve Ali Baqir Scheick'in şirketlerini temsile yetkili olmadığını, Ana, Başer, Antalya Ltd, Barış, Lara, Köklü ve Gök ise anlaşmayı imzalamadıklarını ileri sürerek sorumlu tutulamayacaklarını iddia etmektedirler.

Konu ile ilgili olarak Alara şirketi Genel Müdürü Kerim Taner ve Alara Dış Ticaret Koordinatörü Arif Güney ile yapılan görüşmelere ilişkin tutanaklarda

"... Taahhütte bulunan firmalar toplantı esnasında arandı. 1. ve 2. maddeler yukarıda belirttiğimiz nedenlerden dolayı kendilerine aktarıldı..."

Andiç şirketi ortağı Kenan Güner ile yapılan görüşmede ise

" ... Toplantı sırasında alınan iki kararı toplantıya katılmayan ihracatçı firmalardan ulaşabildiklerimize telefonla ilettik. Kendileri de bu kararlara mutabık olduklarını belirtti ... "

şeklinde ifadelerin kullanıldığı görülmektedir.

4054 sayılı Kanun'da, Medeni Hukuk ve Borçlar Hukuku mevzuatında kullanılan "sözleşme" ya da "akit" terimleri yerine "anlaşma" terimi bilinçli olarak kullanılmıştır. Kanun'un 4. maddesinin gerekçesi de dikkate alınır, anlaşmada Medeni Hukuk'un geçerlilik koşullarına uyma ölçütünün aranmadığı açıktır.

Rekabet Kurulu; 26.11.1998 tarih ve 93/750-159 sayılı Adıyaman LPG Kararında:

“Rekabet Hukuku açısından anlaşmalarda şekil şartının aranmadığı, dolayısıyla Gaziantep Tilmen Oteli’nde yapılan toplantıya katılan şahısların ilgili firmaları temsile yetkili olmadığı ve adı geçen anlaşmada imzalarının bulunmadığı yönündeki savunmaların 4054 sayılı Kanun’a aykırı bir anlaşmanın varlığını ortadan kaldırmadığı”;

18.1.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Ankara Ekmek Kararında

“..Rekabet Hukuku bağlamında rekabet ihlaline hükmedebilmek için rekabet ihlalinin teşebbüslerin şirketi temsile yetkili kişilerinin eylemleri veya yazılı kararları sonucu oluşması gibi bir gereklilik söz konusu değildir. Kanunlara aykırı anlaşmalar yapan teşebbüsler tarafından böyle bir anlaşmanın yetkili kişilerce imzalanmaması nedeniyle geçersiz olduğu ve kendilerini bağlamayacağını öne sürmeleri anlamsızdır. Esas itibarıyla, teşebbüsler bir bütün olarak yetkili veya yetkisiz tüm personelinin rekabete aykırı eylemlerinden sorumludurlar. Dolayısıyla, yukarıda sayılan marketler adına atılan imzaların yetkisiz kişilerce atılmış olması marketleri 4054 sayılı Kanun bağlamında sorumluluktan kurtarmamaktadır”

tespitlerinde bulunmuştur.

4054 sayılı Kanun’a aykırı olan bir anlaşmaya ilgili teşebbüsün yetkilisi dışında başka bir çalışanın imza atması ya da anlaşmanın yazılı değil sözlü olarak yapılması Rekabet Hukuku bakımından herhangi bir fark yaratmamaktadır. Diğer taraftan, anlaşmaya uyacağı konusunda taahhütte bulunduğu belirtilen teşebbüslerin anlaşmaya gösterdikleri uyum soruşturma raporunda ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

I.4.2.1.4. Anlaşma içerisinde olan firmaların fiyatlarının ve alım tarihlerinin benzerlik göstermediği, benzerliklerin o güne ait piyasa şartlarından kaynaklandığı iddiası

Soruşturma konusu anlaşmada 31 Mayıs 2006 tarihinden önce alımlara başlanmaması yönünde karar alınmıştır. Bu kararın uygulanmasında önemli olan husus, ilgili tüm teşebbüslerin aynı anda alım yapmaya başlamış olmaları değil, 31 Mayıs tarihinden önce alım yapmamış olmalarıdır. 31 Mayıs sonrası dönemde alımlara başlama günlerinin ve alım yapılan tarihlerin benzerlik göstermemesi kartel anlaşmasında yer alan alım tarihi ile ilgili karara uyulmadığı anlamına gelmemektedir.

Öte yandan, söz konusu anlaşma kiraz alımlarında tavan fiyatı belirleyecek şekilde düzenlenmiştir. Teşebbüsler belirlenen tavan fiyatın üzerine çıkılmaması yönünde bir irade uyuşması oluşturmuşlardır. Bu nedenle, anlaşmada belirlenen tavan fiyat seviyesinin altında kalan fiyat değişikliklerinin anlaşmaya uyulmadığını göstermesi mümkün değildir. Dolayısıyla, üzerinde durulması

gereken nokta, firmaların alım fiyatlarının birbirinden farklılaşıp farklılaşmadığı değil, anlaşmada belirlenen 2,5 YTL/kg seviyesinin üzerine çıkıp çıkmadığıdır. Bu açıdan bakıldığında teşebbüslerin anlaşmaya uyumlu davrandıkları görülmektedir.

I.4.2.1.5. Tarım İl Müdürlüğü'nün 15 Mayıs tarihli ilanına göre pestisit riski 31 Mayıs tarihinde ortadan kalkmaktadır iddiası

Söz konusu ilanda Kemalpaşa İlçesi'ndeki kiraz üreticileri "Kiraz Sineği"ne karşı bir ilaçlama yapılması ve sonrasında ilacın etki süresi geçmeden hasat yapılmaması konusunda uyarılmaktadır.

"Kiraz Sineği" için kullanılabilir pek çok ilaç ve her bir ilaca ilişkin farklı bir süre bulunmaktadır. Her ilacın farklı etki süresi olması sebebiyle pestisit riskinin olmadığı 31 Mayıs gibi tek bir tarih ortaya çıkmamaktadır. İsteyen üretici ürününü etkileyen faktörlere göre (kiraz bahçesinin bulunduğu rakım, daha önce yaptığı ilaçlamalar, yöreye özgü iklim koşulları gibi) farklı ilaçlar kullanabilmektedir. Kiraz sineğine yönelik kullanılabilir ilaçların etki süreleri birbirinden farklı olup 7 ile 21 gün arasında değişmekte, buna bağlı olarak hasada başlama süresi de farklılaşmaktadır. Örneğin, 15 Mayıs tarihinde 7 günlük etki süresi olan "Bromo EC-40" ticari isimli bir ilaç atılırsa, üretici 22 Mayıs'ta hasat yapabilirken; 21 günlük etki süresine sahip "Anthio-33" isimli ilacı kullanan üretici ancak 5 Haziran'da hasat yapabilecektir.

Savunmalarda, kiraz sineğine karşı en sık kullanılan ilaçların Diazinon ve Thiaciopride etken maddeleri içerenler olduğu iddia edilmektedir. Bu etken maddelerden Diazinon 15 ile 21 gün arasında, Thiaciopride ise 14 günlük bir etki süresine sahiptir. Kiraz sineği başlangıç tarihi olarak belirtilen 15 Mayıs'da bu ilaçlar kullanıldığında Thiaciopride için 29 Mayıs, Diazinon için 5 Haziran'a kadar bekleme süresi ortaya çıkmaktadır. Bu da göstermektedir ki İzmir Kemalpaşa bölgesiyle sınırlı olmak üzere, pestisit riskinin ortadan kalktığı tarih, teşebbüslere göre dahi 29 Mayıs ve 5 Haziran arasında değişmektedir. Teşebbüslerin 31 Mayıs'ı ısrarla pestisit riskinin tamamen ortadan kalktığı bir tarih olarak benimsedikleri göz önüne alındığında bu iddianın gerçekte bağdaşmadığı, tek ve mutlak bir tarih belirlemenin doğru olmadığı anlaşılmaktadır. Zira, İzmir/Kemalpaşa bölgesinde 5 Haziran'a kadar, pestisitli ürün bulunma olasılığı mevcuttur.

Bununla birlikte, İlçe Tarım Müdürlüğü ilanı Kemalpaşa İlçesi'ndeki kiraz üreticilerine yönelik olup kartel anlaşmasında yer alan Denizli, Çanakkale ve Manisa'daki kiraz üreticileri için bir anlam ifade etmemektedir. Teşebbüslerin alım tablolarından da anlaşıldığı üzere, Çanakkale, Manisa, Denizli ve İzmir'de alımlar farklı tarihlerde başlamaktadır. Pestisit riskini ortadan kaldıran bir tarihi

tek bir alım bölgesi için dahi belirlemek mümkün değilken dört farklı alım bölgesini de kapsayan bir tarihin belirlenemeyeceği açıktır.

Tüm teşebbüsler, bir teşebbüsün ihraç ettiği ürünlerde ilaç kalıntısına rastlanması durumunda bundan bütün ihracatçıların etkileneceğini dile getirmişlerdir. Bu durumda 31 Mayıs 2006 tarihi pestisit riskinin ortadan kalktığına inanılan tek tarih ise piyasadaki tüm ihracatçıların da bu anlaşmadan haberdar edilmesi beklenmelidir. Ancak, anlaşmanın ilgili tutanakta adı geçen 17 teşebbüs dışında kalan firmalara da iletildiğine dair bir kanıt bulunamamıştır. Oysa, pestisit kalıntısı gibi ihracata yönelik risklerin aşılmasını hedefleyen yasal düzenlemeler mevcut olup bu konularda yetkili kamu otoritesi Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığıdır. Dış Ticaret Müsteşarlığından gelen ve Kurum kayıtlarına 27.11.2006 tarih, 8005 sayı ile giren yazıda, 2006 yılı öncesinde Dış Ticaret Müsteşarlığına kiraz için kesim, toplama ve ihraç tarihini belirlemek için bir komisyon kurulması yönünde bir talep gelmediği ve 2006 yılı içerisinde de böyle bir talepte bulunulmadığı belirtilmektedir.

I.4.2.1.6. Pestisit ve olgunlaşma ile ilgili öne sürülen diğer savunmalar:

Teşebbüsler, kirazda pestisit kalıntısı sorununun çözümü için, hasat zamanlarının farklı olması nedeniyle, riskin kesin olarak ortadan kalktığı bir tarihin seçilmesi gerektiğini, üreticiler tarafından tam olgunlaşmamış meyvelerin erken toplanması nedeniyle kalitesi nispeten düşük olan bu ürünlerin alıcı sayısının azlığına ve fiyat olumsuzluğuna yol açtığını, AB ve ABD'ye ihracat yapılabilmesi için üründe pestisit kalıntısının olmaması gerektiğini öne sürmektedirler. Teşebbüsler, savunmalarında bu hususu kanıtlamak için Freshfel Press Review'larda yer alan pestisit ile ilgili bazı haberler ve Alara'ya ulaşan bir yazı gösterilmektedir.

Bu savunmaya dayanak olarak gösterilen haberler genel olarak yaş meyve ve sebze başlığı altında özellikle ıspanaktaki, üzümdeki, biberdeki, Türk incirindeki, Türk üzümündeki, armuttaki, domatesteki ve narenciyedeki pestisit riskine ilişkindir. Savunmaya dayanak olarak gösterilen bu belgelerin hiçbirinde kirazda yaşanan pestisit sorunundan bahsedilmemektedir.

Diğer taraftan, olgunlaşmamış ve pestisit kalıntısı içeren ürünlerin ihracatını önlemek için izlenmesi gereken yol ilgili teşebbüslerin anlaşarak bir kamu otoritesi gibi davranması değil, bu konuda yetkili bulunan Dış Ticaret Müsteşarlığına başvurulmasıdır.

I.4.2.1.7. Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantının ana temasının davet ve çağrı mektuplarında belirtildiği üzere pestisit sorununa ve Türkiye'deki kiraz ihracatının iyileştirilmesine yönelik olduğu, amacın rekabeti engelleme veya kısıtlama olmadığı iddiası

Soruşturmanın konusu, 17 kiraz ihracatçısı teşebbüs tarafından 2006 yılı kiraz alım piyasasında kiraz alımlarında üreticilere verilecek en yüksek alım fiyatının ve en erken alım tarihinin belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmesidir. Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantının ana temasının pestisit kalıntısı sorunu olması, ilgili teşebbüslerin bir araya gelerek kartel anlaşması yaptıkları gerçeğini değiştirmemektedir. Bu noktada üzerinde durulması gereken husus, söz konusu toplantının görünürdeki hedefi ve amacı değil, toplantı sonunda ortaya çıkan durumdur.

I.4.2.1.8. Pestisit riski ve olgunlaşma ile ilgili olarak yetkili makamlarca kesim/toplama tarihi belirlenmediği iddiası

Bu yöndeki savunmalarda kesim/toplama heyetini oluşturma görevinin Dış Ticaret Müsteşarlığı'na ait olduğu, kirazda kesim/toplama tarihi belirlemeyerek Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görevini yerine getirmediği söylenmektedir.

Yukarıda da belirtildiği gibi, kesim ve ihraç tarihinin belirlenmesini, ilgili sektörde faaliyette bulunan firmalar, ilgili ihracatçı birlikleri ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlükleri talep edebilmektedir. Dış Ticaret Müsteşarlığının kesim tarihi belirlemesi için öncelikle ilgililerin bunu talep etmeleri gerektiği açıkça ortadadır. Gerek önceki yıllarda ve gerekse de 2006 yılında Dış Ticaret Müsteşarlığına bu yönde bir talep gelmediği hususu Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından gönderilen resmi yazıda sabittir. Hal böyle iken, Dış Ticaret Müsteşarlığının görevini yerine getirmediğini iddia etmek mümkün değildir.

I.4.2.1.9. Soruşturmaya konu kartel anlaşmasında yer alan kararların bağlayıcı olmadığı, tavsiye niteliğinde olduğu, piyasa koşulları gereği bağlayıcı kararlar alınmasının mümkün olmadığı iddiası

Tavsiye niteliğindeki fiyatlar hukukumuzda ancak dikey ilişkiler (dağıtım anlaşmaları) bakımından muafiyete konu olabilmektedir. Yatay seviyede birbirine rakip firmaların birbirlerine fiyat tavsiye etmeleri ya da bu nitelikte bir fiyat belirlemeleri yasal değildir.

Teşebbüsler, ilgili kartel anlaşmasında belirlenen fiyatın üreticiyi mağdur etmeyecek ve Türkiye'nin kiraz ihracatı için en uygun başlangıç fiyatı olacak şekilde o dönemde Avrupa'da oluşan pazar fiyatı ve maliyetler göz önüne alınarak belirlendiğini iddia etmektedir. Serbest piyasa ekonomisinde fiyatlar arz ve talebe göre piyasada belirlenmektedir. Serbest rekabetin alternatifi regülasyondur. Eğer yasal bir regülasyon yok ise, ilgili piyasalarda fiyat ve diğer

alım satım şartları piyasada serbest rekabet şartları çerçevesinde oluşacaktır. Rakip teşebbüslerin fiyatı piyasa dışında belirlemeye çalışmasının Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan bir durum olduğu izahtan varestedir.

Son olarak teşebbüsler pazar koşullarının her an değişmesi nedeniyle belirlenen fiyatın piyasaya herhangi bir etkisinin bulunmadığını, tavsiye niteliğinde alınmış bu kararın rekabete müdahaleden ziyade ihracatçıları korumaya yönelik alındığı iddia etmektedirler. Kartel anlaşmaları doğaları gereği anlaşma tarafları lehine sonuçlar doğurmakta, anlaşma sürecinde diğer piyasa aktörlerinden kartel anlaşmasının taraflarına refah aktarımı gerçekleşmektedir. Somut olayda da anlaşmaya taraf teşebbüsler için olumlu sonuçlar doğsa da kiraz üreticilerinin bu anlaşmadan olumsuz etkilendikleri açıktır.

I.4.2.1.10. Kiraz hasadının ülkemizin farklı bölgelerinde Mayıs ortalarında başlayıp Temmuz sonuna kadar uzanan yaklaşık 3 aylık bir dönemde yapıldığı, üç aylık bir kiraz alım süreci içerisinde üç günlük alım hareketlerinin değerlendirilmesinin sağlıklı bir sonuca ulaşılmasına engel teşkil ettiği iddiası

İlgili piyasada üç günlük alım hareketlerinin değerlendirilmiş olması, kartel anlaşmasının uygulanma süresi ile ilgili olup anlaşmanın etkisinin sona erdiği dönemlerdeki alım hareketlerinin de incelenmesine gerek bulunmamaktadır.

Kiraz yetiştiriciliği Türkiye'de çok geniş bir coğrafyada gerçekleşmekte fakat soruşturma konusu kartel anlaşması ve soruşturmanın sınırlı olduğu coğrafi pazar ise tüm Türkiye'yi değil sadece İzmir, Çanakkale, Denizli ve Manisa'yı kapsamaktadır. Bu savunmayı getiren taraflardan biri olan Alara'nın ilk yazılı savunmasında Türkiye'de kiraz hasat zamanlarına dair şu bilgiler verilmektedir:

"..İzmir'de 25 Mayıs- 25 Haziran, Denizli'de 2 Haziran-20 Haziran, Çanakkale'de 5 Haziran-5 Temmuz, Afyon'da 20 Haziran-20 Temmuz, Adana'da 10 Temmuz- 31 Temmuz, Bursa'da 15 Haziran- 15 Temmuz'dur. (Yıllara göre alım tarihleri en fazla 5 gün oynamaktadır.)"

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde her bir coğrafi alanda hasadın yaklaşık olarak 30 gün sürdüğü görülmektedir. Ayrıca teşebbüslerin 2006 yılı alımları incelendiğinde İzmir ve Manisa'da ortalama olarak 30 gün, Çanakkale ve Denizli'de ortalama 25 gün alım yapıldığı görülmüştür. Diğer taraftan belirtmek gerekir ki; Rekabet Hukuku'nda ihlalin varlığı için etkinin süresi önemli değildir. Bu durum ancak ihlalin ağırlığının tespitinde göz önünde bulundurulabilecek bir husustur.

I.4.2.1.11. 31 Mayıs 2006 tarihinden önce alım yapıldığı iddiası

Söz konusu savunmada bulunan teşebbüsler Cena, Yavuzlar ve Başer'dir. Bu savunma, 31 Mayıs tarihinden önce de ürünün alım yapılabilecek duruma

geldiğini gösterdiğinden alım tarihi belirleme kararının pestisit ile ilgili haklı gerekçelere dayanmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Soruşturmaya konu anlaşmanın 22 Mayıs'ta imzalanmış olması nedeniyle daha eski tarihli sınırlı alım faaliyetlerinin savunma olarak ileri sürülmesi kabul edilemez. Anlaşmadaki alım yapmama kararına uyulmadığının söylenebilmesi için ilgili ürün pazarını oluşturan 0900 Ziraat tipi kiraz alımlarının 22 Mayıs - 31 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olması gereklidir. Bunun yanı sıra, her ne kadar Başer, bu tarihler arasında gerçekleştirdiği kiraz alımlarına ait fatura örneklerini savunma olarak göstermiş olsa da anlaşmada yer alan fiyat kararına piyasada uyum gösterdiğinden dolayı Kanun'u 4. maddesi çerçevesinde oluşan sorumluluktan kurtulması mümkün değildir.

I.4.2.1.12. Fiyatla ilgili kararın piyasaya herhangi bir etkisi olduğuna dair nesnel bir değerlendirme yapılmadığı savunması

Bu başlıktaki savunmalarda, 1-2 Haziran'da teşebbüslerin belirlenen fiyat aralıklarındaki alım oranlarının anlaşmanın varlığını ve uygulanmasını göstermeyeceği, rekabet ortamının etkilenip etkilenmediğinin araştırılmasının gerektiği, etki görülmediği takdirde 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrasına göre ceza verilemeyeceği iddia edilmektedir.

Günlük alım fiyatları kullanılarak yapılan etki analizlerinde 2,5 YTL/kg seviyesi bir eşik olarak belirlenmiştir. Zira, soruşturmaya konu kartel anlaşmasında 2,5 YTL/kg seviyesi tavan fiyat olarak belirlenmektedir. Raportörlerce yapılan analiz alımların ne kadarının bu seviyenin altından ne kadarının bu seviyeden ve ne kadarının bu seviyenin üstünden yapıldığını göstermektedir. Anlaşmaya uygun davranış 2,5 YTL/kg seviyesi ve altından yapılan alımları ifade etmektedir. Alım fiyatının uygulanması ile ilgili analizler dikkatlice okunduğunda teşebbüslerin gün bazında anlaşma fiyatına uyup uymadıklarının tespit edildiği görülmektedir. Her ne kadar analizlerin nesnellikten uzak olduğu söylene de raporda 2,5 YTL/kg seviyesi üstünde kalan alımların varlığı da göz ardı edilmeyerek değerlendirmeye alınmıştır. Bu sebeple analizin nesnel olmadığı söylenemez.

Teşebbüslerden elde edilen pazar verilerinden alımların başladığı ilk aşamada bazı teşebbüslerin anlaşmaya uygun hareket ederek piyasayı etkiledikleri ve alım fiyatı konusunda rekabet halinde olmadıkları anlaşılmaktadır. Etki analizlerinde alım fiyatlarının ilk günlerde 2,50 YTL/kg seviyesinde seyrettiği tespit edilmiştir. Ancak anlaşmanın fiilen sona erdiği 3 Haziran tarihi itibarıyla anlaşmaya taraf teşebbüslerin alım fiyatları belirgin bir şekilde yükselerek 3 YTL/kg seviyelerine çıkmış ve alımların bittiği güne kadar yüksek bir seyir izlemiştir.

Etki olmadığı takdirde 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrasına göre ceza verilemeyeceği düşüncesi isabetsizdir. Bahse konu madde fıkrası şu şekildedir:

“Bu Kanununun 4 üncü ve 6 ncı maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlarla bu Kanununun 11 inci maddesinin (b) bendinde yazılı davranışlarda bulunanlara ikiyüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verilir.”

Kanun'un 4. maddesinde ise rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek anlaşmalar yapmak yasaklanmıştır. Bu nedenle, rekabeti kısıtlama amacı olan, amacı olmasa da bu etkiyi doğuran veya etki doğurma potansiyeli olan anlaşmalar 16. madde uyarınca cezalandırılmaktadır. Piyasada etkisi görülmeyen bir anlaşmaya ceza verilemeyeceği kanısı hatalıdır. Bununla birlikte, anlaşmanın piyasada olumsuz etkiler doğurduğu hususu soruşturma raporunda ayrıca ortaya konmuş bulunmaktadır.

I.4.2.1.13. Fiyat kararının rekabeti engellemeyi amaçlamadığı savunması

Tarafların konu ile ilgili iddiaları şunlardır:

“İklim koşulları nedeniyle sezon öncesi beklentiler dünyada kiraz rekoltesinin çok yüksek olacağı yönündedir ve bu perakendecinin ihracatçıya vereceği fiyatın düşük olmasına yol açmıştır.⁴ Bu beklenti dış pazarda rekabetçi olabilmek adına ihracatçı firmaları bir strateji geliştirmeye zorlamıştır. Türk ihraç piyasalarının koşullarına uymayan yüksek bir fiyat ile pazara girmeye çalışması, Türkiye'nin dış pazardaki payını daraltacak ve üretici açısından telafisi imkansız zararlar doğuracaktır. Önemli bir ihracat potansiyeline sahip narenciyede bu durum yaşanmıştır⁵.”

Teşebbüslerin bu savunması haklı bir gerekçe yaratıyor gibi görünmekle beraber, ilgili teşebbüslerin dış pazarda Türkiye'nin rekabet gücünü artırmak gibi ulvi bir amaçla hareket ettiklerinin kabulü mümkün değildir. Diğer taraftan,

⁴Alara'nın Mayıs 2006'nın ilk haftalarında müşterileri ile yaptığı görüşmelere ait proforma öngörü fiyat anlaşması bu duruma örnek olarak gösterilmiştir. Bu anlaşmada yer alan kiraz alım fiyatlarının YTL cinsinden karşılığı, ortalama (...) YTL/kg civarı olup teşebbüs promosyon masrafı düşünüldüğünde karlılığının daha da azalacağını iddia etmektedir.

⁵TMMOB Türkiye Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi tarafından hazırlanan 1.2.2006 tarihli raporda ürünün alıcı bulamadığı için çürümeye terk edildiği, maliyetinin altında satışlar yapıldığı, üretici fiyatlarının düşmesini engellemede ihracatın önemli bir role sahip olduğu ancak bu olanağın yeterli ölçüde değerlendirilmediği belirtilmektedir.

oluşturulan kartelin dış piyasalardaki satımlara yönelik değil yurt içinden yapılan alımlara yönelik olduğu göz önüne alındığında asıl amacın ihracat politikasının düzenlenmesi değil üreticiye aktarılacak marjın mümkün olduğunca daraltılması olduğu anlaşılmaktadır. Kaldı ki, Türkiye'nin ihracat politikaları ve hedefleri konusunda düzenleme yapmak piyasadaki şirketlerin değil başta Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı olmak üzere, konu ile ilgili ve yetkili kamu kurumlarındadır.

I.4.2.1.14. Kiraz fiyatlarında anlık iniş çıkışlar görülebildiği savunması

Bu savunmada kirazın ortalama bir aylık bir dönemde hasat edilmesi, ilave bir işleme tabi tutulmadan derhal tüketiciye sunulması, tüketicinin tüketim eğilimi ve tercihleri nedeniyle fiyatların gün içinde bile değiştiği, fiyatların sabitlenmesinin arz talep koşulları, piyasada üretici açısından bir çok alternatif yer alması sebebiyle imkansız olduğu iddia edilmektedir.

Anlaşmada yer alan fiyat bir tavan fiyatı düzenlemesi şeklindedir. Bu tavan fiyatı seviyesinin altındaki fiyat dalgalanmaları engellenmemekte, üreticiye verilen fiyatın bu seviye üzerine çıkması önlenmektedir. Piyasada anlık iniş çıkışlar olsa da anlaşma nedeniyle dalganın üst sınırı kontrol altına alınmaya çalışılmış, fiyat aralığı daraltılmıştır. Etki analizleri incelendiğinde anlaşmanın uygulandığı günlerde fiyatların 2,50 YTL/kg altında dalgalandığı görülmektedir. Anlaşmanın bozulduğu dönemden sonra ise fiyat 3 YTL/kg'nin üzerinde değişken bir seyir izlemiştir.

I.4.2.1.15. Üreticinin anlaşma tarafı teşebbüsler haricinde de ürününü satabileceği birçok alternatif olduğu savunması

Savunmalarda, kiraz sektöründe faaliyet gösteren ve ihracata yönelik alım yapan 416 firma olduğu, anlaşmayı imzalayan 10 teşebbüs haricinde 406 firmanın da üretici açısından alternatif oluşturduğu, pazarda haller, zincir mağazalar, aracı tüccarlar, işleme sanayinde faaliyet gösteren firmalar tarafından da kiraz satın alındığı ifade edilmektedir.

Gümrük Müsteşarlığı'ndan alınan bilgilere göre 2006 yılında kiraz ihracatı yapan 106 teşebbüs olduğu görülmektedir. Savunmada yer alan 416 rakamının hangi kaynağa dayandığı anlaşılamamaktadır.

Türkiye'de üretilen 0900 Ziraat tipi kiraz hasat edilir edilmez soğuk su ile şoklandıktan sonra ihraç edilmektedir. 0900 Ziraat tipi kiraz sanayide kullanılmak için çok pahalı bir ürün niteliği taşımakta olup sınaî kullanımı son derece sınırlı olan bu üründe bu türdeki alımların ihracatçılar üzerinde rekabetçi bir baskı oluşturacak derecede güçlü bir alternatif olduğu savunması kabul edilemez.

İç piyasaya arz edilen kirazdan çok daha kaliteli olan 0900 Ziraat cinsi kiraz, gerek maliyet ve gerekse yurt dışı piyasalardaki yüksek satış fiyatı bakımından diğer kirazlardan ayrılmaktadır. Yüksek fiyatı nedeniyle yurt içi piyasaların bu ürüne olan talebi çok sınırlı olduğundan yurt içi aktörlerin üreticiler için alternatif bir satış kanalı olduğunu söylemek mümkün değildir.

I.4.2.1.16. Küçük pazar payları ile kartel oluşturabilecek güce sahip olunmadığı savunması

Yavuzlar'ın % (...-...) Cena'nın da %(...-...) pazar payı ile fiyatları sabitleyemeyecekleri, kartel oluşturabilecek güce sahip olmadıkları bu teşebbüsler tarafından iddia edilmektedir.

Kartel tanımındaki en önemli unsur rakip teşebbüslerin bir araya gelmesidir. Soruşturmaya konu alım karteli 13 teşebbüsün sorumluluk altında bulunduğu bir karteldir. Anlaşmada yer alan teşebbüslerin tek tek kapasiteleri bu bakımdan konu ile ilgisizdir.

I.4.2.1.17. Alara firmasının e-postalarının ve Uludağ Yaş Sebze ve Meyve İhracatçıları Birliği Başkanı ve Yavuzlar Şirket Müdürü Mustafa Ulusoy'un açıklamalarının diğer teşebbüsler aleyhine bir kanıt oluşturmadığı savunması

Alara'nın e-postaları kartel belgesi ile beraber değerlendirildiğinde anlam kazanmaktadır ve kartelin varlığını destekler niteliktedir. Mustafa Ulusoy'un açıklamaları pestisit riskinin olmadığını belirtmek amacıyla kullanılmıştır. Söz konusu belge bu amaçla kullanılan tek belge olmayıp yine pestisit ile ilgili soruşturma heyetinin iddialarını destekler nitelikteki pek çok belge ile birlikte kullanılmıştır. Mustafa Ulusoy uzun zamandır piyasada faaliyet gösteren önemli bir ihracatçı firmanın genel müdürü ve Uludağ Yaş Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliği başkanı olup pestisit riski konusunda bilgisiz olduğunu ve ifadelerinin kabul edilemeyeceğini ileri sürmek yanlıştır.

I.4.2.1.18. 2006 yılında olgunlaşmanın mevsimsel nedenlerle 2005 yılına göre daha geç gerçekleştiği savunması

Dosya kapsamındaki görüşmelerde olgunlaşmanın 31 Mayıs'tan önce gerçekleştiğini söyleyen üreticiler mevcuttur. Ayrıca tıpkı pestisit kullanımı için farklı zamanlar söz konusu olduğu gibi, kirazın her bölgede olgunlaşması farklı tarihlerde gerçekleşmektedir. Bu durumda geç olgunlaşma gerekçesi ile dört farklı ili kapsayan bir anlaşma yaparak tek bir alım başlangıcı tarihi belirlemek mantıklı değildir.

I.4.2.1.19. Bazı üreticilerin 31 Mayıs'ın doğru bir karar olduğunu söyledikleri savunması

Görüşme tutanaklarında yer alan bazı üreticilerin 31 Mayıs tarihini olgunlaşma açısından doğru buldukları hususu bir savunma olarak kabul edilemez. Bazı üreticilerin 31 Mayıs tarihini kendileri açısından doğru kabul etmeleri bu konuda düzenleme yapma yetkisinin ilgili teşebbüslere değil Dış Ticaret Müsteşarlığına ait olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

I.4.2.1.20. İlgili pazarda uyumlu eylemden söz edilmesinin mümkün olmadığı savunması

Soruşturma bir kartel anlaşmasını konu almakta olup, soruşturma taraflarının uyumlu eylem içerisinde oldukları yönünde bir değerlendirme yapılmamıştır.

I.4.2.1.21. 0900 Ziraat tipi ihraçlık kirazların dış piyasaya yönelik olması sebebiyle, bu kirazların alımının iç piyasayı etkilemeyeceği ve 4054 sayılı Kanun kapsamı dışına çıktığı savunması

4054 sayılı Kanun'un kapsamını belirleyen 2. maddesinde ve bu maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere, 4054 sayılı Kanun Türkiye Cumhuriyeti Sınırları dahilindeki piyasaları etkileyen eylemleri kapsamaktadır. Somut olay, Türkiye Cumhuriyeti Sınırları dahilinde yapılan ihraçlık kiraz alımı ile ilgilidir. Soruşturma kapsamında 0900 tipi ihraçlık kiraz pazarında alım yapan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'a aykırı faaliyetler içerisinde olup olmadıklarının tespiti yapılmış olup bu teşebbüslerin satış yaptıkları dış piyasalardaki durum konu ile ilgisizdir.

I.4.2.1.22. Andiç ve Paşam'ın alım fiyatı ile ilgili karara uymadıkları savunması

Andiç ve Paşam'ın alım fiyatı ile ilgili karara uymamış olmaları, bu iki teşebbüsün soruşturmaya konu kartel anlaşmasını imzalayarak rekabet ihlalinin tarafı oldukları gerçeğini değiştirmemektedir. Bu nedenle, Andiç ve Paşam'ın anlaşmadaki fiyata uyum göstermemiş olmaları ancak bir hafifletici neden olarak göz önüne alınmıştır.

I.4.2.1.23. Soruşturma konusu anlaşmanın bir teşebbüs birliği kararı olduğu savunması

Bu başlıktaki savunmada özetle 5.5.2006 ve 22.5.2006 tarihli toplantıların birbirinin devamı niteliğinde olduğu, toplantı davetiyelerinin Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreteri veya Sekreter Yardımcısı tarafından imzalandığı, toplantıya Ege İhracatçı Birlikleri ve Ege Yaş Meyve ve Sebze İhracatçı Birliği yönetim kurulu üyesi Cengiz Balık ve Şahin Buldak'ın katıldığı, 22.5.2006 tarihli toplantının yapılması yönündeki ortak kararın, Ege Yaş Meyve ve Sebze

İhracatçıları Birliği yönetim kurulu kararı ile 5.5.2006 tarihinde yapılan toplantının sonucunda alındığı iddia edilmektedir.

Soruşturma muhatabı teşebbüsler 2006 yılında Ege İhracatçı Birlikleri'nde iki ayrı toplantı yapmıştır. Bu toplantılardan ilki, pazar koşullarının konuşulması için Ege İhracatçı Birlikleri tarafından yapılan çağrı neticesinde gerçekleşmiştir. Soruşturma konusu kartel belgesinin imzalandığı ikinci toplantı, Ege İhracatçı Birlikleri'nin yönetim organı tarafından düzenlenmemiştir. 22 Mayıs 2006 tarihli ikinci toplantı, sadece bazı ihracatçıların talebi üzerine düzenlenen ve resmi niteliği olmayan bir toplantıdır.

Ege İhracatçı Birlikleri 4054 sayılı Kanun anlamında bir teşebbüs birliğidir. Ancak; hukuki olarak bir teşebbüs birliği kararından söz edebilmek için kararın teşebbüs birliğinin yetkili organları tarafından alınması gerekmektedir. Bu noktada önemli olan husus, ilgili organların kararın alındığı konuda yetkili olup olmaması ya da kararların resmi bir belgeye geçirilip geçirilmemesi değil kararı alan organların teşebbüs birliğini temsil edebilme yeteneğidir. Soruşturma çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelerde kararın Ege İhracatçı Birlikleri'nin yasal organları olan yönetim kurulu ya da genel kurul tarafından alınmış bir karar olduğuna dair bir emare yoktur. Aksine, Ege Yaş Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliklerinin 42 üyesinden sadece yedisi toplantıya katılmıştır. Toplantıya katılan üç teşebbüs ise zaten Ege İhracatçı Birlikleri'ne üye değildir.

Rekabet Kurulu'nun 6.9.2002 tarihli, 02-53/685-278 sayılı Kararı'nda yonga levha ve/veya lif levha pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin Yonga Levha Sanayicileri Derneği bünyesinde düzenledikleri toplantılarda bir araya gelerek satış ve vade koşullarını belirlediklerine karar verilmiştir. Ancak söz konusu kararda aylık toplantıların organizasyonunda Yonga Levha Sanayicileri Derneği'nin sadece yer temin eden bir işleve sahip olması dolayısıyla, bu derneğe ceza verilmemiştir.

Sonuç olarak söz konusu kartel anlaşmasında yer alan kararların teşebbüs birliği kararı niteliğine sahip olmadığı, Ege İhracatçı Birlikleri'nin rolünün toplantı mekanını sağlamaktan ibaret olduğu, ilgili tutanağın toplantıya katılan teşebbüslerin ürünü olduğu anlaşılmaktadır.

I.4.2.1.24. "0900 Ziraat" tipi ihraçlık kirazda fiyat belirleme gücünün üreticide olduğu savunması

Savunmada, sezonun ilk ve son ürününe olan talebin fazla olduğu ancak talebin arzdan fazla olduğu bu dönemlerde alıcıların değil üreticilerin güçlü konumda bulunduğu iddia edilmektedir.

Sezonun ilk ve son ürününe olan talebin çok yüksek olması, üreticinin güçlü konuma geldiğini göstermemektedir. 2006 yılı verilerine göre sayısı 106 olan ve

ihracatçı birlikleri bünyesinde organize olabilen ihracatçı teşebbüsler pazarda aynı derecede organize olamayan binlerce irili ufaklı üreticiden mal almaktadır.

I.4.2.1.25. Monopson gücünün uygulanabilmesi için gerekli şartların bulunmadığı savunması

Teşebbüsler tarafından monopson gücünün uygulanabilmesi için üç şart sıralanmış ve bu şartların sağlanmadığı belirtilmiştir:

- Alıcıların piyasadaki alımların büyük bir kısmını yapmaları,
- Alım pazarında giriş engelleri olması
- Arz esnekliğinin katı olması.

Alara ve Barış, anlaşmanın etki gösterdiği sürede çok az alım yaptıklarını, anlaşmanın etki doğurduğu dönemdeki alımlarının sadece 2006 yılında İzmir bölgesinde yapılan alımların %(...-...)'ini ve %(...-...)'ini oluşturduğunu, monopson gücü ölçülürken pazar paylarının alınmasının doğru olmadığını, yoğunlaşma oranına bakılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca üreticilerin kirazın dayanıklılığını artıracak cıbralik asit kullanarak hasat süresini 7-10 gün uzattığı ve bu nedenle ürünün çabuk bozulmadığı da iddia edilmiştir.

Anlaşmaya taraf teşebbüsler ilgili piyasada alımların büyük bir kısmını yapmaktadırlar. Teşebbüslerin değer bazında 2006 yılı toplam pazar payları %60,18'dir. Anlaşmaya taraf teşebbüslerden sonra gelen en büyük teşebbüsün pazar payı ise %(...-...)'tir.

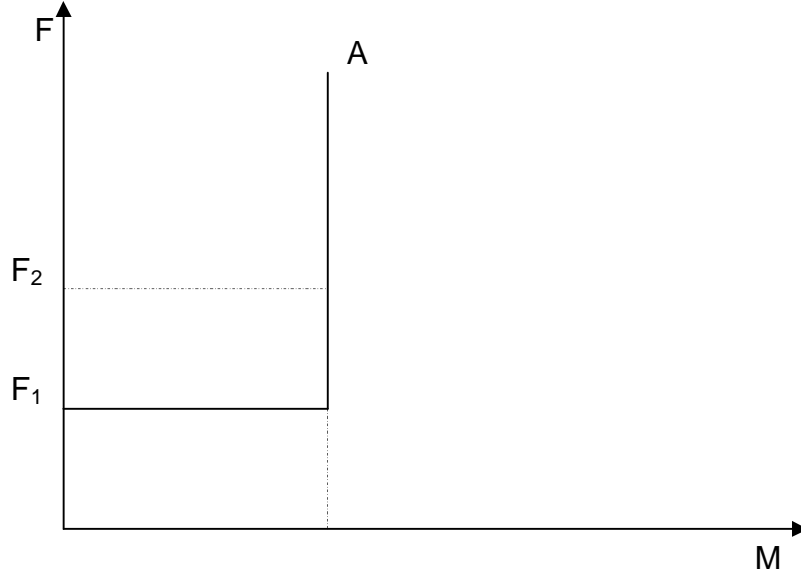
Kartel anlaşmasının uygulandığı durumda pazardaki CR_4 yoğunlaşma oranı %70,60, HHI indeksi ise 3684 olmaktadır. HHI analizine göre bu rakamın 1800'ün üzerinde olması, yüksek yoğunlaşma düzeyini ifade etmektedir. Öte yandan, piyasaya uzun dönemde girişlerin olması muhtemel iken bu girişlerin, ortalama 30 gün süren bir piyasa için zamanında ve yeterli bir alternatif oluşturmaları mümkün görünmemektedir. Bu nedenle teşebbüslerin anlaşma yoluyla bir monopson gücü oluşturdukları söylenebilir.

Savunmada yapılan iktisadi analizde, arz esnekliğinin katı olmadığı Grafik 1'den yola çıkılarak kanıtlanmaya çalışılmış ve savunmada arzın dik olmadığı, Grafik 1 'deki gibi dirsekli olduğu iddia edilmiştir. Savunmada yer alan Grafik 1'deki arz eğrisi ihracatçıların karşılaştıkları arz eğrisi olup fiyat F1 düzeyine indiğinde arzın sonsuz esnek olduğu iddia edilmektedir. Bu durumun gerekçesi olarak da F1'in altında iç pazarın ihracatçılarla rekabet eder hale gelmeleri gösterilmektedir. F1 düzeyinin altındaki fiyattan ise hiç arz olmadığı varsayılmaktadır.

Savunmada fiyatların hasattan sonra belirlendiği varsayımı altında, üreticinin alternatifi varsa hasattan sonra bile, üreticinin ürününün ne kadarını arz edeceği konusunda seçenekleri olabileceği, üreticinin bir 'satmaya razı olma fiyatı' (F1)

seçeceği, fiyatın üst sınırını ise ihracatçıların talebinin çizeceği iddia edilmektedir.

Grafik 1- Savunmada Yer Alan Arz Eğrisi

Savunmada getirilen iktisadi analizler sadece teorik olup, varsayımları ile beraber olaya uygulanabilmekten uzaktır. Bu savunma, ürünün hasat edildikten sonra fiyatın belirlendiği gibi gerçek dışı bir varsayımına dayanmakta olup Grafik 1 gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü bu eğriye göre, ihracatçının F_1 fiyatı altında alım yapması mümkün değildir ve her şekilde ihracatçı firmaların alım yapabilmesi için, fiyat F_1 'de veya F_1 'in üzerinde gerçekleşmelidir. Pazarda ihracatçıların alım yapabildikleri normal durum eğrinin sıfır esnek olduğu kısımdır. İç piyasa alıcılarının fiyat anlaşması uygulanırken piyasada alım yaptıkları belirtildiği için bu durum da eğrinin sonsuz elastik olduğu kısım olmalıdır. Piyasanın faaliyet gösterdiği bölüm sıfır esnekliğe yaklaşmaktadır ve iç piyasa alıcılarının piyasaya girdiği fiyatta eğrinin sadece esnekliği yükselmektedir. Bununla beraber sonsuz elastik olmamaktadır.

İddia edildiği gibi bir 'satmaya razı olma fiyatı' (F_1) belirlenmesi halinde, bu seviyenin altındaki fiyatlarda, ihraçlık alımlar üretici için bir alternatif olmaktan çıkmaktadır. Ancak, üretici, aynı fiyatı verdikleri sürece ihracatçı ile diğer alternatifler arasında kayıtsızdır.

Savunmanın buradaki tek dikkate değer iddiası arz eğrisinin sadece üreticilerin ihracatçılardan başka bir alternatifi bulunmadığında tam inelastik olacağıdır.

Fakat iç piyasa fiyatlarından çok daha yüksek fiyatlar verebilmeleri nedeniyle alım pazarında ihracatçıları tam olarak ikame eden bir alternatifleri yoktur. Sadece fiyatlar çok düştüğünde iç pazar alıcıları da 0900 Ziraat alımlarına katılmaktadır. İhracatçıların iç piyasa alıcılarından daha yüksek fiyatlardan alım yaptığı düşünüldüğünde, arz eğrisinde piyasanın olduğu bölüm eğrinin inelastik kısmı olmaktadır.

Ayrıca, ihracatçıların karşılaştığı arz eğrisinin savunmada iddia edildiği şekilde olduğu dikkate alınrsa, alıcılar arasında rekabet olduğu varsayımı altında, fiyatı belirleyici etken tamamen talep olacak ve piyasa dengesinin F1 veya F1'in üzerinde gerçekleşmesi gündeme gelecektir. Fakat taraflar anlaşılırsa, denge sadece ve sadece F1'de oluşacaktır. Savunmada ileri sürülen ve yukarıda yer verilen Grafik 1'deki gibi bir eğri üreticiyi tamamen güçsüz kılmakta, ihracatçıyı tam güçlü konuma getirmektedir. Bu da iddianın aksine bir kartel anlaşmasının uygulanmasını çok kolaylaştıran bir durumdur.

I.4.2.1.26. Aşırı kar olmadığı için monopson gücünün uygulanamayacağı yönündeki Kurul Kararları'ndan yola çıkarak somut olayda aşırı kar elde edilmediğinden monopson gücünün olmadığı savunması

Savunmalarda bazı Rekabet Kurulu kararlarına atıfta bulunarak savunma yapılmıştır:

23.3.2000 tarihli, 00-11/109-54 sayılı Rekabet Kurulu kararına konu dosyada Rekabet Hukuku anlamında bir anlaşmanın varlığına ilişkin verilere rastlanmamıştır. Bu sebeple söz konusu teşebbüsler arasında bir uyumlu eylemin olup olmadığı araştırılmıştır. Somut olayda ise bir kartel anlaşması incelenmektedir. Uyumlu eylem tespitinde piyasa davranışlarından yola çıkılmaktadır. Aşırı karın elde edilmemesinden dolayı teşebbüslerin fiyatı istedikleri gibi belirleyemedikleri kanaatine varılan dosyada, monopson gücü olması için aşırı karın olması gerektiği şeklinde bir yorum yapılmamıştır.

19.9.2002 tarihli, 02-56/699-283 sayılı kararda ise 14 adet tütün alıcısı şirket hakkında benzer sözleşmeler hazırladıkları ve aynı fiyatları uyguladıkları iddiasıyla yapılan şikayet, fiyatların birlikte belirlenmediği, ortada rekabetçi bir piyasanın bulunduğu tespitleri yapılarak Rekabet Kurulunca reddedilmiştir. Somut olayda ise açık bir anlaşma mevcuttur.

I.4.2.1.27. Rekabet Kurulu'nun 17.6.2004 tarih ve 04-42/519-126 sayılı kararında ihraçlık kiraz piyasasında kartel kurulması hakkında yaptığı tespitlere ilişkin savunma:

İlgili kararda, o karara özel bir piyasada o döneme ait şartlar çerçevesinde bir kartel kurulmasının mümkün görülmediği hususu tespit edilmiştir. Somut olayda ise, birlikte fiyat tespit edilip edilemeyeceğine yönelik teorik tartışmalar ve ekonomik analizlere yer bırakmayacak derecede açık bir anlaşma bulunmaktadır.

Rekabet hukuku uygulamalarında az rastlanan bir biçimde yazılı ve imzalı olarak yapılan bu kartel anlaşmasının bir sorumluluk doğurmayacağı iddiası yersizdir.

I.4.2.2. Ayrık Savunmalar

I.4.2.2.1. Çelikoğlu

I.4.2.2.1.1. Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliğinin 8. maddesinde bu tür bir düzenlemeye rastlanmadığı ve kesim tarihinin belirlenmesi için başvurma mecburiyetinin söz konusu olmadığı savunması

31.12.2003 tarihli ve 25333 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği’nin (Standardizasyon Yönetmeliği) kapsamı ihracat ve ithalata konu mallardan gerekli görülenlerin ilişkili oldukları standarda veya teknik düzenlemeye uygunluğunun veya kalitesinin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesidir. Söz konusu yönetmelik ekinde yer alan 70 tarımsal ürün, ihracatta zorunlu standart denetimine tabidir. Kiraz da bu kapsamda yer alan bir ürün olduğundan ihracat sırasında DİB ilgili maddesi aşağıdaki gibidir:

“Madde 8- Ekli liste kapsamındaki maddelerden ihtiyaç duyulanların yetiştirildikleri bölge ve çeşidin özelliklerine göre ulaşım durumu da göz önüne alınarak, vardığı yerdeki pazar isteklerini karşılayacak olgunlukta ihraç edilebilmelerini sağlamak için, gerekli görülen yerlerde kesim, toplama ve ihraç tarihlerini belirlemek üzere Müsteşarlıkça tespit edilecek ilgililerden oluşan bir komisyon kurmaya Müsteşarlık yetkilidir. İhracatçı firmalar komisyon kararlarına uymakla yükümlüdürler.”

I.4.2.2.1.2. Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tarih belirlenmiş olsaydı bu durumun suç teşkil etmeyeceği savunması

Kesim/toplama tarihlerinin belirlenmesi uygulaması yetkili bir kamu kurumunca yapılan ve bütün ihracatçıları bağlayan objektif, soyut ve genel bir düzenleme olup rekabeti kısıtlama etkisi ya da amacı bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu husus bir savunma unsuru olarak kabul edilemez.

I.4.2.2.2. Andıç

I.4.2.2.2.1. Alım tarihi kararının ihracatçıların yanı sıra üreticileri de olumlu etkilediği, doğru zamanda yapılan alımlar sonucu ürünün kalitesinin arttığı, buna bağlı olarak ürünün değerinin de arttığı ve üreticinin bu artıştan olumlu etkilendiği savunması

Kirazın kalitesini belirleyen unsurlar ürünün rengi, tadı, şeker oranı ve ebatlarıdır. Bu hususların hepsi kirazın olgunlaşması ile ilgili olup, bunun sezona geç başlanmasına bağlanması mümkün değildir. Tam tersine, kirazın erken ya da geç hasat edilmesi kirazın kalitesinden kaybetmesine sebep olmaktadır.

Ayrıca, iddianın aksine, anlaşma gereği alım yapılmaması nedeniyle bazı üreticiler ürünlerinin bir kısmını iç piyasaya vermek zorunda kalmış, iç piyasaya yönelik alım yapan firmaların ihracata yönelik alım yapan firmalara göre daha düşük fiyat vermelerinden dolayı üreticiler bu durumdan olumsuz etkilenmişlerdir.

I.4.2.2.3. Sultan

I.4.2.2.3.1. İç piyasada 0900 Ziraat tüketilmemesi nedeniyle ilgili coğrafi pazarın yanlış belirlendiği savunması

İlgili pazar tanımı kiraz ihracatı ile ilgili pazarı değil ihraçlık kiraz alımının yapıldığı ve dolayısıyla kartel anlaşmasının etkilediği pazarı belirtmektedir. Söz konusu alımlar Türkiye sınırları içerisinde gerçekleşmektedir. Bu sebeple savunmada dış piyasanın coğrafi pazara katılmadığı ima edilerek ilgili coğrafi pazarın yanlış belirlendiği iddiası konu ile ilgisizdir.

I.4.2.2.3.2. AB ve ABD’de tarım sektörünün rekabet kuralları uygulamasından muaf olduğu savunması

A.B. mevzuatında tarım sektörüne rekabet kurallarının nasıl uygulanacağını belirleyen amaçıyla 26 No’lu Konsey Tüzüğü çıkartılmıştır. Bu Tüzük’ten anlaşıldığı üzere, tarım sektörü rekabet hukukunun uygulanmasından muaf değildir. Nitekim, AB ve ABD tarım sektörlerindeki rekabet ihlallerine ilişkin örnek davalar da incelenmiş bulunmaktadır.

I.4.2.2.3.3. Teşebbüsler arasındaki bilgi alışverişi niteliğindeki görüşmenin anlaşma olarak değerlendirildiği savunması

Somut olayda bulgular ilgili teşebbüslerin bir araya gelerek görüşmekten daha ileri gittiklerini, bir kartel anlaşması imzalayarak 4054 sayılı Kanun’a aykırı hareket ettiklerini göstermektedir.

I.4.2.2.3.4. Şirket alım fiyatı ile ilgili değerlendirmelerde, tutanakta yer almayan diğer teşebbüslerin fiyatlarının, miktarlarının ve dış pazar koşullarının incelenmediği savunması

Bu savunma kapsamında ilgili teşebbüs, aynı üretim bölgesinde aynı gün ve saatlerde tutanakta yer almayan diğer firmaların da aynı fiyattan alım yaptıklarını iddia etmekte, bu sebeple 2,50 YTL/kg fiyatının o günkü piyasa koşullarından kaynaklandığını iddia etmektedir.

Söz konusu kartel anlaşmasına taraf teşebbüslerden bazıları anlaşmadaki fiyat seviyesine de uyumlu davranmış olup soruşturma raporunda yapılan analizlerde bu husus açıkça ortaya konmuştur. Durum böyle iken anlaşmadaki fiyata uygun yapılan alımların gerçek piyasa fiyatını yansıttığı savunmasının kabulü mümkün değildir.

I.4.2.2.3.5. Anlaşmanın sadece 1 gün uygulanmasının amaç ve etkinin bulunmamasının, söz konusu tutanağın bir anlaşma niteliği taşımadığını gösterdiği ve tutanakta yer alan soyut beyanların bir anlaşma sayılamayacağı savunması

Anlaşmadaki beyanların soyut beyan olarak kalmayarak hayata da geçirildiği, anlaşmanın belli süre uygulandığı hususları dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden net olarak anlaşılmaktadır.

I.4.2.2.3.6. Alım karteli olduğu takdirde, fiyatların yükselmeyip düşeceği savunması

Somut olayda da kartel anlaşması uygulanırken fiyatlar düşük kalmış, anlaşma fiilen sona erdiğinde fiyatlar yükselmiştir.

I.4.2.2.3.7. Alım fiyatı ile ilgili karara uyulmadığı savunması

Sultan 1 Haziran 2006'da hem İzmir hem de Manisa'da anlaşmada belirlenen fiyata uyum göstermiştir.

I.4.2.2.4. Cena**I.4.2.2.4.1. 31 Mayıs ile ilgili karara yönelik değerlendirme yapılırken Cena'nın müstahsilleri ile görüşülmediği için soruşturmanın eksik olduğu savunması**

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden ilgili coğrafi pazardaki birçok müstahsille görüşüldüğü, görüşme yapılacak köylerin belirlenmesinde soruşturmaya taraf teşebbüslerin yoğun olarak alım yaptığı köylerin özellikle seçildiği, yapılan görüşmelerde Cena'nın alım yaptığı üreticilerin de bulunduğu görülmektedir.

I.4.2.2.4.2. Cena'nın diğer meyve gruplarında olduğu gibi kirazda da kesim ve alım tarihini üreticiler ile ortaklaşa belirlediği ancak bu durumun üreticilere sorulmadığı savunması

Dosya kapsamında, diğer meyve ve sebzelerde kesim tarihinin üreticilerle belirlendiği iddiasını kanıtlar hiçbir delil bulunmamaktadır. Ayrıca üzüm, incir, narenciye, karpuz gibi ürünlerde kesim tarihlerinin belirlenmesi Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görevlendirdiği kesim heyetleri tarafından yapılmaktadır.

I.4.2.2.4.3. Cena'nın coğrafi pazar dışında kalan yerlerden de alım yaptığı, Denizli ve Çanakkale'den alım yapmadığı savunması

İlgili coğrafi pazarın tamamından alım yapıp yapılmadığı ihlalin varlığı açısından önem arz etmemektedir. Cena İzmir ve Manisa'dan alım yapmıştır.

I.4.2.2.4.4. Şikayet dilekçelerinin Yiğitler Köyü'nden geldiği, Cena'nın bu bölgeden alım yapmadığı, bu sebeple Cena'nın alım tarihi ile ilgili karara uyduğunun söylenemeyeceği savunması

Şikayetin yapıldığı köyün ihlalin varlığı açısından hiçbir önemi bulunmamaktadır. Soruşturmanın kapsamı şikayetin yapıldığı köyle değil, ilgili coğrafi pazarın alanı ile sınırlıdır.

I.4.2.2.4.5. Hilton Otelinde yapılan toplantıya firma yetkilisinin katılmadığı, diğer firmalar ile uyum içerisinde olunsaydı Hilton toplantısına da katılmış olacağı savunması

Cena, diğer firmalar ile Hilton toplantısından önce bir anlaşma akdetmiştir. Hilton toplantısı olaylar zincirinin bir devamı niteliğindedir. Bu toplantıya Cena tarafından katılımda bulunulmamış olması kartel anlaşmasına taraf olunmadığını göstermemektedir.

I.4.2.2.4.6. Hiçbir kartel anlaşmasının 2-3 günlüğüne yapılmayacağı savunması

Kartel anlaşmaları için herhangi bir süre şartı söz konusu değildir. Özellikle soruşturma konusu ürün bakımından açılış fiyatı önemlidir. Uygulama kısa süreli de olsa kartel anlaşmasının sezon açılış fiyatı üzerindeki baskısı sezonun geri kalanında ve diğer alım bölgelerinde önemli bir etki yaratmıştır.

I.4.2.2.4.7. 2006 yılı içerisinde firmaların 3 defa bir araya gelerek aralarındaki iletişimi artırdıkları, bu yolla kartel kurulmasını kolaylaştırdıkları iddiasının subjektif olduğu, Cena'nın bahsi geçen üç toplantıya katılmadığı savunması

5.5.2006 tarihli toplantı katılım listesinde Cena'nın adı yer almaktadır. Ayrıca 22.5.2006 tarihli toplantı sonrasında imzalanan anlaşma tutanağında Cena

yetkilisinin imzasının yer alması, bu toplantıya da bir teşebbüs temsilcisinin katıldığını açıkça göstermektedir.

I.4.2.2.4.8. İhracat sezonunun başlaması sırasında ihracatçı firmaların bir araya gelmelerinin doğal olduğu, kartel kurulmak istense gizli toplantılar yapılacağı savunması

Gizli toplantılar kartel anlaşmalarının ön şartı değildir. Fakat, söz konusu toplantının kamuya açık olmadığı da bilinmektedir.

I.4.2.2.5. Yavuzlar

I.4.2.2.5.1. Tutanakta fiyatlar üzerinde anlaşılmaya çalışılsa da bu durumun kağıt üzerinde kaldığı ve fiyat kararının uygulanmadığı savunması

Bu savunma, aslında yapılan anlaşmanın kabul edilmesi olarak yorumlanmıştır. Yavuzlar bu savunmada fiyatla ilgili kararın uygulanmadığını iddia etse dahi 31 Mayıs ve 1 Haziran'da anlaşma fiyatına uyum gösterdiği anlaşılmaktadır.

I.4.2.2.6. Başer

I.4.2.2.6.1. Müstahsilden olumsuz tepki alınmadığı savunması

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden üreticilerin söz konusu anlaşmaya olumsuz tepki verdiği ve hatta bu nedenle gerginlik oluştuğu, bu gerginliğe çözüm bulmak amacıyla 2 Haziran 2006 tarihinde İzmir Hilton Oteli'nde bir toplantı düzenlendiği anlaşılmaktadır.

I.4.2.2.6.2. Alım fiyatı ile ilgili karara uyulmadığı savunması

Teşebbüsün 1 Haziran 2006'daki alımlarının tamamının 2,50 YTL/kg'den yapıldığı, bu şekilde anlaşmaya uyduğu görülmektedir.

I.4.2.2.6.3. Piyasa koşullarında bir malın alım ve satım fiyatları belli iken bunun çok üzerinde bir rakamı tavsiye etmenin rasyonel olmadığı savunması

Soruşturma konusu aslında tam olarak teşebbüsün yaptığı bu savunmanın gerekçesini ilgilendirmektedir. Piyasada oluşan fiyat serbest rekabet şartlarında değil bu piyasada yapılan alımların yaklaşık %60'ını gerçekleştiren teşebbüslerin anlaşması suretiyle yapay olarak piyasaya dayatılan bir fiyattır.

I.4.2.2.6.4. Yurt içi ve dışı bağlantılar neticesinde bir firmanın kendisi için en uygun zamanda mal alımına başlamasının doğal olduğu savunması

Teşebbüs kiraz alım tarihinin ve fiyatının belirlendiği bir anlaşmaya taraf olmuştur. Bu nedenle teşebbüsün kendi ihtiyaçları bakımından en uygun bulunduğu zamana göre hareket etmek yerine rakiplerle anlaşma yaparak bir takvim elde etmeye çalışması Kanun'a aykırıdır.

I.4.2.2.6.5. Başer ile benzer isimlerde başka firmalar olduğu, bu konunun raporda araştırılmadığı savunması

Dosya içeriğinden 5.5.2006 ve 22.5.2006 tarihli toplantı davetiyelerinin Başer adına düzenlendiği, yapılan araştırma ve incelemelerde bu teşebbüsün adına yakın olan başkaca firma adına rastlanmadığı anlaşılmaktadır.

I.4.2.2.7. Alara**I.4.2.2.7.1. Anlaşmanın teknelci kar elde etmeye yönelik olmadığı savunması**

Rekolte beklentisinin bir önceki yıla göre önemli oranda yüksek olduğu da göz önünde bulundurulduğunda 2,50 YTL/kg alım fiyatının amacının müstahsil karlarının ihracatçıya aktarılması olmadığı teşebbüs tarafından iddia edilmektedir.

Rekabetçi piyasa dengesinin üzerinde kar elde etme amacına ulaşıp ulaşılmadığı hususu kartelin varlığını değiştirmemektedir. Bu husus kartelin başarısıyla ilgili bir durumdur. Diğer taraftan, 3 Haziran 2006'dan sonra fiyatların yükselmesi ve 2006 yılı ortalama alım fiyatının 2,50 YTL/kg'nin çok üzerine çıkması, anlaşmanın uygulandığı günlerde rekabetçi seviyenin altında bir alım fiyatı gerçekleştirilerek teknelci kar elde edildiğine işaret etmektedir.

I.4.2.2.7.2. Üreticilerin maliyetleri son derece düşük olduğu için 2,50 YTL/kg'lik fiyatın üreticinin zarar etmesine neden olmayacağı savunması

İlk olarak belirlenen fiyatın üreticinin zarar etmesine neden olmayacağı düşüncesi tamamen rekabet anlayışına aykırıdır. Üreticiye düşen kar marjının rekabet süreci içerisinde belirlenmesi gerekmektedir ve piyasanın bir seviyesinde faaliyet gösteren aktörlerinin anlaşarak diğer bir seviyedeki aktörlerin kar marjı hakkında karar alması kabul edilemez bir durumdur.

I.4.2.2.7.3. Tarım sektörünün genel itibarıyla gerek AB'de gerekse ABD'de regüle edildiği, Türkiye'de regülasyon eksikliği bulunduğu savunması

AB ve ABD'de tarım piyasası regüle edilse de, rekabet kurallarının uygulanmasından muaf değildir.

I.4.2.2.7.4. Sektördeki olumsuzlukların ihracatçıları etkilediği savunması

Savunmada sektöre ilişkin şu noktalara değinilmiştir:

- Tarım sektöründe üretim tüketim zincirinin sorunlu halkalarından birisi giderek güçlenen perakende sektörüdür. Perakende zincirlerinin bazı davranışları piyasaların işleyişini bozmakta bundan en olumsuz etkilenen kesim en güçsüz olan çiftçiler olmaktadır. 0900 ziraat tipi ihraçlık kiraz pazarında sözleşmeli tarım yapılamadığından, bu durum alıcıların ihtiyaç duydukları ürünleri belirli bir alım fiyatından temin etmelerini

engellemektedir. Bu nedenle dış pazarın gerektirdiği ihracat politikalarının perakendeciler tarafından yönlendirilmesine imkan tanımaktadır.

- Perakende sektöründe yaşanan sorunlardan dolayı yapıldığı iddia edilen bir kartel anlaşması, ihracatçıların korunmasını sağlarken, bir üst pazardaki üreticilerin üzerine daha da fazla yük binmesine yol açacaktır. Üretici, kartel anlaşmasının varlığı nedeniyle perakende seviyesindeki rekabetten ihracatçının payına düşmesi gereken olumsuzluğa da katlanmaktadır.
- Sektördeki üreticiler genellikle kendi arazisini işleyen küçük aile işletmeleri olduğundan, üretimde etkinlik ve verimlilik yoktur. Üretim her sene artmaktadır. Türkiye'nin rakibi ülkelerde ise üreticilerin ölçek ekonomilerinin büyüklüğü ihracatçılar açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Bu hususlara bağlı olarak Türkiye aleyhine artan rekabet ülkemiz açısından 0900 Ziraat tipi kiraz pazarında ihracat yapacak yeni pazarların bulunması giderek zorlaşmaktadır.
- Alara savunmasının 29. sayfasında, üretici maliyetlerinin çok düşük olduğunu ifade etmiştir. Bu savunmasında ise üretimde etkinlik ve verimlilik olmadığını belirtmektedir. Bu nedenle iki savunma birbiriyle çelişmektedir. Ayrıca Türkiye'nin dünya ihracatındaki payı aşağıdaki tablodan da anlaşıldığı üzere yıldan yıla sürekli bir artış göstermektedir. Türkiye kiraz ihracatında endişe verici bir tablo söz konusu değildir. Kaldı ki bu tür olumsuzluklara rakiplerin anlaşması yolu ile çözüm aranması yasal değildir.

Tablo 19: Türkiye'nin Dünya Kiraz Ticaretindeki Payı

	2003	2004	2005
Türkiye	77.696.471	118.000.892	93.594.361
Dünya	499.077.574	560.554.227	364.269.063
Yüzde	15,57	21,05	25,69

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

I.4.2.2.7.5. Alara Dış Ticaret Koordinatörü Arif Güney'in e-postasının yanlış yorumlandığı savunması

Arif Güney'in e-postasında özel mallar olarak ifade edilen ürünlerin standartları yüksek olan bir grup ürünü ifade ettiği, ekstra sınıf tabir edilen bu ürünlerin piyasaya arzının diğer ürünlerden farklı olduğu, bu özel mallara özgü yapılacak gizli operasyonun ise 31 Mayıs 2006 tarihinden önce alım yapılması değil, yüksek bir fiyat ile söz konusu ürünlerin alınması ile alakalı olduğu iddia edilmektedir.

Dosya içeriğinde yer alan söz konusu e-postalar incelendiğinde ortada bir anlaşma olduğu, bu anlaşmaya uyulduğu, anlaşmanın 0900 Ziraat tipi kiraz için yapıldığı, anlaşmaya aykırı bir gizli operasyon yapıldığı takdirde bir daha ihracatçılarla anlaşma zemini sağlanamayacağı, kartel anlaşmasının Haziran başındaki sıkışıklığı aşmak için yapıldığı hususlarının ifade edildiği anlaşılmaktadır. Diğer yandan, “*Haziran başındaki sıkışıklığı tavan fiyattan özel mallar olarak aşabiliriz*” ifadesi, savunmada belirtilen ekstra sınıfın da anlaşma kapsamında oluşunu göstermektedir. Anlaşmaya uyma konusunda kararlı olan Alara'nın, bu ürünleri tavan fiyattan satın almayı planladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca söz konusu e-postalarda 31 Mayıs'ın alımlara başlamak için geç bir tarih olduğunun dile getirildiği görülmektedir.

I.4.2.2.7.6. İhracatçı firmaların büyüklükleri farklı olsa da maliyet yapılarının benzer olduğu savunması

Savunmada maliyetlerin içerisindeki en büyük pay %80 ile kiraz alım fiyatı olduğundan, 22.5.2006 tarihinde yapılan toplantıda firmaların ve üreticilerin maliyet yapıları göz önünde bulundurularak en uygun başlangıç alım fiyatı olarak 2,50YTL/kg'nin uygun görüldüğü ifade edilmektedir.

Alara savunmasında (...) YTL/kg fiyat düzeyinin firması için başa baş noktasını oluşturduğunu, bu sebeple üzerinde anlaşılan 2,50YTL/kg'lik kiraz alım fiyatı ile dahi (...) YTL/kg'lik bir zarar gerçekleştiğini iddia etmektedir. Ancak firmanın 2006 yılı alımları incelendiğinde %(...-...) YTL/kg arasındaki alımların başa baş noktasından çok uzak olduğu ve hatta bazı alımların (...)YTL/kg'yi gördüğü, ortalama alım fiyatının da (...) YTL/kg olarak 2,50 YTL/kg'nin çok üzerinde gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Firmaların kar marjlarının düşmesi kartel kurmanın haklı gerekçesini teşkil edemez. Kar etmeyen firmaların, kar marjlarını yükseltme çabasıyla piyasada yer alan diğer aktörlerin kar marjlarından yararlanmaya çabalaması verimlilikten uzak bir davranıştır. “*Herkes için uygun ve makul*” fiyata kartel kurarak değil rekabetçi piyasa sürecinde ulaşılması gerekmektedir.

I.4.2.2.7.7. Per se doktrininin AB Komisyonu tarafından tamamı ile benimsenmediği savunması

Avrupa'da düzenli hat taşımacı birliklerinin fiyat tespiti anlaşmaları yapmasının 4056/86 sayılı Tüzük ile sağlanan grup muafiyeti kapsamında değerlendirildiği ve Komisyonun AMP & Binon Kararı ile gazete pazarındaki fiyat tespitine yönelik anlaşmalara bireysel muafiyet verdiği; Rekabet Kurulu'nun ise 24.3.2005 tarih ve 05-18/201-65 sayılı kararında düzenli hat taşımacılığında fiyat tespitinin rekabet kurallarının uygulanmasından muaf tutulabileceğini ifade ettiği Alara tarafından ileri sürülmektedir.

Rekabet Hukukunun temel kavramlarının yanlış kurgulanmasına ve kullanılmasına dayanan bu savunmada Alara, dikey nitelikteki dağıtım anlaşmalarındaki rekabet kısıtlarıyla yatay nitelikteki kartel anlaşmalarını aynı kategoride değerlendirmektedir. ATAD, AMP & Binon kararında, gazete ve süreli yayınların seçici dağıtım sistemi içinde yeniden satış fiyatının belirlenmesinin Roma Anlaşmasının 81(1) maddesine aykırı olduğuna ve sözleşmelerin bu aykırılıktan ancak Komisyonun muafiyet kararıyla kurtulabileceğine işaret etmiş, Komisyonun pazarın dağıtım açısından özelliklerini dikkate alarak Roma Anlaşması'nın 81(3) maddesi çerçevesinde bu düzenlemelere muafiyet tanıyabileceğini belirtmiştir. Soruşturma kapsamındaki anlaşma ise yatay seviyedeki rakipler arasında imzalanmış bir anlaşmadır. Bu sebeple, AMP & Binon kararında yer verilen bir dikey ilişkideki fiyat tespiti ile bir kartel anlaşmasındaki fiyat tespitinin karşılaştırılması yersizdir.

Rekabet Kurulu 24.3.2005 tarih ve 05-18/201-65 sayılı kararı ile, uluslararası düzenli hat taşımacılığında fiyat tespiti hakkında soruşturma açmamıştır. 1947 tarihli UNCTAD Konvansiyonu çerçevesinde bir çok ülke bu tür konferans yapılanmalarına muafiyet tanımış, Komisyon ise 4056/86 sayılı Tüzük ile muafiyet düzenlemesine gitmiştir. Bu konvansiyonu imzalayan Türkiye, henüz iç hukuk düzenlemesi yapmamıştır. Diğer yandan, bu tür muafiyet uygulamaları tartışma konusu olmaktadır. 2003 yılında Komisyon ilgili düzenlemeyi tartışmaya açmış, 2004 yılının Ekim ayı içinde çıkarılan Beyaz Kitap'ta, düzenli hat konferanslarına muafiyet tanınması gerekçeleri mevcut pazar koşulları çerçevesinde değerlendirilmiş ve bu gerekçelerin öneminin azaldığı kanaatine ulaşılmıştır. Komisyonun söz konusu değerlendirmeleri gelecekte düzenli hat konferanslarına tanınan kapsamlı muafiyetin kaldırılmasını tavsiye etmiştir. Konunun bu açıdan soruşturma ile doğrudan ilgisi bulunmamaktadır.

Bu savunmaya örnek olarak gösterilen bir başka olay, T-68/89 ve T-77-78/89 sayılı birleşik davalardır. Teşebbüs savunmasında Komisyon'un söz konusu kararda fiyat saptama ve pazar paylaşma anlaşmalarının yazılı delillere dayanması nedeniyle rekabeti sınırlayıcı amacın çok açık olduğunu bu nedenle rekabet üzerindeki aktüel veya potansiyel etkilerin incelenmesine gerek olmadığı yönünde karar verdiğini, ancak Adalet Divanı'nın bu kararı ilgili piyasanın yeterince incelenmediği gerekçesi ile bozduğunu iddia etmektedir.

Söz konusu Komisyon kararları birlikte hakim durumun kötüye kullanılması ile ilgili ilk kararlardandır. Adalet Divanı, Komisyon'un yaptığı piyasa incelemesini hakim durum tespitinin tam olarak yapılmasını sağlayacak nitelikte bulmamış ve Komisyon'un bu kararını kısmen bozmuştur. Konu somut olayla yakından ilgili değildir.

I.4.2.2.7.8. Rekabet Kurulu'nun 53/384-44 19.2.1998 tarihli kararı:

İlgili kararda uygulamanın 6235 sayılı Kanuna istinaden çıkarılan TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS) Uygulama Esasları Yönetmeliği'nde yer alan yetkiye dayandığı tespit edilerek soruşturmaya gerek olmadığına karar verilmiştir. Somut olayda ise böyle bir durum söz konusu değildir.

I.4.2.2.7.9. Rekabet Kurulu'nun 01.07.2005 tarih ve 05-43/602-15 sayılı Karar'da muafiyet verildiği savunması

Bu Karar'da ihlalin varlığı tespit edilmiş ve asgari hadden ceza uygulanmıştır. Ancak pazarın kendine özgü yapısı nedeniyle bu anlaşmanın riskleri azaltılabileceği gerekçesiyle anlaşmaya koşullu muafiyet verilebileceği karara bağlanmıştır. Olayımızda soruşturmaya konu kartel anlaşmasının muafiyet açısından değerlendirilmesi sonucunda bireysel muafiyet alamayacağı kanaatine varılmıştır.

I.4.2.2.7.10. Alara tarafından 2,5 YTL/kg ve altı seviyelerden yapılan alımların piyasayı etkilemediği savunması

Alara'nın üç günlük süre içerisinde (.....) kg'lık alım yaptığı, aynı tarihlerde 2004 yılında (.....) kg., 2005'de (.....) Kg.'lık alım yapıldığı, bu günlerde yapılan alımların İzmir, Çanakkale, Denizli ve Manisa illerinde alımı yapılan toplam 0900 ziraat tipi kirazın %(...) 'i bile olmadığı, bu nedenle piyasayı etkileme gücü bulunmadığı iddia edilmektedir. Bu savunmayı haklı çıkarmak için Kurul'un işlenmiş süt alım pazarına ilişkin 23.3.2000 tarih ve 00-11/109-54 sayılı Kararı örnek gösterilmiştir.

Piyananın etkilenmesi fiilen rekabetin kısıtlanıp kısıtlanmaması ile ilgili bir durumu ifade etmektedir. Alım piyasasında belirlenen bir tavan fiyat rakiplerin müstahsilin ürününe vereceği fiyatın yükselmesini engellemekte, alım fiyatlarını rekabetçi seviyenin altına çekmektedir. Bir alım karteli alım fiyatının düşmesi için piyasa talebini kısmak zorundadır. Piyasa talebinin kısılması talep eğrisinin aşağı doğru kaymasına ve piyananın rekabetçi miktarın altında bir yerde dengeye gelmesine neden olacak, rekabetçi fiyatın altında bir fiyat uygulanabilecektir. Somut olayda taraf savunmasının bu iktisadi gerçek ile örtüştüğü ve piyasada düşük fiyatların oluşması için talebin kısıldığı bu sebeple geçen senelere nazaran daha az ürün alındığı görülmektedir.

Savunmada örnek gösterilen Kurul Kararı ise uyumlu eylem ile ilgili bir karardır. Kararda paralel fiyat hareketlerinin uyumlu eylemden kaynaklanıp kaynaklanmadığının tespiti için önaraştırma yapılmış ancak uyumlu eylem unsurlarının sağlanmaması nedeniyle soruşturma açılmamıştır. Uyumlu eylemin unsurlarından bilinçli paralellik gözlenmesi ve rekabetin kısıtlanması,

piyasanın etkilemesi anlamına gelmektedir. Ancak somut olayda bir uyumlu eylem değil bir anlaşma söz konusudur.

I.4.2.2.7.11. Üreticilerin zarar görmediği savunması

Savunmada, üreticilerin ürünü ihracatçı firmalar yerine daha yüksek fiyat veren iç piyasa alıcılarına verdikleri, iç piyasaya (...) YTL/kg'den ürün satıldığı, bu fiyatın üreticilerin maliyeti göz önünde bulundurulduğunda son derece yüksek olduğu, Türkiye'de kiraz üreticilerinin maliyetlerinin AB ve ABD'deki üreticilere nazaran son derece düşük olduğu, 2,5 YTL/kg'lik fiyatın üreticinin zarar etmesi sonucunu doğurmayacağı dile getirilmiştir.

İç piyasa alımlarının ihracat karşısında tam bir alternatif oluşturabilmesi için alım miktarının büyüklüğüne bakılması gerekir. Üreticinin mağduriyetinin söz konusu olmaması için iç piyasa talebinin o dönemki arzı karşılayabilecek kadar yüksek olması ve iç piyasa için oluşan alım fiyatının ihraçlık kiraz alım fiyatı ile denk olması gerekir. Halbuki somut olayda iç piyasaya ürün sattığı tespit edilebilen son derece sınırlı sayıda üretici bulunmakta olup üreticinin kartel anlaşmasından zarar görmediğini söylemek mümkün değildir.

Alara, üreticilerin maliyetlerini tahmin edebildiğini ifade etmiştir. Bu durumda hangi fiyattan alım yaptığı takdirde karlı olabileceğine de bireysel olarak karar vermesi beklenirken rakiplerle anlaşma yoluyla alım fiyatı belirlemeye çalışması izah edilemez.

I.4.2.2.7.12. Societe Technique Miniera /Maschinenbaum Davası:

Savunmada danışıklı ilişkinin bulunmadığı bir durumda rekabetin etkilenip etkilenmediğinin tespiti için ortaya çıkması muhtemel rekabet koşullarının ölçüt alınması gerektiği, soruşturma konusu olayda anlaşma olmasaydı da zaten fiyatların talep artışına kadar düşük seviyelerde seyredeceği söylenmekte ve 2,5 YTL/kg fiyatın rekabetçi bir fiyat olduğu iddia edilmektedir.

Örnek olarak gösterilen davada bir dikey ilişki söz konusu olup, dikey kısıtlamaların değerlendirilmesinde dikey anlaşmanın yapıldığı ilgili pazardaki bütün iktisadi koşulların dikkate alınması gerektiği ancak bu şekilde böyle bir anlaşmanın rekabet üzerindeki gerçek etkisinin değerlendirilerek, anlaşmanın ihlal olup olmadığının belirlenebileceğini vurgulanmıştır. Oysa soruşturma raporunda anlaşmanın yatay niteliği, amacı ve etkisi açıkça ortaya konmuştur.

Diğer yandan, King teoremini ileri sürerek fiyatların piyasadaki üretim miktarına çok hassas olduğunu söyleyen teşebbüs, piyasanın dışında belirlenecek fiyatın nasıl rekabetçi bir fiyat olacağına değinmemektedir. Rekabetçi fiyat ancak ve ancak piyasada oluşur. Bu sebeple sebebi ve amacı ne olursa olsun bir anlaşma ile piyasa dışında belirlenen alım fiyatının rekabetçi bir fiyat olduğu ileri sürülemez.

I.4.2.2.7.13. Üreticilerin kirazdan elde ettikleri kazançtan son derece memnun olduklarını belirttikleri savunması

Raportörlerce dinlenen üreticiler arasından bu yönde bir beyan verene rastlanmamıştır. Aksine birçok üretici, fiyatların beklentilerinin çok aşağısında olduğunu ifade etmiş ve teşebbüslerin yaptıkları anlaşmadan dolayı fiyatların çok düştüğünü, bu yüzden mağdur olduklarını belirtmişlerdir. Üreticilerin elde ettikleri gelirden memnun oldukları kabul edilse dahi, bu memnuniyet kartel anlaşması ile alım fiyatı belirlenmesinin haklı gerekçesi olarak ileri sürülemez ve ihlalin varlığını ortadan kaldırmaz.

I.4.2.2.7.14. Rekabet Kurulu'nun rekabeti kısıtlamayı amaçlayan fakat herhangi bir etki doğurmayan ihlalleri asgari ceza ile yaptırma bağladığı ve bu nedenle kurulun ceza takdir etmesine gerek olmadığı savunması

17.8.2004 tarih ve 04-54/749-186 sayılı Karar: Bu dosyada, Afyon Veteriner Hekimleri Odası ve Afyon Eczacı Odası'nın aralarında imzaladıkları protokolün, veteriner ilaçları pazarında rekabeti kısıtlama amacı taşıması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna karar verilmiştir. Gerekçesinin meslek etiğinin korunması ve haksız rekabetin önlenmesi olarak açıklanması, protokolü 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamı dışına çıkarmamıştır. İhlalin ağırlığının belirlenmesi ve para cezası miktarının takdirinde soruşturma döneminin başında taraflara yapılan bildirim üzerine protokolün uygulanmasına son verilmesi ve tarafların tüm süreç boyunca Soruşturma Heyeti ile işbirliği yapması dikkate alınmıştır.

18.9.2000 tarih ve 00-35/392-219 sayılı Karar: Bu dosyada teşebbüs birliği kararının ilgili pazardaki sonuç ve etkilerinin ihlalin varlığı açısından bir önemi bulunmadığı, teşebbüs birliği kararının yaşama geçirilmiş ve uygulanmış olmasının 4054 sayılı Kanun'un ihlali açısından bir ağırlaştırıcı sebep olarak dikkate alınabileceği, ancak piyasalarda etkisi olmasa bile böyle bir kararın varlığının da 4054 sayılı Kanun kapsamında hukuka aykırı ve yasak olduğu söylenmektedir. Cezanın takdirinde dikkate alınması gereken bir başka noktanın da Kanun'un 9/3 maddesi kapsamında taraflara gönderilen görüş yazısına tarafların uydukları konusu olarak görülmüş ve cezaların takdirinde hafifletici sebep olarak dikkate alınmıştır.

26.4.2001 tarih ve 01-21/191-49 sayılı Karar: Teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin anlaşarak belirledikleri nakliye liste fiyatlarına aynen uymadığı görülmüş, protokolde ifade edilen müşteri paylaşımına dair hususlarda anlaşmanın devam ettiğine dair bir bulguya rastlanmamış, gümrük bölgesinin hemen çıkışında ilgili teşebbüs ve teşebbüs birliklerine mensup elemanların rekabet etme gayreti gözlenmiştir. Kararda tarafların fiyatı birlikte belirlemelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespiti yapılmış fakat fiyat listeleri üzerinden

farklı indirimler yapılmak suretiyle farklı fiyatların uygulanması, tarafların ekonomik güçlerinin azlığı ve doğan zararın hafifliği cezada hafifletici sebepler olarak kabul edilmiştir.

25.7.2002 tarih ve 02-45/530-219 sayılı Karar: Reklamcılar Derneği'nin 1995-2001 döneminde taban fiyat listesi yayınlamasının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisini doğurabilecek nitelikte olması sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir eylem olduğu ifade edilmiştir. Uygulamadan zarar görmesi beklenen reklam verenlerin liste sayesinde reklam bütçelerini önceden tespit edebildikleri ve arama maliyetinin ortadan kalktığı, bu sebeple listeden zarar görmedikleri anlaşılmış ancak liste yürürlükte kaldığı müddetçe, fiyatların listenin belirlediği skala etrafında yoğunlaşarak uyumlu eyleme yol açma ihtimali geçerliliğini sürdüreceği dikkate alınarak anılan listenin yayınlanması ve bir süre yürürlükte kalması eyleminin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu ifade edilerek asgari hadden para cezası uygulanmıştır.

26.3.2002 tarih ve 02-16/176-70 sayılı Karar: Turgutlu Sarraf ve Kuyumcular Derneği'nin, altın fiyatının belirli bir seviyenin altına düşmesini önlemeye yönelik eylem ve işlemlerinin rekabeti sınırlama amacı taşıdığına karar verilmiş, ceza miktarının takdirinde, alınan kararların piyasa üzerinde önemli bir etki yaratmadığı ve ilgili piyasanın coğrafi bakımdan küçüklüğü hususları göz önünde bulundurulmuştur.

4.3.1999 tarih ve 13/99-40 sayılı Karar: Türkiye Basın İzleme Araştırması Sözleşmesi'nin bir maddesine dayanılarak gerçekleştirilen uygulamanın 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin kapsamında olduğu ve Ünlü Yayınlar A.Ş.'nin başvurusunun reddi ile gerçekleşen durumun pazara giriş engeli yaratılması sebebiyle bir rekabet ihlali oluşturduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki bütün kararlarda hafifletici sebepler, olaydan olaya değişmiştir. Somut olayda, rekabeti sınırlama amacı güden bir anlaşmanın varlığı tespit edilmiş, bu anlaşmanın kısa sürelide olsa uygulanarak piyasada etki doğurduğu gözlenmiştir. Bu nedenle, yukarıda yer verilen kararlar somut olay bakımından bir savunma unsuru teşkil etmemektedir.

I.4.2.2.7.15. Soruşturma açılmayıp ihlale son verilmesi istenen Kurul kararlarındaki durumun somut olayda da geçerli olduğu savunması

15.9.2005 tarih ve 05-58/858-233 sayılı Karar: Bahse konu kararda şirketin işleyişine yönelik hazırlanan sözleşmede Rekabet Kuruluna menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması için başvuruda bulunulacağına ve Rekabet Kurulu tarafından verilecek menfi tespit veya muafiyet kararı neticesinde sözleşmenin taraflar arasında hüküm ifade edeceğine ilişkin hükümlerin yer aldığı, ayrıca tarafların anlaşmaya ilişkin olarak Kuruma başvuruda buldukları

göz önüne alınarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Söz konusu kararla soruşturma kapsamındaki olay arasında benzerlik bulunmamaktadır.

I.4.2.2.8. Barış

I.4.2.2.8.1. Barış'ın herhangi bir anlaşmaya uyma iradesi bulunmadığı, soruşturma heyetinin iradenin varlığını 31 Mayıs ve alım fiyatına ilişkin karara uyulduğu gerekçesiyle ortaya koyduğu, başka ek göstergeler kullanılması gerektiği savunması

Sorumluluk tespitinde kullanılmış iki gösterge vardır. Bunlardan birincisi kartel anlaşmasında ilgili teşebbüs isminin yer alıp almaması, ikincisi anlaşmada yer alan tarih ve/veya fiyat kararına pazar davranışlarıyla uyum gösterip göstermemesidir. Teşebbüsün başka ek göstergeler ile neyi kastettiği hususu açık değildir. Soruşturma raporunda Barış için söz konusu iki göstergenin de sağlandığı tespit edilmiştir.

I.4.2.2.8.2. Barış'ın anlaşma fiyatına uyum göstererek anlaşmaya ilişkin irade beyanını ortaya koyduğu görüşünün, soruşturma raporunun iktisadi değerlendirme kısmıyla çeliştiği savunması

Teşebbüs savunmasında, soruşturma raporunda anlaşmaya uyma iradesi bulunmayan küçük teşebbüslerin uygulayacakları farklı fiyatlarla bu tür bir anlaşmayı bozmasının mümkün olmadığı ifade edildiğini belirterek toplantıya telefonla katıldığı iddia edilen teşebbüslerin anlaşmaya uyma iradelerinin fiyat ve alım tarihi dışında diğer unsurlarla da ortaya konulması gerektiği iddia etmiştir.

Anlaşmada adı hiç geçmeyen ve başka bir kaynaktan da katılımı doğrulanamayan bir teşebbüsün ilgili kartel anlaşmasından sorumlu tutulması mümkün değildir. Kartel anlaşmasıyla herhangi bir bağlantısı tespit edilemeyen üçüncü bir teşebbüsün pazarın yaklaşık %60'ını kontrol eden kartel anlaşmasıyla oluşan fiyatları takip etmesi mümkündür. Küçük teşebbüslerin, pazarda büyükleri takip edeceği görüşü temelde doğru olmakla beraber, Barış somut olayda üçüncü kişi kategorisinde değerlendirilmesi mümkün olmayan bir teşebbüstür. Anlaşmayı imzalamadığı halde diğer teşebbüs temsilcilerinin beyanına göre uyma taahhüdünde bulunduğu belirtilen bir teşebbüs ancak pazar davranışlarıyla anlaşmaya uyum göstermemiş olması durumunda sorumluluktan kurtulabilir. Barış, anlaşmada adı geçen ve pazar davranışlarıyla da anlaşmaya uygun davranan bir şirket olması nedeniyle yasal sorumluluk altındadır.

I.4.2.2.9. Dönüş

I.4.2.2.9.1. Serbest piyasa koşulları gereği belirli bir fiyat politikası belirlenmesinin aynı zamanda ticari ve kişisel özgürlük kapsamında olduğu ve amaçlarının rekabeti engellemek ya da üretici ve ülkeyi zarara sokmak olmadığı savunması

Borçlar Kanunu'nda sözleşme serbestisi kavramı ile ifade edilen husus, teşebbüslerin herhangi bir Kanun'a aykırı olmamak kaydıyla istedikleri şekilde sözleşme imzalayabilecekleridir. Soruşturma konusu kartel anlaşması 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler taşımaktadır. Bu nedenle sözleşme serbestisi kavramına dayanarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal eden bir anlaşma imzalanabileceğine ilişkin savunmaya itibar edilemez.

J. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

4054 Sayılı Kanun'un 4. maddesinin 1. fıkrası "belirli bir mal ya da hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaları ve uyumlu eylemleri" yasaklamaktadır.

22.5.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan anlaşma incelendiğinde iki konu üzerinde uzlaşıldığı görülmektedir. Bunlardan ilki 2006 sezonu kiraz alımlarına 31 Mayıs'tan sonra başlanması, ikincisi de alımlarda kiraz üreticilerine ödenecek fiyatın en fazla 2.5 YTL/kg olmasıdır.

J.1. Kiraz Alımlarının Başlangıç Tarihi Olarak 31 Mayıs Tarihinin Belirlenmesi

Anlaşmada yer alan ve alımların 31 Mayıs'tan önce başlamamasını öngören madde ile hedeflenen husus üreticilere erkenci kiraz için ödenen yüksek ücretlerden kaçınmak ve üreticileri "malın elde kalması" baskısıyla rekabetçi fiyatın altında mal vermeye itmektir. Bu durum 2,5 YTL/kg azami fiyat tespiti maddesiyle de uyumlu olup nihai amaç rekabetçi seviyenin altındaki fiyatlardan alım yapabilmektir. Buna ek olarak, ilk alım bölgesinde oluşan fiyatlar diğer bölgeler açısından da bir referans niteliğinde olduğundan söz konusu kartel anlaşması daha sonra olgunlaşan kirazların fiyatını da etkileme potansiyeline sahiptir. Piyasa parametrelerini etkileme amacı taşıyan ve bir tür boykot görünümü arz eden bu tür bir uygulama 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan hallerdendir.

Sonuç olarak:

- Pestisit kalıntısı riski nedeniyle hasat tarihinin belirlenmesi için Dış Ticaret Müsteşarlığı'na başvurulması mümkünken bu yolun seçilmediği,

- 22 Mayıs 2006 tarihindeki toplantıya üreticileri veya ilgili kurum ve kuruluşları temsilen hiçbir kişinin davet edilmemiş olduğu,
- 31 Mayıs tarihinden önce de kiraz alımı yapılabileceğinin bizzat kartel anlaşmasına taraf teşebbüslerin yetkilileri tarafından belirtilmiş olduğu,
- Belirlenen tarihin kiraz alımı için en uygun tarih olduğunu gösteren herhangi bir bilimsel ve somut rapora rastlanmadığı

hususları sabit görülmüştür.

Yukarıdaki tespitler çerçevesinde ilgili teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı biçimde piyasa parametrelerinin piyasa dışında belirlenmesi anlamı taşıyan bu tür bir kararı toplu halde alarak bir tür alım boykotu uyguladıkları, bu boykotla fiyatları baskılama ve kartel anlaşmasının stabilitesini sağlama amacı taşıdıkları kanaatine varılmıştır.

J.2. Kiraz Üreticisine Ödenecek Fiyatın En Fazla 2.5 YTL/kg Olarak Belirlenmesi

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre,

“Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.”

Soruşturma konusu kartel anlaşmasına taraf olan teşebbüsler, 2006 sezonunda alacakları ihraçlık kiraz için üreticilere en fazla 2.5 YTL/kg ödeme konusunda anlaşmışlardır. İlgili teşebbüslerin yetkilileri ile yapılan görüşmelerde ve bu teşebbüslerin savunmalarında, belirlenen fiyatın başlangıç fiyatı ve o an için uygun bir fiyat olduğu, her kesimi memnun edecek fiyat olduğu, tavsiye fiyat olduğu, minimum fiyat olduğu, ürünün Avrupa'da satılmasına olanak sağlayacak fiyat olduğu gibi çok çeşitli açıklamalar yapılmıştır. Ne var ki, anlaşmaya taraf teşebbüslerin bahse konu kartel anlaşması ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini çok açık ve ağır bir biçimde ihlal ettikleri tüm dosya kapsamından anlaşılmaktadır. Aynı seviyede faaliyet gösteren teşebbüsler arasında akdedilen fiyat anlaşmaları rekabet hukukunda “en ciddi rekabet ihlalleri” arasında sayılmaktadır. Literatürde “*per se*” olarak nitelendirilen bu tür bir ağır ihlale herhangi bir şekilde muafiyet sağlanması ya da ihlalin önemsizliğine ilişkin bir etkinlik savunmasının dinlenmesi mümkün değildir. Fakat, anlaşma muafiyet koşulları bakımından da incelenmiştir.

Öte yandan, bir eylemin rekabet ihlali sayılması için mutlak surette piyasada etki doğurması gerekmemekte, eylemin rekabeti engelleme amacı taşıması ihlalin gerçekleşmesi için yeterli görülmektedir. Bununla birlikte, ihlalin boyutlarının

tespiti açısından fiyat anlaşmasının uygulanması ve anlaşmanın piyasadaki etkileri de incelenerek değerlendirilmiştir.

J.3. İktisadi Değerlendirme

Rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşmalar serbest piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açar. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf olan teşebbüsler, normal rekabet şartları içinde elde edemeyecekleri karlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olur ve serbest piyasa ekonomisinin en iyi şekilde işlemlerini engellerler.

Kartel anlaşmalarına taraf olan teşebbüslerin üzerinde anlaştıkları konular genellikle, fiyat tespiti, pazar paylaşımı, kota, alım/satım koşullarının belirlenmesi ve ihalelere danışıklı teklif verilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Kartel anlaşmaları, bir ürünün satışına ilişkin olabileceği gibi teşebbüsler tarafından hammadde olarak kullanılan ya da yeniden satılmak üzere alınan bir ürünün alımı için de olabilir. Karteller, esas olarak teşebbüslerin birleşerek suni bir tekel (monopol/monopson) olmasını sağlayarak yukarıda belirtilen olumsuz sonuçların doğmasına neden olurlar.

Soruşturma konusu teşebbüsler, 0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz piyasasında fiyat ve alım/satım şartları konusunda anlaşarak alım pazarında monopson (alım tekeli veya tek alıcı) gücü elde etmek istemişlerdir. Monopsonistik pazar, bir büyük alıcının vermiş olduğu alım kararının, alım fiyatlarını etkilediği pazar olarak, monopson gücü ise, alım fiyatlarını rekabetçi seviyenin altında belirleme gücü olarak tanımlanabilir. A.B.D. Adalet Bakanlığı'nca yayımlanan Yatay Birleşme/Devralmalar Rehberi"nde (Horizontal Merger Guideline) ise bu kavram şu şekilde değerlendirilmektedir:

“[Monopsonistik] pazar gücü, bir veya organize olmuş bir grup alıcının ürün fiyatlarını baskı altına alarak fiyatları rekabetçi seviyenin altına düşürmesini, dolayısıyla üretilen hammadde miktarının azalmasını da kapsamaktadır. Alıcılar tarafından alım gücünün [monopson gücü] uygulanması satıcılar tarafından uygulanan pazar gücünde olduğu gibi olumsuz sonuçlar doğurur.”

Monopson tek bir teşebbüsü ifade etmekte ise de, birden fazla teşebbüs tek bir alıcı gibi hareket ederek söz konusu monopsonun sahip olduğu güce erişebilir. Sonuç olarak birlikte hareket ederek monopson gücü elde eden teşebbüslerin piyasa üzerindeki etkileri genellikle rekabetçi seviyenin altında oluşan alım miktarı ve fiyatlardır. Bu durum ise kartellerin satış piyasalarında oluşturdukları refah kaybının alım piyasalarındaki türevidir.

Alıcıların sayısının azlığı, ürünün homojen olup olmaması, kapalı teklifler ve arzın esnek olmaması şeklinde ifade edilen dört faktör, literatürde, teşebbüslerin bir araya gelerek monopson gücü elde etmelerine yol açabilecek temel etmenler olarak gösterilmektedir.

Alıcı sayısının az olması, alım yapan teşebbüslerin bir araya gelerek birbirleriyle anlaşma maliyetlerini düşürmesi nedeniyle alım kartellerinin kurulmasını kolaylaştırmaktadır. Türkiye’de 2005 yılında kiraz ihracatı yapan 113, 2006 yılında ise 106 teşebbüs bulunmaktadır. Bu teşebbüslerden 10’u ihracatçı kiraz alımlarında monopson gücü elde etmek için bir anlaşma imzalamış ve 7’si ise söz konusu anlaşmaya uyacağını taahhüt etmiştir. Her ne kadar Türkiye çapında faaliyet gösteren teşebbüs sayısının fazla olması kartelleşmenin önünde bir engel olarak gözüke de, ilgili coğrafi pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüs sayısı çok daha azdır. Buna ilaveten anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin ilgili coğrafi pazarlardaki alımların önemli bir kısmını gerçekleştirmesinden dolayı aynı coğrafi alanda faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin bu tür bir monopsonistik yapıyı bozabilmesi mümkün değildir.

Anlaşmaya taraf teşebbüsler ilgili piyasada alımların büyük bir kısmını yapmaktadırlar. Teşebbüslerin değer bazında 2006 yılı toplam pazar payları %60,18’dir. Anlaşmaya taraf teşebbüslerden sonra gelen en büyük teşebbüsün pazar payı ise %(...-...)’tir.

Anlaşmanın uygulandığı durumda pazardaki CR_4 yoğunlaşma oranı %70,60, HHI ise 3684 olarak gerçekleşmiştir. HHI analizine göre bu rakamın 1800’ün üzerinde olması, yüksek yoğunlaşma düzeyini ifade etmektedir. Bu nedenle teşebbüslerin anlaşma yoluyla bir monopson gücüne ulaştıklarını söylemek mümkündür. Diğer taraftan, anlaşma tarafı teşebbüslerin koordinasyon sorununu çözmek amacıyla Yavuzlar şirketinin ortağı Ahmet Yavuz’u koordinatör atadıkları görülmektedir. Nitekim Ahmet Yavuz’un koordinatörlük görevini belli bir zaman için aktif olarak yürüttüğü anlaşılmaktadır. Dönüş’ün ürün alım sorumlusu Ömer Şefik’in konu ile ilgili ifadesi dikkat çekicidir:

“Ahmet Yavuz’un başkan seçilmesi çoğunluğun istemesinden dolayıdır. Alım yaptığımız bölgelerde el altından alım yapıldığı durumda bizler görebildiğimiz için Ahmet Yavuz bizleri arayıp soruyordu.”

Yavuzlar şirketinin ortağı Ahmet Yavuz da konuyla ilgili olarak şunları ifade etmiştir:

“... Toplantı sırasında beni üreticiler ve ihracatçılar arasında sevilen, güvenilir ve bu piyasada en eskilerden olmam nedeniyle grubun iletişimiyle görevlendirdiler. Firmalar, diğer firmalar ve üreticiler ile sıkıntılar yaşadıklarında sorunu çözmeye çalıştım...”

Ayrıca Alara'ya ait iç yazışma e-postalarında Ahmet Yavuz'un faaliyetleri hakkında

“ „, Ancak firmalar sonradan aranarak kısa sapı da almamalarına yönelik ikna edildiler. Bu koordinasyonu Ahmet Yavuz yürütüyor. Şu anda her şey düzgün gidiyor. ...”

ifadesi kullanılmaktadır. Koordinasyon görevini yerine getirecek bir kişinin seçilmesiyle, anlaşmanın taraf sayısının fazlalığından kaynaklanan ve aldatma (cheating) riskini çoğaltarak karteli kararsızlaştıran gelişmelerin önlenmeye çalışıldığı gözlenmiştir.

Ürün çeşitliliği ne kadar az ise, kartelin kurulması da o derecede kolaylaşmaktadır. Bunun nedeni ürün çeşitliliğinin, ürünün fiyatlarını ve/veya satıldıkları bölgeyi kontrol etmeyi zorlaştırmasıdır. Nitekim teşebbüslerin anlaşmasına konu olan ürün “0900 Ziraat tipi ihraçlık kiraz”dır. Söz konusu kiraz türü diğer kiraz türlerinden kalite ve fiyat yönlerinden ayrılmaktadır. Dolayısıyla, ilgili ürününü diğer kiraz türlerinden farklılaşan fakat kendi içerisinde neredeyse homojen bir ürün olan 0900 Ziraat tipi kiraz olması kartelin kurulmasını kolaylaştırıcı bir etkidir.

Arzın esnekliğinin görece olarak az olması alıcılara, alımlarını önemli bir oranda azaltmadan alım fiyatlarını ciddi ölçüde düşürebilme olanağı sağlamaktadır. Ayrıca, alıcıların alım fiyatı üzerinde aşağı yönde baskı yaratma gücü ne kadar fazla olursa alım karteli kurma olasılığı da o kadar artmaktadır. Tarım ürünleri arzının belirli ve sınırlı olması bu ürünlerin arz esnekliğini önemli ölçüde düşürmektedir. Bu nedenle kiraz arzının esnek olmaması, teşebbüsler tarafından alım karteli kurulmasını kolaylaştırmaktadır.

Literatürde “Arzın Katı Olması ve Ürünlerin Çabuk Bozulması Durumu” olarak incelenen teoriye göre, hammadde arzının esnek olmadığı durumlarda arzın kısa dönem içerisindeki fiyat değişimlerine yanıt verememesi, diğer bir deyişle üretim sezonu boyunca üretilen miktarın sabit olması nedeniyle arz eğrisi dike yakın çizilecek ve esnekliği sıfıra yakın olacaktır. Arz eğrisinin bu dik konumu, ürünlerin çabuk bozulduğu ve stok imkanının olmadığı durumlar için de geçerlilik taşımaktadır. Alıcıların talebini baskı altına almak için yapılan anlaşmalar kısa vadede yalnızca dağılım ve fiyat açısından önem taşıyacak ve sağlayıcılar az kazanç elde ettiklerinden uzun vadede daha az ürün üreteceklerdir.

Yukarıda yer verilen kriterlere ek olarak teşebbüslerin 2006 yılı içinde 3 defa bir araya gelmiş olmaları aralarındaki iletişimi arttırmış ve kartel kurmalarını kolaylaştırmıştır. Her ne kadar bu toplantıların farklı amaçlarla düzenlendiği, toplantılarda farklı konuların konuşulduğu öne sürülse de söz konusu toplantılar vasıtasıyla teşebbüslerin aralarındaki iletişimin arttığı açıktır.

Tüm bu faktörlerle birlikte değinilmesi gereken bir diğer husus ise kartelin kararlılığıdır. Kartellerin kararlı bir şekilde faaliyetlerini sürdürebilmeleri iç ve dış faktörlere bağlıdır. İç faktörler kartelin üyeleri arasında gelişebilecek sorunların, dış faktörler ise kartelin dışında gelişen olayların karteğe etkisi olarak açıklanabilir. Yukarıda da yer verildiği üzere, kartelin iç yapısı, kartel koordinatörünün bulunması, alıma konu malın homojen olması, arzın esnek olmaması, anlaşma taraflarının bir arada pazar gücüne sahip ve piyasada görece büyük teşebbüsler olması gibi faktörler nedeniyle kararlı bir yapıda olduğu görülmektedir. Ancak dış faktörlerin kartelin kararlılığını olumsuz yönde etkiledikleri bu nedenle de 22.5.2006 tarihinde yapılan anlaşmanın alımlar başladıktan sonra sadece 2 gün devam ettirilebildiği anlaşılmaktadır.

Kartelin kararlı bir şekilde faaliyet göstermesini engelleyen dışsal nedenlerden en önemlisi yurtdışından Türk kirazına olan talebin beklenenin üzerinde gerçekleşmesidir. Haziran ayında Almanya'da yapılan Dünya Futbol Şampiyonası'na bağlı talep artışı ile birlikte İtalya ve Rusya'daki kiraz bölgelerini olumsuz etkileyen hava koşulları Türk kirazına olan talebi arttırmıştır. Dış piyasalarda artan talep alım piyasasında ihracatçıları daha yüksek fiyattan alım yapmaya zorlamış ve bu nedenle de 31 Mayıs'tan itibaren 2 gün etkili olan anlaşmada belirlenen 2,5 YTL/kg'lık fiyat uygulanabilirliğini yitirmiştir. Önemli bir diğer dışsal etken ise teşebbüslerin uygulamalarından rahatsız olan üreticilerin baskısıdır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, anlaşma tarafı teşebbüsler arasında bir alım karteli kurulmasını etkileyen pek çok faktör olduğu, bu faktörlerden bazılarının teşebbüslerin alım karteli kurmasını kolaylaştırdığı, ancak dışsal faktörlerin etkin olması nedeniyle kartel yapısının kısa sürede sona erdiği anlaşılmıştır.

J.4. Anlaşmanın Bireysel Muafiyet Şartları Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Bir anlaşmanın Kanun'un 5. maddesiyle sağlanan muafiyetten yararlanması için aşağıda belirtilen şartların tümünü sağlaması gerekmektedir:

- a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmenin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicilerin bundan yarar sağlanması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması

Teşebbüsler arasında yapılan anlaşma, üreticilere en fazla 2.5 YTL/kg fiyat verilmesini ve kiraz alımlarına 31 Mayıs'tan önce başlamamasını öngörmektedir. Alımların 31 Mayıs'tan önce başlamamasını sağlayarak üreticilere erkenci kiraz için ödenen yüksek ücretlerden kaçınmak istemiş ve

alınacak kirazlar için en fazla 2.5 YTL/kg ödemeyi kararlaştırmak suretiyle de kiraz alım fiyatını düşük tutmaya çalışmışlardır.

Fiyat ya da her türlü alım ve satım şartlarının tespiti 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı, rekabet hukuku bakımından da hiçbir haklı gerekçeye dayandırılmayan "per se" yasak eylemlerdendir. Bununla beraber, teşebbüsler arasında yapılan anlaşmanın Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet alabilmesi için öncelikli olarak "Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmenin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması" gerekmektedir. Ancak anlaşmada yer alan hükümlerden hiçbiri kirazın üretim veya dağıtımında yeni gelişme veya iyileşme sağlamaya yönelik değildir. Aksine, üreticilerden alınacak kiraza rekabetçi fiyatın altında bir fiyat verilmesine neden olan anlaşma, kiraz üreticilerinin gelirlerini azaltmak suretiyle üreticinin refah kaybına yol açmaktadır. Ayrıca, kiraz ürününden elde edilen gelirin azalmasıyla birlikte üreticiler, kiraz yerine diğer ürünleri yetiştirmeye yönelebileceklerinden, ihracatçılar arasında yapılan anlaşmanın kiraz üretimine herhangi bir yararı olmayacağı gibi aksine zararı dokunacaktır. Bu nedenle kiraz ihracatçıları arasında akdedilen anlaşmanın Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde yer alan muafiyet şartını taşımadığı açıktır.

Muafiyet için sağlanması gereken bir diğer koşul ise tüketicilerin anlaşmadan yarar sağlaması gereğidir ki, ihracata yönelik kiraz alımı yapan firmaların alım karteli kurmasını sağlayan anlaşma tüketiciye yarar sağlayacak herhangi bir unsur içermemektedir.

Söz konusu anlaşmanın muafiyet alabilmesi için sağlanması gereken diğer koşullar ise anlaşma ile birlikte ihraçlık kiraz alım pazarının önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ve anlaşma ile birlikte rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması gereğidir. Bahse konu anlaşma ile ilgili pazardaki rekabetin en önemli parametresi olan fiyat sabitlenmeye ve pazardaki rekabet ortadan tamamen kaldırılmaya çalışılmıştır. Bu nedenle son iki kriterin de sağlanmadığı açıkça görülmektedir.

Sonuç olarak, Kanun'un 4. maddesini ağır biçimde ihlal eden söz konusu anlaşmaya Kanun'un 5. maddesinde yer alan şartları sağlamamasından dolayı muafiyet tanınmayacağı kanaatine varılmıştır.

J.5. Teşebbüslerin Alım Davranışları ve Anlaşmanın Uygulanması

J.5.1. Anlaşmaya Taraf Teşebbüslerin 31 Mayıs Kararı İle İlgili Davranışları

Fiyatla ilgili kararın pazar üzerindeki etkisine geçmeden önce, ilgili teşebbüslerin üzerinde anlaştıkları 31 Mayıs'tan önce alım yapılmaması ile ilgili kararın uygulanıp uygulanmadığı incelenmelidir. Bu inceleme için aşağıdaki

tabloda her firmanın İzmir, Manisa, Çanakkale ve Denizli’de alım yapmaya başladıkları tarihler verilmiştir:

Tablo 20: Teşebbüslerin alım yaptıkları bölgeler ve alıma başlama tarihleri

	İZMİR	MANİSA	DENİZLİ	ÇANAKKALE
Alara	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Pia	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yavuzlar	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Sultan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Andiç	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Dönüş	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cena	(.....)	(.....)	-	-
Paşam	(.....)	(.....)	-	-
Çelikoğlu	(.....)	(.....)	-	-
Başer	(.....)	-	(.....)	-
Ana	(.....)	-	(.....)	-
Köklü	(.....)	-	(.....)	-
Gök	2006 sezonunda ihraç ettiği ürünü bu bölgelerden almamıştır.			
Lara	(.....)	-	-	-
Antalya Ltd.	2006 sezonunda ihraç ettiği ürünü bu bölgelerden almamıştır.			
Barış	(.....)	-	-	-
Er-şah	2006 sezonunda yaptığı alımlarla ilgili veri elde edilememiştir.			

Gök ve Antalya Ltd. hariç olmak üzere tüm teşebbüsler İzmir ve Manisa’daki kiraz alımlarına ya tam olarak 31 Mayıs’ta ya da daha sonra başlamışlardır. Kartel anlaşmasında alımlara bu tarihten önce başlanmamasının kararlaştırıldığı göz önüne alındığında, adı geçen iki teşebbüs dışında tüm teşebbüslerin İzmir ve Manisa’da bu karara uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, Denizli ve Çanakkale için aynı değerlendirmeyi yapmak mümkün değildir. Çanakkale ve Denizli’de üreticilerle yapılan görüşmelerde de ifade edildiği üzere, bu bölgedeki ürün zaten Haziran ayının ilk haftası olgunlaşmıştır. Bu sebeple teşebbüslerin 31 Mayıs’tan önce alım yapmama kararının Denizli ve Çanakkale açısından fiili bir geçerliliği söz konusu değildir.

J.5.2. Anlaşmaya Taraf Teşebbüslerin Tavan Fiyat Kararı İle İlgili Davranışları

Bu bölümdeki analizin gerçekleştirilmesinde, anlaşmaya taraf teşebbüslerin 2006 sezonunda ilk kiraz alımı yaptıkları tarihten başlayarak 1 Temmuz 2006 tarihine kadar olan ve soruşturmanın ilgili coğrafi pazarları olan İzmir, Manisa,

Çanakkale ve Denizli illerindeki alım verilerinden yararlanılmıştır. Kullanılan veriler söz konusu illerde gün bazında her müstahsilden yapılan alım miktarını, tutarını ve birim fiyatını içermektedir. Anlaşmanın piyasaya etkisini görebilmek amacıyla teşebbüslerden elde edilen alım verileri, 2 YTL/kg ile 3 YTL/kg arasında incelenmiş, belirlenen aralıklarda yapılan toplam alımlar her gün ve il için hesaplanmıştır. Anlaşmada azami fiyat 2,5 YTL/kg olarak belirlendiği için tüm alımların 3 YTL/kg üzerinde gerçekleştiği günler incelemeye katılmamıştır. Ancak fiyatın anlaşmadaki fiyat olan 2,5YTL/kg'ye ne kadar yaklaştığını görebilmek için 2,5 YTL/kg ve 3 YTL/kg fiyat aralığında gerçekleşen alımlar da incelemeye katılmıştır. Aralıklara ait toplam alımlar bulunduktan sonra belirlenen aralıklardaki alımların toplam alım içindeki yüzde karşılığını ve ilgili günün alım miktarı ile ağırlıklandırılmış ortalama fiyatını⁶ içeren özet tablolar oluşturulmuştur.

J.5.2.1. İzmir Bölgesi

J.5.2.1.1. Alara

Alara'nın 2006 sezonunda İzmir'de gerçekleştirdiği alımlar 31 Mayıs ve 28 Haziran tarihleri arasındadır. Teşebbüs, 31 Mayıs 2006'da yaptığı alımların tamamına yakını (%.....) 2,5 YTL/kg fiyat seviyesinde gerçekleştirmiştir.

Alara İzmir'de, 1 Haziran 2006'da alım yapmamış ve 2 Haziran 2006 günü yaptığı alımlarda fiyatların ağırlıklandırılmış ortalaması (...)YTL/kg olmuş, alımların % (...)’sının 2,50 YTL/kg düzeyinin üzerinde gerçekleşmiştir. 3 Haziran 2006'dan sonra anlaşmada belirlenen fiyat seviyesi ve altından çok sınırlı miktarda alım yapıldığı, yapılan alımların büyük çoğunluğunun özellikle 3 YTL/kg ve üzerindeki fiyatlardan gerçekleştiği görülmüştür. Bu durum, Yiğitler Köyü Tarım Danışmanı Aynur Günsan'ın

“2 Haziran tarihli Hilton toplantısı sonrasında ALARA Bağyurdu Belediye Başkanı'nu arayarak fiyatları yükselteceğini söyledi ve 3,5-4,5 YTL/kg'den alım yaptı”

şeklindeki ifadesiyle de uyuşmaktadır.

⁶ ([2-2,24 aralığındaki toplam alım]*2,12+[2,25-2,49 aralığındaki toplam alım]*2,375+[2,50 noktasındaki toplam alım]*2,5+[2,51-2,74 aralığındaki toplam alım]2,625+[2,75-2,99 aralığındaki toplam alım]*2,87+[3 üzerindeki toplam alım]*3,25) / [ilgili günün toplam alım miktarı]

Tablo 21: Alara İzmir özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	>3.00	Toplam
31.05.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
02.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
04.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
05.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
06.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
07.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
08.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Alara'nın İzmir'de 31 Mayıs 2006 günü yaptığı alımlarda anlaşmadaki fiyata uyduğu anlaşılmaktadır.

J.5.2.1.2. Pia

Pia'nın 2006 yılında İzmir'de gerçekleştirdiği alımlar 2 Haziran ve 28 Haziran tarihleri arasındadır. Teşebbüsün özet tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 22: Pia İzmir özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	3.00 <	Toplam
02.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
04.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Pia'nın İzmir'de yaptığı alımlarda anlaşmadaki fiyata uymadığı anlaşılmaktadır.

J.5.2.1.3. Yavuzlar

Yavuzlar şirketinin verileri incelendiğinde teşebbüsün İzmir'de sadece dört gün alım yapmış olduğu görülmektedir. Söz konusu alım tarihleri 17 Mayıs 2006, 1 Haziran 2006, 10 Haziran 2006 ve 20 Haziran 2006'dır. Alımların sadece dört gün gerçekleşmiş gibi görünmesi, şirketin 2006 kiraz sezonuna ait alım verileri olarak Kuruma Bursa Ticaret Borsası'na belirli aralıklarla tescil ettirdiği verileri göndermiş olmasından kaynaklanmaktadır. Tavan fiyat belirleme kararının 22 Mayıs 2006'da alınmış olması nedeniyle 17 Mayıs 2006 tarihli alım inceleme açısından anlamsızdır.

Tablo 23: Yavuzlar İzmir özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	3.00 <	Toplam
01.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
10.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Yavuzlar'ın İzmir'de 1 Haziran 2006'da yaptığı alımların tamamı 2,50 YTL/kg ve altında olduğu için anlaşmadaki fiyata uyduğu anlaşılmaktadır. 1 Haziran-10 Haziran arası yapılan alımlara ilişkin günlük veriler mevcut olmadığından bu tarihler arasında Yavuzlar'ın pazardaki fiyat davranışları incelenememiştir.

03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
04.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Paşam'ın İzmir'de yaptığı alımlarda anlaşmadaki fiyata uymadığı anlaşılmaktadır.

J.5.2.1.9. Başer

Başer'in 2006 sezonunda İzmir'deki alımları 1 Haziran ve 13 Haziran tarihleri arasında gerçekleşmiştir. Teşebbüsün 1 Haziran 2006'daki alımlarının tamamı 2,50 YTL/kg'den yapılmıştır. 2 Haziran 2006'da ise, Başer'in alımlarının %43,39'u 2,50 YTL/kg düzeyinde, %18,43'ü 2,51 -2,74 YTL/kg aralığında, %38,17'si de 2,75 – 2,99 YTL/kg fiyat aralığında gerçekleşmiştir.

Tablo 28: Başer İzmir özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	>3.00	Toplam
01.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
02.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Başer'in İzmir'de 1 Haziran 2006'da yaptığı alımların tamamı 2,50 YTL/kg seviyesinden gerçekleştiği için anlaşmadaki fiyata uyduğu görülmektedir.

J.5.2.1.10. Ana

Ana şirketinin 2006 sezonunda İzmir'deki alımları 31 Mayıs - 20 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Teşebbüsün 31 Mayıs 2006'daki bütün alımları 2,5 YTL/kg ve altındaki fiyatlardan yapılmıştır. 1 Haziran 2006'da da bu uyum iradesi devam etmiş ve bugün içerisindeki alımların % (...)’lük kısmı 2,5 YTL/kg ve altında yapılmıştır ve güne ait ortalama fiyat (...) YTL/kg seviyesinde oluşmuştur. Şirketin 1 Haziran'da da anlaşmaya uymaya devam ettiği görülmektedir.

%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Barış'ın İzmir'de 31 Mayıs ve 1 Haziran 2006'da yaptığı alımların tamamı 2,50 YTL/kg ve altındaki fiyatlardan gerçekleştiği için anlaşmadaki fiyata uyduğu anlaşılmaktadır.

J.5.2.2. Manisa Bölgesi

J.5.2.2.1. Alara

Alara'nın 2006 sezonunda Manisa'daki alımları 11 Haziran - 28 Haziran tarihleri arasında yapılmıştır. Kartel anlaşması bu tarihler itibarıyla sona erdiği için fiyat uyumundan bahsetmek mümkün değildir.

Tablo 33: Alara Manisa özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	3.00 <	Toplam
11.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
12.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
13.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
15.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
16.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

J.5.2.2.2. Yavuzlar

Yavuzlar'ın 2006 sezonunda Manisa'daki alımları 10 Haziran ve 20 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Her iki tarihte teşebbüsün alım fiyatları 3 YTL/kg'nin üzerindedir. Kartel anlaşması bu tarihler itibarıyla sona erdiği için de fiyat uyumundan bahsetmek mümkün değildir.

%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
04.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
05.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
06.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Dönüş'ün Manisa'da 31 Mayıs 2006'da yaptığı alımlarda anlaşmadaki fiyata uyduğu görülmektedir.

J.5.2.2.6. Cena

Cena'nın 2006 sezonunda Manisa'daki alımları 1 Haziran - 30 Haziran tarihleri arasında yapılmıştır. Teşebbüsün tüm alımları 2,50YTL/kg düzeyinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 36: Cena Manisa özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	> 3.00	Toplam
01.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
02.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL
04.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ort. Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Cena'nın Manisa'da yaptığı alımlarda anlaşmadaki fiyata uymadığı görülmektedir.

J.5.2.2.7. Paşam

Paşam'ın 2006 sezonunda Manisa'daki alımları 3 Haziran - 11 Haziran tarihleri arasında yapılmıştır. Şirket alımlarının tamamını 2,5 YTL/kg üzerinde, büyük bölümünü ise 3 YTL/kg'nin üzerinde yapmıştır. Bu nedenle Paşam, Manisa'da yaptığı alımlarda anlaşma fiyatına uymamıştır.

J.5.2.2.8. Çelikoğlu

Çelikoğlu'nun 2006 sezonunda Manisa'daki alımları 1 - 30 Haziran tarihleri arasında yapılmıştır. Teşebbüsün 1 Haziran tarihinde yaptığı alımlarının %(...)’sı 3 YTL/kg ve üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 37: Çelikoğlu Manisa özet tablosu

	2.00 - 2.24	2.25 - 2.49	2.50	2.51 - 2.74	2.75 - 2.99	> 3.00	Toplam
01.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ortalama Fiyat							(...) YTL
02.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ortalama Fiyat							(...) YTL
03.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ortalama Fiyat							(...) YTL
04.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ortalama Fiyat							(...) YTL
05.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ortalama Fiyat							(...) YTL
06.06.2006	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg	(...) kg
%	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	100,00
Ortalama Fiyat							(...) YTL

Sonuç olarak Çelikoğlu'nun Manisa'da yaptığı alımlarda anlaşmadaki fiyata uymadığı görülmektedir.

J.5.2.3. Çanakkale ve Denizli Bölgesi

Kirazların bu bölgelerde daha önce olgunlaşması sebebiyle 22 Mayıs 2006 tarihli anlaşmanın ilk uygulama alanı İzmir ve Manisa illeridir. 31 Mayıs 2006 ve sonrasında bu bölgelerde alım yapmaya başlayan teşebbüsler anlaşmada yer alan fiyatla ilgili karara 2 gün uyum gösterebilmişlerdir. Üreticilerin pazarda oluşan fiyatlara reaksiyonu ve dış pazarlarda Türk kirazına olan talebin artması

anlaşmanın etkisiz hale gelmesinde belirleyici rol oynamış, 2 Haziran 2006'dan sonra teşebbüsler pazarda rekabet eder hale gelmişlerdir. Denizli ve Çanakkale bölgesindeki alımların başlangıcı anlaşmanın artık uygulanmadığı döneme rastlamaktadır. Zira, bu bölgelerde 2006 sezonunda soruşturmaya konu teşebbüslerce yapılan ilk alım 5 Haziran'da gerçekleşmiştir. Anlaşmanın artık uygulanmadığı bir tarihe rastlaması nedeniyle Çanakkale ve Denizli'de teşebbüslerin pazardaki fiyat hareketlerinin incelenmesi gerekliliği de ortadan kalkmaktadır. Ancak yine de bu bölgelere ait alım verileri incelenmiş ve soruşturma kapsamındaki hiçbir teşebbüsün fiyatla ilgili karara uymadığı görülmüştür.

J.6. Anlaşmanın Pazardaki Etkilerinin Değerlendirilmesi

J.6.1 Anlaşmaya Taraf Teşebbüslerin Türkiye'nin Toplam Kiraz İhracatındaki Konumları

22.5.2006 tarihli anlaşmada 10 adet kiraz ihracatçısı teşebbüsün imzası bulunmakta ve 7 teşebbüsün ise ismi sayılarak alınan kararlara uyma konusunda taahhütte buldukları ifade edilmektedir. Söz konusu firmaların 2003-2006 yılları arasında gerçekleştirdikleri ihracata ilişkin bilgilerden yola çıkılarak, soruşturmaya konu teşebbüslerin kiraz ihracatındaki payları değer ve miktar bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır. Değer ve miktara göre ayrı ayrı yapılan incelemeye aşağıda yer verilmektedir:

O tarihte ihracatı bulunmayanlar dışında 2003 yılında ilgili teşebbüsler tarafından yapılan ihracat aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 38: Kanun'u İhlal Ettiği Tespit Edilen Teşebbüsler Tarafından 2003 Yılında Yapılan İhracat

Firma	Değer (\$)	Payı (%)	Sıra	Miktar (kg)	Payı (%)	Sıra ⁷
Alara	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Dönüş	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Yavuzlar	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Cena	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Andiç	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Sultan	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Er-şah	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Çelikoğlu	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Başer	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Ana	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Paşam	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Toplam	41.529.125,00	54,05		15.241.655,00	46,74	

⁷ "Sıra" başlıklı sütündeki bilgiler, teşebbüslerin tüm ihracatta ilgili parametre açısından kaçınıcı sırada olduklarını belirtmektedir.

Anlaşmada imzası bulunan teşebbüslerden Pia ve Barış bu sene itibarıyla pazarda değillerdir.

2004 yılında ilgili teşebbüsler tarafından yapılan ihracata aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 39: Kanun'u İhlal Ettiği Tespit Edilen Teşebbüsler Tarafından 2004 Yılında Yapılan İhracat

Firma	Değer (\$)	Payı (%)	Sıra	Miktar (kg)	Payı (%)	Sıra
Alara	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Dönüş	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Pia	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Barış	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Yavuzlar	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Çelikoğlu	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Cena	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Sultan	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Andiç	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Er-şah	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Başer	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Paşam	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Ana	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Toplam	83.389.515	69,84		26.644.040	66,45	

2005 yılında ilgili teşebbüsler tarafından yapılan ihracata aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 40: Kanun'u İhlal Ettiği Tespit Edilen Teşebbüsler Tarafından 2005 Yılında Yapılan İhracat

Firma	Değer (\$)	Payı (%)	Sıra	Miktar (kg)	Payı (%)	Sıra
Alara	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Pia	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Dönüş	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Barış	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Çelikoğlu	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Cena	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Andiç	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Başer	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Sultan	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Yavuzlar	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Er-şah	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)

Paşam	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Ana	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Toplam	63.513.848	70,68		21.845.964	63,24	

2006 yılında ilgili teşebbüsler tarafından yapılan ihracata aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 41: Kanun'u İhlal Ettiği Tespit Edilen Teşebbüsler Tarafından 2006⁸ Yılında Yapılan İhracat

Firma	Değer (\$)	Payı (%)	Sıra	Miktar (kg)	Payı (%)	Sıra
Alara	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Dönüş	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Pia	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Yavuzlar	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Çelikoğlu	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Barış	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Sultan	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Cena	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Andiç	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Başer	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Ana	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Er-şah	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Paşam	(.....)	(...)	(...)	(.....)	(...)	(...)
Toplam	72.701.798	%60,18		25.514.932	%51,08	

Yukarıda yer verilen bilgiler doğrultusunda, anlaşmaya taraf teşebbüslerin 2003 ve 2006 yılları arasında Türkiye'den yapılan toplam kiraz ihracatında değer bazında %54-%70 ve miktar bazında %47-%66 arasında değişen bir paya sahip oldukları görülmektedir. Bu bilgilerden anlaşıldığı gibi, anlaşma tarafı teşebbüslerin kiraz ihracatındaki payları son dört yılda hem miktar hem de değer bazında çok önemli seviyelerde seyretmektedir. Bu nedenle söz konusu teşebbüsler tarafından akdedilen kartel anlaşmasının ihraçlık kiraz alım pazarını etkileme gücünün yüksek olduğu açıktır.

J.6.2. Anlaşmanın Uygulanmasından Doğan Etkiler

Kiraz piyasası diğer yaş sebze ve meyve piyasalarından ürünün özellikleri nedeniyle farklılaşmaktadır. Kirazın çok kısa bir hasat dönemi vardır (kiraz bütün bir yıl boyunca satılan bir ürün olmayıp bölgeler itibarıyla 20-25 günlük hasat dönemine sahiptir) ve hasat edildikten kısa bir süre sonra tüketiciyle

⁸ İlk dokuz aylık veriler.

buluşmadığı takdirde bozulmaktadır. Ayrıca, kiraz, diğer yaş sebze ve meyveler gibi dondurulma, kurutulma veya konserve yapılma yoluyla saklanabilme imkanına sahip değildir. Bu nedenle hasat tarihi ile tüketim tarihi arasındaki dönem ürünün satılması açısından çok büyük önem taşımaktadır. Kirazın yılda bir kez hasat edilebilen bir tarım ürünü olması nedeniyle, üreticiler kirazdan elde ettikleri kazançları kimi durumlarda bir yıl boyunca harcamak durumundadırlar. Elde edilecek kazanç ise yaklaşık 20-25 gün süren bir hasat zamanında yapılacak satışlara bağlıdır. İhraçlık kiraz hasat zamanının çok kısa olması nedeniyle kiraz alım piyasasında yaşanacak herhangi bir aksaklık, üreticilerin bir yıllık emeklerini ve bir sonraki sene için yapacakları harcamaları direkt olarak etkileyecektir. Nitekim, soruşturma konusu olayda üreticiler mağduriyetlerini açıkça dile getirmişlerdir.

Yukarıda yer verilen bilgi ve belgeler ışığında, anlaşmayı imzalayan altı teşebbüs fiyat ile ilgili kararı uygulamazken imzası bulunan dört teşebbüsle birlikte imzası olmadığı halde taahhütte bulunduğu ifade edilen üç teşebbüsün anlaşmayı iki günlük bir süre için uyguladıkları, konjonktürel gelişmeler ve üreticiler tarafından gösterilen tepkiler neticesinde ilgili teşebbüslerin uygulamaya son verdikleri, fiyatların 2 Haziran 2006'da 2,5 YTL/kg'nin üzerine çıktığı, fakat, kartel anlaşmasının yol açtığı asimetrik bilgi nedeniyle ürünün fiyatının rekabetçi düzeye çıkmayarak 2,5 YTL/kg seviyesine yakın seyrettiği, 3 Haziran 2006 itibarıyla de anlaşmanın etkisinin büyük ölçüde ortadan kalktığı anlaşılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında, anlaşma hükümlerini uygulayan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan amaç unsuruna ek olarak pazarda oldukça önemli bir etkiyi de meydana getirdikleri ve bu etkiden dolayı pazardaki güçleri oranında sorumlu oldukları kanaati oluşmuştur.

J.7. İlgili Teşebbüslerin 4054 Sayılı Kanun Karşısındaki Sorumluluklarının Değerlendirilmesi

22.5.2006 tarihli tutanak ile ortaya çıkan kartel anlaşmasının tarafları, bahse konu tutanağı imzalayan teşebbüslerle bu tutanağı imzalamadığı halde kartel anlaşmasına uyma iradesi ortaya koyan teşebbüslerden oluşmaktadır. İlgili tutanağı imzalayan teşebbüsler, soruşturma konusu kartel anlaşmasının etkisine ve uygulanmasına bakılmaksızın doğrudan sorumluluk altındadırlar.

Bunlar:

1. Alara
2. Yavuzlar
3. Cena
4. Pia
5. Çelikoğlu

6. Er-şah
7. Sultan
8. Dönüş
9. Andiç
10. Paşam

şirketleridir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden bir anlaşmada Medeni Hukuk'un aradığı geçerlilik koşullarının bulunması gerekmemektedir. Rekabet hukuku bakımından, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı bir anlaşmaya ilişkin sorumluluktan bahsedebilmek için, ilgili anlaşmaya uyma iradesinin gösterilmesi yeterlidir. Bu noktadan hareketle, soruşturma konusu kartel anlaşmasını somutlaştıran tutanağı imzalamadıkları halde, kartel anlaşmasına uyma iradesi beyan ettikleri tespit edilen teşebbüslerin sorumluluklarının belirlenmesi amacıyla bu teşebbüslerde böyle bir iradenin varlığı incelenmiştir. Bu iradenin varlığının belirlenmesi için, söz konusu teşebbüslerin 2006 sezonunda kartel anlaşmasının uygulanmaya başlandığı günlerdeki alım davranışları aşağıda incelenmiştir.

Tablo 42: Taahhütte Bulunan Teşebbüslerin Fiyata İlişkin Alım Davranışları

Teşebbüs	Bölge	Anlaşmanın Uygulandığı Dönem			
		31 Mayıs 2006	1 Haziran 2006		
Lara	İzmir	Alım Yok	Alım Yok	2 Haziran 2006 Anlaşmanın Bozulduğu Fakat Etkisinin Sürdüğü Dönem	3 Haziran 2006 ve Sonrası Anlaşmanın Etkisinin Sona Erdiği Dönem
	Manisa	Alım Yok	Alım Yok		
Başer	İzmir	Alım Yok	Uydu		
	Manisa	Alım Yok	Alım Yok		
Gök	İzmir	Bu bölgelerden ürün almamıştır.			
	Manisa	Bu bölgelerden ürün almamıştır.			
Ana	İzmir	Uydu	Uydu		
	Manisa	Alım Yok	Alım Yok		
Köklü	İzmir	Uymadı	Uymadı		
	Manisa	Alım Yok	Alım Yok		
Antalya Ltd.	İzmir	Bu bölgelerden ürün almamıştır.			
	Manisa	Bu bölgelerden ürün almamıştır.			
Barış	İzmir	Uydu	Uydu		
	Manisa	Alım Yok	Alım Yok		

Bu bilgiler çerçevesinde, Antalya Ltd. ve Gök şirketlerinin anlaşmaya uyma yönünde bir iradeye sahip olmadıkları ve dolayısıyla soruşturmaya konu kartel anlaşmasıyla ilgili bir sorumluluklarının bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Lara ve Köklü şirketlerinin fiyat hareketlerinde kartel anlaşmasına uyum göstermemelerinden ve ayrıca 31 Mayıs tarihinden önce alım yapmama davranışlarının kartel anlaşmasında karara bağlanan boykot ile ilgili olduğuna dair yeterli ve inandırıcı delil bulunmadığından dolayı soruşturmaya konu kartel anlaşmasıyla ilgili bir sorumluluklarının bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Dosya kapsamına ve yukarıda yer verilen bilgilere göre, Başer, Ana, Barış şirketlerinin söz konusu anlaşmayı imzalamadıkları halde kendilerine ulaşıldığı ve anlaşmaya uyacakları yönünde taahhütte bulduklarına yönelik bilgi ve bulgulara ilaveten piyasadaki fiyat hareketlerinde kartel anlaşmasına uygun davrandıkları anlaşılmakta olduğundan anılan şirketlerin Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine varılmıştır.

K. SONUÇ

3.8.2006 tarih ve 06-57/728-M sayılı Kurul kararı uyarınca kiraz ihracatçısı ve toptancısı 17 firma hakkında yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapora, toplanan delillere, sözlü savunma toplantısındaki açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

1-

- a) Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş., Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A.Ş., Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti., Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti., Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti., Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti., Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti., Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,
- b) Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti., Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş., Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat San. A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYÇOKLUĞU ile,

2- Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca; 2005 yılı net satışları üzerinden,

- a) takdiren %1'i oranında olmak üzere;
 - Alara Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.'ye 487.517,71 YTL.
 - Dönüş İthalat İhracat ve Tic. A.Ş.'ye 190.174,62 YTL
 - Sultan Tarım Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'ye 58.498,52 YTL
 - Yavuzlar Gıda Mad. İth. İhr. ve Paz. Ltd. Şti.'ye 200.553,11 YTL
- b) takdiren %0,5 (binde beş)'i oranında olmak üzere;

- Cena Dış Tic. ve Tarım Ürünleri San. A.Ş.'ye 54.006,63 YTL.
- Er-şah Gıda İth. İhr. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 24.798,31 YTL.
- Pia Frucht Gıda Lojistik ve Dış Tic. Ltd. Şti.'ye 88.345,34 YTL.
- Paşam Tarım Turizm Gıda Sanayi Pazarlama Ltd. Şti.'ye 8.340,50 YTL.
- Andiç Gıda Tekstil Makine Taşıma Ltd. Şti.'ye 88.186,90 YTL.
- Çelikoğlu Otomotiv Kom. Nak. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 53.584,65 YTL.

idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

c) takdiren %0,5 (binde beş)'i oranında olmak üzere;

- Ana Meyve Tarım Ticaret Ltd. Şti.'ye 8.139,64 YTL.
- Başer Tarım Gıda San. ve Tic. Pazarlama A.Ş.'ye 28.100,41 YTL
- Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat San. A.Ş.'ye 59.696,92 YTL.

idari para cezası verilmesine OYÇOKLUĞU ile,

- 3- Köklü Tarım Nakliye Petrol Ürünleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Lara Dış Ticaret Ltd. Şti., Gök İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Antalya Dış Tic. ve San. Ltd. Şti.'nin anılan kartel anlaşmasına katıldığına dair yeterli ve inandırıcı delil bulunamadığından anılan şirketler hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile

karar verilmiştir.

**Rekabet Kurulu'nun 24.7.2007 günlü ve 07-60/713-245 Sayılı Kararına
KARŞI OY**

Kiraz ihracatçısı ve toptancısı 17 firma hakkında kiraz alım fiyatlarını ve diğer koşulları belirlemek suretiyle 4054 Sayılı Yasa'nın 4 üncü maddesini ihlal ettikleri iddiası üzerine açılan soruşturmada toplanan deliller ve dosyadaki bilgi ve belgelerden , firmalardan bazılarının 22.5.2006 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri'nde yapılan toplantıda tutanak altına alınan kartel anlaşmasına katıldıkları anlaşılmaktadır.

Ancak; Başer Tarım Gıda San. ve Paz. A.Ş., Ana Meyve Tarım Ticaret Limited Şirketi ile Barış Deniz Uluslararası Tarım Ticaret İthalat İhracat Sanayi Anonim Şirketi'nin söz konusu toplantıda bulunmadıkları, kendilerine telefonla bilgi verildiğinden söz edildiği, bu şirketlerin anlaşmaya uyarak fiyat belirlediklerine dair yeterli emare bulunmadığı görüşüyle Kararın (1-b) ve (2-c) hüküm maddelerine karşıyım.

Süreyya ÇAKIN
Kurul Üyesi

Dosya Konusu: BOTAS ile Gazexport arasında 18.2.1998 tarihinde yapılmış olan Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin üç lota karşılık gelen 750 milyon m³'lük kısmının Bosphorus Gaz Corporation A.Ş.'ye devrine izin verilmesi talebi.

Dosya Sayısı : 2007-1-63

(Devralma)

Karar Sayısı : 07-59/687-242

Karar Tarihi : 11.7.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)

Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖR: F.Yeşim AKCOLLU, Cengiz SOYSAL, Harun ULU,
M. Oğuzcan BÜLBÜL, Metin PEKTAŞ

C. BİLDİRİMDE BULUNAN: - Bosphorus Gaz Corporation A.Ş.
Park Plaza Eski Büyükdere Cad. No:22
Kat:12/28, 34398 Maslak/Sarıyer İstanbul

D. TARAFLAR: - Bosphorus Gaz Corporation A.Ş.
Park Plaza Eski Büyükdere Cad. No:22 Kat:12/28
34398 Maslak /Sarıyer İstanbul

- Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAS)
Bilkent Plaza A-2 Blok Bilkent/Ankara

E. DOSYA KONUSU: BOTAS ile Gazexport arasında 18.2.1998 tarihinde yapılmış olan Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin üç lota karşılık gelen 750 milyon m³'lük kısmının Bosphorus Gaz Corporation A.Ş.'ye devrine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 31.5.2007 tarih ve 3782 sayılı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 29.6.2007 tarih, 2007-1-63/Öİ-07-FYA sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 6.7.2007 tarih, REK.0.05.00.00-120/128 sayılı

Başkanlık Önergesi ile 07-59 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; işlemin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları itibarıyla 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma olduğu ve işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen, bir hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi, böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun doğmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla işleme 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Bosphorus Gaz Corporation A.Ş. (Bosphorus)

Bosphorus, Rusya ve diğer ülkelerden doğalgaz satın alınması, ithali, iletimi, dağıtımı, Türkiye içinde ve yurt dışında depolanması, pazarlanması, ticareti ve ihracatı ile transit geçişler dahil doğalgaz nakliyesinin gerçekleştirilmesi, mevcut gaz hatlarından kiralama suretiyle gaz nakledilmesi, gazın işlenmesi suretiyle yan ürünler elde edilmesi, boru hatlarının, gaz işleme fabrikalarının, gaz yer altı depolarının gaz nakil sistemindeki diğer üniteler ve kombine çevrim santralleri ile sosyal amaçlı ünitelerinin inşaatı ve işletilmesi alanlarında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur.

Yönetim Kurulu; Ali Haydar Şen, Valery Krasnov, Dietmar Axel Schulz-Oral, Metin Şen, Adnan Şen, Hakan Wolfgang Bergemann, Felix Erik Strehober, Alexander Chernous'tan oluşan Bosphorus'un ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Bosphorus'un Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Tur Enerji A.Ş.	59,99
ZMB GmbH	39,99
Diğer	<0,01
Toplam	100

Bosphorus hissedarlarından Tur Enerji A.Ş. doğalgaz alımı, satımı, ithalatı, ihracatı, dağıtımı ve depolanması alanında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur. Yönetim Kurulu, Valery Krasnov, Adnan Şen, Metin Şen ve Alexander Chernous'tan oluşan şirketin hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 4: Tur Enerji A.Ş.'nin Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Ringas Management BV	50
Ali Haydar Şen	20
Adnan Şen	10
Metin Şen	10
Korkut Nedim Keçeli	10
Toplam	100

Tur Enerji hissedarlarından Ringas Management BV'nin doğalgaz sektöründe herhangi bir faaliyeti bulunmamakta; yatırım, finans, emlak ve telif hakları konularında faaliyet göstermektedir. Hisselerinin %100'ü Ringas Holding N.V.'ye ait olan bu teşebbüsün yönetim kurulu üyeleri PhastabeWEK. B.V. ve Fortis İntertrust (Hollanda) B.V.'dir.

ZMB GmbH ise Almanya merkezli olup; gaz ithalatı ve ihracatı, Almanya'da gaz satışı ile planlaması, gaz tesislerinin yapımı ve kullanımı alanında faaliyet göstermektedir. Şirketin %100 hissesi Gazprom Germania'ya aittir. Gazprom Germania'nın %100 hissesi OAO Gazprom Export şirketine, bu şirketin %100 hissesi de Rusya merkezli OOO Gazprom şirketine aittir. OOO Gazprom şirketinin %50,01 hisseleri Rusya Federasyonuna ait olup diğer hisseleri de halka açıktır. Bu hissedarlık zincirinden, Rus OOO Gazprom şirketinin Bosphorus'un kontrolü üzerinde dolaylı olarak etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyadaki bilgiler çerçevesinde Bosphorus'un Tur Enerji A.Ş. ve Gazprom iştiraki olan ZMB GmbH arasında kurulmuş bir ortak girişim şirketi olduğu anlaşılmaktadır.

H.1.2. BOTAŞ

BOTAŞ, 15.8.1974 tarihinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)'na bağlı olarak Irak'tan Ceyhan'a ham petrol taşımak üzere kurulmuş; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir İktisadi devlet teşekkülü'dür. 1987'den bu yana, BOTAŞ'ın ham petrol boru hattı faaliyeti, doğal gaz taşımacılığı ve ticareti faaliyetlerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. BOTAŞ, 397 sayılı ve 9.2.1990 tarihli Kanun Hükmünde Kararname ile doğal gaz ithalatı, iletimi (şehir dağıtımını dışında), ticareti ve tarifelerinde tekel statüsü elde etmiştir. 1995'te şirket bağımsız şirket statüsünü kazanarak kamu iktisadi teşekkülü şeklinde yeniden yapılandırılmıştır.

4646 sayılı Kanun, 397 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi yürürlükten kaldırmış ve dolayısıyla BOTAŞ'ın hukuki tekelini kaldırarak, doğal gaz piyasasına yeni şirketlerin girmesini ve rekabet ortamının yaratılmasını amaçlamaktadır.

H.1.3. Gazprom Export

Gazprom Export'un ana şirketi olan OAO Gazprom (Gazprom), gaz, petrokimyasallar, hidrokarbon gazları ve diğer gaz ve petrokimya endüstrisindeki ürünlerin ihracatı ve pazarlanması faaliyetlerini yürüten, Rusya menşeli bir şirkettir. Gazprom Rusya'daki doğalgaz rezervlerinin %60'ına sahip olup, doğal gaz üretiminin %85'ini gerçekleştirmektedir. Gazprom, eski SSCB ülkeleri dışında, Batı ve Orta Avrupa'da yer alan 22 ülkeye doğalgaz satmaktadır. Şirketin söz konusu ihracatı kontrolünde olan Gazprom Export tarafından gerçekleştirilmektedir. Gazprom Export doğalgaz satışının yanında ham petrol ve petrol ürünleri ihracatı da yapmaktadır. Gazprom Export, 2006 yılında 22 Avrupa ülkesine toplam 151,1 milyar metreküp doğalgaz satarak 37,2 milyar Amerikan Doları gelir elde etmiştir. 2006 yılında şirketin (eski SSCB dışında kalan 10 büyük müşterisine) tedarik ettiği doğalgaz miktarına ilişkin tabloya aşağıda yer verilmiştir.¹

Tablo 3: Gazprom Export'un İhracat Gerçekleştirdiği Ülkeler

Ülke	Miktar (milyar metreküp)
Almanya	37,9
İtalya	21,4
Türkiye	19,9
Fransa	10
Macaristan	7,7
Çek Cum.	7,4
Polonya	7,7
Avusturya	6,6
Slovakya	6,8
Romanya	5,1

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Dosyada yer alan bilgiler ışığında, Bosphorus tarafından BOTAS'ın ithalat sözleşmelerinin bir kısmının devralınması işleminin değerlendirilmesi açısından ilgili ürün pazarı "*doğal gaz toptan satışı pazarı*" olarak tanımlanmıştır.

¹ Söz konusu bilgiler Sergey Korovin'in 13.3.2007 tarihinde Flame'07 Konferansında (Amsterdam) yaptığı konuşmadan alınmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Toptan satış pazarına, ilgili mevzuatta getirilen herhangi bir coğrafi sınırlamanın bulunmadığı göz önüne alındığında, ilgili coğrafi pazarı "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

BOTAŞ'ın 18.2.1998 tarihinde Gazexport (yeni adıyla Gazprom Export) ile yapmış olduğu Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin 3 lota karşılık gelen 750 milyon m³'lük kısmının Bosphorus tarafından devralınması işlemi neticesinde, daha önce söz konusu sözleşmede belirtilen miktar (8 milyar metreküp/yıl) münhasıran BOTAŞ'ın tasarrufunda iken, devralma işlemi sonrasında 3 lota karşılık gelen pazar payı ve cironun daha önce ilgili pazarda faaliyeti olmayan Bosphorus'a devredilmesi söz konusu olduğundan; söz konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ 2. maddesi anlamında bir devralma işlemi olduğu görülmektedir.

H.3.2. Eşikler Açısından Yapılan Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde "bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur" ifadesi yer almaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, başvuru konusu işlemin, 2006 yılı verilerine göre, BOTAŞ tarafından Bosphorus'a devri söz konusu olan 3 lotun karşılık geldiği pazar payının %(.....) ve cironun da (.....) YTL olması nedeniyle, 1997/1 sayılı tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

H.3.3. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

Devir işleminin değerlendirileceği pazar Türkiye doğal gaz toptan satış pazarıdır. Bu kapsamda toptan satış pazarında faaliyette bulunan teşebbüsler, yaptıkları satışlar ve pazar payları aşağıdaki gibidir:

Tablo 11: 2006 Yılı İtibarıyla Doğal Gaz Satış Miktarları ve Pazar Payları

Firma	Satış Miktarı (m ³)	Pazar Payı (%)
BOTAŞ	(.....)	(.....)
TPAO	(.....)	(.....)
THRACE BASIN	(.....)	(.....)
AMITY OİL	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	100

Tablodan da görüldüğü üzere BOTAŞ'ın toptan satış pazarındaki payı % (.....)'dir. Gerçekleşecek devir işlemi sonucunda Bosphorus'un 3 lota tekabül eden 750 milyon m³ tutarındaki alım anlaşmasını üzerine alacağı, bu miktarın ise tüketim içindeki payının sadece % (.....) olduğu görülmektedir.

2007 yılı içerisinde Türkiye doğal gaz piyasasında yaşanan/yaşanacak gelişmeler (Azerbeycan gazının gelmeye başlaması, TPAO'nun Treador ve Stratic Energy ile oluşturduğu ortak girişim vasıtasıyla doğal gaz çıkarması, Shell Enerji A.Ş.'nin toptan satış faaliyetine başlaması, vb) sonucunda toptan satış pazarına yeni aktörler katılacaktır. Bu ve benzeri gelişmeler sonrasında Bosphorus'un devralacağı miktara ilişkin pazar payının % (.....)'nin de altına düşeceği öngörülmektedir.

Kaldı ki, buradaki asıl nokta, bu payın hakim durumdaki BOTAŞ'tan sektöre yeni giren bir teşebbüse devrediliyor olmasıdır. Nitekim, işlemin gerekçesini oluşturan 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun Geçici 2. maddesi de asıl itibarıyla sektörde BOTAŞ'ın sahip olduğu tekel konumunun bu devirler ile kaldırılması ve sektörde rekabetin sağlanması olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, her ne kadar belli faaliyetlerin devredilmesi ve bu devredilen kısmın eşikleri aşması nedeniyle söz konusu işlem Rekabet Kurulu iznine tabi olsa da, işlemin esası toptan satış pazarında yoğunlaşma yaratıcı değil aksine yoğunlaşmayı azaltıcı niteliktedir.

Doğalgaz toptan satışı pazarına ilişkin yatay seviyede yoğunlaşma anlamında yukarıdaki değerlendirmenin ardından ortaya çıkan soru, devralan taraf olan Bosphorus'un ortağı olan Gazprom'un Türkiye'nin en büyük gaz tedarikçisi konumunda olmasının (aynı zamanda devre konu sözleşmenin de sağlayıcı olarak tarafı konumundadır), bildirim konu devir işleminin dikey anlamda nasıl bir sonuç doğuracağı hususudur. Dosyadaki bilgilere göre, 2006 yılı rakamlarına göre Bosphorus'ta -dolaylı yoldan- ortak kontrole sahip olan Gazprom'un Türkiye'ye ithal olarak giren doğal gazdaki payı % (...)'tür. Söz konusu gaz, BOTAŞ tarafından, Gazprom ve BOTAŞ arasında yapılmış olan çeşitli anlaşmalar yoluyla ithal edilmektedir. Bu durumda, dünya doğalgaz sektörünün devri kabul edilen Gazprom'un bu devir işlemiyle sadece Türkiye'ye gaz ihraç

eden bir teşebbüs olmaktan çıkarak dikey bütünleşmeyi sağlayıp Türkiye doğalgaz toptan satış pazarına gireceği ve bunun üretici olarak halihazırdaki hakim durumunu güçlendireceği öne sürülebilir. Ancak halihazırda ne Gazprom'un ne de Bosphorus'u diğer kontrol eden teşebbüs olan Tur Enerji'nin Türkiye doğal gaz toptan satış piyasasında bir faaliyeti bulunmamaktadır. Buna ek olarak, devre konu olan kontrat miktarı toplam ülke tüketiminin %(...)’inden azını teşkil eden oldukça düşük bir miktardır. Dolayısıyla, pazara etkileri bakımından yeni bir hakim durum yaratılmasının ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı açıktır. Hiç şüphesiz, bundan sonraki aşamalarda Gazprom'un yapacağı devralmalar ya da diğer eylemler 4054 sayılı Kanun kapsamında ayrıca değerlendirilecektir. Ancak bu aşamada bildirim konu devir işleminin Kanun'un 7. maddesi kapsamında, ilgili pazarda hakim durum yaratan veya hakim durumu güçlendiren ve bunun etkin rekabeti önemli ölçüde engelleyen bir nitelik arz etmediği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

KESİNLEŞMİŞ DANIŞTAY KARARLARI LİSTESİ

(01.07.2007-30.09.2007)

KESİNLEŞMİŞ DANIŞTAY KARARLARI LİSTESİ

SIRA NO	MAHKEME	ESAS NO	KARAR NO	DAVACI	DAVA KONUSU
1	Danıştay 13. Daire	05/6601	07/1307	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği	15.01.2004 tarih ve 04-03/49-14 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
2	Danıştay 13. Daire	05/5222	07/1302	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği	24.06.2004 tarih ve 04-43/522-146 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
3	Danıştay 13. Daire	05/7628	07/1300	Denizli Çimento Sanayi A.Ş	13.01.2005 tarih ve 05-05/42-17 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
4	Danıştay 13. Daire	06/1413	07/1326	Aslıhan Barış	18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
5	Danıştay 13. Daire	06/2795	07/3160	EMT Elektrik Mekanik Tesisat Ltd.Şti.	10.03.2005 tarih ve 05-13/156-54 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
6	Danıştay 13. Daire	06/3975	07/2815	İsmet Ekinci	18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

SIRA NO	MAHKEME	ESAS NO	KARAR NO	DAVACI	DAVA KONUSU
7	Danıştay 13. Daire	06/3150	07/3159	Atilla Çoban	18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
8	Danıştay 13. Daire	06/4039	07/814	Yeni Çağdaş İht.Gıda İnş. Tic. Ltd.Şti	18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
9	Danıştay 13. Daire	06/3982	07/4333	M.Muti Yavuz	18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı Kararına karşı açılan davada soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılıp oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

SEÇİLMİŞ DANIŞTAY KARARLARI

Esas No

Karar No

2005/7877

2007/3384

2001/27

2003/2431

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

+

Davacı : Türkiye Haberleşme Kağıt ve Basın
Yayın Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Haber Sen)
Dr. Mediha Eldem Sokak No:85 Kocatepe/ANKARA
Vekilleri : Av. İlhan Kara, Av. Hamdi Güral, aynı adreste
Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA
Vekili : Av. Ayperi Samantır, aynı adreste

İstemin Özeti : Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi (Türk Telekom)'nin %55 oranındaki hissesinin blok olarak satılmasına ilişkin 01.07.2005 tarihli ihalede, en yüksek iki teklifi veren firmalar arasında yapılan değerlendirme sonucu, hisselerin devralınması işlemine izin verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 21.07.2005 tarih ve 05-48/681-175 sayılı kararının; Türk Telekom'un özelleştirilmesi ilgili Rekabet Kurumu'na yapılan bildirimden sonra, ilgili mesleki dairesi olan 2. Daire tarafından hazırlanan ve Rekabet Kurulu'nun 02.09.2004 tarihli ve 04-57/797 sayılı toplantısında ön bildirime konu alınan görüşlere aykırı olarak dava konusu kararın alındığı, Türk Telekom'un tekel olduğu ve henüz alternatif bir özel sektör şirketinin bulunmadığından, devri halinde rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracağı iddialarıyla iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Rekabet Kurulu kararlarının gerekçeli olarak yazılıp teşebbüslere tebliğ edilmediği sürece henüz icraî bir nitelik kazanmadığından, davacı tarafından bilgi verici mahiyetteki basın açıklaması üzerine dava açılarak, idari işlemin iptalinin istenilemeyeceği, özelleştirme yoluyla yapılan devir işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde değerlendirildiği ve bu işlemlerin özelliği gereği ayrı bir bildirim usulünün öngörüldüğü, ön bildirim sırasında Kurul'un, Rekabet Kurumu'nun ilgili mesleki dairesi ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın görüşünü dikkate alarak, kendi görüşünü oluşturduğu, bu aşamada Kurul tarafından, sadece 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında ortaya çıkabilecek sorunların değil, rekabeti bozucu diğer hususların da Özelleştirme İdaresi'nin dikkatine sunulabileceği, ayrıca Rekabet Kurulu'nun ilgili mesleki dairesinin görüşüyle bağlı bulunmadığı, Kurul'un, özelleştirme işleminin, bu işleme ilişkin verilen Rekabet Kurulu görüşünde belirtilen hususların tümünün dikkate alınarak yapıldığını saptadığı, Rekabet Kurulu'nun izin kararı ile bu işleme ilişkin olarak verdiği görüşün birbiriyle hiçbir şekilde çelişmediği belirtilerek davanın usûl ve esastan reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Dosyadaki bilgi ve belgeler 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde; telekomünikasyon sektörünün serbestleşmesi sürecinde Türk Telekom'la ilgili yasal düzenlemeler yapılarak Türk Telekom'un, KİT statüsünden çıkarılması, özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket haline

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

getirilmesi, 31.12.2003 tarihi itibarıyla Türk Telekom'un, telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetlerindeki tekelinin kalkması ve bu alanda artık 406 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kurulacak işletmecilerin de görevlendirilebilmesi ve Rekabet Kurulu'nun 02.09.2004 tarihli ve 04-57/797 sayılı toplantısında ön bildirimle ilişkin olarak belirtilen hususların, ihale öncesi ve ihale aşamasında Rekabet Kurulu görüşü doğrultusunda ele alınması ve Kurul görüşünde yer verilen sakıncaların giderildiğinin anlaşılması karşısında ve Kurul'ca işlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. maddesi açısından değerlendirilmesi sonucunda da, altyapı işletimi ve sabit telefon şebekesi üzerinden ses hizmetleri gibi, faaliyet gösterdiği alanlarda çok yüksek pazar paylarına sahip bir teşebbüs devrediliyor olsa dahi, alıcıların ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyetlerinin bulunmaması sebebiyle, başvuru konusu devralma neticesinde pazarın mevcut yapısında bir değişikliğin ortaya çıkmayacağı, bu anlamda devralma işleminin herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasına veya mevcut bir hâkim durumun güçlenmesine yol açan bir etkisinin olmayacağı ve söz konusu işlem sonucunda, Kanun'un 7. maddesine aykırı bir durumun ortaya çıkmayacağı tespit ve değerlendirmelerle, Kurul tarafından dava konusu kararla; ortak girişim gruplarından herhangi birisinin Türk Telekom'un %55 oranındaki hissesini devralmasının, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine aykırılık bulunmadığı yönündeki dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi'nin %55 oranındaki hissesinin blok olarak satılmasına ilişkin 1.7.2005 tarihli ihale sonucu en yüksek teklifi veren firmalar arasında yapılan değerlendirme sonucu, hisselerin devralınması işlemine izin verilmesine ilişkin 21.7.2005 tarih ve 05/48/68-175 sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un amacının, " mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu, Kanununun 1.maddesinde belirtilmiş olup; anılan Kanununun 4. maddesinde; Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüslerarası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu , 6. maddesinde; Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına veyahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu , 7.maddesinde de; Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu, hükmüne yer verilmiş aynı maddede hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiği hususunu Kurulun çıkaracağı tebliğle ilen edeceği hükme bağlanmıştır.

Bilindiği gibi, Rekabet, piyasa ekonomilerinde, kar, satış miktarı ve pazar payı gibi belirli iktisadi hedeflere ulaşmak amacıyla ekonomik birimler arasında ortaya çıkan bir yarış veya karşıtlık şeklindeki ilişkiler süreci olarak tanımlanmakta bu tanım Kanunun genel gerekçesinde de yer almaktadır.

Rekabet Kurulu'nun görev ve yetkilerinin düzenlendiği, 4054 sayılı Kanunun 27. maddesinde belirtildiği gibi, Kurul, rekabetin korunması amacıyla bu kanunda yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak, bu Kanunda düzenlenen hükümlerin ihlal edildiğini tespit edilmesi üzerine, bu ihallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamakla görevlidir. Dolayısıyla Kurul, başvuru konusunun Kanunda yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemlere ilişkin bulunması halinde inceleme, araştırma ve soruşturma yapmakla yükümlüdür.

Öte yandan, 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi çerçevesinde hazırlanan Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında 1997/1 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinde, Rekabet Kurulu'nun birleşme ve devralmaları Kanunun 7. ve müteakip maddedeki çerçevesinde değerlendireceği belirtilmiş, değerlendirmede gözönünde bulundurulacak hususlara yer verilerek hakim durum yaratmayan veya bir hakim durumu güçlendirmeyen ve bunun sonucu olarak ülkede veya bir bölümünde etkin rekabeti önemli ölçüde engellemeyen birleşme ve devralmalara izin verileceği hükme bağlanmıştır.

Bakılan davada, Rekabet Kurulunca, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi'nin %55 oranındaki hissesinin blok olarak satılmasına ilişkin ihale sonucu en yüksek iki teklifi veren firmalar arasından 1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlik Kazanabilmeli İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde Ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de belirtilen usuller çerçevesinde gerekli değerlendirmenin yapıldığı, bu kapsamda, ihaleyi kazanan her iki firmanında sektörde herhangi bir faaliyetlerinin bulunmadığı, bu nedenle ön bildirim konu devralma nedeniyle hakim durum yaratılması ya da mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağına tespit edilmesi üzerine devralma işlemine izin verilmesi kararlaştırıldığı anlaşılmıştır..

Bu durumda, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketinin % 55 oranındaki hissesinin devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanununun 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinde belirtildiği şekilde, hakim durum yaratılmasına ya da hakim durumu

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

güçlendirilmesine yol açmadığı, bu nedenle etkin rekabetin engellenmesi sonucunu doğurmadığı, mülkiyetin el değiştirmesinden öte, mevcut durumda bir değişikliğe yol açmadığı sonucuna varılmış olup, bu haliyle dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için önceden belirlenen 22.05.2007 tarihinde davacı Türk Haber Sen Sendikası vekili Av. Hamdi Gülal'ın, davalı Rekabet Kurulu vekili Av. Ayperi Samantr'ın geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra, taraflara son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, Türk Telekom'un %55 oranındaki hissesinin blok olarak satılmasına ilişkin 01.07.2005 tarihli ihalede, en yüksek iki teklifi veren firmalar arasında yapılan değerlendirme sonucu, hisselerin devralınması işlemine izin verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 21.07.2005 tarih ve 05-48/681-175 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin, usule yönelik iddiaları yerinde görülmemiştir.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 1. fıkrasında, bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmelerinin veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu, 2. fıkrasında da, hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurul'a bildirilerek izin alınması gerektiğini Kurul'un, çıkaracağı tebliğlerle ilân edeceği hükme bağlanmıştır.

1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 5. maddesinde, Rekabet Kurumu'na ön bildirimde bulunulması zorunlu olan özelleştirme yolu ile devralma işlemlerinde ve ön bildirimde bulunulması bu Tebliğ kapsamında olan özelleştirme yolu ile devralma işlemi taraflarının ilgili ürün piyasasındaki toplam pazar paylarının %25'i veya cirolarının 25 trilyon Türk Lirasını aşması halinde; devralma işlemlerinin hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurulu'ndan izin alınmasının zorunlu olduğu, 6. maddesinde ise, Rekabet Kurumu'na izin başvurusunun, ihale

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

işleminin sonuçlanmasından sonra ve fakat Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun özelleştirilecek teşebbüs ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin nihai devir işlemine ilişkin kararından önce, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme Yüksek Kurulu'na sunacağı Özelleştirme Yüksek Kurulu karar taslağında yer alacak her teklif sahibi için bağımsız dosyalar şeklinde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dava konusu Rekabet Kurulu kararının incelenmesinden; Rekabet Kurulu tarafından ilgili ürün pazarlarının; dar bant internet erişim hizmetleri pazarı, geniş bant internet erişim hizmetleri pazarı, veri hizmetleri pazarı, ulusal ve uluslararası kiralık hat hizmetleri pazarı, internet ara bağlantı hizmetleri pazarı, yerel şebekeye erişim hizmetleri pazarı olarak, ilgili coğrafi pazarın da, Türkiye Cumhuriyeti olarak belirlendiği, telekomünikasyon sektörünün serbestleşmesi sürecinde Türk Telekom'la ilgili yasal düzenlemeler yapılarak, Türk Telekom'un, KİT statüsünden çıkarıldığı, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na ve özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket haline geldiği, Türk Telekom'un tüm hisselerinin mevcut haliyle Hazine Müsteşarlığı'na ait bulunduğu, 406 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile de, Türk Telekom'a her türlü telekomünikasyon hizmetlerini yürütme ve telekomünikasyon alt yapısını işletme yetkisinin verildiği, 31.12.2003 tarihi itibarıyla Türk Telekom'un, telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetlerindeki tekelinin kalktığı, ileride imzalanacak olan Hissedarlar Sözleşmesi'nin 4.1. maddesine göre, yönetim kurulunda; üç tanesi B grubu hisseler için, bir tanesi de C grubunu oluşturan altın hisse için olmak üzere toplam dört üyenin Hazine Müsteşarlığı tarafından, geriye kalan altı üyenin de yatırımcı teşebbüs tarafından atanacağı, Türk Telekom'un ortak olduğu ve ticaret unvanı Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. (Avea) olarak değiştirilen şirketin ortaklık yapısında mevcut haliyle, Avea yönetim kurulunun dört üyesinin Türk Telekom, dört üyesinin TIM ve iki üyesinin de İş Bankası Grubu tarafından atandığının görüldüğü, dolayısı ile Türk Telekom'un, GSM hizmetleri alanında faaliyet gösteren Avea'nın da hissedarı konumunda olduğu, bu çerçevede, Türk Telekom'un %55'lik hissesini devralan teşebbüsün, Avea'da da kontrole ortak olacağı, bildirim formları ve eklerinde yer alan bilgilere göre; muhtemel alıcının, Türk Telekom'un hisselerinin %55'ini devraldıktan sonra, Türk Telekom tarafından Avea'ya atanacak yönetim kurulu üyelerinin üç tanesini atamaya hak kazanacak olduğunun, Hazine Müsteşarlığı'nın da geriye kalan bir üyeyi atamaya devam edeceğinin görüldüğü, Türk Telekom'un %55 oranındaki hissesinin blok olarak satışı ile şirketin kontrolünün, bir önceki duruma göre değişiklik arz edeceği açık bir biçimde görülmekte olduğundan, incelemeye konu olan işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde yer alan hükümler uyarınca bir devralma işlemi olduğunun, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi hükmü ve 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca, Türk Telekom'un ilgili ürün pazarlarındaki pazar payı ve cirosunun Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşması nedeniyle söz konusu işlemin, ilgili Tebliğ çerçevesinde Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir devralma işlemi olduğunun saptandığı, Rekabet Kurulu'nun 02.09.2004 tarihli ve 04-57/797 sayılı

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

toplantısında ön bildiriye ilişkin olarak; Türk Telekom'un özelleştirilmesine yönelik, Kablo TV altyapısının, bu alt yapıya ilişkin mülkiyet ve işleme dair tüm haklar ile birlikte en geç Türk Telekom'un devir işlemini takip eden bir yıllık süre zarfında tamamlanmak üzere ayrı bir tüzel kişilik haline getirilmesi ve bu tüzel kişinin kontrolünün devredilmesi, TNet internet servis sağlayıcılığı faaliyetlerinin, en geç Türk Telekom'un devir tarihini takip eden altı aylık süre zarfında tamamlanmak üzere diğer iş birimlerden ayrı bir tüzel kişiliğe kavuşturulması, GSM mobil telekomünikasyon hizmetleri pazarında hâkim durumda olan teşebbüsün tek başına ihaleye katılmasına izin verilmemesi; bu teşebbüsün herhangi bir konsorsiyum içerisinde ihaleye katılabilmesinin ancak bu kuruluşun Türk Telekom üzerinde doğrudan ya da dolaylı kontrol hakkına sahip olamaması halinde mümkün olabileceği; bu teşebbüsü doğrudan ya da dolaylı biçimde kontrol eden kişi ya da grupların Türk Telekom ihalesine tek başlarına, birlikte ve/veya ayrı ayrı herhangi bir konsorsiyum içerisinde katılabilmelerinin, ancak ihale sonrasında bu teşebbüsteki ve/veya bu teşebbüs üzerinde doğrudan ya da dolaylı kontrol hakkına sahip her türlü teşebbüsteki kontrol hakkı tanıyan tüm araçları kendi ekonomik bütünlükleri dışında bir şahsa devretmeleri halinde mümkün olacağı, özel iletişim vergisi nedeniyle Türk Telekom ile altyapılardan yararlanan işletmeciler arasında doğan eşitsizliğin devir öncesinde giderilmesinin gerektiği konularında görüş oluşturulduğu, ayrıca kararda, belirtilen doğrultuda özelleştirme yapılmasının ileride daha rekabetçi piyasa yapısının oluşmasının sağlanması yönünden yararlı olacağı, alıcı adayları belli olduktan sonra 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca yapılacak değerlendirmede 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine aykırılıklar ve sakıncalar belirlenmesi halinde, devirle ilgili koşul ve yükümlülükler getirilebileceği veya devre izin verilmeyebileceği, dolayısıyla bu hususun ihaleye katılacak teşebbüslerin bilgisine sunulması bakımından ihale şartnamesinde belirtilmesinin gerekli olduğunun bildirildiği, belirtilen hususların ihale öncesi ve ihale aşamasında Rekabet Kurulu görüşü doğrultusunda ele alındığı ve Kurul görüşünde yer verilen sakıncaların giderildiğinin görüldüğü, Rekabet Kurulu görüşünde yer alan bir diğer konu olan "Türk Telekom'un internet faaliyetlerini sürdürdüğü TNet'in ayrı bir tüzel kişiliğe kavuşturulması" için ise, yine Kurul görüşünde en geç hisse devri sonrasında ilişkin altı ay süre tanınması nedeniyle henüz bir işlem tesis edilmediği, ancak ihale şartnamesinde konuya yer verilmesi, Özelleştirme İdaresi'nden Kurum'a gelen yazı ile konunun tekrar teyit edilmesi ve muhtemel alıcıların bu yöndeki yazılı beyanları göz önüne alındığında, söz konusu husus bakımından özelleştirme işleminde Rekabet Kurulu görüşü doğrultusunda hareket edildiğinin görüldüğü, Kurul'ca işlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. maddesi açısından değerlendirilmesi sonucunda, Türk Telekom'un özelleştirilmesi için açılan ihalede en yüksek teklifi veren Oger Telecoms OGG ve Etisalat OGG ve bu grupları oluşturan şirket ve kişilerin, doğrudan ve dolaylı olarak Türkiye sınırları içerisinde faaliyet gösteren herhangi bir şirketi kontrol edip etmediklerinin belirlenmesinin gerektiği, gerçekleştirilen ihalede en yüksek teklifi veren Oger Telecoms OGG, Saudi Oger Ltd. (%1) ve Oger Telecoms LLC (OT) (%99) tarafından oluşturulduğu, OT'nin ise yine en az %80

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

hissenin Saudi Oger Ltd.'e ait olacağı, Saudi Oger Ltd. ve Telecom Italia Mobile (TIM) arasında yapılan anlaşmaya göre ise, TIM'in, OT'nin %20'sine kadar pay sahibi olabileceği, bu oranın hiçbir şekilde TIM'i şirketin yönetim ve kontrol hakları üzerinde söz sahibi yapmayacağı, bu çerçevede, Oger Telecoms OGG açısından yapılacak değerlendirmelerin Saudi Oger Ltd. şirketini göz önünde bulundurarak yapmak gerektiği, bildirim formu da dahil olmak üzere, Kurul'a iletilen bilgilere göre, Saudi Oger Ltd., bu firmanın gerçek kişi hissedarları ve Saudi Oger Ltd.'in bağlı şirketlerinin Türkiye'de herhangi bir pazarda doğrudan veya dolaylı olarak hiçbir faaliyetlerinin ve cirolarının bulunmadığı, Oger Telecoms OGG'nun bir diğer üyesi olan TIM'in ise, Türk Telekom'un da %40 hissesine sahip olduğu Avea'da %40 hisseye sahip bulunduğu, bu bağlamda konuya Avea açısından bakıldığında, Türk Telekom'un Avea'da sahip olduğu hisseler el değiştirmekte, başka bir deyişle, Türk Telekom'un hisselerini devralacak olan Ortak Girişim Grubu'nun, Avea'nın yönetimine de girmekte olduğu, Avea'nın yönetimine gelecek olan Oger Telecoms OGG'nun, bu alan da dahil olmak üzere, Türkiye'de herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı, değerlendirilmesi gereken bir diğer hususun da, Avea'nın %40 hissesine sahip olan TIM'in, özelleştirme işlemine taraf Oger Telecoms OGG'nu oluşturacak şirketlerden olan OT'nin %20 hissesine sahip olmasının yaratacağı etki olduğu, TIM, OT'nin %20 hissesine sahip olsa dahi, ne OT'nin ne de Oger Telecoms OGG tarafından devralma işlemi için kurulacak yeni şirketin yönetim ve kontrol haklarına sahip olmayacağı, bu nedenle, TIM'in Saudi Oger Ltd. ile imzalamış olduğu ve OT'nin %20 hissesine kadar bir paya sahip olmasını sağlayan anlaşmanın, rekabet hukuku açısından yeni bir durum yaratmadığı, bildirim formlarında yer alan bilgiler dikkate alındığında, Türk Telekom'un özelleştirilmesi için açılan ihalede en yüksek ikinci teklifi veren Etisalat OGG ve bu grubu oluşturan şirket ve kişilerin, doğrudan ve dolaylı olarak ilgili pazarlarda faaliyet gösteren herhangi bir teşebbüsü kontrol etmedikleri ve bu anlamda Türkiye'de hiçbir faaliyetlerinin bulunmadığının anlaşıldığı, bu çerçevede, başvuruya konu işlem ile Türk Telekom'da Hazine'nin sahip olduğu hisselerin, daha önce Türkiye'de Türk Telekom'un faaliyet gösterdiği pazarlarda hiçbir faaliyeti bulunmayan tesebbüsler tarafından devralınacağına anlaşıldığı, sonuç olarak; altyapı işletimi ve sabit telefon sebekesi üzerinden ses hizmetleri gibi, faaliyet gösterdiği alanlarda çok yüksek pazar paylarına sahip bir teşebbüs devrediliyor olsa dahi, alıcıların ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyetlerinin bulunmaması sebebiyle, başvuru konusu devralma neticesinde pazarın mevcut yapısında bir değişikliğin ortaya çıkmayacağı, bu anlamda devralma işleminin herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasına veya mevcut bir hâkim durumun güçlenmesine yol açan bir etkisinin olmayacağı ve söz konusu işlem sonucunda, Kanun'un 7. maddesine aykırı bir durumun ortaya çıkmayacağı tespit ve değerlendirmeleri yapılarak, Kurul tarafından dava konusu kararla; ortak girişim gruplarından herhangi birisinin Türk Telekom'un %55 oranındaki hissesini devralmasının, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine aykırılık bulunmadığından, başvuru konusu işleme izin verildiği anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

Yukarıda yer verilen yasal düzenleme, hukukî süreç ve Rekabet Kurulu kararı ile dosyadaki bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde; telekomünikasyon sektörünün serbestleşmesi sürecinde Türk Telekom'la ilgili yasal düzenlemeler yapılarak, Türk Telekom'un, KİT statüsünden çıkarılması, özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket haline getirilmesi, 31.12.2003 tarihi itibarıyla Türk Telekom'un, telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetlerindeki tekelinin kalkması ve bu alanda artık 406 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kurulacak işletmecilerin de görevlendirilebilmesi ve Rekabet Kurulu'nun 02.09.2004 tarihli ve 04-57/797 sayılı toplantısında ön bildirimle ilişkin olarak belirtilen hususların, ihale öncesi ve ihale aşamasında Rekabet Kurulu görüşü doğrultusunda ele alınması ve Kurul görüşünde yer verilen sakıncaların giderildiğinin anlaşılması karşısında ve Kurul'ca işlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. maddesi açısından değerlendirilmesi sonucunda da, altyapı işletimi ve sabit telefon sebekesi üzerinden ses hizmetleri gibi, faaliyet gösterdiği alanlarda çok yüksek pazar paylarına sahip bir teşebbüs devrediliyor olsa dahi, alıcıların ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyetlerinin bulunmaması sebebiyle, başvuru konusu devralma neticesinde pazarın mevcut yapısında bir değişikliğin ortaya çıkmayacağı, bu anlamda devralma işleminin herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasına veya mevcut bir hâkim durumun güçlenmesine yol açan bir etkisinin olmayacağı ve söz konusu işlem sonucunda, Kanun'un 7. maddesine aykırı bir durumun ortaya çıkmayacağı tespit ve değerlendirmeleri yapılarak, Kurul tarafından dava konusu kararla; ortak girişim gruplarından herhangi birisinin Türk Telekom'un %55 oranındaki hissesini devralmasının, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine aykırılık bulunmadığı yönünde alınan dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacı tarafından, Türk Telekom'un özelleştirilmesiyle ilgili Rekabet Kurumu'na yapılan bildirimden sonra, ilgili mesleki dairesi olan 2. Daire tarafından hazırlanan ve Rekabet Kurulu'nun 02.09.2004 tarihli ve 04-57/797 sayılı toplantısında ön bildirimle konu alınan görüşlere aykırı olarak dava konusu kararın alındığı ileri sürülmektedir.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde izin alınması gereken birleşme ve devralmaların türlerini belirleme ve anılan Kanun'un uygulaması ile ilgili olarak tebliğler çıkarma ve gerekli düzenlemeler yapma, 27/d maddesinde de birleşme ve devralmalara izin verme yetkisi Rekabet Kurulu'na verilmiştir. Bu yetki uyarınca da Rekabet Kurulu 1998/4 sayılı Tebliği çıkararak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca "Ön Bildirim"de bulunmayı ve "İzin" almayı özelleştirme yoluyla devralmaların hukukî geçerlilik kazanabilmelerinin gerekli koşulu olarak getirmiştir. Bu düzenleme ile, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca ihale koşullarının kamuoyuna duyurulmasından önce Rekabet Kurumu'na Rekabet Kurulu'nun görüşü alınmak üzere ön bildirimde bulunulması, Rekabet Kurulu'nun da ön bildirim kayıtlarına giriş tarihinden itibaren 40 iş günü içerisinde "Görüşünü" Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na bildirmesi öngörülerek özelleştirme yoluyla devralmaların özelliği gereği ileride izin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/7877
Karar No : 2007/3384

aşamasında ortaya çıkabilecek sorunların ihale şartnamesi kamuoyuna duyurulmadan önce ortadan kaldırılması ve izin sisteminin işlerliğinin de etkili kılınması amacıyla Rekabet Kurulu'nun görüşü için ön bildirimde bulunma usul ve kuralları belirlenmiştir. İhale Şartnamesinin ihalenin hangi şartlarla yapılacağını belirlemesi ve taraflara bir kısım yükümlülükler getirmesi nedeniyle, sonuçta "izin" alınması gereken özelleştirme yoluyla devralmalarda Rekabet Kurulu'nun görüşünün dikkate alınması, bu aşamada özelleştirme sonrası rekabeti bozucu sonuçların önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Anılan Tebliğin 5. maddesiyle ön bildirimde bulunulması zorunlu olan özelleştirme yolu ile devralma işlemlerinde Rekabet Kurulu'ndan izin alınması zorunluluğu getirilmesi de bu hususu teyit etmektedir. Dolayısı ile mesleki daire veya ön bildirim üzerine Kurul tarafından alınan görüşün ihale koşullarını hazırlamakla görevli ve yetkili olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın almak zorunda olduğu bir hazırlık işlemi niteliğinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Kaldı ki; mesleki daire görüşünden sonra Rekabet Kurulu'nun 02.09.2004 tarihli ve 04-57/797 sayılı toplantısında alınan ve ön bildirimle ilişkin görüşünde belirtilen sakıncaların ihale öncesi ve ihale aşamasında ortadan kaldırıldığı görülmektedir.

Davacının diğer iddiaları da, dava konusu işlemi sakatlar nitelikte bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 91,10-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca davalı vekili için takdir olunan 1.000,00-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 22.05.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Orhun	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	YET	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç : 58,10-YTL
Posta Gideri : 33,00-YTL
TOPLAM : 91,10-YTL

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/27
Karar No : 2003/2431

Davacı : Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.
Cihangir, Susam Sok. No:26 -Beyoğlu/STANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı
Bilkent Plaza B-3 Blok -Bilkent /ANKARA

Vekili :Av. Ayperi Samantır -Aynı yerde

İstemin Özeti : Kimyasal gübre sektörüne yönelik olarak yürütülen soruşturma çerçevesinde kurum yetkili raporlarının yerinde inceleme yapmalarının engellendiğinden bahisle 6.10.2000 tarihinden itibaren 3 günlük süre için 730 080.000 lira süreli para cezası verilmesine ilişkin 10.10.2000 tarih ve 00-38/431-238 sayılı davalı idare işleminin; yerinde inceleme yapmak üzere Cuma günü iş yerine gelindiği tarihte kurum yetkili elemanlarının işyerinde bulunmadığı, bu nedenle Pazartesi günü gelinmesinin istenildiği, buna rağmen Cumartesi günü tekrar gelinmesinin doğru olmadığı, hafta tatilinde incelemeye gelinmesinin hukuka aykırın olduğu, süreli para cezasının hesaplama tarzının hatalı olduğu iddialarıyla iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 6.10.2000 ve 7.10.2000 tarihinde düzenlenen tutanaklara göre yerinde incelemenin engellendiği açık olduğundan süreli para cezası verilmesinin doğru olduğu, hesaplamada hata bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi : Yunus Çetin

Düşüncesi : 6.10.2000 ve 7.10.2000 tarihlerinde yapılan tespitler doğrultusunda yerinde incelemenin engellendiği 3 günlük süre için 4054 sayılı Yasanın 17. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi ve 2001/1 sayılı Tebliğ uyarınca süreli para cezası verilmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığından yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Bilgin Arısan

Düşüncesi : Dava Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.ne tebliğ edilen 730.080.000 lira süreli para cezasının iptali talebiyle açılmıştır.

Dava dosyasında bulunan belgelerden kimyasal gübre sektörüne yönelik olarak açılan soruşturma sırasında yerinde inceleme yapmak üzere Rekabet Kurulu Başkanlığı uzmanları tarafından 6.10.2000 cuma günü saat 10 da Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğünün bulunduğu merkez binasına gidildiği ancak 4054 sayılı Kanununun 15 inci maddesi gereğince yerinde yapılacak olan bu incelemenin şirket görevlileri tarafından engellendiği ve bu durumun Tesbit Tutanağı ile tesbit edildiği, aynı yetkililerin 7.10.2000 Cumartesi günü saat 11.45 de ikinci kare yapılmak istenen incelemenin şirket görevlileri tarafından tekrar engellendiği bu surette soruşturmaya esas olacak bilgi ve belgelerin toplanmasına şirket görevlilerince mani olduğu ayrıca pazar günü de inceleme yapılmasına izin verilmeyeceğinin şirket görevlileri tarafından kesin olarak bildirilerek 3 gün süre ile

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/27
Karar No : 2003/2431

soruşturmanın engellendiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda Rekabet Kurumu Başkanlığı uzmanlarının yapacakları soruşturmayı 3 gün süre ile engelleyen davacı şirkete kesilen 730.080.000 lira süreli para cezası 4054 sayılı Kanunun 17 inci maddesi D bendi amir hükmüne uygun bulunduğundan hukuki mesnedi bulunmayan davanın reddi gerekeceği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Dava; 10.10.2000 tarih ve 00-38/431-238 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Yasanın 15. maddesinde; "Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde; teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin ve teşebbüs birliklerinin; a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir, b) Belirli konularda yazılı ve sözlü açıklama isteyebilir, c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir. İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idari para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar." kuralı yer almıştır.

Aynı Kanunun, 17. maddesinin (d) bendinde; Kurul, teşebbüs veya teşebbüs birliklerine kararda belirtilecek tarihten başlamalı üzere her gün için; 15 inci madde uyarınca kurul uzmanlarının yerinde inceleme yapmalarının engellenmesi halinde yirmi milyon lira süreli para cezası verir hükmü bulunmaktadır.

4.4.2000 tarih ve 24010 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2000/1 sayılı Tebliğde, 4054 sayılı Yasanın 17 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde öngörülen para cezası miktarı 31.12.2000 tarihine kadar geçerli olmak üzere 243.360.000 lira ya yükseltilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, kimyasal gübre sektörüyle ilgili rekabetin kısıtlandığı iddiasına yönelik olarak yürütülen soruşturma çerçevesinde kurum yetkili raportörlerinin yerinde inceleme yapmak üzere davacı şirketin Susam Sokağı No:26. Cihangir adresine 6.10.2000 tarihinde saat 10.00 da ve 7.10.2000 tarihinde saat 11,15 te gittiği, yerinde incelemenin en yakın 9.10.2000 Pazartesi günü yapılabileceğinin bildirilmesi ve yetkili kişilerin görevde olmadığı belirtilmesi üzerine yerinde incelemenin 9.10.2000 tarihinde yapıldığı, dava konusu kararla da yerinde incelemenin engellendiği 6.10.2000 tarihinden, incelemenin yapıldığı 9.10.2000 tarihine kadarki 3 günlük süre için yukarıda yazılı mevzuat hükmü uyarınca süreli para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Rekabet hukuku uygulamalarında özellikle önaraştırma ve soruşturma gibi 4054 sayılı Yasanın ihlaline yönelik delillerin araştırıldığı süreçlerde delillerin karartılması ihtimalini ortadan kaldırmak için yerinde inceleme yapmak önem arz etmektedir. Uyuşmazlık konusu olayda da 6.10.2000 ve 7.10.2000 tarihli tutanaklarda yeralan ifadelerden yerinde incelemenin

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/27
Karar No : 2003/2431

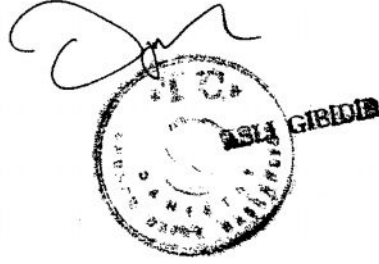
açıkça engellendiği anlaşıldığından davacı şirket adına verilen süreli para cezasında yukarıda yazılı mevzuat yükümlerine aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan,süreli para cezasının hesaplanmasında, yerinde inceleme yapılmak üzere gidilen 6.10.2000 tarihinin başlangıç günü olarak alınarak yerinde incelemenin yapıldığı 9.10.2000 tarihine kadar geçen 3 günlük sürenin esas alınmasında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle,yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 67.500.000 lira vvekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine 16.6.2003 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Yılmaz	Serap	Ahmet	Orhun
KANTARCIOĞLU	TAŞDELEN	AKSOYLU	BAŞPINAR	YET

BK/13.7.

DUYURU

1. Dergiye gönderilen yazılar, başka bir yerde yayımlanmamış veya yayınlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır. Metinler bilgisayar ortamında bir cd ile beraber A4 kağıdının bir yüzüne çift aralıkla yazılmış üç kopya halinde teslim edilmelidir. Teknik nedenlerden ötürü, daktilo ile yazılmış metinler kabul edilmez. Yayın Komisyonunca kabul edilmeyen yazılar iade edilmez.
2. Yazıyla birlikte, İngilizce başlık ve en çok 15 satırlık İngilizce bir özet teslim edilmelidir.
3. Tablo ve şekillere numara verilmeli, başlıklar tablo ve şekillerin üzerinde yer almalı kaynaklar ise tablonun altına yazılmalıdır. Denklemlerin sıra numarası parantez içinde, sayfanın sağ tarafında gösterilmelidir.
4. Kaynaklara yapılan göndermeler dipnotlar yerine, metin içinde açılan ayrıçlarla belirtilmelidir. Ayrıca içindeki bilgiler sırasıyla şöyle olmalıdır: Yazar(lar)ın soyadı, kaynağın yılı, sayfa numaraları: Örneğin:

..... tespit edilmiştir. (Atkinson, 1983; 77-82).

..... Sayer (1996a: 43-72; 1986b: 666-695) belirtilmelidir.

KİTAPLAR

FÖRLSTER, S. (1991), The Art of Encouraging Invention: A New Approach to Government Innovation, California Press.

MAKALELER

BAUMOL, W.J. (1986), "Productivity Growth, Convergence and Welfare: What the Long Run Data Show", American Economic Review, 76,1072-82.

DERLEMELER

HALL, P.H. "The Theory and Practice of Innovation Policy: An Overview", P. Hall (der), Technology, Innovation and Economic Policy içinde, Oxford: Philip Alan, 1-34.

5. Dipnot halinde verilen ek bilgiler, metin içinde numara sırasıyla ve sayfa altında ayrıca verilmelidir.
6. Belirtilen kurallara uymayan yazılar, gerekli düzeltmelerin yapılması için geri gönderilebilir. Yazının yayınlanması halinde, derginin 3 kopyası yazara ücretsiz gönderilecektir.
7. Yazarların, makaleleri ile birlikte, yazışma adresi, telefon ve faks bilgilerini de içeren notu göndermeleri gereklidir.